ARKA PENCERE

APM

DEADPOOL 2 / HÜRKUŞ / HAN SOLO / BORG MCENROE
AGÂH ÖZGÜÇ / LETITIA WRIGHT / LAURENT CANTET

AYLIK FİLM KÜLTÜRÜ DERGİSİ
HAZİRAN 2018
SAYI 7
12 TL

AHLAT AĞACI
OCEAN'S 8
YAZ DÖNEMİ KORKU FİLMLERİ
ALPER MESTÇİ
LOS ANGELES'TA GİZLİ GÖREV

2 FARKLI KAPAK

ISSN 2602-2583

Yıkılmış Krallık

JURASSIC WORLD

YORGUN ÖLÜM KAHRAMAN ŞERİF SAPIK KOŞUN İTFAİYECİLER

APM

ARKA PENCERE

DEADPOOL 2 / HÜRKUŞ / HAN SOLO / BORG MCENROE
AGÂH ÖZGÜÇ / LETITIA WRIGHT / LAURENT CANTET

AYLIK FİLM KÜLTÜRÜ DERGİSİ
HAZİRAN 2018 // SAYI 7 // 12 TL

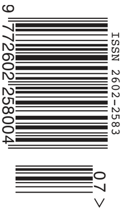
JURASSIC WORLD: YIKILMIŞ KRALLIK

OCEAN'S 8

YAZ DÖNEMİ KORKU FİLMLERİ

2 FARKLI KAPAK

ISSN 2602-2583

Nuri Bilge Ceylan'dan

AHLAT AĞACI

YORGUN ÖLÜM KAHRAMAN ŞERİF SAPIK KOŞUN İTFAİYECİLER

SİNEMAYA BİR DE BU **PENCEREDEN** BAK!

AYLIK FİLM KÜLTÜRÜ DERGİNİZ ARTIK DERGİLİK'TE

BARAS MEDYA | Dergilik | ARKA PENCERE MECMUA

BİZ BİZE

Dün TRT'de İzledik!

Başlık, Flört grubunun o pek keyifli, nostaljik göndermelerle dolu şarkısından... Bu ay Burak Göral köşesinde "Kahraman Şerif"i (High Noon) anarken, tıpkı daha önce de defalarca hüzünle yad ettiğimiz gibi, işte o TRT'den bahsediyor. Filmi çocukken bir pazar günü TRT'de izlemiştim diyor...

Dünyaca ünlü tiyatro oyunlarının, yerli oyunların bolca yer aldığı, yerli edebiyat klasiklerinin büyük bütçelerle ve aslına sadık kalınarak mini-diziler haline getirildiği, en büyük ustaların en iyi filmlerinin itinayla seçilerek gösterildiği, dünya müzik listelerinin yayımlandığı bir kurum değil artık TRT.

Bir zamanlar herkese sevdirdiği artistik patinajı bile, 'cıbıldak' (!) yapılan bir spor olduğu için yayımlamıyor artık. Kimse farkında değil belki ama Eurovision'a da katılmaktan vazgeçtik, canlı yayın hakkı olduğu halde TRT Müzik adlı kanalında (katılmasak da) yapılan yarışmayı bile vermekten kaçınıyor.

Tüm bunların yerine fantezi bile denemeyecek saçmalıkta Osmanlı dizileri ("Payitaht", "Diriliş" vs.), Kur'an okuma yarışmaları, tasavvuf ve dini musiki, tamamen yandaş isimlerin iktidara methiyeler düzmek için bir araya geldiği sözde tartışma programları ve laf olsun diye gösterilen birkaç film. Onları da zaten sansürden, sigara mozaiğinden izlemek mümkün değil!

Bir zamanlar Atilla Dorsay, Rekin Teksoy, Vecdi Sayar, Erman Şener gibi isimlerin hazırladıkları, bizim nesil için rüyayı andıran bir arşiv, adeta bir Sinematek olan film kuşaklarından eser yok artık. Sadece pazar sabahları 'gelenekmiş' diye gösterdikleri westernler var bir süredir... Oysa onu da yanlış hatırlıyorlar, westernler TRT'de sadece 40 yılda bir pazara denk gelirdi. Pazar sabahları çoğu kez live-action Disney klasikleri, "Superman", "Star Wars" gibi filmler pazar sabahları gösterildi hep. "Eskiden TRT pazar sabahları hep western verirdi" diye uyduranlar, bir zahmet gazete arşivlerine şöyle bir baksınlar.

Velhasıl, TRT sadece iktidar dışındaki siyasileri ekrana çıkarmıyor değil, günahları saymakla bitmez bu kurumun. Bağımsız bir 'Türkiye tarihi arşivi' ve sağlam bir kale olması gerekirken, düştüğü durum ne yazık ki çok acıklı.

Tabii belli olmaz, gün olur devran döner, bir bakmışsınız TRT'ye de aklı başında insanlar gelivermiş. TRT2 kanalı yine kültür-sanata açılmış, Eurovision finallerini iple çeker olmuşuz, buz pateni izliyoruz çekirdek çitleyerek.

Ne zaman mı? Kim bilir, belki yarın, belki gelecek sayıdan da yakın!

Arka Pencere

APM ARKA PENCERE MECMUA

ISSN 2602-2583

Yeşilce Mahallesi, Dalgıç Sokak, No: 3 Kat: 1 - 34418
4. Levent - Kağıthane - İSTANBUL Tel: +90 (0212) 963 06 13

GENEL YAYIN YÖNETMENİ Murat ÖZER
cinemozer@gmail.com
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ Burçin S. YALÇIN
burcyalc@gmail.com
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ Okan ARPAÇ
oarpac@gmail.com
ART DİREKTÖR Bilgehan ARAS (Sorumlu Müdür)
bilgehanaras@barasmedya.com.tr
FOTOĞRAF EDİTÖRÜ Muhsin AKGÜN
studyo@muhsinakgun.com

YAYIN DANIŞMANLARI
Mehmet AÇAR, Cem ALTINSARAY, İbrahim ALTINSAY, Tunca ARSLAN, Alkan AVCIOĞLU, Şenay AYDEMİR, Burcu AYKAR, Cumhur CANBAZOĞLU, Ali ERCİVAN, Senem ERDİNE, Murat ERŞAHİN, Engin ERTAN, Burak GÖRAL, Yekta KOPAN, Nil KURAL, Esin KÜÇÜKTEPEPINAR, Sevin OKYAY, Olkan ÖZYURT, Uygar ŞİRİN, Uğur VARDAN

KATKIDA BULUNANLAR
Mehmet AÇAR, Serkan AĞBABA, Tolga AKINCI, Cem ALTINSARAY, Batu ANADOLU, Tunca ARSLAN, Fırat ATAÇ, Morteza ATEBAKI, Alkan AVCIOĞLU, Şenay AYDEMİR, Müzeyyen BEDEL YALÇIN, Hakan BIÇAKCI, Tuba BÜDÜŞ, Cumhur CANBAZOĞLU, Ebru CEYLAN, Ebru ÇELİKTUĞ, Feride ÇETİN, Hilal ÇETİNDER, Ali ERCİVAN, Murat Emir EREN, Murat ERŞAHİN, Engin ERTAN, Talip ERTÜRK, Burak GÖRAL, Emre GÖRAL, Çağdaş GÜNERBÜYÜK, Gözde HATUNOĞLU, Mustafa HEPGÜR, Müjde IŞIL, Kaan KARSAN, Evrim KAYA, Yekta KOPAN, Serdar KÖKÇEOĞLU, Esin KÜÇÜKTEPEPINAR, Sevin OKYAY, Fatih ÖZGÜVEN, Olkan ÖZYURT, Mehmet SİNDEL, Ecem ŞEN, Elif TUNCA, Burak ÜLGEN, Uğur VARDAN, İlhan YURTSEVER

REKLAM REZERVASYON
Nalan YÜKSEL - Burçin S. YALÇIN +90 (532) 365 97 09

ABONELİK arkapenceremecmua@gmail.com

BASILDIĞI YER GD Ofset - Atatürk Bulvarı,Deposite İş Merkezi, A5 Blok, 4.Kat, No:405 İkitelli OSB, Başakşehir/İstanbul/Türkiye
Tel: +90 (0212) 671 91 00 Fax: +90 (0212) 671 91 90

DAĞITIM Doğan Dağıtım ve Satış Pazarlama A.Ş. www.dpp.com.tr

İMTİYAZ SAHİBİ Bilgehan ARAS

APM Arka Pencere Mecmua, ayda bir yayımlanan yerel süreli yayındır. Bu dergi, basın meslek ilkelerine uymayı taahhüt eder. Dergide yayımlanan tüm yazıların sorumluluğu yazarlarına, ilanların sorumluluğu ilan veren firmalara aittir.

E-Posta: arkapenceremecmua@gmail.com
İnternet Sitesi: www.arkapencere.com
Facebook: facebook.com/ArkaPencereMecmua
Twitter: twitter.com/ArkaPencere
Instagram: instagram.com/arkapencere_dergi

BARAS MEDYA

SAYFA SAYFA

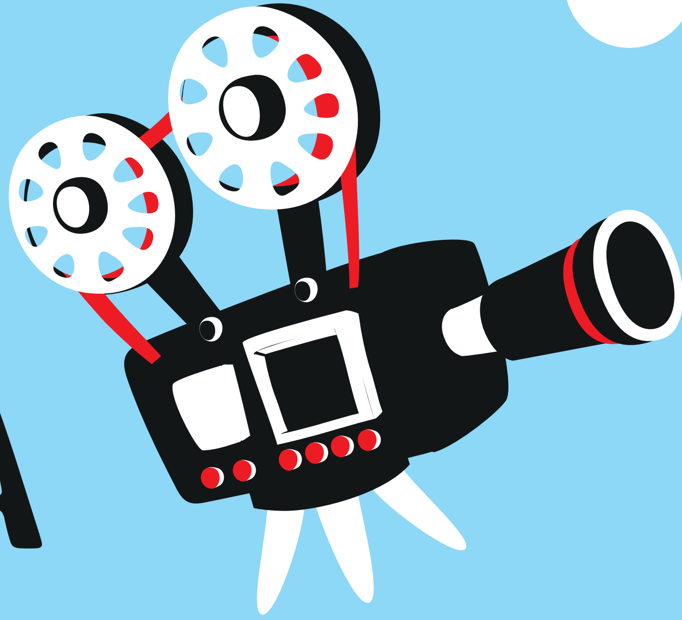

ÜNİVERSİTELİYE SİNEMA BEDAVA

PAZARTESİ VE SALI GÜNLERİ ÖĞRENCİ KİMLİĞİYLE VADİSTANBUL'A GELEN ÜNİVERSİTELİLERE

1 ADET SİNEMA BİLETİ HEDİYE!

VADİSTANBUL®
AVM

vadistanbul

Ayazağa Mah. Cendere Cad. No: 109/C
0212 330 38 38
vadistanbulavm.com

*Kampanya örgün, açıköğretim, lisans ve lisansüstü öğrencilerinin, öğrenci kimliğini ibraz etmesi koşuluyla, Vadistanbul Cinemaximum salonlarında Pazartesi ve Salı günleri tüm seanslarda geçerli 1 kişilik sinema bileti hediye edilmesine yöneliktir. Verilen PNR numarası verildiği tarihten itibaren 6 ay geçerli olup, kampanya günleri Vadistanbul Gold Class hariç, 2D, 3D ve ScreenX salonlarında geçerlidir. 1 kişi aynı gün içerisinde yalnızca 1 bilet hakkından faydalanabilir. Başka bir Cinemaximum salonunda kullanılamaz. Kampanya stoklarla sınırlı olup, Vadistanbul haklarını saklı tutar.

MUTFAK

Arka Pencere Mecmua'nın bu ayki mutfağından akseden kareler...

Okan'daki ay başı toplantımızı bu ay "4 Adam ve 1 Bebek" konseptinde yaptık! Bu ondaki son toplantımız...

Feride Çetin bu hareketiyle Alper Mestçi'nin bir sonraki filminden rol kapabilir mi? Neden olmasın?

Okan şortu ve şıpıdık terliğiyle yazı getirmiş gibi görünüyor!

Murat'ın gözü Okan'ın üstünde. "Şimdi yanlış bir tuşa muşa basar" diye düşünüyor olmalı...

Esin K. ile NBC olabilecek en güzel söyleşi mekanında karşı karşıya: Cannes sahilleri...

Bilgehan ofiste uyuyakaldığında bile basketbol topunu yanından ayırmıyor!

Murat yine 'Dünyayı Kurtaran Adam' pozunda!

Okan'a şimdilik veda ediyoruz. Biraz dinlensin, sonra yine katılsın aramıza...

Hometech

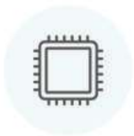
Alfa 700C

13.3" 1920x1080px

Şık ve güçlü.

Onu tercih etmek
için çok fazla neden var.

1920x1080px widescreen çözünürlük değeri kullanıcıya daha keskin görüntü aktarır. Yansımasız metal kasa ve krom parça eklentileri oldukça estetik. Bir Windows dizüstü bilgisayar için ince dizayn. Intel ile güçlendirildi. Performans konusunda herhangi bir eksiklik hissettirmez. Fiyat - performans sınıfında en iyisi olmak için hazırlandı.

Intel® Celeron® N3350 CPU up to 2.4 GHz

Mobil işlemci mimarisinde öncü Intel® teknolojisi.

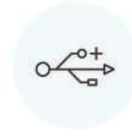
3GB DDR3L RAM

Yüksek RAM kapasitesi, yük altında çalışırken darboğaz sorunu yaratmaz.

Intel® HD Graphics 500

Paylaşımlı Intel® grafik hızlandırıcısı.

USB 3.0 Portu

Diğer USB birimlerine göre daha hızlı çalışan USB 3.0 portu.

Ön Kamera

Dahili 2.0 MP Ön Kamera, görüntülü görüşme veya benzer işlemler

Şimdi Windows 10 ile birlikte.

HAZİRAN 2018 VİZYONU

YAZLIK SİNEMA

Yaz ayları başladığına göre 'korku' türüyle büyük imtihanımız da başlamış demektir... İrkilmeye hazır mısınız?

1 HAZİRAN

AHLAT AĞACI
YÖN: Nuri Bilge Ceylan
OYN: Aydın Doğu Demirkol, Murat Cemcir, Bennu Yıldırımlar
Nuri Bilge Ceylan'ın son harikası "Ahlat Ağacı", Cannes'dan hemen sonra salonlara giriş yapıyor.
("Ahlat Ağacı"na dair Yekta Kopan imzalı eleştiriyi 36-39. sayfalarımızda, Esin Küçüktepepınar imzalı Nuri Bilge Ceylan söyleşisini ise 62-66. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

CİN-İ AYET
YÖN: Uğur Akünlü
OYN: Kemal Uçar, Fulden Akyürek, Arda Esen
Küçük yaşlardayken ailesinin katledilmesinden sorumlu olan ifritten intikamını almak isteyen Salih'in hikayesi.

CÜCE DEDEKTİF ŞERLOK (Sherlock Gnomes)
YÖN: John Stevenson
SES: Kelly Asbury, Mary J. Blige, Emily Blunt
Sevimli bahçe cüceleri, Londra'da yepyeni bir macera için geri dönüyor.

DENİZ VE GÜNEŞ
YÖN: Barış Denge
OYN: Şafak Pekdemir, Burak Serdar Şanal, Melissa Giz Cengiz
Evlenmek üzereyken 'taze' bir aşka kucak açan genç bir adamın öyküsü.

KASIRGADA VURGUN (The Hurricane Heist)
YÖN: Rob Cohen
OYN: Toby Kebbell, Maggie Grace, Ryan Kwanten
Kasırga tehdidini fırsat bilen bir suç çetesinin inanılmaz soygun hamlesi...

KİTAP KULÜBÜ (Book Club)
YÖN: Bill Holderman
OYN: Diane Keaton, Jane Fonda, Candice Bergen
Dört yakın arkadaşın başlattıkları kitap kulübüyle birlikte değişen yaşamları...

SÜRÜKLENİŞ (Adrift)
YÖN: Baltasar Kormákur
OYN: Shailene Woodley, Sam Claflin, Jeffrey Thomas
Okyanusa açılan bir çiftin tarihin en büyük kasırgalarından biriyle karşılaşmaları...

8 HAZİRAN

AYİN (Hereditary)
YÖN: Ari Aster
OYN: Toni Collette, Gabriel Byrne, Alex Wolff
Annesinin ölümünün ardından aile geçmişindeki korkunç sırları keşfetmeye başlayan Annie'nin hikayesi.

THE BOOKSHOP
YÖN: Isabel Coixet
OYN: Emily Mortimer, Bill Nighy, Patricia Clarkson
Kararlı iki kadının hikayesini anlatan film, Penelope Fitzgerald'ın romanına dayanıyor.

BORG MCENROE

BORG MCENROE
YÖN: Janus Metz
OYN: Sverrir Gudnason, Shia LaBeouf, Stellan Skarsgård
Tarihin en önemli tenis rekabetlerinden birine ev sahipliği yapıyor bu film.
("Borg McEnroe"ya dair Burçin S. Yalçın imzalı eleştiriyi 52. sayfamızda bulabilirsiniz.)

CUMALİ CEBER 2
YÖN: Kamil Çetin
OYN: Halil Söyletmez, Serkan Şengül, Doğa Konakoğlu
Mahallesindeki huzurevinin yıkımını engellemeye çalışan Cumali Ceber'in hikayesi.

DURUMUNU GÜNCELLE (Status Update)
YÖN: Scott Speer
OYN: Ross Lynch, Olivia Holt
Telefonuna yüklediği uygulamada paylaştığı tüm gönderilerin gerçeğe dönüştüğünü fark eden Kyle'ın hikayesi.

DÜŞ KIRGINLARI
YÖN: Selim Güneş
OYN: Mert Tanık, Denise Ankel, Bahar Yanılmaz
Mehmet Eroğlu'nun romanından uyarlanan film, "Kar Beyaz"ın yönetmeni Selim Güneş'in imzasını taşıyor.

JURASSIC WORLD: YIKILMIŞ KRALLIK (Jurassic World: Fallen Kingdom)
YÖN: J.A. Bayona
OYN: Bryce Dallas Howard, Chris Pratt, Jeff Goldblum
Jurassic World yıkıldıktan dört yıl sonrasına uzanıyoruz. Adadaki yanardağın dinozorları tehdit etmesiyle kahramanlarımız harekete geçiyor...
("Jurassic World: Yıkılmış Krallık"a dair Murat Emir Eren imzalı dosyayı 68-71. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

SEVİMLİ TEKNELER (Elias Og Storegaps Hemmelighet / Anchors Up)
YÖN: Simen Alsvik, Will Ashurst
SES: Marie Blokhus, Anderz Eide, Marcus Gunnarsen
Bu sevimli animasyon, genç kurtarma botu Elias'ın atıldığı macerada yasa dışı bir operasyonu ortaya çıkarmaya çalışmasını anlatıyor.

SİHİRLİ MÜZE (Hurvínek A Kouzelné Muzeum / Harvie And The Magic Museum)
YÖN: Martin Kotík
SES: Martin Dejdar, Ota Jirák, Martin Klásek
Sihirli bir müzeyi ve tüm şehri kurtarmak zorunda olan Harvie ve dostlarının macerası...

TATLI BELA
YÖN: Cem Sürücü
OYN: Gökhan Keser, Serkan Kuru, Eren Pekgöz
Kapılarının önüne bırakılan bebeğin sorumluluğunu üstlenmek durumunda kalan üç arkadaşın hikayesi.

ZOHAK
YÖN: Adem Uğur
OYN: Seda Kement, Erkan Çelik, Abdullah Şekeroğlu
Büyük bir travma atlattıktan sonra hayatına devam etmeye çalışan Canan'ın karşısına çıkan doğaüstü güçle mücadelesi.

JURASSIC WORLD: YIKILMIŞ KRALLIK

SİCCÎN SERİSİNİN YÖNETMENİNDEN

"Bursa'da yaşanmış gerçek bir olay"

YÖNETMEN ALPER MESTÇİ

ÜÇ HARFLİLER
BEDDUA

TME FILMS & MUHTEŞEM FİLM ORTAK YAPIMI

OYUNCULAR BEYZANUR METE ESMA SOYSAL ŞERİFE ÜNSAL GİZEM TAKMA NURAY ERKOL VURAL CEYLAN NURDAN TUNAY KEKEÇ AYDIN EREK
UĞUR SIDAR ACAR YAVUZ ÇETİN MAKYAJ BURÇİN ŞAHİN AFİŞ TASARIMI FUAT ŞANLI SANAT YÖNETMENİ GAMZE YILMAZ VFX HAKAN İLHAN KAYA
YAPIM KOORDİNATÖRÜ ERHAN GÜLER KURGU OKAN SARUL MÜZİK REŞİT GÖZDAMLA YARDIMCI YÖNETMEN MELODİ TÖZÜM GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ EREN NAYIR
MUHTEŞEM FİLM YAPIMCI KEMAL Ş. KAPLANOĞLU MUHTEŞEM TÖZÜM SENARYO & YÖNETMEN ALPER MESTÇİ RADYO VİVA TME FILMS

15.06.18

HAZİRAN 2018 VİZYONU

SOLDADO

15 HAZİRAN

AKLIN GÖZÜ (MindGamers)
YÖN: Andrew Goth
OYN: Tom Payne, Melia Kreiling, Antonia Campbell-Hughes
Aksiyonla bilimkurguyu buluşturan film, hikayenin merkezinde duran öğrencileri inanılmaz bir deneyime sürüklüyor.

ATÖLYE (L'Atelier / The Workshop)
YÖN: Laurent Cantet
OYN: Marina Foïs, Matthieu Lucci, Florian Beaujean
Bir yazı atölyesinde bir araya gelen gençlerin 'bilinç'le imtihanını anlatıyor film.
(“Atölye”ye dair Esin Küçüktepepınar imzalı Laurent Cantet söyleşisini 30-31. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

DÜMDÜZZ ADAM
YÖN: Murat Toktamışoğlu
OYN: Ferdi Sancar, Cezmi Baskın, Efsane Odağ
Taksi şoförü Ferdi'nin, normal başlayan bir günde dedesi Cemşit ve yolda rastladıkları Kader'le birlikte yaşadıkları...

KOD ADI HOT DOG (Hot Dog)
YÖN: Torsten Künstler
OYN: Til Schweiger, Matthias Schweighöfer, Anne Schäfer
Kurtarma operasyonu için bir araya gelen bir grup polisin hikayesi.

OCEAN'S 8
YÖN: Gary Ross
OYN: Cate Blanchett, Dakota Fanning, Olivia Munn
Erkekleri yeteri kadar izledik, şimdi de “Ocean's” serisinin kadınlarına yer açalım!
(“Ocean's 8”e dair İlhan Yurtsever imzalı dosyayı 72-73. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

ÜÇ HARFLİLER: BEDDUA
YÖN: Alper Mestçi
OYN: Esma Soysal, Şerife Ünsal, Gizem Takma
Lise günlerinden beri yakın olan bir grup arkadaşın bir şamanla tanıştıktan sonra değişen hayatları...
(“Üç Harfliler: Beddua”ya dair Feride Çetin imzalı Alper Mestçi söyleşisini 78-79. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

YABANİ (Wildling)
YÖN: Fritz Böhm
OYN: Bel Powley, Liv Tyler, Brad Dourif
'Farklı' bir çocuğun 'serbest' kaldığında başına gelenler, ilginç bir korku filmiyle buluşturuyor bizi.

22 HAZİRAN

CANAVAR (Beast)
YÖN: Michael Pearce
OYN: Jessie Buckley, Johnny Flynn, Geraldine James
Küçük bir adada yaşayan genç bir kadının, bir yabancıya âşık olarak onun için herkesi karşısına alışı...

DUA ET KARDEŞİZ
YÖN: Hamza Yaman
OYN: Eray Kaman, Gökhan Demir, Başak Akbay
Arazilerinden yol geçeceğini öğrenen iki kardeşin ne yapacaklarını çok merak ediyoruz!

HADİ YA
YÖN: Vecihi Ener
OYN: Senem Kuyucuoğlu, Mehtap Yılmaz, Cesur Doğan
Bakalım kahramanlarımızın (yani sinemaseverlerin) başına ne gelecek bu sefer!

İKİ KAFADAR (Two Tails)
YÖN: Victor Azeev
Uzaylılar tarafından kaçırılan arkadaşlarını kurtarmaya çalışan sevimli hayvanların hikayesi.

KARAVAN (The Leisure Seeker)
YÖN: Paolo Virzì
OYN: Helen Mirren, Donald Sutherland, Christian McKay
Eski karavanlarıyla yollara düşme kararı alan yaşlı çift John ile Ella'nın hikayesi.
(“Karavan”a dair Gözde Hatunoğlu imzalı eleştiriyi 48. sayfamızda bulabilirsiniz.)

LOS ANGELES'TA GİZLİ GÖREV (Once Upon A Time In Venice)
YÖN: Mark Cullen
OYN: Bruce Willis, John Goodman, Jason Momoa
Köpeğini kaçıran bir çetenin peşine düşen özel dedektif Steve Ford'un öyküsü.
(“Los Angeles'ta Gizli Görev”e dair Ebru Çeliktuğ imzalı dosyayı 82-83. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

MUCİZE UĞUR BÖCEĞİ
Ekranlardan transfer bu animasyonda neyle karşılaşacağımızı üç aşağı beş yukarı tahmin edebiliyoruz!

DOĞMAMIŞ (Still/Born)
YÖN: Brandon Christensen
OYN: Christie Burke, Jesse Moss, Rebecca Olson
Doğaüstü bir 'yaratık'la mücadele etmeye çalışan bir annenin 'irkiltici' hikayesi.

FAKİR: BİR HİNT FAKİRİ'NİN OLAĞANÜSTÜ YOLCULUĞU (The Extraordinary Journey Of The Fakir)
YÖN: Ken Scott
OYN: Dhanush, Gérard Jugnot, Bérénice Bejo
Film uzun adı, tam olarak neyle karşılacağımızı açık ediyor. Eğlenceli olma ihtimali yüksek...

KAÇIŞ PLANI 2: HADES (Escape Plan 2: Hades)
YÖN: Steven C. Miller
OYN: Dave Bautista, Sylvester Stallone, Jaime King
Kaçması imkan dahilinde gösterilmeyen hapishaneden kaçmayı başaran Ray'in arkadaşını kurtarmak için verdiği mücadele...

SOLDADO (Sicario: Day Of The Soldado)
YÖN: Stefano Sollima
OYN: Josh Brolin, Benicio Del Toro, Matthew Modine
“Sicario”nun devamı, ABD-Meksika sınırındaki devlet-kartel savaşını yeniden gözler önüne seriyor.

TİM
YÖN: Onur Yiğit
OYN: Serdar Atacan, Emre Uzun
Asker ve polislerden oluşan özel bir timin başına geçen askerin hikayesi.

29 HAZİRAN

BEYAZ DİŞ (Croc-Blanc / White Fang)
YÖN: Alexandre Espigares
SES: Rashida Jones, Nick Offerman, Paul Giamatti
Jack London'ın efsane romanı animasyonculara emanet.

YAKALANDIN! (Tag)
YÖN: Jeff Tomsic
OYN: Ed Helms, Jeremy Renner, Jon Hamm
Elim sende oyununu bir gelenek haline getirmiş beş arkadaşın, oyunun yenilmezi konumundaki arkadaşlarının düğünü sırasında yaşadıkları...

OCEAN'S 8

BRUCE WILLIS · JASON MOMOA · JOHN GOODMAN · THOMAS MIDDLEDITCH · FAMKE JANSSEN · ADAM GOLDBERG

BİR MARK CULLEN & ROBB CULLEN FİLMİ

LOS ANGELES'TA GİZLİ GÖREV

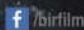
VENICE

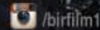
BERABER SAVAŞ YA DA YALNIZ ÖL

22 HAZİRAN'DA SİNEMALARDA

Evrim **KAYA**
evrimrkaya@gmail.com

Endişe **Çağı**

Dünyanın gitgide ***apokaliptik bir çizgi roman*** mekanına dönmesinden olacak, bir zamanlar 'ciddi filmlerin' konusu olan kapitalizm ve insanlık durumuyla meşgul olmayan süper kahramanlara artık kız verilmiyor.

Marvel evreninin son filmi "Avengers: Sonsuzluk Savaşı" genelde beğeniyle karşılandı. Sahiden de bir kahramanlar geçidinden bütünlüklü bir hikaye nasıl çıkarılır sorusuna kafa yorduğu belli. Kendi aralarında bir alıp verecekleri olan ya da kimyası tutan karakterleri aynı maceranın farklı ayaklarına göndererek küçük bütünlüklerden daha büyük bir bütünlüğü yaratmayı başarıyor film. Ancak daha önemlisi doğru duyguyu yakalıyor olması. Ya da onun gibi bir şeyi, zira filme hakim duygu anksiyete, Türkçe ifade edersek endişe, bir duygudan çok bir duygu-vakum, bir çukur, başka duyguları yutan bir karadelik... Bu nedenle de hep daha büyük olma endişesi etrafında şekillenen çizgi roman uyarlamalarına çok yakışıyor. Büyük bir epistemoloji ve anlam krizindeki çağımızın metaforu olduğu kadar, bir süper kahraman filmi olarak kendi kendisinin de metaforu olduğunun işaretini isminden itibaren veriyor film: Birtakım ülkelerin toplam kültür sanat bütçelerinden büyük maliyetleriyle, hep daha büyük oynamak mecburiyetindeki bu filmler de bir sonsuzluk savaşına girmiş durumda, her an kendi kıyametlerinin endişesini hissediyorlar.

Bu endişeden bir mania yaratıp böyle bir mizaha dayalı zihinsel dalgayla fiziksel aksiyona paralel bir aksiyon yaratan "Deadpool" başarılı bir devam filmiyle doğru yolda olduğunu gösterdi. Sürekli kendine referans vererek gerçeklikte bir tür kısa devre yapan film, zekanın verdiği hafiflik sayesinde aslında düpedüz 'cheesy' olabilecek duygusal hikaye arkının ağırlığını taşıyabiliyor. 14 Şubat haftasında vizyona giren ilk film itiraf ettiği üzere bir aşk filmiydi, ikinci filmse bağıra bağıra söylediği gibi bir aile filmi. Mizahı ana akım Hollywood çizgilerine sığacak bir aile güzellemesinin altından kalkmasına yarıyor. Kanseri yenen bir adamın aşk hikayesinin kimsesizler yurdundaki yetim çocuklarınkiyle kesişmesinden, "gerçekten yaşamak için biraz ölmek gerekir" gibi bir mottodan komedi ve aksiyon çıkardığını unutmamak gerek.

Logan: Wolverine

The Leftovers

"Avengers: Sonsuzluk Savaşı" da ölüm üzerine bir film. Çağımızda ölümü konu alan her film de "üzerine her şey söylenmiş bir trajedi üzerine ne söylenebilir?" sorusuna yanıt vermek zorunda. Herhangi bir süper kahraman filminin en sıradan 'New York'ta keşmekeş' sahnesinde bile teorik olarak binlerce insanın öldüğü düşünülürse, bu tür için ölümü dramatik kılmak sahiden de kolay iş değil. "Wolverine" serisinin finali çareyi başka bir janrın, westernin kapısını çalmakta ve olabildiğince sadeleşmekte buluyordu. "Avengers"ın finali de -filmi izlememiş okur burada aramızdan ayrılabilir- sadelikle yabancılaştırmayı harmanlıyor. Sessizce toza dönüşen karakterleriyle insanın taşıdığı en büyük endişe olan ölüm endişesinin ne kadar güçlü ve tuhaf olduğunu hatırlatıyor. Çok iyi bir HBO dizisi olan "The Leftovers"ın temel meselesini neredeyse birebir kopya etmesi açısından da şaşırtıcı. Her iki hikaye de ölümü uygarlığın unutturduğu şaşırtıcılığıyla hatırlatması açısından çok çarpıcı. "Avengers"ta dünyanın nüfusunun yarısının bir anda yok olması şaşırtıcıdır, oysa uygarlık insana dünyanın nüfusunun tamamının adına ölüm deyince kavradığımızı düşündüğümüz bir nedenden eninde sonunda yok olacağını sükunetle kabul ederiz.

Hollywood'un kaçışa en yatkın türlerinden olan aksiyonun hayatın anlamıyla ilgili bu en temel, en büyük endişeye olan son dönem merakı ve bu konudaki başarısı ise başlı başına ilgi çekici bir durum. Dünyanın gitgide apokaliptik bir çizgi roman mekanına dönmesinden olacak, bir zamanlar 'ciddi filmlerin' konusu olan kapitalizm ve insanlık durumuyla meşgul olmayan süper kahramanlara artık kız verilmiyor. Buna tezat olarak Avrupa sanat sineması gitgide daha küçük hikayelere ve kapalı bir bireyselliğe savruluyor gibi. Bir büyüğümüzün dediği gibi diyalektik diye bir şey var ve her şey aksine evriliyor. (Sanırım içinde bulunduğumuz seçim ayının yazısını iyimserlikle bitirmek için doğru an bu...) **APM**

> **Her zaman daha *büyük oynamak* mecburiyetindeki filmler de bir sonsuzluk savaşına girmiş durumda.**

Deadpool 2

ETKİNLİK TAKVİMİ

Haziran 2018

Pazartesi | Salı | Çarşamba | Perşembe | Cuma | Cumartesi | Pazar

1

2
Zorlu'nun Açık Hava Etkinlikleri; 2 Haziran'da Gündoğarken'in solisti Burhan Şeşen ve kızı Dilhan Şeşen ile başlayacak.

3
Beyaz Müzayede 3 Haziran'da Türk ve Dünya Çağdaş Sanatı ustalarının 248 adet başyapıtıyla sıra dışı eserlerini satışa sunuyor.

4

5
UNIQ İstanbul ve Başka Sinema işbirliği ile dördüncüsü düzenlenen Açıkhava Film Festivali, 5 Haziran-11 Eylül arası sinemaseverleri birbirinden kaliteli filmlerle mest edecek.

6
Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nden öğrencileri bir araya getiren "Sarsılan İmge" başlıklı sergi, 6 Haziran-26 Ağustos tarihleri arasında Pera Müzesi'nde izleyicileri bekliyor.

7
Akbank Sanat, 7-29 Haziran tarihleri arasında "Nordik Film Günleri"ne ev sahipliği yapıyor.

8
Netflix'in orijinal yapımı "The Staircase"in üç yeni bölümü, 2004'te yayımlanan bölümleriyle birlikte 8 Haziran'da tüm dünya ile aynı anda Netflix'te gösterime giriyor.

9

10

11
"Anne Frank: Günümüz İçin Bir Tarih" sergisi, 500. Yıl Vakfı Türk Musevileri Müzesi'nde ziyaretçileriyle buluştu. Sergi, 11 Haziran'a kadar ziyaret edilebilecek.

12

13

14
Bu yıl Kapadokya'nın eşsiz coğrafyasında 14-19 Haziran tarihleri arasında "Sessizlik" teması altında gerçekleşecek Cappadox'un 2018 programında dünyanın her yerinden müzisyenler yer alıyor.

15

16

17

18

19

20
Marmara Üniversitesi Heykel Bölümü mezunlarının düzenledikleri "Aborda" sergisi, 20 Haziran'a kadar Caddebostan Kültür Merkezi Sanat Galerisi'nde.

21
İstanbul Modern Sinema, 21 Haziran-1 Temmuz tarihleri arasında kadın filmlerinden oluşan "Bacağınızı Biraz Çeker Misiniz?" adlı seçkiyi sinemaseverlerle buluşturuyor.

22
Doğuş Grubu'nun "Sanata Bi Yer Sergi 18" başlıklı ikinci karma sergisi, 22-24 Haziran tarihleri arasında bomontiada'da sanatseverleri karşılayacak.

23

24

25
Massive Attack, 25 Haziran akşamı Mercedes-Benz sponsorluğunda Zorlu PSM Turkcell Sahnesi'ne konuk olacak.

26
İKSV tarafından düzenlenen 25. İstanbul Caz Festivali, bu yıl 26 Haziran-17 Temmuz tarihleri arasında düzenleniyor.

27
Zorlu PSM, 27 Haziran akşamı indie folk'u, reggae ve elektronik müzik ile bir araya getiren Milky Chance'e ev sahipliği yapacak.

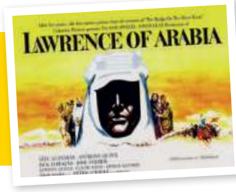
28
"Akbank 36. Günümüz Sanatçıları Ödülü Sergisi", Akbank Sanat'ta 28 Haziran-28 Temmuz tarihleri arasında gezilebilecek.

29
"Glow"un muhteşem kadınları 29 Haziran'da, ikinci sezon için Netflix'te ringlere dönüyor!

30

Rekin Teksoy'a ithafen

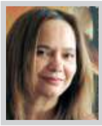
Havadis

12 Haziran 1964
Suriye Kültür ve Milli Eğitim Bakanı'nın bir kararı ile "Arabistanlı Lawrence" filminin, Suriye'de gösterilmesi yasaklanmıştır. Yetkili kaynakların bildirdiklerine göre, İngiliz casusu Lawrence'ın Arabistan'daki faaliyetlerini konu alan bu film, tarihi hakikatleri tahrif edici mahiyettedir.

CANNES'DAN SONRA TUFAN!

Nuri Bilge Ceylan, "*Ahlat Ağacı*"yla Cannes'dan ödülsüz dönerken, 71. Cannes Film Festivali'nin Altın Palmiye'sine, "*Shoplifters*"la Japon yönetmen *Hirokazu Koreeda* uzandı. Belli ki herkesin şefkate ihtiyacı vardı!

Esin ***KÜÇÜKTEPEPINAR***
esin.sinema@gmail.com

Şahane kıyı caddesi yani meşhur La Croisette, dünyanın en büyük film seti sayılabilir malum; spot ışıkları, limuzinden inen ünlüleri sabırla takip eden kameramanlar, daha da sabırlı smokinli fotoğrafçılarıyla bildik festival manzaralarında, biz de habire aynı yerde turladık. Neşeli kalabalıklardan kaçarak arka sokaklarda yol ararken taşlı tasmalı minicik köpeğin peşinde koşturduğu döpiyesli yaşlı hanımefendinin yanındakiyle sohbeti kulağıma çalındı. "İlgi ve alaka yalan oldu artık!" dedi veya kıt Fransızcama göre buna benzer bir şey söylüyordu. Köpeği sevmek için kısacık durdum, söyleşi bekliyordu... Spike Lee, elinde şampanya ile göründü ve Altın Palmiye için yarıştığı "BlacKkKlansman" ile ortalığı yeterince sarstığı için keyfi yerindeydi, Cate Blanchett'in başkanlığını yaptığı jüriden ikincilik anlamına gelen Grand Prix ödülünü alacağını hissetmişti sanki. Irkçılığın birkaç yüzyıllık tarihini 'kara' mizahla eleştirdiği mevzusunu kahkahalarla karşıladı, Trump yönetimine küfürlerini esirgemedi. Filmin Cannes'daki galası öncesi yaşanan Filistin trajedisini sordum, uzun bir sessizlik ve ciddiyetin ardından ABD'nin genel dış politikalarını kınamakla yetindi, şampanyadan bize de ikram etti.

Asghar Farhadi'nin maalesef gerilim veya melodrama yeterince dalamayan heyecansız filmi "Herkes Biliyor"la açılan yarışın ilk günlerinde, Jia Zhangke ustanın kırık bir aşk hikayesi üzerinden Çin'in son dönem devasa büyümesinin açmazlarını da yansıtan "Ash Is Purest White" misali tanıdık ve sağlam filmlerle oyalandık. Şahane Zhao Tao, hayırsız adamın peşinde muhtelif karakterlerle karşılaşıyordu, arada "Hepimiz evrenin mahkumlarıyız" misali damardan bir cümle de duyuldu.

Haklı kavgaların verildiği bir yıldı ama ödülsüz dönen "Savaşta"daki işçi sınıfı mücadelesini yüksek sesle yapan şahane aktör Vincent Lindon'la Unifrance'ın lüks otellere kıyasla gayet mütevazı mekanında buluştuğumuzda "Umutsuz değilim, bilakis" dedi. Son yıllarda diz boyu artırılan güvenlik güçleriyle bir nevi kol kola yaşamak, -hangi ülkeden olursanız olun, bir tuhaf oluyor ama ünlü Majestic Oteli'nin girişinde her gün çantamı koklayan Igor'la aramızda özel bir bağ kuruldu, ya da ben öyle farz ettim çünkü Terry Gilliam da aynı şeyleri hissetmişti. Kapanış filmi olan gayet dağınık "Don Kişot'u Öldüren Adam"ı 20 yılı aşkın bir süre ve türlü belalardan sonra bitirdiği için mutlu, mevzuyu kapatıp devasa bir polis köpeğinde bulduğu şefkati anlatmaya meyilliydi.

"Star Wars" söyleşilerinde sıramızı beklerken, sohbetler güya batı ikiyüzlülüğünü vurgulamak adına yine sürekli kadına acı çektirerek gereksizce kışkırtmaya çabalayan Lars von Trier'e uzandı, bildik eleştirmen egoları çarpışırken odaya genç Han Solo Alden Ehrenreich girdi ve -moda deyişle- dünya kısa bir süreliğine güzelleşti. Antonioni'den konuşurken, dünyanın geri kalanı gibi 'Seylan' olarak telaffuz ettiği Nuri Bilge Ceylan'ın filmlerini merak ettiğini söyledi, kibarlık etmiyormuş gibi geldi. FIPRESCI ödülüyle yetinmek zorunda kalan "Burning"in gizemi ve kulaklarımda Miles Davis'in pürüzsüz trompet tınılarıyla koştururken yönetmeni Lee Chang-Dong'la "İdam Sehpası"ndan (Ascenseur Pour L'Échafaud, 1958) ve oradan ödünç aldığı müzikten konuşmak elzemdi. Bir şekilde terk edilmiş ama mazlum olmayan çocukların incelikli filmleriyle tanıdığımız Hirokazu Koreeda, 'seçilmiş' aileyi baştacı ettiği "Shoplifters" ile Altın Palmiye kazandı, belli ki herkesin şefkate ihtiyacı vardı. Bir gece önce "Ahlat Ağacı"nı izlemiş ve doğrusu dünya alemin de desteğiyle ödül ihtimalinin cazibesine kapılmıştık. Güzelim Ahmet Rıfat Şungar'ın gözünün döndüğü veya Serkan Keskin'in okkalı bir ego şişkinliğini öfkeyle patlattığı monoloğu misali benzersiz anlarla hatırlanacağı kesin, gelgelelim uzunluğuna rağmen devamına gerek duyulan sekanslar da mevcut. Ceylan'ın özetlediği gibi "Türkiye'de kendini var etmeye çalışan bir gencin etrafını kuşatan değer yargılarını anlatmaya çalışan" bir film. İkircikli finalin şahaneliğiyle umut veren, "Ulysses"teki gibi gün boyu turladığı kasabasında karşılaştığı muhtelif insanlarla olan sohbetler üzerinden karakterin yaşadığı çevreden, koşullardan ve toplumdan ayrı tutulamayacağının altını çizmesiyle yönetmen açısından bir ilk. **APM**

İNTİKAM HİÇ BU KADAR GÜZEL OLMAMIŞTI

MARGOT ROBBIE SIMON PEGG DEXTER FLETCHER MAX IRONS VE MIKE MYERS

TERMINAL

13 TEMMUZ'DA SİNEMALARDA

HAVADİS

➔ 2 Haziran 1947
Bütün dünya dillerine çevrilen ve milyonlarca insan tarafından okunan "Amber" romanı filme çekileceği zaman, bu romanın başrolünü oynayacak kadın yıldızı seçmek için 6 artist tecrübe edildi. İçlerinden Linda Darnell seçildi. "Amber" Türkçeye Vahdet Gültekin tarafından tercüme edilmiş ve Arif Bolat Kitabevi tarafından güzel bir kapakla satışa çıkarılmıştı.

İYİSİ Mİ, KORKUN!

"*Drakula*", "*Frankenstein*", "*Operadaki Hayalet*" ve "*Dorian Gray'in Portresi*"yle başlayan "*Korku Klasikleri*" serisi, edebiyatın 'korku'yla imtihanını zirveye taşımış şaheserleri yeni kuşaklarla buluştururken, alabildiğine irkiltici deneyimler de vadediyor.

Murat **ÖZER**
cinemozer@gmail.com

Edebiyatta 'korku', özel ilgi alanımıza girmiyorsa yoğun biçimde takip ettiğimiz bir bölge değildir. Öte yandan, bazı korku klasikleri vardır ki onları bilmemek gibi bir şey söz konusu bile olamaz! Kuşaktan kuşağa aktarılan bir 'miras' gibidir bu klasikler, her devirde ağırlıklarını hissettiren.

Dex Yayınları da, "Korku Klasikleri" başlığı altında bir seri başlatarak bu eserleri yeni kuşaklarla buluşturma görevini üstlenmiş görünüyor. Albenili kapaklarıyla dikkat çeken seri, özenli çevirileriyle de okuru memnun etmeye hazırlanıyor ve tabii biraz da 'irkiltmeye'.

Başlangıç olarak dört eser seçilmiş bu seri için. Her birinin 'çok özel' metinler olduğunu söylemeye bile gerek yok. Bram Stoker'dan "Drakula" (Dracula), Mary Shelley'den "Frankenstein", Gaston Leroux'dan "Operadaki Hayalet" (Le Fantôme De L'Opéra) ve Oscar Wilde'dan "Dorian Gray'in Portresi"nden (The Picture Of Dorian Gray) oluşan bu dörtlü, kuşkusuz ki okuru içine çekip hapseden metinler. Orada başınıza gelecekleri üç aşağı beş yukarı tahmin etseniz de, hırpalanmaktan kurtulamıyorsunuz bu romanları okurken.

Aynı zamanda sinemaseverleri de ilgilendiriyor bu eserler. Her biri, özellikle de "Drakula" ve "Frankenstein" defalarca beyazperdeye uyarlanırken, edebiyat-sinema ilişkisinin temel taşları olmayı da başarmışlar. Örneğin, telif meselesi yüzünden ismini değiştirmek zorunda kalan "Drakula" uyarlaması "Nosferatu"yu (1922) unutmak mümkün mü? Ya da Boris Karloff'lu "Frankenstein" (1931) uyarlamasını? Ya da Bela Lugosi'li "Drakula"yı (1931)? Ve tabii Lon Chaney'li "Operadaki Hayalet"i (1925)? Sinema dağarcığımızı zenginleştiren bu şaheserlerin edebiyattan beslenmesi, durumu çok daha kıymetli bir hale getiriyor.

Öte yandan, "Korku Klasikleri" serisinin önsözlerinde imzası olan isimler de gözden kaçacak gibi değil. Bendeniz de naçizane "Drakula"nın önsözüne imzamı koyarken, "Frankenstein"da Ahmet Mümtaz Taylan, "Operadaki Hayalet"te Hakan Bıçakcı, "Dorian Gray'in Portresi"nde ise Ömer Türkeş imzalarını görüyoruz. Kitaplara girişte yol gösterici olduklarına kuşku yok bu önsözlerin.

Ve tabii ki özenli çevirileriyle "Korku Klasikleri"ne değer katan isimleri de es geçecek değiliz. Kerem Sanatel (Drakula), Barış Emre Alkım (Frankenstein), Meriç Keleş (Operadaki Hayalet) ve İlknur Özdemir'den (Dorian Gray'in Portresi) oluşan çeviri kadrosu, bu eserlerin okurla buluşmasında kilit roller üstleniyor. **APM**

"DRAKULA"NIN ÖNSÖZÜNDEN

Kerem Sanatel'in titizlikten beslenen maharetli çevirisiyle okuyacağınız eser, Bram Stoker kadar Giovanni Scognamillo'yu da hatırlatıyor bana. Bana ve benim kuşağıma. Umarım, günümüz gençliği ve gelecekteki kuşaklar da aynı hissiyatla yaklaşırlar bu isimlere. Kont Drakula'nın yol göstericiliğinde, 'kan kokusu'nu hissederek, aşka bambaşka bir pencereden bakarak, yılgınlığa kapılmadan, ve tabii, ceplerinde taşıdıkları 'özgürlük' cüzdanına sıkı sıkıya sarılarak...

> ***"Bu korku klasiklerini okurken hırpalanmadan olmaz!"***

İllüstrasyon: İlhan SAYIN

Fatih **ÖZGÜVEN**
fozguven57@gmail.com

Sinefil **Şizofrenisi**

Orta Doğu'da 'dystfunctional' ('işlemeyen' mi demeli?) aile nasıl olur, '***kol kırılır yen içinde kalır***' düsturu, aile denen ve aslında bir suikast şebekesine pek benzeyen birimlerde nasıl işler, ***aile insanı hem sakat*** hem de 'evden başka bir yerde tuvalete gidemeyen' bir çocuk haline nasıl getirir? Hepsinin cevabı bu filmde.

Önce "Güz Sonatı"na (Höstsonaten) gittim. Beyoğlu Sineması bir Bergman filmleri gösterimi yapıyordu ve hiç perdede görmediğim "Persona"nın -çok daha şık- "Dul Bir Kadın" havalı kimi sahnelerinde hafiften uyudumsa da "Güz Sonatı"nı, video günlerinde, ne derler, küçük ekranda görmüştüm ve aklımda kalan birkaç Bergman filminden biriydi. (Diğerleri, gene oldukça şizofrenik biçimde, "Kurdun Saati", "Sihirli Flüt", "Bir Yaz Gecesi Gülümseyişleri" ve "Kış Işığı".) Filmden önceki belgeselde Bergman zuhur etti ve o salon adamı yakışıklılığından eser kalmamış pembe yanaklı dede haliyle, Ingrid Bergman'ı şikayet etti onca yıl sonra. Ingrid B. onunla bir film yapmayı çok istemiş ve hatta bir festivalde eline bir küçük not sıkıştırmışmış: "...beş yıl önce benimle bir film yapmaya söz vermiştin, hadi artık yapalım." Ingrid B., üstelik de kanser hastalığının pençesindeyken, 'kendi düşen ağlamaz' tarzı bir tuzağa ayak basmış böylece. Çünkü "Güz Sonatı", zalimce denecek kadar berrak biçimde Ingrid B.'nin kendi hayatına göndermeler yapar. Ünlü İsveçli konser piyanisti Charlotte, küçük yaştaki iki kızını İsveçli babalarına bırakıp fütursuzca daha parlak bir kariyere ve İtalyan bir yeni sevgiliye kaçar. Tıpkı Ingrid B.'nin İsveçli kocasını terk edip Roberto Rossellini'ye varması gibi. Leonardo isminin Roberto ismine gönderme olduğunu mu hatırlamalı? Ingrid'in geride bir kız çocuk bıraktığını ama İtalyan adamdan iki kız çocuk edindiğini, dolayısıyla filmin Isabella ve kız kardeşi hakkında tartışmalı, zalim bir hüküm de verdiğini mi söylemeli? Ingmar B., belgeselde, Ingrid'in ilk provalarda ne kadar tumturaklı bir Hollywood oyunculuğu benimsediğini söyleyip şikayet etti bize bir de.

Gerçi önemi yok, ihanet insanın hamurunda vardır. Temiz hislerle iyi bir insan olunabilir ama iyi bir yönetmen olunmayabilir-özellikle Ingmar B. gibi kirli hislerden bahseden büyük bir yönetmenseniz. Küçük intikamlar bu gibi istisnai durumlarda büyük filmlere yol açabilirler.

Evet, Ingrid B. filmde de gördüğümüz gibi 'tumturaklı' oynuyordu ama Ingmar B. ne kadar şikayet ederse etsin, onu zaten bunun için seçmişti. Charlotte bir stardı ve starlar böyle davranırdı tam da. Kaldı ki bir beyazperde oyuncusu da değildi. (Ingmar B. açısından bir 'sağ gösterip sol vurma' numarası.) İşini mükemmel yapmak arzusuyla işinin ta içine gömülmüş birisiydi. Kalkıp, kendisi gibi bencil olmayan ama en az kendisi kadar dışa dönük rahip Viktor'la evli olan kızı Eva'nın ücra bir İsveç köyündeki evine neden gitmişti? Bu yağmurlu ve fırtınalı bir gecede "The Rocky Horror Picture Show"da Dr. Frank-N-Furter'in şatosuna sığınmak gibiydi. Üstelik de hava günlük güneşlikken! Ama gaflet hepimize eşit biçimde dağıtılmış bir nimettir. Bizi olgunlaştırabilir bile.

Charlotte, Eva'nın ağır aksak (aslında bugünden bakınca ilginç bir yorum) Chopin prelüdü yorumunu dinledikten sonra belli başlı eleştirisini şöyle yapıyordu: "Ben seni dinledim bu yorumda. Chopin ise, duygulu idi, duygusal değil." Sonra piyanonun başına geçiyor ve çalıyordu: "...bak şöyle şöyle olmalı." Duygusallıktan, eski hınçlardan sapır sapır titreyen Eva onu filmin geri kalanında tandan tuna yollayacaktı. Ailenin korkunç bir şey olduğunu, orada bencilliğin, pişmanlığın, duygusuzluğun nasıl kol gezdiği mevzularını bir an için unutun. "Güz Sonatı" aslında şunu der; sanatçının malzemesi duygudur, iyi bir sanatçı olmak için ise duygulardan hafifçe uzaklaşacak, ona bir mesafeden bakacaksınız ki gerektiğince işleyebilesiniz. Bu, sizden ansızın bir kucaklama bekleyen etrafınızdaki

"Ahlat Ağacı" 1 Haizran'da sinemalarımızda.

> **Ordan çıktım 'Ölümlü Dünya'ya gittım. *Formül Türk komedilerinden* kusasım var fakat birileri çok beğenmişti.**

herkesin mutsuzluğu pahasına dahi olsa. Chopin'in duygularıyla ilgileneceksiniz, duygusallığı ile değil. Ingrid'e bu kumpası kuran Ingmar'ın da çok iyi bildiğini gördüğümüz gibi. O halde Ingmar, niye, niye? Birçok filminde inayet mevzuu ile uğraşan, tanrının ışığını bekleyen, beklermiş gibi görünen, (ya da sadece bekleyen karakterlerden bahseden) Ingmar'dan inayet beklememeliyiz tabii ki. Onun inayet mevzuunun iki adım ötesinde durduğunu kabul etmeliyiz. Hıyanetin sınırlarında bir yerde, hatta.

Ordan çıktım "Ölümlü Dünya"ya gittim. Formül Türk komedilerinden kusasım var fakat birileri çok beğenmişti, hatta 'Tarantino gibi' olduğunu söylemişlerdi. Film sonra yeniden vizyona girdi üstelik! En azından "Karışık Pizza" cinsinden bir Tarantino muhallebisi seyreder, eğlenirdim. Türk komedi dünyasında murad edilenler elde edilenlerden çok daha eğlenceli oluyor çünkü. Dolayısıyla filmin ilk beş dakikası falan Haydarpaşa'da şirin bir lokantaları olan aileye hafiften esneyerek baktım, ne ki Anadolu Tad 1071 lokantasının kendine özgü tadını çok geçmeden damağımda hissedecektim. Mermer ailesi, 'bin yıllardır' aynı işi yapan bir aile müessesesi, hassaten de bir suikast çetesi. Önce İlluminati, Haşhaşiler falan gibi gizli örgütlere olan 'pop' merakımızı, 'bunların dış mihraklara bağlı oluşu' yolunda ruhumuzu rahatlatan evhamı, ayrıca levhalarına '...since 1800 bilmemkaç' yazan baklavacı, kolonyacı, terlikçi esnafının iddialarını şöyle bir aklınızdan geçirmelisiniz. Sonra unutun. Çünkü esasen "Ölümlü Dünya", bir diğer milli hasretimizi, bir 'öz Sundance' komedisi yapma rüyamızı da tatmin ediyor. Binlerce yıllık özlemlerimize en son eklenen bu arzuyu, bu ham ervah Netflixgil hayalimizi bir sıçrayışta da aşıyor doğrusu.

Orta Doğu'da 'dystfunctional' ('işlemeyen' mi demeli?) aile nasıl olur, 'kol kırılır yen içinde kalır' düsturu, aile denen ve aslında bir suikast şebekesine pek benzeyen birimlerde nasıl işler, aile insanı hem sakat hem de 'evden başka bir yerde tuvalete gidemeyen' bir çocuk haline nasıl getirir? Hepsinin cevabı bu filmde. "Kelebekler" mi dediniz? Üzmeyin beni. Siz "Ölümlü Dünya"yı bir görün hele. Üçüncü kere vizyona girerse şaşmam, devamı çekiliyormuş (orda bir ürperdim), başrollerinde oynayan iki oyuncu "Ahlat Ağacı"nda oynuyorlar, üstelik bir tanesi -neredeyse amatör olanı- başrolde! Nuri Bilge'ye de mi güvenmiyorsunuz? A evet! Biraz da öbür filmden taze çıkmanın sebep olduğu o şizofrenik bulut içindeydim, filmin bir sahnesinde Ingrid Bergman ve Liv Ullmann karşıma çıksalar, ona bile şaşırmayacaktım. Gerçi, onların yerine "Eyes Wide Shut" ve Şostakoviç çıktılar. Daha ne olsun? **APM**

Ingrid Bergman ve Roberto Rossellini.

HAVADİS

➔ 8 Haziran 1962
Monaco Prensesi Grace Kelly, dün gece yaptığı bir açıklamayla, beyazperdeye dönmekten vazgeçtiğini bildirmiştir. Bilindiği gibi bundan bir müddet önce film direktörü Alfred Hitchcock ile prenses, bir film çevirmek hususunda anlaşmışlardı. Prenses, bu açıklamayı, bu sabah neşr edilmek üzere günlük Riviera gazetesi muhabiri ile yaptığı bir görüşmede yapmıştır.

İÇİNDEN YAZ GEÇEN FİLMLER

Beykoz Kundura Film Günleri, *29 Haziran-6 Temmuz* tarihleri arasında "*Bir Yaz Gecesi Sineması*" başlığı altında yeni bir açık hava programıyla devam ediyor. Beyazperdenin büyük ustalarından '*içinden yaz geçen filmler*' izlemek için güzel bir fırsat!

Murat **ÖZER**
cinemozer@gmail.com

Geçen yaz "Restore Film Günleri"yle kendi sinema etkinliklerini düzenlemeye başlayan Beykoz Kundura, bu yılın başında "Karlar Altında Kâbuslar" başlığı altında sinema tarihinden üç başyapıtı sinemaseverlerle buluşturmuştu. Şimdi de 29 Haziran-6 Temmuz tarihleri arasında yeni bir etkinliğe ev sahipliği yapıyor. Usta yönetmenlerden 'içinden yaz geçen filmler'in yer aldığı "Bir Yaz Gecesi Sineması" programı, sinemaseverlere açık havanın büyüsü altında neler izletmeyecek ki! Her biri şimdiden heyecanlandıran başyapıtlar bekliyor bizi anlayacağınız.

İsterseniz biraz da 'heyecan veren' bu programın ayrıntılarına göz gezdirelim...

Jean Vigo'nun bir yatılı okuldaki çocukların isyanını anlattığı unutulmaz filmi "Hal Ve Gidiş Sıfır" (Zéro De Conduite; 1933)... George Lucas'ın tek bir gecede geçen ve bir dönemin ruhunu hissettiren gençlik filmi "Gençlik Yılları" (American Graffiti; 1973)... Jacques Demy ve Agnés Varda'nın birlikte yönettikleri neşe ve coşku dolu, vaktiyle Türkiye'de "Tatlı Günler" adıyla gösterilen "Rochefortlu Kızlar" (Les Demoiselles De Rochefort; 1967)... 50'ler nostaljisi içinde bir lise aşkını konu alan efsaneleşmiş müzikal "Grease" (1978)... Ingmar Bergman'ın ilk gençlik aşkıyla kurulan hayalleri "Monika'yla Bir Yaz" (Sommaren Med Monika; 1953)... Jean Renoir'ın yarım kalan başyapıtı "Bir Kır Eğlencesi" (Partie De Campagne; 1936)... Charlie Chaplin'den deniz kenarında bir Şarlo komedisi "Şarlo Denizde" (By The Sea; 1915)... Jacques Tati'den bir sayfiye yerinde felaketler silsilesi "Bay Hulot'nun Tatili" (Les Vacances De Monsieur Hulot; 1953)...

Bunlar yetmedi mi? O zaman son bir darbe daha indirelim size! Şu an okumakta olduğunuz derginin ilham kaynağı "Arka Pencere" (Rear Window; 1954) de Beykoz Kundura'nın "Bir Yaz Gecesi Sineması" etkinliğinde sizleri bekliyor olacak. Arka Pencere'nin online serüveninin ilk sayısında kaleme aldığımız yazıda şöyle demiştik bu şaheser için: "Arka Pencere'nin sinema tarihine hiçbir zaman silinemeyecek bir damga vurmuş olmasının temel unsurlarından biri (belki de en önemlisi), 'cinayeti gördüğünü' haykıran fotoğrafçının ne gördüğü konusunda filmin sonuna kadar hiçbirimizin net bir fikre sahip olmaması. Evet, bir şeyler görüyor kahramanımız ve bizi de buna ikna eder gibi oluyor, ama son tahlilde 'muğlaklık'tan kurtulmamız mümkün olmuyor. Hitchcock'un onca unsuru bir arada uyumlu bir şekilde raks ettirmesinin bir sonucu olarak karşımıza çıkan bu durum, 'göstermek'ten ziyade 'hissettirmek' üzerine kurulu gerilim anlayışının tepe noktası belki de."

Biz allandırıp pullandırdık, artık top sizde! "Bir Yaz Gecesi Sineması" etkinliğinin biletleri Mobilet üzerinden bu ay satışa çıkıyor. 'Yıldızların altında' birkaç filmde karşılaşırız belki, kim bilir! **APM**

> ***Vigo'dan Chaplin'e, Bergman'dan Hitchcock'a ustalardan...***

Kundura Sinema Yakında

Yıldırım Holding bünyesinde sürdürdüğü plato faaliyetlerine bir yenisini ekleme hazırlığı içinde olan Beykoz Kundura, 2018 sonunda açılması planlanan Kundura Sinema ve Kundura Sahne adındaki sinema ve tiyatro salonu projeleri ile bölgede kültür sanat alanında öncü bir merkez olmayı hedefliyor.

OSCAR® ÖDÜLLÜ DIANE KEATON

OSCAR® ÖDÜLLÜ JANE FONDA

OSCAR® ADAYI CANDICE BERGEN

OSCAR® ÖDÜLLÜ MARY STEENBURGEN

Kitap Kulübü

Book Club

Henüz Yaşanmamış Bölüm Her Zaman En İyi Bölümdür

1 HAZİRAN'DA SİNEMALARDA

AGÂH ÖZGÜÇ

SİNEMAMIZIN TARİHİNİ YAZAN BİR KUTUP YILDIZI

Üst üste koyunca yazdığı kitaplar boyunu geçer. Agâh Özgüç, sinemamızın tarihini yazan, Yeşilçam gerçeğini anlamamızı sağlayan, bizim kutup yıldızımız. *Yeşilçam dünyasının* ise her şeyi bilen adamıdır. *Agâh Abi 85 yaşında* ve hâlâ üretmeye, yazmaya devam ediyor...

Olkan **ÖZYURT**
olkanozyurt@gmail.com

Ankara Film Festivali vesilesiyle başkentteyiz. Festivalde ödül töreni bitmiş, akşam geç saatte partiye gitmek için Agâh Abi'yle birlikte bir grup sinema yazarı sokakta yürüyoruz. Polis çeviriyor, kimlikleri soruyor... Uğur Vardan, kendisinden beklendiği gibi muzipçe polislere Agâh Abi'yi göstererek "Türk sinemasının hafızasını tanımıyor musunuz?" diye soruyor. Polisler önemli biriyle karşılaştıklarını anlıyor ama renk vermiyor. Ama içlerinden biri dayanamayıp "Oyuncuları tanıyorum ama ben bir tek yönetmen olarak Ertem Eğilmez'i bilirim" diyor. Uğur Vardan altta kalır mı, "Agâh Abi, Ertem Eğilmez'in kankasıdır" diye esprisini patlatıyor.

85 yaşındaki Agâh Abi, sinemamızı var edenlerin kiminin kankası, kiminin arkadaşı, kiminin dostu. Bu da doğal tabii, 1960'lardan beri Türk sinemasında yaşananların, gelişmelerin gazeteci ve sinema yazarı olarak birinci elden tanığı. Dost, arkadaş ama iş yazıya, eleştiriye, gazeteciliğe gelince kaleminden hiç taviz vermiyor. Dost acı söyler misali en yakın arkadaşını bile eleştirmekten kaçınmıyor. Hep anlatır, Metin Erksan ile çok yakındır, her zaman takdir eder onu ama yazdıkları nedeniyle aralarına çok kara kedi girmişliği vardır. Yeşilçam'ın en kibar insanları arasında gördükleri bile ya kitaplarını toplatmaya kalkmış ya da boğazına sarılmıştır yazdıkları nedeniyle.

Ama Agâh Abi'yi kıymetli kılan onun sinema tarihçiliğidir. Sinemamızın tarihini yazmayı kendilerine görev edinen üç-beş kalemden biridir o. Bilginin, belgenin çok da

16 Haziran 1979
13 Haziran 1979 tarihinde İstanbul'da Bebek'teki evinin balkonunda güneşlenirken güneş çarpmasına bağlı beyin kanaması geçiren Ayhan Işık hastaneye kaldırıldı ise de kurtarılamadı ve üç gün sonra 16 Haziran 1979'da vefat etti.

önemsenmediği Yeşilçam'ın o şaşaalı günlerinde kim nerede film çekmişse o tutmuş kaydını. "Günde üç film setine gider, tek tek not alırdım. Fotoğraflarını toplardım. O notlar, fotoğraflar olmasaydı birçok filmle ilgili bilgi günümüze ulaşmazdı" demişti Ankara'da konuştuğumuzda.

Doğruya doğru. Bugün kayıp olan birçok filmin adını, kimlerin oynadığını, kimin yönettiği biliyorsak, fotoğrafları varsa elimizde bu Agâh Abi'nin arşiv tutkusu ve özverili çalışması sayesindedir.

2012'de yönetmen Alp Zeki Heper'in 1966 yapımı, Danıştay kararıyla yasaklandığı için hiç seyirciyle buluşamayan ilk filmi "Soluk Gecenin Aşk Hikâyeleri"nin gösterilmesi gündeme geldiği zaman "Filmden fotoğraf var mı?" diye Agâh Abi'yi aradığım zaman "Olmaz mı!" deyip arşivinden çıkarıp vermişti. Böylesi bir detaycılıkla Türk sinemasıyla ilgili ne var ne yok biriktirmiş bir arşivci işte Agâh Abi.

Biriktirmek önemli ama eldeki bilgi ve belgeleri değerlendirmek asıl mesele. Agâh Abi bu konuda da yıllarca çıkardığı kitaplarla, dergilerdeki yazılarıyla arşivini iyi değerlendiren nadir isimlerden biri.

Ki kitapları da kitap hani. Naçizane, en önemlisi "Ansiklopedik Türk Filmleri Sözlüğü". Başlangıçtan günümüze bütün filmlerin künyeleri, kısa bilgileri ve filmlerle ilgili çıkan eleştiriler bulunuyor kitapta. Yine "Türk Film Yönetmenleri Sözlüğü", "Türk Film Yapımcıları Sözlüğü" kitapları da önemli başvuru kaynağıdır Türk sineması üzerine yazıp çizen bizler için.

"Türk Sinemasında Cinselliğin Tarihi", "Türk Sineması Sansür Dosyası", "Türk Sinemasında İlk'ler", "Türk Sinemasında İstanbul" kitapları ise sinemamıza tematik baktığı eserleridir. Özellikle Yeşilçam'ın nasıl bir yapısı olduğunu anlamak için bu kitaplar birer hazine niteliğindedir.

Bitti mi? Hayır. "Bütün Filmleriyle Yılmaz Güney", "Türkan Şoray: Türk Sinemasında Bir Diva", "Cahide: Peçete Kağıdındaki Anılar" kitaplarıyla fenomen olmuş sinemacılarla ilgili bilinmeyenleri anlatır. Ama "Bir Sinema Yazarının Günlüğünden Aykırı Notlar", Yeşilçam'da yaşananlara odaklanıp daha çok tanıklıklarını anlattığı bir kitaptır. İki kitaplık "Türk Sineması'nın Marjinalleri Ve Orjinalleri", "Dünyada Yeşilçam kadar renkli olayların ve ilişkilerin yaşandığı bir sinema sektörü çok azdır" dediği sinema sektörünün o 'renkli' olaylarını ve ilişkilerini anlattığı ve bu dünya içinde iz bırakan insanların portrelerini yazdığı, son derece faydalı, Yeşilçam'ı anlamamızı sağlayan, bir anlamda Yeşilçam'ın kara kutusu diyebileceğimiz eserlerdir. Bir başka kara kutu niteliğindeki kitabı ise "Türk Sineması'nda Yeşilçam Aşkları"dır. Türkiye'de yıldız verme sistemini başlatan sinema yazarını anlatan "Tuncan Okan'dan Haftanın Filmleri" ise bir sinema yazarına saygı niteliğindeki çalışmasıdır. Unuttuklarım olabilir elbette ama bu kitapları her elime aldığımda, iyi ki Agâh Abi'yi edebiyat dünyasına kaptırmamışız derim.

Neden mi? Çünkü onun ilk göz ağrısı şiirdir. Yazdığı şiirler de dönemin dergilerinde yayımlanmıştır. İlk yayımlanan şiiri ise "8.30 Treni"dir. 1960'ta Büyük Gazete'de çalışmaya başlamasa belki bugün namlı bir şair olacaktı. Ama Bâb-ı Âli'ye adım atınca kulvar değiştirir ve sinema üzerine yazmaya başlar. İlk söyleşisini Türkan Şoray ile yapar. Sinemayla ilgili bilgi ve belge toplamaya, notlar almaya da o zaman başlar işte.

Bugün belki de sahafları sürekli dolaşan İstanbul'daki üç beş insandan biridir. Bir belge, fotoğraf sahafa düşmeye görsün onun eline ulaşır artık...

"İyi ki de yazdım" dediği en gururlandığı kitabı "Ansiklopedik Türk Filmleri Sözlüğü"dür. Metin Erksan'ın "Kuyu"su biraz da onun sayesinde çekilmiştir. (Erksan'ın aradığı ama bir türlü bulamadığı yüzü, Nil Göncü'yü o keşfeder ve Erksan'a tavsiye eder.)

"Boyundan büyük işlere kalkışma" derler ya. Agâh Abi hep boyundan büyük işler yapmış, üst üste koyunca boyunu aşan kitaplar yazmış bir insan. Türk sineması üzerine yazdıklarıyla biraz da bizim 'kutup yıldızımız'dır. Yeşilçam dünyasının ise her şeyi bilen adamıdır. Kaç kere denk geldiğim namlı oyunculara, "Kaç filmde oynadınız?", "Şu film kaç yılında çevrildi?" gibi sorular sorsam, "Agâh'a sorun" demişlikleri çoktur... Velhasıl Agâh Abi 85 yaşında ve hepimizden daha üretken ve genç... İyi ki varsın ve iyi ki yazıyorsun Agâh Abi... **APM**

> **"Dost acı söyler misali en yakın arkadaşını bile eleştirmekten kaçınmıyor Agâh Abi."**

Hakan **BIÇAKCI**
bicakcihakan@gmail.com

Kara Film Yolları

Kentte geçen, dedektiflere, gangsterlere, ***femme fatale'lere***, bolca üst ses kullanımına ve çarpık mizansene yer veren kara filmlerde kahramanlar yerini ***anti kahramanlara*** bırakır, suçlularla kurbanlar arasındaki sınırlar muğlaklaşır ve ortam hemen her zaman duman altıdır.

Uzun Yol (***Detour, Edgar G. Ulmer, 1945***)
Öp Beni Öldüresiye (*Kiss Me Deadly, Robert Aldrich, 1955*)
Kayıp Otoban (***Lost Highway, David Lynch, 1997***)

Kara Film (film noir) 2. Dünya Savaşı sonrasının karanlığında ortaya çıkan, bunalımlı erkeklerle güvenilmez kadınların başrolü paylaştığı bir tür. Köklerinde sert ve sorunlu dedektifleri anlatan Hard Boiled edebiyatı, Alman Dışavurumculuğu, Fransız Şiirsel Gerçekliği, İtalyan Yeni Gerçekçiliği hatta varoluşçuluk ve Sigmund Freud olan bu özel türe ait üç film: Sırasıyla bir B tipi film noir, bir film noir klasiği ve bir neo-noir.

UZUN YOL

"Uzun Yol", "Kayıp Otoban"ın öncülü sayılır. Benzer hikayenin gerçeküstücü olmayan versiyonu bile denebilecek bu film de otoyoldaki çizgilerin akışıyla başlar. Ana karakter Al Robert, "Kayıp Otoban"daki Fred gibi gece kulübünde sahneye çıkan bunalımlı bir müzisyendir. Bir kadını takıntı haline getirmiştir. Ve bir kimlik değişimi yoldadır.

Sevgilisi Sue, şansını Hollywood'da denemek üzere çekip gider. Genç adam sıkıntılı günler geçirdikten sonra onun yanına gitmeye karar verir. Otostopla yola çıkar. New York'tan Los Angeles'a. Onu otomobiline alan Charlie Haskell ile kaynaşıp arkadaş olur. Her şey yolundadır. Ta ki Charlie'nin nedensiz ölümüne kadar. Paniğe kapılan Al, ölümün üzerine kalacağından korkup telaşla Charlie'nin yerine geçer. Direksiyonuna geçtiği lüks araçla uyumlu olsun, şüphe çekmesin diye ölen adamın ceketini alır. Ve tabii ehliyetini. Cesedi yol kenarına bırakır. Yeni kimliğiyle yola devam ederken otostop çeken bir kadını alır. Kadın hiç beklemediği bir anda ona Charlie Haskell'i ne yaptığını sorar. Vera adlı bu tekinsiz kadın, Charlie'nin karısıdır. Tuhaf ikili Los Angeles'a varıp bir daire tutar. Otomobili satana kadar birlikte takılma kararı almışlardır. Aralarında bir tür iş ortaklığı kurulmuştur. Charlie'ye miras kaldığı haberi üzerine iş büyür. Vera kalan mirası paylaşmayı önerir. Dost mu düşman mı olduğu anlaşılamayan hırslı ve dengesiz kadının tavırları Al'i sürekli diken üstünde tutar. Ve sonunda Al geçirdiği bir cinnet sonucu, polisi arayacağını söyleyen kadını öldürür. Kilitli kapının altından telefon kablosunu çekerken yanlışlıkla Vera'yı boğmuş, işlemediği bir cinayetten kaçtığı yolun sonunda katil olmuştur. Polis, yol kenarında cesedini bulduğu Charlie'nin ölümünden karısını sorumlu tutar. Al yırtmış gibi görünmektedir. Ancak finalde ilk defa otostop çekmediği bir araç onun için durur. Bir polis aracı.

"Uzun Yol"

ÖP BENİ ÖLDÜRESİYE

"Öp Beni Öldüresiye" de otoyol görüntüsüyle açılır. Bu defa otostopçu genç bir kadındır. Christina adlı bu gizemli kadın, bir aracın önüne atlayarak onu durdurur. Özel dedektif Mike Hammer'ın aracını. "Uzun Yol"daki gibi otostop ile başlayan yolculuğun varış noktası yine Los Angeles'tır. Kadının peşinde karanlık bir çete vardır. Ve kısa bir süre sonra bu belalı adamlara yakalanırlar. Çete kadına işkence eder. Baygın haldeki Mike'ı aracıyla birlikte uçurumdan atar.

Mike hastanede uyanır. Taburcu olur. Bu yaşadıklarından sonra özel dedektif lisansı iptal edilir. Hayatta olduğunu öğrenen adamlar Mike'ın peşindedir. Oto tamircisinde çalışan yabancı uyruklu dostu onun yüzünden öldürülünce Mike Hammer kendini bu çeteyi yok etmeye adar. Peşine düştüğü karanlık adamlar da gizemli bir kutunun peşindedir.

Finalde kutu tuhaf bir kadın tarafından bulunur. Çete üyelerinin uyarılarına rağmen açtığı kutudan çıkan alevler önce kadını, sonra kulübeyi yutar. Film boyunca bir sürü insanın ölümüne neden olan bu gizemli kutuda ne olduğu, kapağının açılmasına rağmen ortaya çıkmaz. Esrarengiz mesajlar, oto tamir atölyeleri dışında "Öp Beni Öldüresiye"nin "Kayıp Otoban"ı en çok hatırlattığı ayrıntı alev alan bu kulübedir. Ayrıca açılanın Pandora'nın Kutusu olma ihtimali düşünülürse bu sahne, 1950'lerdeki kadın düşmanlığının temsilcisidir. Kutuyu açarak kötülüğün yayılmasına neden olan bir sarışındır. Tarantino'nun "Ucuz Roman"ının finalindeki içinden ışık sızan ünlü çanta da bu filme açık bir göndermedir.

KAYIP OTOBAN

"Kayıp Otoban" da otoyol görüntüsüyle açılır. Zaten film, hiçbir yere gitmeyen bir yol filmidir. Suçlunun kanundan değil,

"Öp Beni Öldüresiye"

"Kayıp Otoban"

> Kayıp Otoban da otoyol görüntüsüyle açılır. Zaten film, *hiçbir yere gitmeyen* bir yol filmidir.

kendinden kaçtığı Kafkaesk bir kara polisiyedir.

Fred, karısı Renee'yi saplantılı bir şekilde kıskanan, aldatılma paranoyaları ve cinsel özgüven eksikliği içinde kıvranan orta yaşlı bir caz müzisyenidir. Filmin hemen başında kapıya bağlı diyafondan Dick Laurent'in öldüğü mesajını alır. Ardından adeta bilinçdışının ona yolladığı video kasetler bırakılır evinin kapısına. Bu kasetlerdeki görüntüler önce Fred'in özeline, sonra da zihnine girer. Son kasetteki görüntüde Fred karısını parçalayarak öldürmüştür. Ve hücresinde ölüm cezasını beklerken olağanüstü bir olay gerçekleşir: Fred, 24 yaşındaki Pete'e dönüşür.

Sebebi açıklanmayan bu dönüşüm, alegorik okumalara açıktır. Pete, Fred'in cinayetten (veya cinayet fikrinden) kaçmak için zihninde yarattığı bir benliktir. Bir tür kimlikten kaçış sendromu ile karşı karşıyayızdır. Hikayeye hapisten çıkıp oto tamirciliği işine dönen Pete ile devam ederiz ama Fred'in öyküsü bitmemiştir. Koyu renk saçlı, soğuk, isteksiz güzel Renee, sarışın, frapan, doyumsuz Alice olarak Pete'in karşısına çıkar. Sonradan Dick Laurent olduğunu öğreneceğimiz Mr. Eddy'nin sevgilisi olarak. Mr. Eddy, Pete'e birbirinden lüks araçlarını muayeneye getiren, tekinsiz bir adamdır. Bir yeraltı porno örgütünün patronudur. Alice, Pete'i kolayca baştan çıkarır. Fred'in cinsel açıdan aktif yeni alternatif kimliği olan Pete, Alice görünümündeki Renee'ye 'sahip olmayı' dener. Ancak Mr. Eddy bu yasak ilişkiden haberdar olur ve tutkulu çift kaçma planı yapar. Bu noktada Mr. Eddy iktidarsızlığın, kadına ulaşamamanın temsilcisine, içsel bir problemin dışsallaştırılmış haline dönüşür. Ve tabii ki yok edilmelidir. Mr. Eddy'nin, hayranlıkla Alice'e bakan Pete'in karşısında durduğu sahne de grafik olarak onu Pete ile dramatik ihtiyacının arasına bir engel olarak yerleştirir.

İlk yarıdaki gerçeğin temsilcisi bölüm soğuk ve dağınık bir havada ilerlerken, Fred'in kafasında yazdığı senaryodan, ucuz bir fanteziden ibaret olan ikinci yarı tam da bu nedenle klişe bir olay örgüsüne sahiptir: Otoriteden ve kanundan kaçan âşıklar. Ancak sağlam temeller üzerine kurulmayan bu hayal kısa sürede çöker. Çünkü fanteziyi kuran zihin hastalıklıdır. Ve hastalık hiç vakit kaybetmeden fanteziye de bulaşır.

Pete, Alice'in planını uygularken yanlışlıkla bir ölüme sebep olur. Alice ile birlikte çöldeki kulübeye kaçarlar. Daha önce Fred'in yanarken gördüğü ve görüntünün geri sarılmasıyla sönen bu yapı, "Öp Beni Öldüresiye"nin finalindeki kulübeye göndermedir. Ayrıca filmin içinde Fred'in zihnini temsil eder. Zamanı geri almak için yanan, pişmanlık içindeki zihnini. Bu kulübeden Gizemli Adam çıkar. Elinde kamerasıyla. Film boyunca önce Renee'nin yüzünde ansızın beliren, sonra Fred'in katıldığı bir partide karşısına çıkıp aslında onun evinde olduğunu söyleyen, Pete'i tehdit eden Mr. Eddy'nin arkadaşı olarak görünen, filmin iki bölümünde de sabit kalan Gizemli Adam. Elindeki video kamera, kasetleri de onun göndermiş olduğunun göstergesidir. Bastırılanın geri dönüşünün temsilcisi olan Gizemli Adam, Fred'in uyduğu ve kendini temize çıkarmak için uydurduğu şeytandır. Korku filmi klişesi sayılabilecek eve musallat olan gizemli adam, "Kayıp Otoban"da dışarıda bir yerlerde değil, Fred'in kafasının içindedir.

Gerçeğin nerede bitip fantezinin nerede başladığı net olmayan anlatı, finalde çarpık bir biçimde başladığı noktaya döner. Fred diyafona yaklaşıp "Dick Laurent öldü," der ve otomobiline atlayıp peşindeki polislerden kaçar.

Filmin başlarında Fred'in, evlerinin içinden görüntü alınması üzerine kontrole gelen polislere laf arasında söylediği bir söz "Kayıp Otoban"ın mantığını özetler. Polislerden biri onun kameralardan nefret ettiğini öğrenince bunun nedenini sorar. Fred olayları gerçekleştikleri gibi değil, kendince hatırlamayı tercih ettiğini söyler. Biz de Fred'in hikayesini gerçekleştiği gibi değil, onun zihninde canlanan haliyle izleriz. **APM**

22 Haziran 1969
Şarkıcı ve film artisti 45 yaşındaki Judy Garland, Londra'da apartmanında ölü bulunmuştur. Polis makamlarının bildirdiklerine göre, sanatçı barbitürat doz aşımından ötürü ölümüne sebebiyet vermiştir.

Letitia Wright

İngiliz televizyon dizilerinde attığı turlardan sonra beyazperdeye hızlı bir giriş yapan Letitia Wright, "*Black Panther*"deki Shuri karakteriyle hafızalara kazınan bir performansa ulaşmayı başardı. "*Avengers: Sonsuzluk Savaşı*"nda da aynı rolü tekrarlayınca hayran kitlesi de zirveye taşındı genç oyuncunun.

Fırat *ATAÇ*
firat_atac@hotmail.com

Beklentilerin çok üzerinde bir finansal başarıya ulaşması bir yana, sadece siyahilerden oluşan oyuncu kadrosuyla kültürel bir fenomen haline gelen "Black Panther", Hollywood'da senelerce suçlu ve köle olarak kodlanan Afro-Amerikalıları asil ve güçlü bir duruşta konumlandırdı. Henüz film vizyona girmeden önce hissedilen fırtınası hortuma evrilen, Marvel Evreni'ndeki kalabalıkta geride kalması muhtemel kahramanını arşa çıkaran film, bizleri azımsanmayacak sayıda seyircinin favori Wakanda'lısı ile de tanıştırdı.

Filmde Kral T'Challa'nın teknoloji dehası kız kardeşi Shuri'yi canlandıran Letitia Wright, 'sahne çalacağı' filmi sabırla bekleyip, fırsatı eline geçirdiğinde hakkını veren kadınlardan. 1993 yılının Cadılar Bayramı'nda dünyaya gelen aktris, henüz yedi yaşında İngiltere'nin yolunu tutup 'kendi tabiriyle' klasik bir kuzey Londra kızına dönüştü. Topluluk kavramının önemli olduğu ve çok farklı kültürlerin birleştiği bir yer olarak gördüğü Tottenham'da, 'sıkı karakteri olmayanların' yaşamakta zorluk çekeceğini düşünüyor.

12 ila 16 yaşları arasında hayatında önemli bir yer kaplayan tiyatrodan sonra sinemaya ilgi duymaya başlayan Wright, evinin banyosunda çektiği vasat bir fotoğrafını amatör bir filtre ile siyah-beyaza çevirip İngiltere'deki tüm ajanslara gönderdiği günü unutamamış. "Ülkedeki her ajansın portföyünde 16 yaşındaki Letitia'nın fotoğrafını bulmanız mümkün" dese de önünü açan gelişmelerin yalnızca fotoğraf gönderimiyle gerçekleşmeyeceği hepimizin malumu.

Sadece siyahi aktör adaylarının eğitim aldığı London's Identity School of Acting'den, şimdilerin aksiyon yıldızı John Boyega ile birlikte mezun olan aktris, "Banana", "Cucumber", "Humans" ve "Doctor Who" gibi TV dizilerinin arasına sıkıştırdığı 2015 tarihli "Şehrin Şarkısı" (Urban Hymn) ile sinema yapma hayaline kavuştu. İnişli çıkışlı kariyeri ve "Bu Çocuğun Hayatı" (This Boy's Life) ile Leonardo DiCaprio'yu sinemaya armağan eden yönetmen olarak hatırlanan Michael Caton-Jones'un bağımsız sulara döndüğü film, 'hayata karşı kızgın bir kadının müziğe tutunmasını' anlatıyordu. Yönetmenin kendisi hakkında kurduğum cümleye selam çakarcasına sarfettiği "Leo'dan beri çalıştığım en heyecan verici kişi" övgüsü, BAFTA'nın Çıkış Yapan İngiliz Oyuncular listesine girmesiyle taçlandı.

"Humans"ta oynadığı sırada ertelemek zorunda kaldığı "Black Mirror" davetine dördüncü sezon final bölümü "Black Museum" ile icabet eden Letitia Wright, kendisine Marvel kapılarını açan projenin hayranlık duyduğu bir dizi olmasından çok memnun. Yine de bu durumun o dönem girdiği ağır depresyon konusunda kendisine faydası olduğunu söyleyemeyiz. Oyunculuğa henüz başlangıçta ara vermek zorunda kalan aktrisin, John Cameron Mitchell'ın "Partilerde Kız Tavlama Sanatı"ndaki (How To Talk To Girls At Parties) rolünü bu yüzden kaybetmesi durumun ciddiyetini kanıtlar nitelikte.

Sosyal medya paylaşımları ve doğal olarak gündelik yaşantısını 'fazlasıyla Hristiyan' olarak tanımlayabileceğimiz Wright, zorlu dönemi 'Tanrı ile konuşarak' atlattığını söylüyor. "Kendimi dindar olarak nitelendirmem doğru olmaz. Buna karşılıklı bir ilişki olarak bakıyorum" dediği Tanrı sevgisi, hayatta başına gelen şeyler komik ya da trajik olsun onu tek bir şeye, dua etmeye yönlendirmiş.

"Yolcu" (The Commuter) ve "Başlat"taki (Ready Player One) küçük rolleri ile alıştırma turlarını tamamladıktan sonra kendisini geniş kitlelerle tanıştıran "Black Panther"e geliyor sıra. Filmin yapımcılarından Nate Moore'un sarf ettiği "Marvel Evreni'nin en zeki karakteri" cümlesiyle kendini Tony Stark ve Bruce Banner gibi

"KENDİMİ DİNDAR OLARAK NİTELENDİRMEM DOĞRU OLMAZ. BUNA KARŞILIKLI BİR İLİŞKİ OLARAK BAKIYORUM."

Fantastik tonu bir kenara bıraktığımızda, "Black Panther"de anlattığımız şey, Afrika'nın, Afrika'daki kabilelerin ta kendisiydi.

karakterlerle yarış halinde bulan Shuri'yi canlandırmak kolay olmasa gerek! Wright'ın James Bond'un Q'su ile hayat enerjisi oldukça yüksek genç bir prensesin karışımını layıkıyla sunduğu performans, filmin akılda kalan öğelerinde başı çekti. Yönetmen Ryan Coogler'ın 'filmdeki sevgi ve ışığın temsili' olarak gördüğü karakterinin halihazırdaki renkliliğini katlayan Wright, daha şimdiden konuşulmaya başlanan solo filmin sürpriz tetikleyicisi sayılabilir.

Filmin başarısı hakkında konuşulduğunda 'bu sonucu beklediğini' söyleyen aktris, "Filmin ilham verme potansiyelinin farkındaydık. Fantastik tonu bir kenara bıraktığımızda anlattığımız şey, Afrika'nın, Afrika'daki kabilelerin ta kendisiydi. Düşündüklerimizin seyirciye geçmesinden ötürü çok mutluyum" derken, Shuri ile uzunca bir yolculuğu olacağını belirtmeden de geçmiyor. Geçen ay vizyona giren rekor kırıcı "Avengers: Sonsuzluk Savaşı"nda (Avengers: Infinity War) göreve devam eden Shuri'nin geleceği hakkındaki merakımız giderildiğine göre, Letitia Wright'ın sıradaki performanslarını sabırsızlıkla bekleyebiliriz. **APM**

"AVENGERS: SONSUZLUK SAVAŞI", SİNEMALARDA

13 Haziran 1962
Film dünyasının cinsi cazibe kraliçelerinden Marilyn Monroe'nun hafta sonunda işten kovulması ve baş yıldız Dean Martin'in de istifa etmesi üzerine "Something's Got To Give" filmi iptal edilmiştir. 20th Century Fox film şirketi bu konuda aydınlatıcı veya ilave malumat vermemiştir. Sarışın cazip yıldız, yedi hafta içinde yalnız beş kere sete uğradığından geçen cuma günü kovulmuş, ertesi günü de Dean Martin ancak Marilyn Monroe ile oynayacağını, şirketin seçtiği Lee Remick ile birlikte rol almayacağını bildirerek istifa etmişti.

DAHA İYİ BİR DÜNYA İÇİN

"Sınıf"ın (*Entre Les Murs*) Altın Palmiyeli yönetmeni Laurent Cantet, bu ay "Atölye" (*L'Atelier*) ile vizyonumuzda. "*Kapanan tersaneler, emeğin gözden çıkarılışı ve şimdi özellikle amaçsız bırakılan gençlerin çaresizliğini anlatmak istiyordum*" diyor Cantet.

Esin ***KÜÇÜKTEPEPINAR***
esin.sinema@gmail.com

Altın Palmiyeli filmi "Sınıf" (Entre Les Murs) misali kuşaklar ve kültürler arası dinamikleri açığa çıkaran Fransız yönetmen Laurent Cantet, bu ay vizyona girecek "Atölye" (L'Atelier) ile 'tür filmi' üzerinden bir gerilim yaratıyor. Güney Fransa'nın bir kıyı kasabasındaki yazarlık atölyesinde bir araya getirdiği farklı kültürlerden genç öğrencileriyle çatışmalı bir eğitim süreci yaşayan Parisli bir öğretmen üzerinden zamanın ruhu üzerine şahane tespitler yapıyor, "Kapanan tersaneler, emeğin gözden çıkarılışı ve şimdi özellikle amaçsız bırakılan gençlerin çaresizliğini anlatmak istiyordum" diyor. Cantet, öfkesini dizginleyemeyen Antoine'ın (Matthieu Lucci) da aralarında olduğu gençlerle roman yazma atölyesinde bir araya gelen Parisli yazar (Marina Foïs) arasındaki inişli çıkışlı eğitim sürecini belgesel ile kurmaca arasındaki sınırı bulandırdığı bildik tarzıyla anlatıyor. Geçen yıl Cannes'ın yan bölümünde yer alan film vesilesiyle görüştüğümüz Cantet yine ümitli, derdini samimi bir hevesle anlatmaya başlıyor: "Naif değilim ama daha iyi bir dünya fikrine inanıyorum. Yeter ki gençlere düşünce alanı açalım, geçmişle olan kopuk bağlarını yeniden kuralım."

Mülteci karşıtı politikalar, 'yabancı' düşmanlığı gibi gençleri bekleyen tehlikeler yeterince huzursuz edici ama şahane kıyı kenti dekorunda bu kez 'tür filmi' üzerinden yükselen gerilim de cabası, nasıl başladı proje?
Tür filmlerine hepimiz bayılırız, sanırım toplumlarda var olan gerginliği açığa çıkarmak için ideal bir yol. 20 yıl önce yazmaya başlamıştım öyküyü. Tam da "İnsan Kaynakları"nı (Ressources Humaines; 1999) bitirmiştim ve tersanenin

kapatılmasıyla bölgede büyüyen huzursuzluklar insanları derinden etkiliyordu. Düşünsenize hayatınızı verdiğiniz, kaç kuşak bağınız olan işyeriniz nedensiz yere, yani zenginlerin daha zenginleşeceği 'küreselleşme' uğruna kapanıyor ve aniden tüm hayatınız değişiyor. Gerçi aniden değil, öncesindeki 10 yıllık mücadeleye rağmen kapanmıştı. Bunun anlamı neydi peki? Emeğini ve ekmeğini kazanan, kendine yeterek hayatta kalmaya çalışan ve bundan da gurur duyan işçi sınıfının kerhen iflası ilan edilmişti. İşte 90'larda böyle başlayan fabrika ve tersane kapatmaları, aslında başlangıç değil itinalı bir planın son icraatlarıydı.

Emeğin görünür olduğu zamanlardan çok uzağız, demek ki 'emekçi de artık hiç yaşamadı' görüşünün ilanıydı zaten diyorsunuz!

Evet planları zaten buydu. Şimdi hangimiz üzerimizdeki elbisenin hangi koşullarda ve bedelle yapıldığını biliyor ki! Bakınız oradaki genç kuşak da işçi ve emekçi olmanın, üretmenin manasını ve gururunu bilmiyor. Maalesef aileleriyle bu bağlamda bir ilişki kurmaktan acizler. Şu an 20'li yaşlarında olan bir genç, çok değil 25 yıl öncesinde neler olup bittiğiyle ilgilenmiyor, geçmişiyle organik bir bağı yok. Bu da köksüzlük yaratıyor. En önemlisi de idealizm eksikliği ve kimsesiz kalmaları. Bu da maalesef onları aşırı sağ politikaların hedefi haline getiriyor. Bu gençlerin geçmişleriyle ilgili düşünmelerini, böylece şimdiyi anlamalarını, kısaca başıboş dolanmak yerine hayatı sorgulamalarını istedim.

"Atölye" fikri böyle mi doğdu yani? Anne ve babalarının emeklerini görecek, geçmişini sorgulayacak ve bugünden bir mana çıkarmak isteyecek bir gençlik atölyesi istedik. Maksat düşünmeyi teşvik edecek bir alan açmaktı.

Yazarlık atölyesi için bir araya gelen ve kasabanın endüstriyel geçmişi üzerine bir roman yazmaları istenen gençlerin aralarındaki dinamiği anlatırken nasıl bir yol izlediniz, çekim öncesindeki uzun 'atölye' çalışmasında neler yaşandı?

En önemlisi çekim öncesi atölye süreci zaten. "Sınıf" çekimlerinde geliştirdiğimiz bu yöntemi çok seviyorum, yani gerçek ortamda ve doğaçlamaya kendini kaptırarak. Öncelikle Paris'te değil gerçekten de o bölgede, kapanan tersane manzarasında çektik. Amatör oyuncularla çalışmayı seviyorum ve doğal olanı arıyorum. Bu kez 23 yaşındaki kızım bana çok yardımcı oldu. Oyuncuların yaratım aşamasına katkılarını her zaman çok severim ama artık iyice değiştirdim üslubumu. Yani önce senaryoyu bitirmeme rağmen onlara vermeden yüksek sesle okuyorum ve buradan çıkardıkları manayla duruma göre kendilerini ifade etmelerini istiyorum. Kimseyi en başta ezberlemeye zorlamanın ve kasmanın alemi yok. İçgüdülerine göre davranmalarını, gerçekçi tepkiler vermelerini sağladıktan sonra senaryoyu okuduklarında çok daha doğal performanslar ortaya çıkıyor.

Bir oyuna 'uyumsuz' birisi katılır ve her şey kontrolden çıkar; gerilim türü üzerinden kendi meselelerine kafa yormak eğlenceli geldi mi gençlere?

Birisinden bir gerilim atmosferi isterseniz bir cinayet atar ortaya ve cinayet öyküsü yazmasını isteseniz de bilinçaltı hemen sevmediklerini öne çıkaracaktır, zaaflarımız da böylece ortaya çıkar. İşin oyuncaklı tarafı, bunu 'kurmaca' gibi gösterebilmenizdir, yani evet herkes çok eğlendi!

"Atölye"nin yanı sıra "Sınıf"ta da senaryoyu birlikte yazdığınız Robin Campillo ile birlikte çalışırken bu kadar uzun süreye yayılan senaryo yazma sürecinde neler yaşandı, gündemdeki değişiklikler sizi nasıl etkiledi?

Robin ile şahane bir ritmimiz var, bir nevi birbirimizi tamamlıyoruz, boş olan diğerinin yardımına koşuyor. Tabii ki "Kalp Atışı Dakikada 120"nin (Geçen yıl Altın Palmiye yarışında Grand Prix kazandı, sonrasında Fransa'nın Oscar adayı oldu) çekim süreci de karıştı araya ama neyse ki hallettik kazasız belasız. Gittikçe kötüye giden bir dünyada iyimser kalmak çok zor ama yine de "Atölye" en iyimser filmlerimden birisi demek isterim, çünkü değişimi mümkün kılarsak daha iyisine ulaşabiliriz, düşünceleri değiştirebiliriz.

Gelgelelim gençlerin bu kadar amaçsız, işsiz güçsüz ve başıboş bırakılması sizi endişelendiriyordur...

Hepimizi endişelendiriyor. Öncelikle Fransa'da 20 yıl önce bu denli var olmayan aşırı sağ politikaların yükselişi korkunç! Hele ki Paris'teki Charlie Hebdo saldırısı bu cenahın müthiş işine yarayan, gençlerin kafasını karıştıran bir olay. Yabancı düşmanlığı başımıza gelebilecek en beter şey! Bu ülkede binbir milletten insan var, bildik Fransız kimliği nedir onu sorgulamak gerek. Klişe ama çoklu kültür bizi zenginleştirir. Maksat sistemin oyununu görmek, onun oyununa düşmemek. Gençlere iyi bir gelecek kurmak bizim görevimiz. O halde eylem zamanı... **APM**

"ATÖLYE", 15 HAZİRAN'DA SİNEMALARDA

Sevin OKYAY
sevino@gmail.com

Bennett'ten Vali Feron'a

Rupert Everett... Gençti ama, yaşından da genç görünüyordu. Hepimize, ***buraya başka yerlerden*** inmiş gibi, dudak bükerek bakıyordu. Ömür boyu da böyle bakmıştır. 1989'da ***gay olma tercihini*** açıkladığında, Hollywood starı olma şansını kaybetti.

Rupert Everett'i hep sevmişimdir. Gerçi Hollywood'un Altın Çağı'na yetişmiş efsanelerden biri değildi, çok daha gençti ama, gençlik de bir yere kadar. Geçenlerde yeni keşfettiğim BBC HD kanalında "Silahşörler" (The Musketeers) dizisini izlerken uzun boylu ama beli bükük, yüzünde melun bir ifade olan, hain Paris Valisi Feron Markisi bana aşina geldi. Karanlık bir yüzdü, kendi dahil kimseye hayrı dokunmayacak cinsten. Gene de tuhaf bir çekiciliği vardı.

Birden kafamda, etrafı yıldızlarla çevrili bir isim çaktı: Rupert Everett! Adını ilk kez 1981 yılında sahnede, Julian Mitchell'in oyunu "Another Country" ile duyurmuştu. 1984 yapımı filmde de aynı karakteri, Guy Bennett'i oynadı. 1930'larda Eton'ı andıran bir özel okulda, eşcinselliğini ve aşkını saklamayan genç bir öğrenci. O ve Marksist Tommy Judd (Colin Firth), arkadaşlıklarından teselli buluyorlar. Sonraki yıllarda ise, Bennett tepkisini Sovyet casusu olarak göstermişti. Yazar Mitchell, karaktere gerçek bir casusu, Guy Burgess'i örnek almıştı. Tommy Judd ise, Cambridge'li casusların 'beşli çete'sindekilere benziyordu.

Önemli olan ise, bunun Rupert Everett'le ilk tanışmamız olmasıydı. Gençti ama, yaşından da genç görünüyordu. Hepimize, buraya başka yerlerden inmiş gibi, dudak bükerek bakıyordu. Ömür boyu da böyle bakmıştır. 1989'da gay olma tercihini açıkladığında, Hollywood starı olma şansını kaybetti. "Temel İçgüdü"de (Basic Instinct) Sharon Stone'la oynamasını şirket reddetti. Bir MGM yöneticisi Everett'in menajerine "Amerikalılar'ın gözünde eşcinsel, 'sapık' demektir," dedi.

Aldırmadı, iyi filmlerde yardımcı rollerde oynadı. Amerikalılar onu en çok, Julia Roberts'ın "En İyi Arkadaşım Evleniyor"daki (My Best Friend's Wedding) gay en iyi dostu George olarak hatırlar. Kadınlar da filmde onu Cary Grant'ınkini andıran cazibesi ve bilgece nasihatleri için sevmişti. Bir de, çok iyi dans ediyordu. Hem Everett'in kadın hayranları kadar erkek hayranları da vardır.

Ancak 'insan' değil de, 'gay' sınıfına dahil edilmesinde kendi yaklaşımının da epeyce rolü oldu. Taşkınlığa yatkındı, bazen de düpedüz terbiyesizlik ediyordu. Londra'daki seçkin hitabet ve tiyatro okulundan, hocalarıyla kapıştığı için kovuldu. İskoçya'daki avangart Glasgow Yurttaşlar Tiyatrosu'nda çıraklık dönemini geçirdi. Sonra onu aniden meşhur eden "Another Country" geldi. Onun arkasından da hiç unutamadığım bir film: "Bir Yabancıyla Dans" (Dance With A Stranger).

> **Kadınlar da filmde onu *Cary Grant'ınkini andıran* cazibesi ve bilgece nasihatleri için sevmişti. Bir de, çok iyi dans ediyordu.**

Mike Newell'in yönettiği bu tutku trajedisi gerçek bir hikaye üzerine kurulu. 1950'lerin pespaye bir Londra gece kulübünde çalışan Ruth Ellis, bir akşam burada iyi bir aileye mensup David Blakeley ile tanışır. Arzuyla sarsılırlar, ilk defa başka birine karşı aşka benzer bir şey hissederler. Ama David bir süre sonra Ruth'tan ayrılır.

"Bir Yabancıyla Dans" onların, 1950'lerin en meşhur cinayet davasına yol açan hikayeleri. Ellis, sevgilisini sokakta vurup öldürünce, mahkeme, eleştirmen Roger Ebert'in 'insafsızca' dediği bir süratle başlayıp sonuçlandı. 20 Haziran, 1955'te başladı, 13 Temmuz'da asıldı. Ve İngiltere'de asılan son kadın oldu. Ellis'i oynayan Miranda Richardson'ın da, Rupert Everett'in de çok iyi oynadıkları bir filmdi. Genç aktöre büyük bir başarı getirmesi beklenirken, tam tersi oldu. Yönetmeni Mike Newell'a karşı öyle kötü davrandı ki bir daha on yıl ülkesinde çalışamadı. Fransa ve İtalya'da filmler yaptı o da. Fransa'da sahneye de çıktı.

Filmleri arasında "Yabancı Kucak" (The Comfort Of Strangers), "Kral George'un Deliliği" (The Madness Of King George), "Aşık Shakespeare" (Shakespeare In Love), "İdeal Bir Koca" (An Ideal Husband), "Bir Yaz Gecesi Rüyası" (A Midsummer Night's Dream), "Aşkın Önemi" (The Importance Of Being Earnest), "Narnia Günlükleri: Aslan, Cadı Ve Dolap" (The Chronicles Of Narnia: The Lion, The Witch And The Wardrobe) ve "Kaçak Prenses" (A Royal Night Out) var. Günümüz tiyatrosunun en seçkin isimlerinden biri sayılır. "Pygmalion", "Blithe Spirit", "Some Sunny Day", "The Picture Of Dorian Grey", "Don Juan", oyunlarından adı ilk akla gelenler.

Ama bir tanesini, Everett'in harikulade bir

> Londra'daki seçkin hitabet ve tiyatro okulundan, ***hocalarıyla kapıştığı*** için kovuldu.

performans sunduğu "The Judas Kiss"i ayrı tuttuk. Neil Armfield'in yönettiği bu David Hare oyunu büyük bir aşkın gücü ve ihanetin zalimliği üzerine kuruluydu. Kahramanı da Oscar Wilde'dı. Yıl 1895, yazarın şaheseri "The Importance Of Being Earnest", West End'de başarıyla oynuyor. Ama onun itibarını kaybetmesi, iftiraya uğraması ve hapse girmesiyle sonuçlanacak süreç başlamış bile.

Sevgilisi Lord Alfred Douglas (Bosie) ile özgürlüğü arasında bir tercih yapmak zorunda kalan Wilde, kendini mahvetmekten kaçınmıyor. Ancak Everett, Oscar Wilde'ı "The Judas Kiss"le bırakmadı. Türlü zorluklar içinde, on yıl uğraşarak onun hikayesinde bir dipnot gibi kalmış son günlerini kendi yazdığı, yönettiği ve Wilde'ı oynadığı filmle anlattı. Kendi başarısızlığına sanki uzaktan, biraz da eğlenerek bakan bir adamın hikayesini... On yıl onu bekleyen oyuncu kadrosunda Colin Firth, Emily Watson ve Lord Bosie'de çok başarılı olan Colin Morgan da var. Aşkla yapılmış bir film: "The Happy Prince" (2018). Everett yazabildiğini zaten dört romanı ve olumlu eleştiriler almış iki anı kitabıyla kanıtlamıştı.

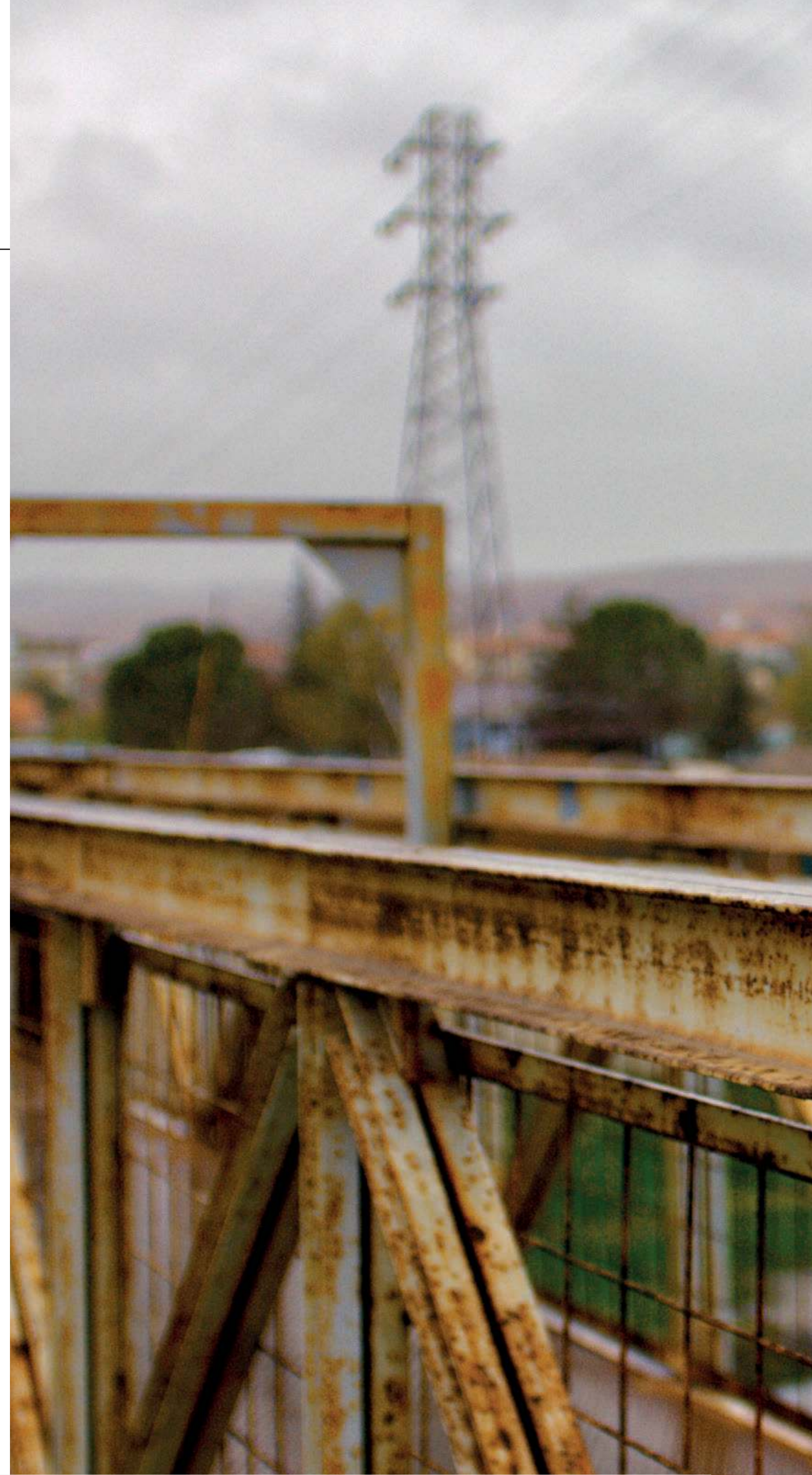
Gelelim, Paris Valisi, Kırmızı Muhafızlar'ın hamisi Feron'a... Kendisi, kralı ve vatanı korumaya çalışan Silahşörler'in başının belası. Ona bir şey yapamıyorlar, çünkü Feron kralın üvey kardeşi. Gücü de, Byron'u andırması da gayrimeşru olduğu gerçeği ile tedavi kabul etmez omurilik hastalığını unutturmuyor. Babası IV. Henry'den ona miras kalan tek şey, bu hastalık. Feron kötü kötü bakıyor, Paris yeraltı dünyasının acımasız hâkimi Lucien Grimaud ile ittifak kuruyor, beli bükük dolaşıyor. Ama bu dizi de, "The Happy Prince" de Rupert Everett hayranlarının cesaretini kırmasın. Makyaj, protez, vb. destekler dışında da, eh, eskisi kadar olmasa bile hâlâ yakışıklı ve iyi oyuncu. **APM**

Onat Kutlar'a ithafen

Tenkit

Ahlat Ağacı

Nuri Bilge Ceylan, "Kış Uykusu"ndan sonra bir kez daha kamerasıyla usta işi bir 'roman yazıyor'... Yekta Kopan

AHLAT AĞACI

“Gerçekliğe yakından baktığınızda ne kadar sürreel olduğunu görürsünüz” diyor Nuri Bilge Ceylan. “Ahlat Ağacı”nda da, karakterini bir büyüteç gibi tutup gerçekliğe yakından bakıyor.

BİÇİM ★★★★★ **İÇERİK** ★★★★★ **OYUNCULUK** ★★★★★

ÇIKIŞ 1 Haziran **YÖNETMEN** Nuri Bilge Ceylan
SENARYO Akın Aksu, Ebru Ceylan, Nuri Bilge Ceylan
OYUNCULAR Aydın Doğu Demirkol, Murat Cemcir, Bennu Yıldırımlar, Hazar Ergüçlü, Serkan Keskin, Tamer Levent, Akın Aksu, Ahmet Rıfat Şungar
YAPIM 2018 Türkiye-Makedonya-Fransa-Almanya-Bosna Hersek-Bulgaristan-İsveç **SÜRE** 188 dk. **DAĞITIM** CGV Mars Dağıtım (Zeyno Film, NuLook)

Yekta ***KOPAN****- yekta.kopan@gmail.com*

Dünya edebiyatı Holden Caulfield ile 1951 yılında tanışır. İkinci Dünya Savaşı’nın hemen ardından gelen bunalımlı günlerin Amerika’sında, uyumsuz gençlerin dört elle sarıldığı bir anti-kahramandır Holden. J.D. Salinger’ın “Çavdar Tarlasında Çocuklar” (The Catcher In The Rye) romanıyla hayatımıza giren Holden, içi dışı bir, aklına geleni söyleyen, korkusuz ama günün sonunda çaresizlik içinde kıvranan bir gençliğin temsilcisidir. Romanın sayfaları boyunca, kabul eden ve diz çöken yetişkinlerin dünyasında, sorgulayan ve herkesi sorgulamasına ortak etmeye çalışan bir geveze olarak dolaşıp durur.

Dostoyevski’nin 1861 tarihli romanı “Ezilmişler Ve Aşağılanmışlar”ın kahramanı Vanya ise, yirmili yaşlarında bir başka gençtir. Yazarın gençliğinden izler taşıyan hayat hikayesiyle Vanya, yazar olma yolunda attığı her adımda, kendine bile itiraf etmekten korktuğu gerçeklerle yüzleşir. Dostoyevski’nin en duygusal romanlarından birinin kahramanı olan Vanya, tüm çevresinin derdini bir gömlek gibi giyer üstüne. Holden hesaplaşmasını ne kadar dışa vuruyorsa, Vanya da o kadar içinde yaşar.

Her iki roman da, okurun kahramanla daha kolay ilişkiye gireceğini düşündüğümüz, ben-anlatıcının ağzından ilerler. Ancak karakterlerin dışa dönüklüklerinde ya da içe kapanıklıklarındaki sınırsızlık bu ilişkiyi zorlaştırır. Holden, Vanya ve diğer pek çok ‘uyumsuz’, okurunun kendisine sarılmasından öte bir beklenti içindedir aslında. Bütün bu

BABANIN GÖLGESİ, OĞULUN YOLUNDAN BİR AN BİLE EKSİK OLMUYOR.

AĞAÇ!

Geçen ay kaybettiğimiz büyük usta Ermanno Olmi'nin Altın Palmiye ödüllü efsane ağacı!
NALIN AĞACI
L'Albero Degli Zoccoli (1978)

Julie Bertuccelli'nin "Ağaç"ı, küçük bir kızın gözünden 'baba bir ağaç'la tanıştırıyor bizi.
AĞAÇ / The Tree (2010)

sorgulamaya ortak olunmasıdır onların derdi. Tıpkı Sinan Karasu gibi…

Nuri Bilge Ceylan'ın, dünya prömiyerini Cannes Film Festivali'nin yarışma bölümünde yapan son filmi "Ahlat Ağacı", kökler ve aile üstüne sarsıcı bir film. Sınıf öğretmenliği mezunu olup baba ocağına dönen Sinan Karasu'nun, kendisini ergenlikten erginliğe yollayan hayatla alaycı, öfkeli, bitmeyen hesaplaşması. Bütün bu hesaplaşmanın merkezinde ise babası var: Emekliliğine gün sayan öğretmen İdris Karasu.

Nuri Bilge Ceylan, Cannes'da düzenlenen basın toplantısında, filmi önce baba karakterinin üstüne kurmayı düşündüğünü, ancak filmin senaristlerinden de olan Akın Aksu ile konuştukça, merkeze oğlu aldığını söyledi. Bu düşünce sürecinin sonunda, babanın gölgesinin oğulun yolundan bir an bile eksik olmadığı bir anlatı kurulmuş. Başarısızlıklarını, mutsuzluklarını umursamaz bir maskenin altına gizleyen, sinir bozucu şakalarıyla geçiştirmeye çalışan, kumar tutkusuyla örtmeye çabalayan ve bir kuyudan su çıkarabileceğine olan inancından başka umudu kalmayan İdris Karasu, bütün bu hesaplaşma yolculuğunda, Sinan'ın kırık pusulası gibi filmin tam merkezinde duruyor.

Okuldan mezun olduktan sonra döndüğü kasabasında, sürüyle dert bekliyor Sinan'ı. Ailesinin içine düştüğü yoksulluk-yoksunluk, babasının kumar saplantısı, ödenemeyen borçlar, kaybedilen aile itibarı, anne-baba arasında yaşanan kavgalar, eski arkadaşlarla düşünsel kopukluk ve çok daha fazlası. Bu sanayi kasabasında, fabrika bacalarının arasından ağaçlı yollara savrulup duruyor Sinan. Cebinde yazar olma hayaliyle, yolları ve karşısına çıkan zihinleri aşındırıyor.

MURAT CEMCİR, İDRİS ROLÜYLE HEDEFİ BULUYOR.

Otobiyografik ögeler taşıdığını söylediği romanını bastırma çabası, filmi sinemanın ötesine taşıyıp edebiyatın da merkezine oturtuyor. Özellikle Çanakkale'de bir sahafta karşılaştığı, bölgenin 'ünlenmiş' yazarı Süleyman'la giriştiği söz düellosu, edebiyatın taşrası ya da taşrada edebiyat konularını yaprak yaprak açıyor. Yazarın görünürlüğünden, yazarak hayat sürdürebilmenin zorluğuna uzanan çok önemli bir bölüm bu.

"Ahlat Ağacı", Sinan'ın bastırabilmek için vicdanını bir köşeye kaldırmaktan çekinmeyeceği romanının adı. Ve Sinan da, tıpkı eğri büğrü bedeniyle toprağa tutunan bir ahlat ağacı gibi uyumsuz ve yalnız. Bu uyumsuz halinin nedeni de, yetiştiği topraklar. O topraklara kök salarak hesaplaşmaya giriştiklerinden biri olmakla, bütün bu kökleri parçalayarak özgürleşmek arasında salınıp duruyor Sinan. Ya ahlat ağacının biçimsiz halini reddedecek, ya da babasının dediği gibi kahvaltısını bu ağacın tatlı meyvesiyle yapacak. Ya Süleyman'ın yolundan gidip yazar olacak, ya da atanamayan öğretmenlerin buluşma noktası dediği Özel Kuvvet'e girip işkencelerini ballandırarak anlatan biri. Ya eğitiminin kazandırdığı sorgulama bilgisine sahip çıkacak, ya da çıkarcı sermaye sahibinin cümlesini kabullenecek: "Eğitim güzel şey ama, burası Türkiye!"

NURİ BİLGE CEYLAN, "KIŞ UYKUSU" İLE BAŞLADIĞI 'KAMERAYLA ROMAN YAZMAK' KARARLILIĞINI, "AHLAT AĞACI"NDA BİR ADIM ÖTEYE TAŞIYOR.

Sinan'ın sorgulaması, ailesiyle sınırlı değil. Annesi ve babasıyla ilişkisi çerçeve hikayeyi oluşturuyor. Yan hikayeler diyebileceğimiz bölümler de bu çerçeveyi tamamlıyor. Aşk ve cinsellik üstünden erkeklik hesaplaşmasına giriştiği eski arkadaşı Rıza, Belediye Başkanı Adnan Yılmaz, sırtını devletten gelen ihalelere yaslamış küçük sanayici İlhami, yerel edebiyatın ünlü yazarı Süleyman, din-felsefe-gelenek-ahlak üstüne uzun bir tartışmaya girdiği iki imam (gelenekçi Veysel ve yenilikçi Nazmi), Sinan'ın iğneleyici sorgulamalarının figürleri olarak karşımıza çıkıyor. Bu bölümlerde, sermaye-devlet ilişkisinden atanamayan öğretmenlere, cemaat yurtlarından dinin yorumlanmasına, kutsallaştırılan aile kurumundan taşralılık haline kadar birçok konuda hesaplaşmaya giriyor "Ahlat Ağacı".

Nuri Bilge Ceylan'ın, akrabası Akın Aksu ile buluşmasıyla başlayan bir hesaplaşma yolculuğu bu. Ebru Ceylan ve Akın Aksu ile birlikte yazdığı senaryoda, en 'konuşkan' filmlerinden birine imza atmış oluyor böylece. Sözlü anlatımın yoğunluğu, Gökhan Tiryaki'nin benzersiz kamera hareketleriyle görsel anlatımı da yoğunlaştırarak ikiyüzlülüğe sert bir tokat atıyor.

Sinan'ın karşılaşmalarının içinde, eski arkadaşı-aşkı Hatice ile karşılaşmasının farklı bir yeri var. Rüzgarda salınan yapraklar, özgürleştirilen saçlar, Nuri Bilge Ceylan usulü bir erotizmle, konuşmanın iplerinin tamamen Hatice'nin elinde olduğu bu bölüm

Sinan'ın 'ısırılmasıyla' son buluyor. Sessizleştirilen ve mecbur bırakıldığı bir evliliğe giden kadının son darbesi kan dökmek oluyor bir anlamda.

Filmde müzik olarak sadece Bach'ın "Do Minör Passacaglia Ve Füg" eserinin, Leopold Stokowski tarafından yapılan senfonik yorumu kullanılıyor. Eserin sadece giriş bölümlerini duyabildiğimiz her sahne, Sinan'ın çevresiyle kurduğu gerçeklik-öfke ilişkisinin bir füg gibi tekrar ederek ilerlediğini bir kere daha hatırlatıyor bizlere.

İdris ile Sinan'ın diyalogları da, tekrar ederek karşımıza çıkıyor. Bir otobüs garında, bir ağacın dibinde, bir mum ışığında, bir kuyunun başında... Tıpkı bebekken tarlada unutulduğunda her yerini karıncaların sardığı İdris gibi, dünyanın ağrısı da Sinan'ı sarıyor, yiyip bitiriyor. Bu bölümlerde sanki bir Çehov karakteriyle bir Dostoyevski karakterini konuşturuyor Nuri Bilge Ceylan. Çehov ile Dostoyevski'yi, Çanakkale'nin bir kasabasında, kurumuş bir kuyunun başına oturtuyor.

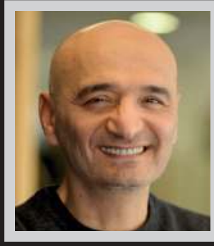
Sinan karakteriyle üç saatlik filmi sırtında taşımayı başaran Aydın Doğu Demirkol, İdris'in içine yaptığı yolculuğu başarıyla yansıtan Murat Cemcir, bütün kaybetmişliklerin ortasında hâlâ sevgisine tutunmaya çalışan anne Asuman'da Bennu Yıldırımlar başta olmak üzere, kendi bölümlerini zirveye taşıyan bir oyuncu kadrosu var filmin. Hazar Ergüçlü, Ahmet Rıfat Şungar, Serkan Keskin, Kadir Çermik, Kubilay Tunçer, Akın Aksu, Öner Erkan, Asena Keskinci, Tamer Levent, Ercüment Balakoğlu, Özay Fecht unutulmaz karakterlere imza atmayı başarıyor.

BENNU YILDIRIMLAR, SEVGİSİNE TUTUNMAYA ÇALIŞAN ANNEDE BAŞARILI.

Nuri Bilge Ceylan, "Kış Uykusu" ile başladığı 'kamerayla roman yazmak' kararlılığını, "Ahlat Ağacı"nda bir adım ileriye taşıyor. Hatta kimi bölümlerde, büyük bir cesaretle 'kitabi' cümleler söyletiyor karakterlerine. Ama bu 'kitabi' diyalogların, inandırıcılığa verebileceği zararları da öngörüyor Ceylan. Bu diyalogları, sinemanın farklı olanaklarıyla aşmak, azaltmak ya da görünmez kılmak için yeni anlatım biçimlerinin peşinde koşuyor. Bu koşu, sadece filme tempo katmakla kalmıyor, aynı zamanda Sinan'a ya da Sinan'ın gözünden baktığımız dünyaya da yeni görsel anlamlar yüklüyor.

Holden ve Vanya ile başladım yazıya. Dünya edebiyatı, tiyatrosu, sineması bu isimlerin yanına nicelerini ekledi bugüne kadar. Nuri Bilge Ceylan da, "Ahlat Ağacı"nda 'ebedi ve edebi uyumsuz'un yeni bir portresini çiziyor ve Sinan Karasu'yu o büyük aile tablosunun içine yerleştiriyor.

"Ahlat Ağacı" büyük bir başyapıt. **APM**

Mehmet **AÇAR**
mehmeta777@gmail.com

Sinemamızın 'Orta Saha'sı

Türkiye'de ***sinema pazarı büyüyor*** ama başta ABD olmak üzere gelişmiş Batı ülkeleri ya da Japonya, Çin, Güney Kore gibi Asya ülkelerinin sinemalarıyla karşılaştırdığımızda ***sağlıklı şekilde*** gelişen bir sinemadan söz etmek kesinlikle mümkün değil.

Boxoffice Türkiye sitesine göre 2017'de Türkiye'de satılan sinema bilet sayısı, 71 milyon 188 bin 594... Daha önceki rekor 61 milyon 245 bin 258 seyirciyle 2014 yılında kırılmıştı. Bazı yıllar düşüşler yaşansa da Türkiye'de satılan sinema bileti sayısının son 15-20 yıl içinde artış içinde olduğu söylenebilir. Sözgelimi 2005'te bu sayı 27 milyon 801 bin 41'di... Sonuç olarak, Türkiye'de giderek büyüyen bir pazar var. 1989'dan bu yana tutulan gişe kayıtlarına göre en çok seyirci toplayan 10 filmlik listede tek bir yabancı film dahi olmadığı hesaba katılırsa pazara kimin hakim olduğu sorusunun yanıtı ortada...

ABD ve Kanada'yı kapsayan Kuzey Amerika'da satılan sinema bileti sayısı ise 2002'den bu yana artış kaydetmiyor. Giderek büyüyen bir sinema pazarı olan Türkiye'deki film üretimini, Hollywood'la karşılaştırdığımda gözüme çarpan ilk farklılıklardan biri, Amerikan sinemasının bizde olduğu gibi kabaca ikiye ayrılmaması... Evet, ABD'de de 'bağımsız sinema' olarak adlandırılan bir 'sanat filmleri dünyası' var kuşkusuz. Gerçi bizdeki gibi ağırlıklı olarak sponsor, devlet, festival fonları ya da çeşitli kamu kuruluşlarının maddi desteğiyle şekillenen bir sinema değil bu; ama gerek filmlerin yapısı gerekse pazarlama, dağıtım açısından birbirlerine benzedikleri söylenebilir. Asıl önemli farklılık, geniş kitleye seslenen süper prodüksiyonlarla sanat sineması arasında orta bütçeli yapımlardan oluşan ve endüstrinin omurgasını oluşturan filmler... Gerçi son yıllarda, Amerikan sinemasının 'orta direği'nin ya da 'omurgası'nın sarsıldığı, eskisi gibi güçlü olmadığını herkes söylüyor. Ama yine de başta Oscar'lı filmler olmak üzere ödül sezonunun en iyi filmlerinin çıktığı bu 'orta saha'nın hâlâ yıkılmadığı kesin.

Peki, Türkiye'deki sinema ortamında böylesi bir 'orta saha'dan söz edilebilir mi? Beş-altı yıl öncesine kadar soruya "Eh, şöyle böyle" diye olumlu bir yanıt vermek mümkündü. Gerçekten de 1990'ların ikinci yarısından itibaren nitelikli tür filmleri ya da dramlarla seyirciye ulaşmak isteyen birçok sinemacı çıktı ve önceki aylarda Arka Pencere Mecmua'da yayımlanan yazılarımda bazılarının adını andım. Ancak şimdi durum farklı...

Kuşkusuz günümüzde de Türkiye koşullarına göre gişeye yönelik olarak orta ya da düşük bütçeli yapımların çekildiğini ve sayısal oran olarak bunların sektördeki üretimin çok büyük bir bölümünü oluşturduğunu biliyorum. Ama bu filmlerin nerdeyse tümü komedi, korku ya da 'ağlatan melodram' türünde çekiliyor.

Sonuç olarak, bütçeler üzerinden bakarsak görünürde bir 'orta saha' var ama Amerikan sineması ya da başka ülke sinemalarının 'orta saha'larıyla uzak yakın hiçbir ilgisi yok. Sözgelimi, Amerikan sinemasının 'orta saha'sında nerdeyse bildiğimiz bütün film türleriyle karşılaşabiliriz. Bizdekinde ise komedi, korku ve melodram dışında bir türe rastlamak neredeyse imkansız. Evet, Türkiye'de nadiren de olsa kara film, polisiye ya da bilimkurgu türünde yapımlar çekiliyor ama bunlar daha çok yönetmenlerin kendi görsel dünyalarını kurmaya çalıştığı, kişisel temalarını ele aldıkları düşük bütçeli filmler... Seyircilerle ilkin festivallerde buluşuyor ve az sayıda kopya, düşük tanıtım bütçeleri ve eleştirmen desteğiyle ilerliyorlar. Diğer bir deyişle, 'sanat ya da festival filmleri' kategorisine giriyorlar. Sözgelimi, "Aşkın Gören Gözlere İhtiyacı Yok" bir polisiye; "Körfez" ise distopik bir bilimkurgu ama her ikisi de düşük bütçeli 'yönetmen filmleri'...

Biraz daha geniş bütçeli, 100 kopyanın üstünde gösterime çıkan polisiye ya da aksiyon denemelerine rastlamak artık mümkün değil. Kuşkusuz geçmişte denemeler yapıldı. Tam da sözünü ettiğim türde bir 'orta saha filmi' olan "Sis Ve Gece" (2007) 59 bin 302 seyircide kaldı ve yapımcılarına hayalkırıklığı yaşattı. Yeri gelmişken, 'orta saha'da oynamak konusunda ısrarlı olan yönetmenlerden Tolga Örnek'i

> **Sözgelimi, Amerikan sinemasının 'orta saha'sında nerdeyse bildiğimiz bütün *film türleriyle* karşılaşabiliriz.**

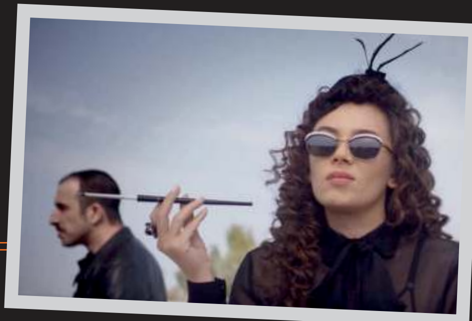
> *Emin Alper* ya da *Tolga Karaçelik*'in komedi ya da ağlatan melodram *teklifini* kabul etmeyeceklerini ben de biliyorum...

hatırlamakta yarar var. Dönem filmi "Devrim Arabaları" (2008) 187 bin 173; biyografik dram "Kaybedenler Kulübü" (2011) 485 bin 580; polisiye aksiyon "Labirent" (2011) 289 bin 173 seyircide kaldı. Üçünün de en az 500 bin seyirci hedefiyle çekildiğini ve daha da yukarıları hayal ettiklerini düşünürsek, sonuçların yapımcı açısından çok da tatmin edici olmadığı kesin... Tolga Örnek'in bu sonuçların ardından "Senin Hikayen" (2013) ve "Sen Benim Her Şeyimsin" (2016) ile 'orta bütçeli, yüksek gişe beklentili' komedi filmlerine geçtiğini hatırlatalım.

Dünya sinemasındaki polisiye, bilimkurgu, biyografi, suç filmi gibi film türlerinin Türkiye'de artık nerdeyse hiç olmaması bir yana, nitelikli edebiyat uyarlamalarına rastlamak da zor. Dolayısıyla, Türkiye'de yapılan sinemanın Türk edebiyatıyla doğru dürüst bağı yok. Hollywood'da ise tam tersi... Orada 'orta saha'nın çağdaş ya da klasik edebiyatla olan bağı güçlü ve derin. Türkiye'de ise edebiyattan uzak düşmüş bir film sektörü var. Yerli sinemacılar kültürel anlamda en güçlü bağı genelde televizyon starları ve son yıllarda YouTuber'larla kuruyor....

Sözü getirmeye çalıştığım yer açık. Türkiye'de sinema pazarı büyüyor ama başta ABD olmak üzere gelişmiş Batı ülkeleri ya da Japonya, Çin, Güney Kore gibi Asya ülkelerinin sinemalarıyla karşılaştırdığımızda sağlıklı şekilde gelişen bir sinemadan söz etmek kesinlikle mümkün değil. Daha da üzücü olan nokta, Türkiye'de düşük bütçeli, nitelikli film yapan sinemacıların sektörün güçlü oyuncuları tarafından ne 'orta saha'ya ne de başka bir bölgeye yaklaştırılması... Başta Amerikan sineması olmak üzere birçok Asya ülkesinde, yüksek bütçeli gişe filmleriyle düşük bütçeli sanat filmleri arasında bizdeki gibi ikiye ayrılmış iki kutuplu bir dünya olduğunu sanmıyorum.

Bugün süper kahraman filmleri ya da "Star Wars" gibi serilerin yönetmenlerinin kim olduğuna bakıp basit bir araştırma yapın. Çoğunun düşük bütçeli filmlerle kendilerini gösterdiklerini ve sonra da yapımcılar tarafından keşfedildiklerini görürsünüz. Bizde ise yapımcıların daha çok dizi ve reklam filmi yönetmenleriyle ilgilendikleri açık. Gerçi, sözgelimi Emin Alper ya da Tolga Karaçelik'in komedi ya da ağlatan melodram teklifini kabul etmeyeceklerini ben de biliyorum ama ülke sinemasının 'orta saha'sı bu kadar boş kalmasaydı, eminim bir 'orta yol' bulunurdu... **APM**

TENKİT

DEADPOOL 2

Süper kahraman aleminin pis ağızlı anti-kahramanı, yine gözünü budaktan sakınmıyor. "Deadpool 2", fevkalade eğlenceli bir macera...

BİÇİM ★★★ **İÇERİK** ★★★ **OYUNCULUK** ★★★
ÇIKIŞ 18 Mayıs **YÖNETMEN** David Leitch
SENARYO Rhett Reese, Paul Wernick, Ryan Reynolds
OYUNCULAR Ryan Reynolds, Josh Brolin, Morena Baccarin, Julian Dennison, Zazie Beetz, T.J. Miller, Leslie Uggams, Karan Soni, Brianna Hildebrand
YAPIM 2018 ABD **SÜRE** 119 dk. **DAĞITIM** The Moments Entertainment (20th Century Fox)

Talip ***ERTÜRK*** *- taliperturk@gmail.com*

İki sezon evvel gösterime giren ve kimsenin beklemediği bir gişe başarısına imza atarak stüdyo sistemi içinde kendi özgürlük alanını yaratan "Deadpool", işini diğerleri kadar ciddiye almayan ve gezegen yansa üzerine benzin dökecek zihniyette bir süper kahraman olarak taze bahar havası estirmişti salonlarda. Ryan Reynolds'ın yetişkinlere yönelik pis ağızlı utanmaz arlanmaz karakteri, ahlaklı olmayı sıkıcı buluyor, sorumluluk almayı şiddetle reddediyor ve diğer süper kahramanların iştigallerini kendine yakıştıramıyordu.

İlk bölümde süper güçlerini nasıl kazandığını izlediğimiz Wade Wilson, artık deneyimli bir ölüm makinesi. Filmin açılışında gördüğümüz üzere, her türlü kötüye eziyet ederek ve sevgilisi Vanessa'yla cima ederek geçiriyor günlerini. Aile kurmayı hayal ediyorlar, gelecek günler epey parlak görünüyor. Ta ki bir şekilde elinden kaçmayı başaran zalim bir mafya patronu Vanessa'nın ölümüne neden oluncaya kadar. Sevdiceğini kaybetmek Deadpool'un son insani yönünü de alıp götürüyor, geriye kana susamış küfürbaz bir baş belasından başka bir şey kalmıyor.

Çaresizlik içinde intihar etmeyi deneyen lakin sonsuz iyileşme gücü sayesinde ölmeyi bile beceremeyen Deadpool, intihar teşebbüsü ertesinde rüyasına giren sevgilisinin tavsiyesiyle X-Men ekibine katılmaya karar veriyor. İlk filmde yarenlik ettiği Colossus ve Negasonic Teenage Warhead'le güçlerini birleştiren Deadpool, ilk görevinde sorunlu süper çocuk Russell Collins'le tanışıyor. Avuçlarından ateş saçan ve kendisine eziyet eden okul yöneticisini öldürmeyi kafasına koymuş bu çocuk, asıl olarak gelecekten gelen savaşçı Cable'ın hedefinde. Zaman yolculuğuyla geçmişe gelen Cable, bu sorunlu çocuğu ortadan kaldırmanın peşinde. Meğer Russelll yetişkinliğinde gerçek bir kötüye evrilmiş ve Cable'ın ailesini öldürmüş. Cable, John Connor peşindeki Terminator misali sorunu kökünden çözmek istiyor. Kendini bu trajik açmazın ortasında bulan kahramanımız, nihayet müteveffa sevgilisinin tavsiyesine uymak ve hayata tutunmak için bir vesile edinmiş oluyor böylece.

EN EĞLENCELİ BÖLÜM, DEADPOOL'UN X-FORCE'U KURDUĞU VE BEŞ BENZEMEZLERİN BİRLİKTE OPERASYONA ÇIKTIĞI SAHNELERDEN MÜREKKEP.

Yekten söyleyelim, "Deadpool 2" selefinin formülünü aynen işleme koyan devam filmlerinden biri. Gönül hırsızı ilk filmde olduğu gibi 'dördüncü duvar'ı parça pinçik ediliyor, yoğun dış ses kullanımı filmi bir stand-up gösterisi havasına sokuyor ve bitimsiz mizah filmin hakim unsuru. İlk filmin şiddet ve mizah hususunda zorladığı sınırları genişleten bu bölüm, Bond esintili açılış jeneriğinden itibaren seyircisini gönderme bombardımanına maruz bırakıyor ve bu göndermelerin yerini bulup bulmadığıyla da zerre ilgilenmiyor. Her üç saniyede bir yenisi geliyor. Süper kahraman aleminin en geveze karakteri, her 10 saniyede bir laf sokuyor ve endüstrinin ortasında kendine açtığı özgürlük alanında doyasıya at koşturuyor. Ryan Reynolds, bu bölümde senaryo ekibine dahil olmuş ve Rhett Reese ve Paul Wernick'le birlikte mesai yapmış. Bu çalışmanın meyvelerini verdiğini söylemek mümkün, "Deadpool 2"nin ilk filmin üzerine çıkabildiği alanlardan biri de senaryosu zira. Senaryo baştan aşağı

referanslarla yüklü ki saymaya kalksak buradan köye yol olur.

İlk filmi “Sarışın Bomba”yla aksiyon sahnesi çekmedeki hünerlerini kanıtlayan eski dublör taze rejisör David Leitch, Tim Miller’dan devraldığı yönetmenlik koltuğunda koreografi hususundaki maharetini konuşturmuş. ‘Gore’ seviyesinde kanlı aksiyon sahneleri, ihtiva ettiği grafik şiddete rağmen fevkalade estetik çekilmiş.

Filmin en eğlenceli bölümünü, Deadpool’un X-Force adıyla kendi ekibini kurduğu ve beş benzemezlerin birlikte operasyona çıktığı sahneler teşkil ediyor. Film boyu kıkır kıkır seviyesinde ilerleyen eğlence, bu bölümlerde vahşi kahkahalara sebebiyet verecek bir seviyeye çıkıyor. Bu bölümde yer alan Brad Pitt’in yalnızca 24 kareye sıkıştırılmış cameo’su, sinema tarihinin en iyilerinden biri olabilir.

“Deadpool 2”nin alametifarikalarından biri de Josh Brolin’in hayat verdiği Cable karakteri olsa gerek. Tepeden tırnağa Deadpool’un antitezi hüviyetindeki bu maskulen zaman yolcusu, tüm sertliğine karşı kırılgan bir taraf barındırıyor. Bu ikili mükemmel biçimde eşleşiyorlar ve Cable, Deadpool’un olgunlaşma sürecinin kritik aktörlerinden biri oluyor.

Evet, Deadpool’la ilgili bunu söylemek saçma geliyor ama bu film kahramanımızın olgunlaşması/büyümesi üzerine kurulu. Karakterin yaşadığı dönüşüm filmin ana eksenini oluşturuyor ve bu temayı tüm sulu zırtlak mizahın ortasında işletebilen senaryo takdire şayan. Belki de en mühim sorun, film boyunca seyircinin yakasını bırakmayan tekrar hissi olabilir. İlk filmin coşkuyla karşılanmasına neden olan yenilikçi tavrının yerini bu bölümde garanticilik almış. Bu bir kusur mu çok emin değilim; orijinalini mumla aratan devam filmlerinin gırla gittiği devirde “Dedpool 2”nin başardıkları az şey değil... Bitirirken hep bir ağızdan söyleyelim: “Dubstep ölmedi yüreğimizde yaşıyor!” **APM**

ZAZIE BEETZ, ‘DOMINO’ KARAKTERİYLE DEADPOOL’UN HAYATINI GÜZELLEŞTİRİYOR!

HÜRKUŞ: GÖKLERDEKİ KAHRAMAN

Vecihi Hürkuş'un hayatından bir kesit sunan film, iyi niyete rağmen aksayan taraflarıyla ön plana çıkıyor.

★★

BİÇİM ★★ **İÇERİK** ★★ **OYUNCULUK** ★
ÇIKIŞ 25 Mayıs **YÖNETMEN** Kudret Sabancı
SENARYO Savaş Korkmaz **OYUNCULAR** Hilmi Cem İntepe, Gizem Karaca Ekmekçi, Bora Akkaş, Miray Daner, Ali Nuri Türkoğlu, Birol Ünel, Rıza Akın
YAPIM 2018 Türkiye **SÜRE** 113 dk.
DAĞITIM CGV Mars Dağıtım (Eğrikapı Prodüksiyon)

Ebru ***ÇELİKTUĞ*** *- ebruceliktug@gmail.com*

Maceralı ve uzun bir hayat sürmüş Vecihi Hürkuş'un sinemada Ertem Eğilmez'in "Gülen Gözler"inde Şener Şen tarafından canlandırılan Vecihi karakterine ilham vermesinin üzerinden bir hayli zaman geçti. Kudret Sabancı'nın tarihe merakı onu bu projeye taşımış ve Hürkuş'un hayatının 1916-1920 yılları arasındaki, macera filmlerini aratmayan dönemi artık beyazperdede. Açılış müziğini duyduğunuz anda filmin western'lere akraba bir tonu olduğunu hissediyorsunuz zaten. İlk kez bindiği uçak düşse bile korku duymayan, pilot olmayı aklına kesinlikle koymuş Hürkuş'un bu uğurdaki kararlılığı, vatanseverliğiyle birleşince ortaya amansız bir savaş pilotu çıkıyor. Pilot olduktan sonra komutanının kızıyla evleniyor, sonra Suşehri semalarında havada çatıştığı Ruslar tarafından esir alınıp Hazar Denizi'ndeki Nargin Adası'na götürülmesi, yine maceralı bir kaçışın ardından ülkesine, işgal altındaki İstanbul'a dönmesi işleniyor filmde.

Tüm iyi niyete rağmen filmin aksayan tarafları ne yazık ki ön plana çıkıyor. Bir kere filmin bütününe yayılan çizgi roman havası özellikle karakterlerde kendini hissettiriyor. Ana karakterlerin (Vecihi başta olmak üzere) derinlikli işlendiğini söylemek çok güç. Vecihi'nin eşi Hadiye Hanım (Gizem Karaca Ekmekçi) için de geçerli bu yüzeysellik. Osmanlı Devleti'nin en zor zamanlarından birinde, 1. Dünya Savaşı sürerken Hadiye Hanım'ın Vecihi'nin cepheye gitme konusundaki kararlılığını bir türlü kabullenememesi ve Vecihi esir alındığında geçirdiği sinir krizi pek de inandırıcı gelmiyor nedense.

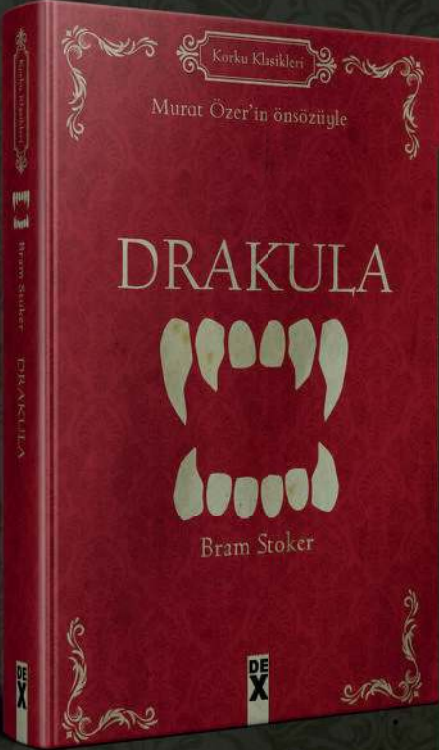
Sadece iki planda yakın çekimde karşımıza çıkan Levent Can gibi tecrübeli bir oyuncunun kimi canlandırdığını anlayamıyoruz mesela. Benzer şekilde, filmin sonlarına doğru kaçırılan uçaklara bindirilen Müzeyyen adlı kadın ve kocası, yine birden karşımıza çıkan Eşref karakteri kimdir, neden kaçıyorlar, neden Vecihi tarafından kaçırılıyorlar gibi soruların da cevabı yok.

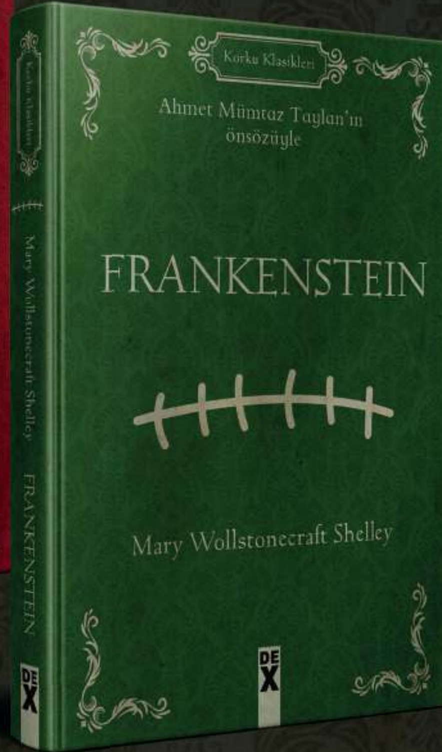
Senaryonun zayıflıkları bunlarla sınırlı kalmıyor. Model uçak yaparak bir yarışmaya hazırlanan Mehmet ile, kız arkadaşı Selin sayesinde günümüzle bağ kurulması, olayları Mehmet'e anlattırmak pratik bir çözüm gibi gözükse de işlevsel olmamış. Öte yandan, Mehmet'in Vecihi Hürkuş'un mu yoksa Nargin Adası'ndaki esir arkadaşının öksüz ve yetim kalan oğlunun torunu mu olduğu konusunda insan tereddüte düşüyor.

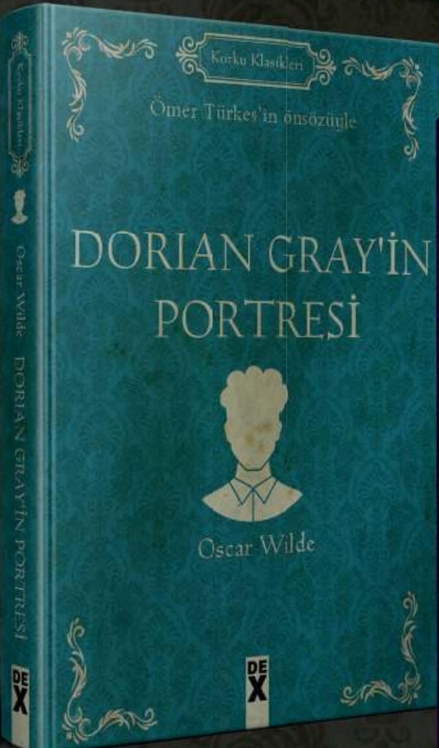
Senaryoda daha çok aksiyon sahnelerine önem verildiğini söylemek mümkün. Havadaki çatışma sahneleri 3-5 saniyelik kısa kesmelerle karşımıza çıkıyor ve bu aslında filmin dinamizmine katkıda bulunsa da izleyen için yorucu bir deneyime dönüşüyor. Filmin bütününde müziğin hiç susmaması ve hatta bazen diyalogları boğması da bir diğer sorun. **APM**

KORKU EDEBİYATININ KLASİKLERİ DEX'TE

Drakula, Frankenstein, Dorian Gray'in Portresi ve Operadaki Hayalet'i mükemmel çevirilerden, harika kapaklarla ve Ahmet Mümtaz Taylan, Ömer Türkeş, Murat Özer, Hakan Bıçakcı'nın eşsiz önsözleriyle okuyacaksınız.

Robert Louis Stevenson, H.G.Wells, H.P.Lovecraft ve Edgar Allan Poe başyapıtları da çok yakında...

DEX

TENKİT

HAN SOLO: BİR STAR WARS HİKAYESİ

Epeyce sancılı bir sürecin ardından karşımıza çıkan "Han Solo", Ron Howard'ın güvenli sularda durma sevdasıyla sıradanlaşıyor.

BİÇİM ★★ İÇERİK ★★ OYUNCULUK ★★★

Solo: A Star Wars Story

ÇIKIŞ 25 Mayıs **YÖNETMEN** Ron Howard **SENARYO** Jonathan Kasdan, Lawrence Kasdan **OYUNCULAR** Alden Ehrenreich, Joonas Suotamo, Woody Harrelson, Emilia Clarke, Donald Glover, Thandie Newton **YAPIM** 2018 ABD **SÜRE** 135 dk. **DAĞITIM** UIP (Walt Disney)

Fırat ***ATAÇ****- firat_atac@hotmail.com*

Üçüncü "Star Wars" dalgasının ikinci spin-off filmi "Han Solo: Bir Star Wars Hikayesi", içerdiği macera oranı açısından yapım aşamasıyla aşık atabilecek bir güce sahip değil. Tam da bundan dolayı önümüzdeki sonuçtan çok, olan bitenin öncesine göz atmakta yarar var. "Rogue One"ın başarısından sonra üzerindeki sorumluluk artan projenin heyecan verici bir 'ilk aşaması' vardı kuşkusuz. "Lego Filmi"nin umut vadeden yönetmenleri Phil Lord ve Christopher Miller'ın kamera arkasında olacağının duyulmasıyla ortaya çıkan 'kahramanın ruhuna uygun, mizah dozu yüksek' bir "Star Wars" macerası izleyebilecek olma umudu, ardı ardına gelen olumsuzluklarla Kaf Dağı'nın ardına kaçmıştı.

Lawrence Kasdan'ın senaryosundan sapılması ve çekimlerin bitimine üç hafta kala iyiden iyiye ortaya çıkan yönetmen-yapımcı fikir ayrılıkları, durumu daha da kötü hale getirdi. Phil Lord ve Christopher Miller'ın projeden çekilmesiyle birlikte çok daha geleneksel bir sinema anlayışına sahip Ron Howard'ın kurtarıcı olmasına karar verildi. Bu, kulaktan kulağa yayılan yüksek dozda eğlenceyi güvenli sulara indirmenin de ilk adımıydı.

Sancılı süreç, bir "Star Wars" filminin ilk kez Oscar'lı bir yönetmenin ellerine emanet edilmesiyle sonuçlansa da getirisi pek parlak değil. Üçüncü dalganın temellerini dayandırdığı nostalji ve tanışlık duygusu pek çok açıdan kolaya kaçma halini de beraberinde getiriyor. Maceranın öncesi ya da sonrası fark etmeksizin sıradan/ezbere bilinen olay örgüsü, "Han Solo" özelinde bir tık değiştirilmiş olsa da gelen gideni aratıyor.

Han ve film boyunca motivasyonlarını anlamamız için uğraş verilen sevdiceği Qi'ra'nın özgür hayat beklentileriyle açılıyor film. Bir kaçış esnasında yolları ayrılınca, Han çareyi İmparatorluk saflarına katılmakta buluyor. Kendi yolunu bulmaya çalışırken katlandığı tercih dışı hayat onu Beckett ve tayfasıyla tanıştırıyor. Kimsesiz Han için bir nevi baba figürüne dönüşen Beckett, ustaca hazırlanmış soygun planlarının karizmatik uygulayıcılarından. Ekibe katılması kendisini organize suç örgütü lideri Dryden Vos ve Millennium Falcon'u elinden kapacağı Lando'nun da içinde olduğu bir maceraya sürüklüyor. Qi'ra mı? O da var tabii ki ama ne yaptığı belirsiz.

"Han Solo: Bir Star Wars Hikayesi", "Star Wars" evreninin bağımlısı olmayanların bile tüylerinin diken diken olabileceği 'beklenen anlara' his katmakta yetersiz bir film. Filmin yaratıcılarının -bir zahmet- bildiği seyirci soruları peyderpey yanıtlarını bulsa da yavan gidişat içerisinde güçlü olamıyorlar. Han, soyadını nasıl aldı? Öğreniyorsunuz ama tebessüm bile edemiyorsunuz. Peki ya o ikonik silah?

Bir anda elinde buluyor. Chewbacca ile tanışma anı özel olmalıydı değil mi? Tanıştıktan sonrasını tercih ederiz.

Han'ın serideki spontan hali burada da kendini hissettiriyor. Problem, düşünmek için ihtiyacımız olan asgari zamandan çok daha önce gevezeliğini yapmış ve harekete geçmiş olan Han'ın nerede ne konuşacağını bilmiyor oluşu. Parlak zekasından örnekler gösterse de henüz öğrendiği dönemdeyiz. Gençliğine veriyoruz ancak gençliğinin, orta yaşlarındaki Han kadar ilgi çekici olmadığı çok açık. Ron Howard'ın sürekli güvenli bölgede durma sevdası, karakterin ve çevresinin mizah yeteneğine fena halde zarar veriyor. "Keşke filmin yüzde 70'i baştan çekilmeseymiş" dedirten ve inat barındıran bir yaklaşımla karşı karşıyayız. "Çekilin çocuklar, senaryosuna sonuna kadar bağlı kalmanızı isteyen Kasdan ve uzun süreli arkadaşı Bay Howard geldi!"

Merak unsuru barındırmayan, tahmin edilebilir olaylar birbiri ardına vuku bulurken son bölüme kadar mutlak bir karanlığa hapsolmamız da cabası. Bu karanlığın, -hiç tercih etmesek de- ana karakterin iç dünyasıyla alakalı bir karanlık olduğunu sanmayın sakın. Bahsettiğimiz, serinin intergalaktik aksiyonunun çoktan monotonlaşmış halinin üstüne karanlık mekan seçimleriyle tüy dikmek. İsyan'ın kendini gösterdiği, uzay westerni trüklerinin sazı eline aldığı final sekanslarında bünyeye giren rahatlama hissi olmasa, durum daha da vahim olabilirdi.

Yüksek irtifada seyretmeyen, fazla aksamaması başarı olarak görülebilecek bir Han Solo macerasını yeterli görenler için sorun yok. Çokça merak edilen Alden Ehrenreich cephesinde dip ya da zirve anları görünmüyor. Emilia Clarke'ın ise bir süre iddialı proje seçimlerinden uzak durması gerekiyor. **APM**

"HAN SOLO: BİR STAR WARS HİKAYESİ", **"STAR WARS" EVRENİNİN BAĞIMLISI OLMAYANLARIN** BİLE TÜYLERİNİ DİKEN DİKEN OLABİLECEĞİ **'BEKLENEN ANLARA'** HİS KATMAKTA YETERSİZ BİR FİLM.

ALDEN'IN YOLUNDA!

Alden Ehrenreich, bu 'genç yetişkin' filmiyle dikkatleri çekerken, sonraki adımlarına zemin hazırlıyordu.
MUHTEŞEM YARATIKLAR
Beautiful Creatures (2013)

Woody Allen şu sıralar gözden düşmüş olabilir, ama bu filmde Alden'ı oynatarak aktöre kallavi bir iyilik yapmış olduğu gerçeği orada dimdik duruyor!
MAVİ YASEMİN
Blue Jasmine (2013)

Alden'ın şansının yaver gittiğine dair bir kanıt da bu film. Coen'lerin kadrajına girmek pek kolay değil!
YÜCE SEZAR! / Hail, Caesar! (2016)

KARAVAN

"Karavan", iki usta oyuncusunun yeteneğine rağmen klişelere yenilmenin ötesine pek de geçemiyor.

BİÇİM ★★ **İÇERİK** ★★ **OYUNCULUK** ★★★★

The Leisure Seeker ÇIKIŞ 22 Haziran
YÖNETMEN Paolo Virzì **SENARYO** Stephen Amidon, Francesca Archibugi, Francesco Piccolo, Paolo Virzì (Michael Zadoorian'ın romanından) **OYUNCULAR** Helen Mirren, Donald Sutherland, Christian McKay
YAPIM 2017 İtalya-Fr. **SÜRE** 112 dk. **DAĞITIM** Filmartı

Gözde **HATUNOĞLU**
noradinsmore@gmail.com

İkisi de yaşını başını almış John ve Ella Spencer çifti, bir sabah, neredeyse evlatlarıyla yaşıt karavanlarına atlayıp yola düşerler ve macera da tam orada başlar. Bu macerayı önce bir romana sonrasındaysa filme konu edebilecek şeyse ikisinin de aslında bu yola ve yolculuğa dayanacak hali ve mecali olmamasıdır. İki yetişkin çocuğu olan çiftimiz, bu yolculuğu onlardan saklarlar çünkü John Alzhemier, Ella ise kanser hastasıdır. Doktorlar, evlatlar, eş-dost kendilerine karışmadan felekten çalacakları günlerin peşine düşen çiftimizin rotası Florida'dır. Emekli bir edebiyat hocası olan John, hayranı olduğu Hemingway'in Key West'teki evini görmek istemektedir ve Ella, onun bu dileğini gerçekleştirebilmek için elinden gelen her şeyi yapar…

"Karavan", genel yapısı ve sahip olduğu hem görsel hem de yazınsal anlatımla tamı tamına bir 'yol' filmi. Alışılmadık kısmı ise merkezine aldığı, perdede hikayelerini görece daha az görmeye alıştığımız 'yaş almış' kahramanları. Yol her zaman sonu olan bir şey değil, varılacak bir son durak olsa da 'amaç' her zaman o durak değil. Yol çoğu zaman sadece yolda olmak, yoldayken hatırlamak, yoldayken unutmak, yoldayken sorabilmek, sorduklarını duyabilmek ya da tam tersi yolun gürültüsünde kaybetmek için var. John ve Ella da aslında böyle bir yoldalar. Yılların omuzlarına bindirdiği sorumluluktan, yorgunluktan kurtulmak, deyim yerindeyse tüm yaşanmışlıkları karavanlarının geçtiği yollara döküp saçarak hafiflemek istiyorlar. Peki tüm ömrünü öğrenmeye, öğretmeye, bakıp-büyütüp-gözetmeye adamışken yolda bile olsa gerçekten 'özgür' olabilir mi insan? "Yol bizi nereye götürürse gideriz yolu" değil bu yol. Bu yol, bir cesaret çıkılsa da, geçmişte kalan heyecanların peşine düşülse de, özgürlüğün kokusunu burnumuzun dibine kadar getirse de rotası değişmeyecek, istemesek de aynı durakta inmek zorunda kalacağımız bir yol.

Derinlikli bir bakışla ele alınsaydı bu ağırlığını 'ağdalı' olmanın ötesine taşıyabilme şansı olabilecek olan "Karavan", iki usta oyuncusunun yeteneğine ve kalburüstü performansına rağmen klişelere yenilmenin ötesine pek de geçememiş. Hastalıklarına rağmen çılgın bir maceranın peşine düşen kahramanlarımız John ve Ella, kağıt üzerinde çok tanımak isteyeceğimiz karakterler gibi görünmelerine rağmen üstünkörü anlatılan karikatür tiplere dönüşüyorlar. Yolda başa gelen talihsiz kazalar, hırsızlıklar, geçmişi hatırlayıp yaşanan duygu dolu anlar ve finale doğru adım adım hazırlanışımız o kadar tahmin edilebilir, bilindik ve pırıltıdan uzak ki, John ve Ella'nın yolculuğuna eşlik edemiyor, sadece şahit olabiliyoruz. Şahitliğimiz kayda geçebilecekse de bu Mirren ve Sutherland'in albenileri ve yeteneklerine hürmetten olabilir sadece… **APM**

8 Haziran 1932
Meşhur sinema yıldızı Marlene Dietrich 20,000 dolar vermediği takdirde çocuğunun kaçırılacağını ve öldürüleceğini bildiren bir mektup almıştır. Bütün Hollywood heyecan içindedir. Zabıta memurları yıldızın evinde gece gündüz nöbet beklemektedirler.

AVENGERS: SONSUZLUK SAVAŞI

Mizahı ve aksiyon tonu çok iyi dengelenmiş bir film.

★★★★ **BİÇİM** ★★★ **İÇERİK** ★★★★ **OYUNCULUK** ★★★
Avengers: Infinity War **ÇIKIŞ** 27 Nisan **YÖNETMENLER** Anthony & Joe Russo **SENARYO** Christopher Markus, Stephen McFeely **OYUNCULAR** Robert Downey Jr, Chris Hemsworth, Mark Ruffalo, Chris Evans, Scarlett Johansson, Don Cheadle, Benedict Cumberbatch, Tom Holland, Chadwick Boseman, Zoe Saldana **YAPIM** 2018 ABD **SÜRE** 149 dk. **DAĞITIM** UIP (Walt Disney)

Bilgehan ***ARAS***
bilgehanaras76@gmail.com

Marvel, "Iron Man" ile başlayan ve her yeni karakteriyle evreni genişleyen alternatif bir süper kahramanlar topluluğuna dönüştü. Kendine has mizahı, hiç bitmeyen aksiyonu ve paralel evrenleriyle tutarlı bir çizgi tutturan bu yapı, "Avengers: Sonsuzluk Savaşı"yla en kusursuz formuna ulaşmayı başardı.

"Sonsuzluk Savaşı", bir önceki Marvel filmi olan "Thor: Ragnarok"un bittiği yerden başlatıyor hikayesini. Evreni kontrolü altına alabilecek altı tane (uzay, güç, zihin, ruh, zaman, gerçeklik) sonsuzluk taşını toplamaya çalışan Thanos'la açılıyor perde. Nihai amacı bu taşları ele geçirerek tüm evrendeki insanların yarısını yok etmek olan Thanos, böylece bir denge sağlayacak ve kıt kaynakları daha adil paylaştırarak yepyeni bir düzen oluşturacaktır.

Uyguladığı kıyım Avengers'ı bir araya getirmeye yetiyor elbette. Ancak ekipte bir birlik havasından söz etmek de imkansız. Thor, Galaksinin Koruyucuları ile işbirliği yapıyor ve çekicinin peşinden gidiyor. Tony Stark, Örümcek-Adam ve Dr. Strange ile işbirliği yaparak zaman taşını kaptırmamak için mücadele veriyor. Vision'daki zihin taşını ise Kaptan Amerika, Ajan Romanov, Wanda, Black Panther, Bucky, Hulk ve Wakanda halkı koruyor.

Bu birbirinden bağımsız haraket etme durumu hikayeler arasında bir kopukluk yaratsa da, filmin akışında ve heyecanında pek bir aksaklığa neden olmuyor. Üstelik bunu uzun sayılabilecek süresi içinde başarıyor. Aksiyon sahnelerinin fazlalığı daha önceki yapımlarda olduğu gibi bir sıkışıklığa ve sıkıcılığa da neden olmuyor. Yer yer "Yüzüklerin Efendisi"ni anımsatan savaş sahneleri, ince detayları ve göndermeleriyle oldukça tatminkar.

Filmin ritminin düştüğü ve zayıf halkasını oluşturan bölümü ise Thanos ve kızı Gamora'nın öyküsü. Üç ayrı hikaye ile ilerleyen filmin bütünü içinde oldukça kısır kalan ve tam olarak bir yere varamayan bu baba-kız hikayesi, finalde de oldukça ayrıksı bir yerde duruyor.

"Sonsuzluk Savaşı", kendinden önceki Marvel filmlerinden çok daha karanlık bir yapım olmasına rağmen mizahı ve aksiyon tonu çok iyi dengelenmiş bir film. Bu açıdan da DC'nin yaptığı gibi kendisini fazla ciddiye alma hatasından sıyrılıyor ve tam anlamıyla fileleri havalandıran bir gol gibi parlıyor.

OYUN GECESİ

Daley-Goldstein ikilisi, tutarlı bir evren yaratmayı başarıyorlar.

★★★ **BİÇİM** ★★★ **İÇERİK** ★★★ **OYUNCULUK** ★★★
Game Night **ÇIKIŞ** 4 Mayıs **YÖNETMENLER** John Francis Daley, Jonathan Goldstein **SENARYO** Mark Perez **OYUNCULAR** Jason Bateman, Rachel McAdams, Kyle Chandler, Sharon Horgan, Billy Magnussen, Michael C. Hall **YAPIM** 2018 ABD **SÜRE** 100 dk. **DAĞITIM** Warner Bros.

Batu ***ANADOLU*** *- banadolu@live.com*

Oyun kavramı genel olarak bir boş zaman değerlendirme biçimi olarak ele alınsa da Hollandalı düşünür Johan Huizinga, oyunu kültür öncesi bir aktivite olarak niteler. İnsan düşünür, yapar ve oynar. Özgür bir niteliğe sahiptir, kurallarla sağlanan düzen onu mükemmelleştirir. Yani hayatın kusurlarına karşı oyun geçici bir kusursuzluk hevesidir ve ancak kazanmaya yönelik gerilim duygusuyla başarıya ulaşılır.

Yönetmenliğini John Francis Daley ve Jonathan Goldstein'ın üstlendiği "Oyun Gecesi" de gücünü aslında bu gerilimden alan bir komedi. Tüm hayatını oyunlar üzerinden şekillendiren Max'ın arkadaşlarıyla düzenlediği oyun geceleri üzerinden yarattığı iktidar, eşi Annie'nin çocuk yapma isteği ile sınanıyor. Özgürlüğünü perçinleyen kurulu düzen ile çocuk sahipliğinin getireceği bilinmezlik arasındaki gerilimden etkilenen Max, nihayetinde yeni bir macera oyunu ile sınanıyor. Bu oyun ise popüler kültüre ve sinema tarihine göndermelerle dolu bir hikayeye dayanıyor. Şüphesiz ki film gücünü bu referansların sağladığı komediden alıyor ve tür sineması açısından oldukça eğlenceli bir seyirliğe dönüşüyor. Daley-Goldstein ikilisi, biçim-içerik ilişkisi açısından tutarlı bir evren yaratmayı başarıyorlar. Özellikle tilt-shift tekniğinin uygulanması ile mizansenlere sinen minyatür etkisi, filmin oyunbaz yapısı ile bir masa oyununun görselliğini bir araya getiriyor. Ama nasıl ki oyun kendi kurallarından koptukça hayat gibi kusurlu hale geliyorsa, film de senaryosu sarktıkça izleyici ile kurduğu bağı yavaşça yitiriyor. Sadakat kavramı üzerinden ilişkilere dair mutluluk ütopyası ile dalga geçilirken sonrasında tipik bir muhafazakar aile övgüsü tercih ediliyor. Oyunun getirdiği özgürlüğün hayatın gerçekleriyle de devam edebileceğini savunan yapı, filmin kendi iddialarını çürütmeye başlıyor. Değişim sadece temada değil, filmin tümünde gözlemleniyor. Açıkçası senaryoya serpiştirilmiş mafya unsuru, tüm sürprizlerine karşın biraz kolaycı bir yaklaşım haline geliyor. Bu karmaşanın içinde gerçeklerle yüzleşen karakterlerin bireylerden aileye dönüşümü ise filmin tüm yapısının bir tuzak olduğunu açık ediyor. Gerçi oyun kavramını irdeleyen filmin izleyicisini de tongaya düşürmesine şaşırmamak lazım!

TENKİT

MR GAY SYRIA

Hem LGBTİ hem de mülteci bireyler olmanın getirdiği ötekileştirmenin karşısında duruyor bu belgesel.

★★★

BİÇİM ★★ **İÇERİK** ★★★
ÇIKIŞ 11 Mayıs
YÖNETMEN Ayşe Toprak
SENARYO Ayşe Toprak
YAPIM 2017 Türkiye-Almanya-Malta-Fransa
SÜRE 85 dk.
DAĞITIM Başka Sinema (Bir Film)

Ecem ***ŞEN*** *- ecem@filmloverss.com*

Güzelliğin her anlamda yarıştırıldığı bir dünya düzeninde, güzellik yarışmalarının bu denli popüler olması elbette şaşırtıcı değil. Genelgeçer bir güzellik tanımıyla sistemin kendisini her seferinde bir kez daha doğrulayan güzellik yarışmalarına karşın, Mr. Gay World gibi LGBTİ bireyler özelinde bir yarışmanın düzenlenmesiyle birlikte katılım sağlayan her ülkenin kendi finalistini seçtiği bir genel çerçeve belirleniyor. Suriye'nin adayının seçilmesi için düzenlenmesi gereken yarışma ise İstanbul'da gerçekleştiriliyor. "Mr Gay Syria", farklı toplumların söz konusu ötekileştirici tavır olduğunda nasıl ortak paydada buluşabildiğinin bir temsili olarak karşımıza çıkıyor. Ayşe Toprak'ın bu ilk uzun metrajlı belgesel çalışması, kendi içsel dinamiklerinde eğlenceli, farklı dünyalarla karşılaştığında ise can yakan bir noktaya evriliyor.

Belgeselde, muhafazakar ailesinden cinsel yönelimini gizleyen ve bu sebeple evlenip çocuk sahibi olmak zorunda kalmış Hüseyin'in ve Suriye'deki LGBTİ hareketinin kurucularından biri olan Mahmud'un Mr. Gay Syria yarışmasıyla bir araya gelişlerinin ardından farklı alanlarda, farklı özverilerle sergiledikleri mücadelenin parçalarını izliyoruz. Ayşe Toprak'ın kamerası, yarışmacıların heyecanına, eğlencelerine ve yaratıcılıklarına alan tanırken LGBTİ ve mülteci bir bireyin yüz yüze geldiği tüm ötekileştirici tavrı da ajite etmeden olağanca sertliğiyle beyazperdeye yansıtıyor. Hem LGBTİ hem de mülteci bireyler olmanın getirdiği ötekileştirmenin, dışlanmanın ve hatta görmezden gelinmenin karşısında durarak "Varım!" deme biçiminin en güzel örneklerinden biri olan yarışma, genelgeçer güzellik tanımlarını önemsememesi ve her katılımcının kendisini nasıl rahat ve mutlu hissediyor oluşuna öncelik vermesiyle gerçek güzelliğin 'iyi hissetmek' olduğunun altını çiziyor. Kazananın Malta'ya, ülkesini temsil etmek üzere gönderileceği Mr. Gay Syria yarışması, sadece bir kazanan belirlemekten öte, Türkiye'deki bir grup Suriyeli eşcinseli bir araya getirip kendi yaşam tecrübelerini paylaşmalarını, zorlukları birlikte kolaylaştırmalarını, hiçbir şey kolaylaşmayacak olsa dahi bir arada olmanın verdiği o apayrı gücü deneyimlemelerini sağlaması bakımından önem kazanırken sosyo-ekonomik, kültürel, ulusal ve uluslararası birbirinden farklı ancak içkin sebepleriyle de bir belgesel olarak ele almayı sağlayacak çok katmanlı bir yapıya sahip.

Kısaca, kendi kimliğinden, mutlu olacağı hayattan ve bir noktada hayallerinden uzaklaşmak durumunda kalmış insanların kendine ve birbirine yakınlaşma hikayesi olarak görebileceğimiz "Mr Gay Syria", koyulmuş bütün keskin sınırları karakterlerinin gülüşüyle kaldırıyor. **APM**

30 Haziran 1975
TV dizi filmi "Aşk-ı Memnu"nun güzel üvey annesi Bihter rolüyle çıkış yapan Müjde Ar, sinemaya geçmiş, beş ayrı yapımeviyle sözleşme imzalamıştır. Manken, fotomodel, tiyatro ve fotoroman oyuncusu olan Müjde Ar, ilk filmini temmuz ayı başında çevirecektir. Yönetmenliğini Nejat Saydam'ın yapacağı "Köçek" adlı ilk filminde Mahmut Hekimoğlu ve Adile Naşit'le oynayacak olan sanatçı, erkek-kadın arası bir kişiyi canlandıracaktır.

CANO

Filmin beslendiği kara mizah damarı da kıvamında seyrediyor.

★★ BİÇİM ★★ İÇERİK ★ OYUNCULUK ★★★
ÇIKIŞ 4 Mayıs YÖNETMEN Mehmet Salih Demir
SENARYO Mehmet Salih Demir
OYUNCULAR Berrin Çelik, Gülbin Bozan, Lütfü İrdem, Mehmet Salih Demir, Fehime Demir
YAPIM 2017 Türkiye SÜRE 81 dk. DAĞITIM Başka Sinema (Layen Film)

Tuba ***BÜDÜŞ***
tubabudus@hotmail.com

Bir nevi gerilla tarzı çekilen, özgün dilinde ama bulunduğu coğrafyanın derdinden sıyrılıp daha evrensel meselelere odaklanan "Cano", Mehmet Salih Demir'in ilk uzun metrajı.

Film, isminin işaret ettiğinin aksine, Cano adlı karakterin değil Cano'nun arkadaşı İbrahim'in peşine takmakta bizleri. Ortadan bir anda kaybolan Cano'yu aramaya başlayan İbrahim'in amacı aslında kendini aramaktır. Zira tıpkı Cano gibi İbrahim de dayanılmaz sıkıntılarla boğuşmaktadır. Fakat İbrahim, Cano gibi harekete geçememiş, sorunlarıyla yüzleşmeyi becerememiş arafta yaşayan biridir.

İbrahim'in Cano'yu arayışında onu kafelere, kıraathanelere, birahanelere giderken, sokaklarda yürürken görüyoruz. Gittiği yerlerde özellikle gözlem yapması, zaman hesabı yapmadan, modern hayatın kuşatılmışlığına aldırmadan aylak aylak dolaşması, akıllara Walter Benjamin'in pasajlar üzerine denemelerinde bahsettiği 'flâneur' kavramını ve Yusuf Atılgan'ın "Aylak Adam" romanının kahramanı C.'yi getirmekte. Fakat bu kent insanlarının aksine filmde takip ettiğimiz karakterimiz İbrahim'in yolu kırsaldan da geçiyor. Her ne kadar kırsal gelip geçici bir mekan olsa da film ile ilgili önemli bir noktayı içinde barındırıyor. İbrahim'in burada yolunun geçtiği mekanların, sonradan filmde de karşımıza da çıkacak olan Vincent Van Gogh'un ölmeden önce çizdiği "Buğday Tarlası Ve Kargalar" başta olmak üzere birçok eserini akla getirmesi önemli. Zira Van Gogh'un tablolarını andıran anların içinde hep İbrahim vardır. İbrahim, Cano'yu (kendini) ararken Van Gogh'un eserlerinde dolaşan bir özneye dönüşür.

Sanatın her dalıyla naif bir ilişki içerisine giren minimalist bir sinema örneği olan film, ışık, oyunculuk, estetik kaygı ve müzik kullanımında oldukça tasarruflu davranıyor. Fakat filmin tamamına sirayet eden keman tınıları ortadan kaybolan karakterin adeta varlığını diri tutan bir unsur gibi. Cano'nun varlığını ya da yokluğunu her an birkaç tınıyla hatırlatan müzikler İbrahim'in hedeften uzaklaşmasını önlüyor adeta. Müziğin böylesine isabetli kullanıldığı filmin, beslendiği kara mizah damarı da oldukça kıvamında seyrediyor. Özellikle İbrahim'in iç sesinden duyduklarımız, kendimizden tanıdık gelen şeyler olduğu için belki de tebessüm etmemizi sağlıyor.

MURTAZA

Biçim olarak bir tür 'pastoral ağıt' göstermeyi seçiyor yönetmen.

★★★ BİÇİM ★★★ İÇERİK ★★★ OYUNCULUK ★★★★
ÇIKIŞ 11 Mayıs YÖNETMEN Özgür Sevimli SENARYO Özgür Sevimli
OYUNCULAR Cezmi Baskın, Meral Çetinkaya, Mine Teber, İncinur Daşdemir
YAPIM 2017 Türkiye SÜRE 93 dk. DAĞITIM Kurmaca Film (Yeni Sinemacılar)

Müjde ***IŞIL***
mujde.isil@superonline.com

"Bir Zamanlar Anadolu'da", "Kış Uykusu" gibi 'okul' sayılabilecek filmlerin yardımcı yönetmeni Özgür Sevimli ilk uzun metrajında, Orhan Kemal'in dürüstlük ve adanmışlık timsali Murtaza'sına nazire yaparcasına bol katmanlı bir Murtaza ile tanıştırıyor seyirciyi. Murtaza, gözleri görmeyen karısı Sabure'ye bakmaktadır. Şikayet etmeden karısına can yoldaşlığı yapar. Kızının hastalanmasıyla bu yoldaşlık aynasının üzerindeki sır yavaşça kazınır.

"Murtaza", ilk film özelinde olgun ve sakin bir üsluba sahip. Hikayesini 'ne kadar insani, bu ne vefa' noktasından alıp cehennemin ucuna kadar yavaş yavaş taşıyor. Ancak cehenneme yolculukta seyircinin eline fazla ateş vermiyor. Murtaza'nın geçmişinin, fiziken ve ruhen neden bu kadar uzakta ve yalnız olduğunun ipuçlarını bazı bakışlarda, birkaç itirafta anlayabiliyoruz; tüm ayrıntıları değil ama... O ayrıntıları bilmek de fazla bir şey değiştirmeyecek belli ki. Bu yolu açan kötülüğün kaynağı kadın düşmanlığı değil mi zaten? Eşe, kız evlada... Murtaza, yoldan çıkmış bir karakter olarak evlenen, sonrasında ailesiyle hiçbir yol alamayan ama kendine kefaret ödemek için yol çizebilmiş bir erkek. Karşısında ise masumiyetin ve mağduriyetin ne kadar hassas, ne kadar gizli, ne kadar derinde olduğunun simgesi bir anne-kız var.

Özgür Sevimli, sinemamıza yakın dönemde hakim olan tekinsiz, ferahlık vadetmeyen, bilip de susan taşra anlayışı

geleneğini devam ettiriyor "Murtaza"da. Biçim olarak ise bir nevi 'pastoral ağıt' göstermeyi tercih ediyor. Sakin ama içten içe büyük bir hesaplaşmanın, kavganın, kefaret ödeme güdüsünün şiddetini yansıtıyor seyirciye. Doğrudan etkisi var mıdır bilinmez ama Haneke'nin "Aşk"ından (Amour) da silüetler hissetmek mümkün filmde.

"Murtaza"nın iyi yazılmış senaryosu, itiraf ettikleri ve içine attıklarıyla kahramanlarının yükünü taşıyabilecek oyunculuklar olmasa, duygusunu seyirciye geçirememe riski taşıyabilirdi. Meral Çetinkaya ve Cezmi Baskın bu açıdan trajediyi seyirciyle kucaklaştırıyor başarıyla. Çetinkaya'nın yardım gelmeyeceğini bilmekten kaynaklı teslimiyeti ve Baskın'ın kirli geçmişini kefaret ödeyerek kendinden uzaklaştırma çabası, iki oyuncunun yüzünde nefes alıyor.

BORG MCENROE

Zamanında layık görülen ismiyle 'Buz ile Ateş'in amansız rekabetini beyazperdeye taşıyor bu 'tenis' filmi.

★★★

BİÇİM ★★★ **İÇERİK** ★★★ **OYUNCULAR** ★★★★
ÇIKIŞ 8 Haziran **YÖNETMEN** Janus Metz
SENARYO Ronnie Sandahl
OYUNCULAR Sverrir Gudnason, Shia LaBeouf, Stellan Skarsgård, Tuva Novotny **YAPIM** 2017 İsveç-Danimarka-Finlandiya **SÜRE** 107 dk.
DAĞITIM Başka Sinema (Mars Production)

Burçin S. ***YALÇIN*** *- burcyalc@gmail.com*

Tenis özellikle bu sporu sevenler için 'zıt kutuplar' rekabetiyle öne çıkar. Hele ki iki tenisçinin mizaçları birbirine taban tabana zıtsa, bu rekabet daha da bir lezzet kazanır. Bu zıt kutuplar sıklıkla 'efendi ile piç'in, 'ağırbaşlı ile delişmen'in, 'soğukkanlı ile tezcanlı'nın rekabetini yansıtır. Günümüzden başlayarak Federer-Nadal, Agassi-Sampras, Graf-Seles, Edberg-Becker rekabetleri buna güzel birer örnektir. Gelgelelim, ancak yaşı 50 ve üzerinde olanların tanık olma şansına erişebildikleri Borg-McEnroe rekabeti dillere destandır.

Ağırbaşlılık anıtı Borg ile delişmenin sözlük karşılığı McEnroe bu filmde karşı karşıyalar... Zamanında layık görülen ismiyle 'Buz ile Ateş'in rekabeti bu! Biri geri çizginin efendisi, diğeri file önünün...

Janus Metz'in ilk konulu uzun metraj yönetmenlik denemesi "Borg McEnroe", 1970'lerin sonları ve 80'lerin başlarına damga vurmuş bu rekabeti iki tenisçinin psikolojik tahlillerine soyunarak ele alıyor.

İki tenisçinin 1980 yılının Wimbledon'ındaki rekabetlerine tanık oluyoruz film boyunca.

Önce bu rekabetin bir altını dolduralım çünkü filmin bir eksiği, bilmeyen sinemaseverler için iki tenisçinin o an itibarıyla nerede konumlandıklarını pek açmaması. 24 yaşındaki Björn Borg şöhretin doruğunda. 1970'lerden gelerek teniste neredeyse tek adamlığını ilan etmiş. 21'indeki John McEnroe öfkesiyle maruf bir 'deli raket'. Kesinlikle Borg'u devirmeye ve o dönemde erkek tenisindeki 'tek adam rejimini' değiştirmeye kararlı. Bu turnuvadan önce yedi kez karşılaşmışlar ve skor 4-3 Borg lehine.

İşte film bu koşullarda çıkılan bir turnuvaya odaklanıyor. Odakta iki tenisçinin de psikolojik durumları var. Zaten bu yüzden Danimarkalı yönetmen filmini spor filmi değil de, psikolojik gerilim olarak kodluyor.

Bunu yaparken, belki de bir İskandinav projesi olduğu için, film İsveçli Borg'a biraz daha torpil geçiyor. Onun çocukluğuna iniyor, kendisi gibi tenisçi olan Rumen nişanlısıyla ve hayatını derinden etkileyen antrenörüyle ilişkisine bizi tanık ediyor. McEnroe ise çok daha yalnız bir portre. Zaman zaman babasıyla yaptığı 'sorunlu' telefon konuşmalarını ve otel odasında duvara çiziktirdiği matematik denklemlerini izliyoruz. Film ikisinin gerginliklerini 3-2 biten o destansı final maçına kadar tırmandırdıkça tırmandırıyor.

Başroldeki iki oyuncunun filme katkısı muazzam. İki oyuncu da yalnızca fiziksel olarak değil, persona olarak da canlandırdıkları tenisçilere benzedikleri için müthiş performanslara imza atıyorlar. Projeyi duyunca kendisiyle özdeşleştirdiği McEnroe'yu canlandırabilmek için yapımcılarla bizzat temasa geçen Shia LaBeouf kariyerinin en iyi kompozisyonlarından birini çiziyor. **APM**

4 Haziran 1955
Sinema artisti, Pier Angeli'ye âşık olan Sicilyalı Rosario di Gregorio, ümitsizliğinden kendini asarak intihar etmiştir. İlave edildiğine göre, Rosario geçen ekim ayında yıldızın evlenme haberini aldığı zaman kendini pencereden atmış, fakat yaralanarak ölümden kurtulmuştu.

10X10

Bu adam neden kaçırıyor bu kadını ve neden hapsediyor?

★★ BİÇİM ★★★ İÇERİK ★★ OYUNCULUK ★★
ÇIKIŞ 11 Mayıs **YÖNETMEN** Suzi Ewing **SENARYO** Noel Clarke
OYUNCULAR Luke Evans, Kelly Reilly, Noel Clarke, Norma Dixit, Skye Lucia Degruttola
YAPIM 2018 İngiltere **SÜRE** 88 dk.
DAĞITIM Bir Film (Fabula Films)

Murat ***ÖZER*** *- cinemozer@gmail.com*

Bir filmi büyük oranda kapalı bir mekanda çekmek, sinema için hem avantaj hem de dezavantajlar barındırıyor. Hikaye kurgusunda aksamalar olmadığı vakit bu net bir avantajken, hikayenin tökezlediği örneklerde de tam tersi bir durum yaşanıyor. Diyeceksiniz ki, her sinema filmi için geçerli bir durum bu. Öyle, ama kapalı mekanda hem artılar hem de eksiler çok daha net bir şekilde göze çarpıyor.

Suzi Ewing imzalı "10x10" da kendini kapalı mekana emanet etmiş bir film. Bir kaçırma vakası ve ardından gelen hesaplaşmayla vücut buluyor. Luke Evans ve Kelly Reilly, bu hesaplaşmanın taraflarını canlandırırken, hikayenin bir bacağı eksik halini hissettirmemeye çalışıyorlar. Ancak hissedilmemesi zor bir durum bu. Noel Clarke'ın senaryosu, süreç içinde inanmamız için birçok numaraya başvuruyor, ama zayıf motivasyon handikabıyla boğuşmayı başaramıyor. İki insan arasındaki hem ruhsal hem de fiziksel mücadele, bir yere kadar taşıyor senaryoyu, ancak iş 'bitirme' noktasına geldiğinde motivasyon zaafı olanca görkemiyle atıyor kendini ortaya.

Temel sorumuz şu oluyor film boyunca: "Bu adam neden kaçırıyor bu kadını ve hapsediyor?" Kendince bir cevabı var tabii senaristin, ama bu cevapla yola devam etmemiz mümkün görünmüyor. Yönetmen Suzi Ewing, pek de fena olmayan biçimsel hamlelerle bu açığı kapatmaya çalışıyor kuşkusuz. Yine de eksikliği kadraj dışına itemiyor, hatta giderek ona teslim oluyor.

Televizyon aracılığıyla ipuçları da veriyor aslında film. Bir 'acı'nın etrafında dönüp dolanacağımızı anlıyoruz. Bunu biliyor olmamız, 'kaçıran'la 'kaçırılan' arasında bir seçim yapmamamız, her ikisine de belli bir mesafeden yaklaşmamız gerektiğini dikte ediyor. Bunu becerebiliriz tabii, ama giderek hantallaşan hikayeyi bu 'bilgi'yle sonuca ulaştırmamız da beklenmesin!

"10x10"un kılcal damarlarında 'iyilik' ve 'kötülük' kavramlarının göreceliliği akıyor. Senarist Noel Clarke, bu kavramların köklerine inip oradan bir sonuç çıkarmaya çalışıyor. Evet, saygıdeğer bir fikir, hiçbir itirazımız yok. Ancak bu resme daha da derinden bakmaya çalışırken rotasından sapıp körleşiyor film. 'Küçük' bir filmin ayak izlerinin 'solukluğu'ndan ziyade, devasa bir filmin 'iddiacı' doğasına toslamış halde buluyoruz kendimizi...

TAKSİ 5

Her filmde kalitesi düşen seri, "Taksi 5" ile dip noktasına ulaşmış.

★ BİÇİM ★ İÇERİK ★ OYUNCULUK ★
Taxi 5 **ÇIKIŞ** 4 Mayıs **YÖNETMEN** Franck Gastambide **SENARYO** Luc Besson, Franck Gastambide, Stéphane Kazandjian **OYUNCULAR** Franck Gastambide, Malik Bentalha, Bernard Farcy
YAPIM 2018 Fransa **SÜRE** 102 dk. **DAĞITIM** The Moments Entertainment (Moviebox)

Burak ***ÜLGEN***
burak@filmloverss.com

1998'den beri süregelen "Taksi" serisi, ilk dört filmdeki basit matematiği tekrar edip, yalnızca başrol oyuncularını değiştiren yeni filmi "Taksi 5" ile yola devam ediyor. "Taksi" serisi yıllardır bir yola girmiş gidiyor, fakat bu yolun seriyi nereye götürdüğüyle, yolun güzelliğiyle kimse ilgilenmiyor. Bu seri yalnızca yolun ne kadar hızlı gidilebileceğinden ibaret.

1998 yılında çıkan ilk film, o dönem Fransa'da gerçekleştirilen Dünya Kupası'nın da etkisiyle oldukça beğenilen bir çalışma olmuştu. Marsilya sokakları, futbol, suç, hız, Daniel (Samy Naceri) ve Émilien (Frédéric Diefenthal) ikilisi ve tabii ki beyaz Peugeot 407 ile "Taksi" beklenmedik bir şekilde dikkatleri üzerine çekmişti. Daha sonra ise, her filmde aynı formül uygulanarak üç devam filmi daha çekildi. Zaten pek de başarılı olmayan ve her filmde kalitesi gittikçe düşerek ilerleyen seri, "Taksi 5" ile en dip noktasına ulaşmış.

Aslında seriye taze kan takviyesi yapmak için başrol oyuncuları değiştirilse de bu hareket değeri oldukça azalmış seriyi tamamen bitirmiş. Bir nevi efsane denebilecek Daniel ve Émilien ikilisinin yerine; Paris'ten Marsilya'ya sürgün gelen belediye polisi Sylvain rolünde, aynı zamanda filmin yönetmenliğini yapan Franck Gastambide ve Daniel'in kuzeni Eddy rolünde Malik Bentalha'yı izliyoruz. Serinin kemik bir kitleye sahip olmasında Daniel ve Émilien'in etkisi yadsınamaz bir gerçek. Bakalım bu kitle, aralarında uyumun zerresi olmayan yeni ikiliye alışabilecek mi? Filmde değişmeyen başrol ise meşhur beyaz Peugeot 407. Fakat serinin ilk filmlerinde bir nebze de olsa etkileyici olan arabanın, gelişen teknoloji sayesinde yapılan son model arabalara hâlâ kafa tutmaya devam etmesi izleyicilere nostaljiden ziyade büyük bir saçmalığın içinde bulunma hissiyatı yaşatıyor.

Serinin her filminde neredeyse aynı olan şablon bu filmde de geçerli. Yalnızca, filmde de bahsedildiği gibi yıllardır sürekli değişen kötülerde sıra İtalyanların. İtalyan çetesi Marsilya'daki mücevherlerin peşinde, ikilimiz de İtalyanların... Son kertede film; seksist ve ırkçı şakalarla bezeli, sakarlık ve şapşallık üzerine kurulu anlamsız bir mizaha sahip, "Hızlı Ve Öfkeli"ye öykünmeye çalışan kocaman bir UBER reklamı olmaktan öteye gidemiyor.

YAKIŞIKLI PRENS

Uyuyan Güzel, Pamuk Prenses ve Külkedisi aynı prense âşık oluyor, ama bir de Lenore var ki pek yaman!

★★★

BİÇİM ★★★ **İÇERİK** ★★★
Charming ÇIKIŞ 18 Mayıs
YÖNETMEN Ross Venokur **SENARYO** Ross Venokur
SESLENDİRENLER Demi Lovato, Wilmer Valderrama, Sia, Nia Vardalos, Ashley Tisdale, Avril Lavigne
YAPIM 2018 ABD-Kanada **SÜRE** 90 dk.
DAĞITIM The Moments Entertainment (Moviebox)

Çağdaş ***GÜNERBÜYÜK***
gunerbuyuk@gmail.com

Filmin bilgilerinde Demi Lovato, Avril Lavigne, Ashley Tisdale, G.E.M. gibi küçük yaşlardan itibaren tanınan şarkıcıların adı yer alıyor ama bu değerlendirme onları dışarıda bırakacak. Çünkü "Yakışıklı Prens" (Charming) Türkiye'de dublajlı olarak vizyona giriyor. Filmde epeyce bulunan şarkıların sözleri de çevrilmiş ve şarkılar Türkçe seslendirilmiş, kapanış jeneriğinin sonundaki bir tanesi hariç. Öyle olmasında bir sakınca yok elbette de, bu halleri orijinallerinin yanında oldukça sönük.

Charming, kelime olarak çekici, büyüleyici, afili gibi bir anlama geliyor, İngilizcede masallardaki kurtarıcı prense genelde böyle deniyor. Beyaz Atlı Prens de diyorlar ama herhalde bizde bu ad daha çok yakıştırılıyor ve bu yakıştırmaları karşılaştırmak da ilginç aslında. Eh, burada ata rol yazmamışlar, öyle olunca tabana kuvvet kahramanını belki en iyi karşılayan seçenek, Yakışıklı Prens. Kısaca 'yakışıklı' da diyorlar, o epey süssüz kalıyor tabii.

Klasik masalların eğilmiş, bükülmüş, tersine çevrilmiş, parodileştirilmiş anlatımları, bir süredir sinemada epey örneği olan bir yaklaşım. Yetişkinler için de eğlenceli olabiliyor bu filmler. Sinemada kadınların yerinin yoğun olarak sorgulandığı son yıllarda öne çıkması rastlantı değildir. Masallara güçlü kadın karakterlerin girişi de bu iklimle oldu.

"Yakışıklı Prens"in kadın karakterinin gücüne yaklaşımı daha çok biçimsel. Film de masal parodilerinin de epey yüzeysel bir örneği. Üç masalın prenseslerini içine alan bir başlangıç yapıyor. Uyuyan Güzel, Pamuk Prenses ve Külkedisi, aynı prense âşık olmuş. Ama onları bırakıp, başka bir masalı anlatmaya devam ediyor. Prensin üzerinde aslında bir lanet varmış. Onu ortadan kaldırmak için de birtakım maceralar yaşaması gerekiyormuş. Yolunda Lenore adında hırsız bir genç kadın eşlik edecekmiş, başta Lenny olarak erkek kılığına girerek. Nihayetinde beraber vartalar atlatan esas oğlanla yanındaki kız, birbirlerine âşık olacakmış. Prens de üç nişanlısından birini seçmekten kurtulup onunla evlenecekmiş. Pek değişen bir şey yok derken kasıt buydu, prensin eleştirisiyle başlıyor gibi dursa da prense bir şeycik olmuyor. Beyimiz pergelleri biraz açmak zorunda kalıyor en fazla. Sonunda hikaye, prensle evlenme onuruna erişen kadının hikayesine bağlanıyor.

Pamuk Prenses, Külkedisi ve Uyuyan Güzel'in pastanede pişti oldukları bir sahne var. Orada saklanan Lenore, kurtarıcılarına âşık olmuş prenseslere kendi masallarını anlattırıyor. Büyüyle uyutulduğu zamanlardan bahseden bir tanesi, prensin gelişini "Herkesin yapacağını yaptı" diye anlatıyor. Lenore soruyor, "Doktor mu çağırdı?" "Hayır, beni öptü." Bu sahne en komiği. **APM**

4 Haziran 1958
Dünyanın en meşhur ve en eski kadın film yıldızlarından Amerikalı Katharine Hepburn, dün gece uçakla şehrimize gelmiştir. Meşhur artistin geleceğini bilenler, basın mensupları ve foto muhabirleri yıldızın etrafını sarmışlardır. Artistin ilk sözleri: "Türkiye'yi, enteresan bir memleket olarak çok merak etmiştim. Şimdi buraya gelmekten memnuniyet duyuyorum. Sadece bir buçuk ay sürecek bir seyahate sırf dinlenmek ve gezip görmek için çıkmış bulunuyorum. Başka hiçbir gayem yok ve meşguliyetim olmayacaktır." demek olmuştur.

DOĞRULUK MU CESARET Mİ?

"Meşhur oyundan yola çıkan bir film yapıp voleyi vuracağım!"

★ BİÇİM ★ İÇERİK ★ OYUNCULUK ★

Truth Or Dare **ÇIKIŞ** 4 Mayıs **YÖNETMEN** Jeff Wadlow **SENARYO** Michael Reisz, Jillian Jacobs, Christopher Roach, Jeff Wadlow **OYUNCULAR** Violett Beane, Lucy Hale, Tyler Posey, Sophia Taylor Ali, Nolan Gerard Funk, Landon Liboiron
YAPIM 2018 ABD **SÜRE** 100 dk. **DAĞITIM** UIP (Universal)

Feride ***ÇETİN***
feridecetin@gmail.com

Tevellüdünün 18. yüzyıl başlarına uzandığı iddia edilen ve arkadaş toplantılarında eğlence olsun diye oynanarak her daim gündemde tutulan bir oyuna dayanıyor, filmin konusu. Oynayan ya bir sırrını dürüstçe açık etmek ya da sıra dışı bir cesaret numarası sergilemek zorunda. Aksi halde oyun dışı kalıyor. Bu filmde ise 'Calax şeytanı' adı verilen ve CGI efektleriyle yaratılan gülen sinsi surat ifadesi ile karşılaşan kahramanlarımız oyunu terk etme şansına sahip değil. Zira oynamayı reddeden veya beceremeyen herkes bunu hayatıyla ödüyor.

Bahar tatili sırasında Meksika'ya gidip burada tanıştıkları yakışıklı bir gencin teşvikiyle "Doğruluk Mu Cesaret Mi?" oynamaya başlayan gençlerin korkuları üzerine odaklanıyor film. Korku üstatlarından Stephen King'in "Canavarlar ve hayaletler gerçek. İçimizde yaşıyorlar ve bazen onlar kazanıyor" sözünü şiar edinmiş. Dolayısıyla karakterlerin hepsi bir sınavdan geçiyor. Kimi aşkla, kimi cinsel tercihiyle, kimi babasının ölümüyle, kimi uyuşturucu ve alkol bağımlılığı ile yüzleşmek durumunda. Ancak ortada bu imtihanların onları sürüklediği bir aydınlanma ya da güçlenme durumu olmadığından, film bir türlü akmıyor. Kahramanlarımız oyunu başlatanın kim olduğunu bulup kaynağa inmeye çalışıyorlar ki oyundan azlolsunlar. Sonunda nasıl toparlanacağı belli olmayan dağınık parçalar bir tür kadim güce ve kara büyüye bağlanıyor. Hikaye her ne kadar dairesel zaman ve çember gibi metaforlarla zenginleştirilmeye çalışılsa da, büyüme sancılarını küçümseyen bakışını gizlemediğinden, karakterlerin muvaffakiyeti tartışılır.

Aynı zamanda filmin yazar ve yapımcılarından da olan yönetmen Jeff Wadlow, meşhur oyundan yola çıkan bir korku-gerilim yapıp voleyi vuracağım deyince hemen yapım desteği buluvermiş. Teen-slasher'a taze bir dil katan 1996 yapımı Wes Craven filmi "Çığlık"ı (Scream) kendine örnek aldığını söylüyor. Oyuncu kadrosuna popüler gençlik dizilerinin oyuncularını yerleştirip gişeye oynayarak hedefini belli ölçüde gerçekleştirmiş. "Cry Wolf" ve "Kick-Ass 2" ile sinefil ve çalışkan bir yönetmen olduğu izlenimi yaratsa da, "Doğruluk Mu Cesaret Mi?" gibi çerezlik olan ve türe hiçbir katkısı olmayan filmler yapma ısrarında diretirse Wadlow'un sonu pek iyi görünmüyor.

CEHENNEMDEN SELFIE

İki dakikalık bir fikrin neden iyi bir film olamayacağının kanıtı...

★★ BİÇİM ★★ İÇERİK ★★ OYUNCULUK ★★

Selfie From Hell **ÇIKIŞ** 11 Mayıs **YÖNETMEN** Erdal Ceylan **SENARYO** Erdal Ceylan
OYUNCULAR Alyson Walker, Tony Giroux, Meelah Adams, Ian Butcher, Tyler A.H. Smith
YAPIM 2018 Kanada **SÜRE** 73 dk. **DAĞITIM** The Moments Entertainment (Siyah Beyaz Movies)

Şenay ***AYDEMİR***
sinesenay@gmail.com

Teknolojinin insan hayatının bir parçası haline gelmesi hayatımıza dair birçok şey gibi onu da korku nesnesi haline getiriyor. Bilgisayarların, robotların, televizyonun, videonun ve cep telefonunun birer korku nesnesi haline dönüştüğü birçok film izledik.

Meelah Adams'ın oynadığı "Die Tierliebhaber" (2014), "Selfie From Hell" (2015) ve "Demon's Dawn" (2016) adlı üç kısa korku videosuyla dikkat çeken Erdal Ceylan da, 2016'da kendisine iHorror Awards'ta ödül kazandıran ve 20 milyondan fazla tıklanan "Selfie From Hell"i sinema filmine dönüştürerek benzer bir çaba içine giriyor.

Filme kaynaklık eden ve YouTube'da bulabileceğiniz film gerçekten de tedirgin edici. Ceylan, belli ki filmin sanal dünyada yakaladığı popülerliği sinema alanına da taşımak ve etkisini genişletmek istemiş. Vazgeçemediği oyuncusu Meelah Adams'ın da yer aldığı, Alyson Walker'ın ise başrolde olduğu "Cehennemden Selfie", iki dakikalık parlak bir fikrin neden iyi bir film olamayacağının kanıtı gibi.

Almanya'da 'vlogger' olan Julia, kuzeni Hannah'yı ziyarete Amerika'ya gelir. Ancak garip davranmaktadır. Bir süre sonra hastalanan Julia'nın başına gelenleri öğrenmek için harekete geçen Hannah, sanal alemin derinliklerinde 'dark web' olarak anılan dünyada tehlikeli bir yolculuğa çıkar. Arkadaşı Trevor'ın da desteğiyle kuzenini içinde hapsolduğu sanal dünyanın karanlık dehlizlerinden çıkarmaya çalışır.

"Cehennemden Selfie", iki dakikalık bir internet videosu olarak ne kadar etkiliyse 73 dakikalık bir film olarak da o kadar sıradan ve klişe. Filmin 'dark web' dünyasını bir korku alanı olarak yaratma fikri parlak görülse de bunun yeterince işlediğini söylemek zor. Daha çok, korku sinemasının en bilinen yöntemlerine başvurmak zorunda kalan Ceylan, evdeki yalnız kadın, karanlık, televizyon, yanıp sönen ışıklar, camdan içeri giren rüzgar ve artık sürpriz olmaktan çıkıp klişe haline gelmiş bir 'sürpriz son' gibi bütün bildik unsurları kullanıyor.

Nihayetinde korku sinemasının cinler, şeytanlar gibi 'öte alem' yaratıklarının yerine sanal dünyanın öte alemi 'dark web'i koymak dışında parlak bir tarafı yok filmin. Siz yine de selfie çektiğinizde kadrajda tanımlanamayan bir varlık olup olmadığını kontrol edin!

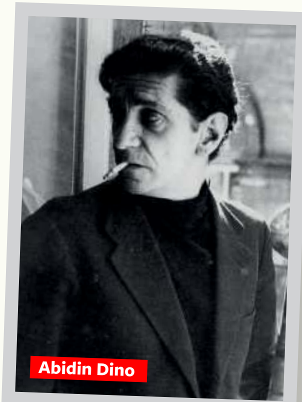

Uğur ***VARDAN***
ugurvardan@hotmail.com

Orda, Topun Başında **Bütün Bir 'Dünya' Var!**

'Dünya Kupası' ***dört yılda bir*** kapıyı çalıyor ve bu kulvarın yolcusu kimliğiyle benim de formanın hakkını vermem gerekiyor! Dolayısıyla bu ay içinden ***Dünya Kupası geçen*** yapımları sayfalarımıza taşıyayım dedim...

Rahmetli Onat (Kutlar) abinin sevdamıza dair 'Sinema bir şenliktir' hatırlatmasının hayattaki bir başka yansıması da 'Futbol bir şenliktir'dir. Elbette herkes için değil ama birçoklarımız için diyeyim... İşte o 'şenlik ateşi'nin yükseldiği, bütün bir yeryüzünü sardığı dönemin arifesindeyiz. Evet, yine bir 'Dünya Kupası' organizasyonu kapıyı çaldı. Bir yanda seçim telaşı öte yanda hastalıklı tutkumuzun ifadesi... Türkiye, Haziran 2018'i bu tür duygu karmaşası ve telaşı içerisinde karşılıyor. Son dönemde neredeyse hemen her yıl bir şekilde sandık başına gittiğimiz için 'Seçimler ve sinema' belki daha çok ziyaret edilen bir liman (geçen seneyi düşünün, herkesin zihninde Larrain'ın "No" filmi canlanıp durmuştu) ama 'Dünya Kupası' dört yılda bir kapıyı çalıyor ve bu kulvarın yolcusu kimliğiyle benim de formanın hakkını vermem gerekiyor! Dolayısıyla bu ay içinden Dünya Kupası geçen yapımları sayfalarımıza taşıyayım dedim...

Abidin Dino

Efenim, bence bu kulvarın en gönülçelen yapıtı, bizde "Annemler Tatilde" adıyla gösterilen (orijinal ismi "O Ano em Que Meus Pais Saíram de Férias") 2006 yapımı Brezilya filmidir. Cao Hamburger imzalı yapım, 'siyaset-futbol' ilişkileri üzerine son derece cin fikirlere sahip, her solcunun hayatının bir döneminde bu oyunla olan dertlerine ve çelişkilerine ilişkin hoş ayrıntılarla örülü bir hikaye anlatır. Takvimler 1970'i göstermektedir. Babası sayesinde oyuna ilgi duyan 12 yaşındaki Mauro'yu ailesi bir süreliğine Sao Paolo'daki dedesinin yanına bırakacaktır. Ailenin bırakma gerekçesi tatildir ama aslında komünist olan baba Daniel, faşist rejimden kaçacaktır. Mauro'yu dedesinin yaşadığı apartmanın önüne bırakıp giderler. Lakin yaşlı adamcağız bir gün önce ölmüştür. Bu durumdan habersiz ortada kalan ufaklığa dedesinin kapı komşusu bakar. Bu arada babasının 'militan' arkadaşları da devreye girerken Mauro, birdenbire kendisini bambaşka ortamlarda, 'Dünya Kupası 70'i izlerken bulur. Brezilya'nın ilk maçı Çekoslovakya'yladır ve solcular, 'faşist' ülkeleri yerine 'sosyalist' temsilciyi tutar görüntüdedir. Maçın 11. dakikasında Çekler, Petras'ın golüyle 1-0 öne geçer. Daha sonra kupayı evine götürecek olan Sambacılar, çok geçmeden 'şiir' gibi oynamaya başlar; Rivelino, Pele ve Jairzinho'nun (2) golleriyle maçı 4-1 kazanır. Bu süreçte solculuk rafa kaldırılır ve 'Brezilyalılık' hatırlanır. Vakti zamanında "Annemler Tatilde"ye ilişkin Radikal'de yazdığım eleştiriden alıntılayayım: "Ama film futbol aşkını sadece Brezilya'dan almıyor. Panini albümlerinde Everaldo'yu arayan Mauro'ya yardım eli uzatılması, İtalyanlarla Yahudilerin arasındaki mahalle maçında 'ırkçı' tavır, kalecinin yalnızlığına ilişkin felsefi yaklaşımlar; bütün bu detaylar Hamburger'in yapıtını benim açımdan özel kılıyor."

İki kafadar, 'Dünya Kupası'nı fırsat bilir ve işsizlik belasından kurtulmak için hamle yapar. Dublin'in kuzeyinde yaşayan Larry ve Bimbo'ya, İrlanda'nın İtalya 90'daki bir nevi 'tarihi' yürüyüşü ekmek kapıları olacaktır. İkili 'fish and chips' işine girer ve karavanlarında, kupayı izleyen futbolseverlere hizmet verir. Ülkeleri turnuvada 'mucizevi' bir yolculuğa çıkmıştır; grupta Hollanda'nın önünde bir üst tura çıkar, sonrasında Romanya'yı da penaltılarla geçer. Sıra 'çeyrek final'e gelmiştir ve rakip İtalya'dır. Ev sahibi 'Azzuriler', Salvatore Schillaci'nin golüyle İrlanda'yı evine yollar. Bu durum, iki kafadar için de mutlu-mesut günlere veda anlamına gelmektedir. Satışlar düşer, aralarında problemler başlar ve en nihayetinde yollar ayrılır ve en başa dönülür. Stephen Frears'ın pek de beğenilmeyen 1996 tarihli filmi "Karavan"ı (The Van), ben hem çok sempatik bulmuş hem de İrlanda'nın ve futbolun ruhuna uygun bir yapım olarak çok sevmiştim. Hatta hafiften Alan Parker'ın "Gençlik Ateşi"nin (The Commitments) tadında olduğunu düşünmüştüm.

Tam da 'Dünya Kupası 98' döneminde, Tibet'te bir manastırın yolunu tutan minik keşişler... Asıl tutkuları futboldur ve yasaklarla dolu ortamda sevdalarını karşılayacak

Butanlı yönetmen Norbu'nun 1999 tarihli filmi "Kupa".

2006 Brezilya yapımı unutulmaz film "Annemler Tatilde".

> 1996 tarihli 'Karavan'ı (*The Van*), ben hem çok sempatik bulmuş hem de İrlanda'nın ve futbolun ruhuna uygun bir yapım olarak çok sevmiştim.

çözümler peşine düşerler: Geceleri tapınağı terk edip etraftaki kahvelerde maç seyretmeler, döküntü televizyonları tamir için çabalamalar, anten ayarlamalar vs... Ve final gelir çatar. Bizimkiler, diğer minik keşişlerle birlikte Ronaldo ve arkadaşlarından oluşan Brezilya'yı, başrahip ise uluslararası arenada siyaseten Tibet'i destekleyen Fransa'yı tutar. Ve mücadele başlar... Butanlı yönetmen Khyentse Norbu'nun 1999 tarihli filmi "Kupa" (Phörpa) da enfes bir 'Dünya Kupası anısı' niteliğindedir.

Uzantıları bugün de son derece sıcak bir şekilde hissedilen ve zulmün, zalimliğin sürdüğü, en son 62 Filistinlinin öldürüldüğü, binlercesinin de yaralandığı o eski meselede, tarihler 1982'yi gösterirken İsrail Lübnan'ı işgal eder. Çavuş Cohen'in öncelikli derdi İspanya'da düzenlenen kupayı, gidip yerinde izlemektir. Uçak ve maç biletlerini çoktan almıştır bile. Lakin Ortadoğu'nun kanlı ikliminde geleceği planlamak o kadar da kolay değildir. Lübnan'a yollanır ve işgalciler safında yerini almak durumunda kalır. Devriye görevi sırasında üstlerinden subay Gallili'yle birlikte Filistinli gerillalara esir düşer. Onları esir alan küçük birliği, daha önce İtalya'da yaşamış olan Ziad adlı bir Filistinli yönetmektedir. Kısa zaman içinde anlaşılır ki iki tarafından da ortak tutkusu futboldur. Hatta iki tarafın asıl ortak noktası, finalde Batı Almanya'ya karşı İtalya'yı tutacak olmalarıdır. Birlikte, 'Gök Mavililer'in nasıl bir taktikle oynayacağını tartışıp dururlar. Daha sonra çekeceği "Limon Ağacı" (Etz Limon) filmini de çok seveceğimiz Eran Riklis imzalı "Kupa Finali" (Gmar Gavi'a) futbol-siyaset ilişkisi kadar insanlık hallerine ilişkin vurgularıyla da enfes bir çalışmadır. Ve artık bugünden bakıldığında bu 1991 tarihli yapım fazlasıyla naif ve romantik kalmaktadır.

"Karavan"

Bir Abidin Dino klasiği: "Altın Goller"... Ünlü ressamımızın, futbolun mucidi İngilizlerin 'Milli Takımlar' düzeyindeki tek büyük başarısı olan 'Dünya Kupası 66'daki serüvenlerinin yanı sıra turnuvaya ilişkin son derece detaylı bir bakış açısı taşıyan, oyunun güzelliklerini, dramatik unsurlarını, sevinçlerini, gollerini perdeye aksettiren o unutulmaz yapıt...

Benim 'Dünya Kupaları ve sinema' denince aklıma gelen öncelikli duraklar bunlar. Gelelim bu yaza... İtalya'sız bir turnuva keyif verecek mi, Almanya her zamanki gibi finale çıkacak mı, Brezilya bir önceki kupadaki hezimet dolu serüvenini unutturacak mı, İspanya yeni bir destan yazacak mı, İzlanda yine balinaları sahaya çağıracak mı, İngiltere bir kez daha yarı final bile göremeden evine dönecek mi, Fransa ve Belçika yeni 'altın kuşak'larıyla ruhumuzu okşayacak mı? Rusya 2018'de de bu soruların cevaplarını bulmaya çalışacağız. Bir klişeyle veda edelim: İyi oynayan kazansın... **APM**

YILDIZ FİLOSU

AVENGERS: SONSUZLUK SAVAŞI

BORG MCENROE

DAHA YENİ BAŞLADIK

DEADPOOL 2

	MEHMET AÇAR HABERTÜRK	BİLGEHAN ARAS ARKA PENCERE	OKAN ARPAÇ ARKA PENCERE	TUNCA ARSLAN AYDINLIK	FIRAT ATAÇ ARKA PENCERE	ŞENAY AYDEMİR GAZETE DUVAR	CUMHUR CANBAZOĞLU SINEMAMUZIK.COM	EBRU ÇELİKTUĞ ARKA PENCERE	MURAT ERŞAHİN SINEMAMUZIK.COM
AŞKIN GÖREN GÖZLERE İHTİYACI YOK	★★		★★	★	★★	★★	★★	★★	★★
AVENGERS: SONSUZLUK SAVAŞI	★★★	★★★★			★★★	★★★	★★	★★★	★★★
BORG MCENROE		★★★					★★		★★★
CANAVAR / BEAST						★★★	★★★		★★★★
CANO	★★			★					
CEHENNEMDEN SELFIE / SELFIE FROM HELL					★	★	★★		
ÇARPIK EVDEKİ CESETLER / CROOKED HOUSE			★★	★★			★★	★★	★★
DAHA YENİ BAŞLADIK / JUST GETTING STARTED	★★						★		★
DEADPOOL 2	★★★	★★★★	★★★★		★★★	★★★	★★	★★★★	★★★
DOĞRULUK MU CESARET Mİ? / TRUTH OR DARE	★★				★				★
HAN SOLO: BİR STAR WARS HİKAYESİ	★★★	★★★			★★	★★★		★★★	★★★
HİÇBİR ZAMAN BURADA DEĞİLDİN	★★★				★★★				★★★
HÜRKUŞ: GÖKLERDEKİ KAHRAMAN	★★	★						★★	★★
İNATÇI BİR ADAM / A MAN OF INTEGRITY									
KARAVAN / THE LEISURE SEEKER							★★★		
LANETLİ KONAK / THE LODGERS			★★		★		★★		★★★
MR GAY SYRIA			★★★			★★★			
MURTAZA				★		★★	★★		★★
10X10	★★					★★	★★	★★	★
OYUN GECESİ / GAME NIGHT	★★★				★★★		★★★		★★
PARTİLERDE KIZ TAVLAMA SANATI									
SUÇ TAKIMI / DEN OF THIEVES				★★	★	★★	★★★		★★★
TAKSİM HOLD'EM		★★★		★★★		★★	★★★		★★★
YILDIZLAR ASLA ÖLMEZ						★★★	★★		★★★
YOL KENARI		★★				★★★	★★★		★★★

HAN SOLO: BİR STAR WARS HİKAYESİ

HÜRKUŞ: GÖKLERDEKİ KAHRAMAN

OYUN GECESİ

YOL KENARI

	BERKE GÖL ALTYAZI	BURAK GÖRAL SÖZCÜ	MÜJDE IŞIL ARKA PENCERE	KAAN KARSAN EKŞİSİNEMA	NİL KURAL MİLLİYET	ESİN KÜÇÜKTEPEPINAR ARKA PENCERE	MURAT ÖZER ARKA PENCERE	OLKAN ÖZYURT SABAH	ALİ ULVİ UYANIK MİLLİYET SANAT	UĞUR VARDAN HÜRRİYET	BURÇİN S. YALÇIN ARKA PENCERE	ORTALAMA
	★★	★★★	★★				★★		★	★★★		2.00
		★★★		★★	★★★	★★		★★★	★★★	★★★		2.85
			★★			★★★	★★★		★★★★	★★★	★★★	2.88
				★★★		★★★				★★★★		3.33
	★★★					★★★						2.25
												1.33
						★★	★★		★★★			2.12
			★★				★★★		★			1.66
	★★★	★★★	★★				★★★	★★★	★★★	★★★★	★★★★	3.18
		★★	★				★			★	★★	1.37
		★★★	★★		★★	★★★		★★★	★★★	★★★	★★★★	2.85
	★★★★★	★★★	★★	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★		★★★	★★★		3.50
		★★	★				★★			★★	★★★	1.88
	★★★		★★★			★★★		★★★★				3.25
					★★★	★★					★★★	2.75
							★★		★★★			2.16
	★★★					★★★★				★★★		3.20
	★★		★★★						★★			2.00
		★★	★★				★★		★★	★★		1.90
		★★★	★★★	★			★★★		★★★		★★★	2.70
	★★			★★								2.00
		★★	★★						★★★	★★★		2.33
	★★★	★★★	★★★				★★★	★★★	★★★	★★★		2.91
	★★★★						★★★		★★★★	★★★	★★★★	3.25
	★★★	★★★	★★				★★★	★★★	★★	★★★		2.72

GİŞE MEMURU

boxofficeturkiye.com | Tolga AKINCI

1 YIL ÖNCE / HAZİRAN 2017
1. PIRATES OF THE CARIBBEAN: DEAD MEN TELL NO TALES
2. THE MUMMY
3. CARS 3
4. WONDER WOMAN
5. TRANSFORMERS: THE LAST KNIGHT

2 YIL ÖNCE / HAZİRAN 2016
1. WARCRAFT
2. NOW YOU SEE ME 2
3. ZOOTOPIA
4. THE CONJURING 2
5. ME BEFORE YOU

3 YIL ÖNCE / HAZİRAN 2015
1. JURASSIC WORLD
2. SAN ANDREAS
3. NİYAZİ GÜL DÖRTNALA
4. INSIDE OUT
5. SPY

2017 – 2018 SEZONU BOX OFFICE TOP 10

18 Ağustos 2017 – 17 Mayıs 2018

FİLM ADI	DAĞITIM	VİZYON TARİHİ	TOPLAM SEYİRCİ
1. Ayla	Warner Bros.	27.10.2017	5.551.430
2. Aile Arasında	CGV Mars D.	01.12.2017	5.273.551
3. Arif v 216	CGV Mars D.	05.01.2018	4.944.779
4. AİLECEK ŞAŞKINIZ	CGV MARS D.	02.03.2018	3.963.320
5. Deliha 2	CGV Mars D.	12.01.2018	2.098.577
6. Yol Arkadaşım	CGV Mars D.	27.10.2017	2.016.431
7. Avengers: Infinity War	UIP	27.04.2018	1.725.559
8. Enes Batur Hayal mi Gerçek mi?	TME Films	19.01.2018	1.480.047
9. Despicable Me 3	UIP	25.08.2017	999.234
10. Coco	UIP	19.01.2018	970.816

** Seyirci sayıları; filmlerin tarih aralığı içindeki seyirci sayılarıdır.*

CATE BLANCHETT
OCEAN'S 8
Thor: Ragnarok 795.596
Manifesto 19.999
Carol 30.095
Gizli Dosya 3.968
Sindirella 269.272

JEREMY RENNER
YAKALANDIN!
Geliş 223.398
Kaptan Amerika: Kahr. Savaşı 1.165.583
Mission: Impossible - Rogue Nation 719.045
Bir Zamanlar New York 3.639
Yenilmezler: Ultron Çağı 1.284.848

DEVAM FİLMLERİ

Sinemada gişe rakamlarının önemli bir kısmını devam filmlerinin oluşturduğunu az çok tahmin etmek zor değil ama peki ne kadarı? Bu sezon (yukarıdaki tablodaki tarih aralığında) kesilen bilet sayısı 59.3 milyon olarak gerçekleşmiş. Rakamlara baktığımızda ise ilk 10'a sadece 3 devam filmi girmiş olsa da bu dönemde kesilen biletin %23'ü devam filmlerinden oluşmakta. Devam filmlerinin seyirci sayısının, devam filmi olmayan filmlere oranı yerli filmlerde %13,1 iken, yabancı filmlerde ise %45,9 gibi oldukça yüksek. Bu arada 9.3 milyon biletin de %69,7'si yerli film seyirci sayısı iken %30,3'ü ise yabancı filmlerden oluşuyor.

BU SEZON GİŞEDE EN ÇOK SEYİRCİ TOPLAYAN 20 DEVAM FİLMİ

FİLM ADI	DAĞITIM	VİZYON TARİHİ	TOPLAM SEYİRCİ
1. Deliha 2	CGV Mars D.	12.01.2018	2.098.577
2. UIP	27.04.2018	1.725.559	
3. Çılgın Hırsız 3	UIP	25.08.2017	999.234
4. Labirent: Son İsyan	TME Films	26.01.2018	892.119
5. Thor: Ragnarok	UIP	27.10.2017	795.596
6. Kurtlar Vadisi Vatan	CGV Mars D.	29.09.2017	634.898
7. Ay Lav Yu Tuu	UIP	22.09.2017	608.204
8. Star Wars: Son Jedi	UIP	13.12.2017	606.934
9. Kardeşim Benim 2	UIP	24.11.2017	573.605
10. Kaybedenler Kulübü Yolda	UIP	16.03.2018	570.314
11. Siccin 4	TME Films	01.09.2017	476.880
12. Özgürlüğün Elli Tonu	UIP	09.02.2018	426.029
13. Maşa ile Koca Ayı 2	CGV Mars D.	20.04.2018	403.203
14. Jumanji: Vahşi Orman	Warner Bros.	29.12.2017	312.610
15. Testere: Jigsaw Efsanesi	TME Films	03.11.2017	277.520
16. Annabelle: Kötülüğün Doğuşu	Warner Bros.	18.08.2017	260.527
17. Kingsman: Altın Çember	TME Films	22.09.2017	241.373
18. Ruhlar Bölgesi: Son Anahtar	Warner Bros.	12.01.2018	234.025
19. Pasifik Savaşı: İsyan	UIP	23.03.2018	230.319
20. Oflu Hoca Trakya'da	UIP	13.04.2018	211.723

Nijat Özön'e ithafen

Mevzu

Fotoğraf Ebru Ceylan

HER YERDE YABANCI

Yeni filmi "*Ahlat Ağacı*"yla yine müthiş kadrajlar ve uzun diyaloglar üzerinden ilerleyen etkileyici bir filme imza atan *Nuri Bilge Ceylan* ilk kez *Cannes Film Festivali*'nden ödülsüz dönmüş oldu. Buna rağmen festivalin en sevilen ve konuşulan filmlerinden "Ahlat Ağacı"nı merak edilen tüm ayrıntılarıyla usta yönetmene sorduk.

Esin ***KÜÇÜKTEPEPINAR***
esin.sinema@gmail.com

Mayıs Sıkıntısı"ndan neredeyse 20 yıl sonra döndüğü memleketi Çanakkale'de bu kez "Türkiye'de kendini var etmeye çalışan bir gencin etrafını kuşatan değer yargılarını göstermeye gayret ettim" dediği yeni filmi "Ahlat Ağacı"yla karşımızda Altın Palmiyeli Nuri Bilge Ceylan. Çok erken kaybettiğimiz Mehmet Emin Toprak'ın canlandırdığı Saffet'in gelecek hayallerinden şimdilerde Doğu Demirkol'un oynadığı Sinan'ın temsil ettiği gelecek arasındaki müthiş değişimin altını çiziyor: "Sadece değişen iktidarlar, medyasıyla, yargısıyla iğdiş edilmiş bir demokrasi, gurur duyması gereken aydınlarını hapislerde çürüten, büyük ekonomik krizlere gebe bir Türkiye olması açısından da değil, teknolojik bombarduman, globalleşme, değişen değer yargıları ve yaşama alışkanlıkları ile bambaşka bir dünya artık bu" diyor. "Ahlat Ağacı" geçtiğimiz ay dünya galasını yaptığı 71. Cannes Film Festivali'nden ödülsüz dönse de Altın Palmiye yarışının en beğenilen filmlerinden birisi olarak baştacı edildi.

"Ahlat Ağacı" kafasını kitabından kaldırıp karşıya bakan gözlüklü bir gencin camın ardındaki silik görüntüsüyle açılıyor ve bir anlığına adeta başka bir zaman diliminde bekleyen bir Nuri Bilge Ceylan'ı hatırlatıyor ya da festival yorgunu bir film eleştirmeninin sanrısı olarak, bana öyle geliyor. Yanlış anlaşılmasın, "Ahlat Ağacı" doğal olarak yazarlarını bağlasa da elbette otobiyografik bir film değil, bu açılış sahnesi de devasa 188 dakikanın başlangıcı sadece. Zaten gözlüklerini çıkarıp çantasını toparlayarak otobüse doğru yürüyen hafif iri yarı genç görüş alanımıza girdiğinde, Çanakkale'deki aile evine dönen, okulundan yeni mezun öğretmen Sinan'ı görüyoruz, hani Doğu Demirkol oynuyor.

71. Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye için yarışan "Ahlat Ağacı" kapanış ve ödül töreninden bir gece önce, festival yorgunu gazeteci ve konuklara akşam saatinde gösteriliyor ama diyelim ki basın gösterimi geceyarısına doğru bitse de alkışlar kısa sürmüyor, öylesine garip bir uyanıklılık, uyarılmışlık hali, Altın Palmiyeli "Kış Uykusu"nda Haluk Bilginer'in sapmadığı yan yollardan birindeyiz adeta. Zamanımız dar çünkü 'festivalden bildiriyor' kıvamında hızlı bir söyleşi için hemen soru hazırlamak gerekiyor. Ceylan'ın zamanı da dar çünkü sabaha basın toplantısına koşturacak, peşinden biz de.

Nuri Bilge Ceylan senaryoyu bildiğiniz gibi Ebru Ceylan ve Akın Aksu ile birlikte yazdı. Hatırlatırsak, olağan bir memleket ziyaretinde yani Çanakkale'de, akrabası Aksu'yla karşılaştıklarında onun babası

Fotoğraf ***Ebru Ceylan***

üzerinden bir film yapma fikriyle başlamış her şey. Dünya aleme açıkladığı gibi "Mayıs Sıkıntısı" misali yeniden memleketi Çanakkale'ye dönmekten, bir nevi kendini tekrar ettiğinin düşünülebileceği ihtimalinden çekinse de boşvermiş. "Köyün değer yargılarının dışında yaşayan, bu yüzden de onay ve takdir görmeyen bir adamdı. Babamı da biraz hatırlatıyordu. Hüzünlü bir yönü vardı" sözleriyle açıklıyor mevzuyu dünya basınına ve senaryo yazım aşamasında baba yerine oğula odaklanmaya karar verdiklerini söylüyor. Baba karakterini oğluyla çarpışması üzerinden çıkarmak daha uygun görünmüş. Aslında hep gençler üzerine bir film yapmak istediğini ve diğer söyleyebileceği şeyleri bunun üzerine akıtmayı düşündündüğünü belirtirken filmini özetleyen cümleyi kuruyor: "Bir bakıma Türkiye'de kendini var etmeye çalışan bir gencin etrafını kuşatan değer yargılarını göstermeye gayret ettim."

Gerçekten de babasıyla olan çekişmeli ilişkisini sürdürmeye çalışan genç Sinan, kendi deyişiyle 'meta roman' olarak yücelttiği 'Ahlat Ağacı'nı bastırmak için kasabada para ararken sürekli birileriyle karşılaşıyor. Dolayısıyla her çaldığı kapıda, evde annesi, tarlada dedesi veya yoldaki imamla girdiği muhtelif sohbetlerde kişilerin kendi açmazları kadar memleketin hal ve ruhiyatı da ortaya çıkıyor. Bu yönüyle de Ulysses'e benzetilebilir elbette, 'Yeteneğini henüz bilmediğimiz bir yazarın genç adam olarak portresi' gibi bir şey de söylenebilir istenirse.

Cannes'ın gediklisi ve Altın Palmiyeli bir sinemacı olarak yeniden buralarda olma halini sormakla başlıyorum yine, azıcık rahatlama var mı yoksa endişe seviyesi baki mi? "Film ilk kez ortaya çıkacağı için endişe var tabii biraz ama, eskisi kadar da değil sanki" diyor.

Filmi henüz izlemeyenler için ketum olmak gerek ve genel sorularla idare etmek gerekiyor. Yine baba ocağına dönmek ama köklerini koparmak ve özgürleşmek hissiyatı, derken dön dolaş babanın izinden belki de hiç başarılamayacak bir görevin bayrağını devralmak var, bu bir hayat döngüsü ve bu sarmalın ona ne hissettirdiklerini sorduğumda açıklıkla yanıtlıyor: "Babanın gizlediği şey, oğulda açığa çıkar, demişler. İnsan istese de istemese de babasından bazı özelliklerin kendisine miras olarak geçmesine engel olamaz. Birtakım zayıflıklar, huylar, tikler ve daha bir sürü başka şey. Bu filmde, sevemediği, benimseyemediği bir kadere, yani babasının kaderine doğru sürüklenmekte olduğunu suçluluk duyguları eşliğinde duyumsayan bir gencin dünyasını, acı verici deneyimlerle yüklü bir olay örgüsü eşliğinde ortaya koymaya çalıştık." Peki taşraya dönmek ve hesaplaşmak hayat boyu sürecek, bitmeyecek bir süreç midir? "Taşraya dönmek, şehre dönmek falan, aslında yok öyle şeyler. Zaten hayatımız da kentle kır arasında mekik dokumakla geçiyor. Yaptığımız film de ya kentte geçecek ya da kırda, özel bir anlamı yok bunun" sözleriyle mevzuyu kapatıyor.

Filmin önemli rollerini Doğu Demirkol, Murat Cemcir, Bennu Yıldırımlar, Hazar Ergüçlü paylaşıyorlar.

Biraz özel bir alan ama bir baba-oğul hikayesi anlatırken birkaç yıl önce kendi babasını kaybetmiş olmasının bu senaryonun yazımındaki etkisini merak ediyorum, "Bilmiyorum. Zor sorular soruyorsun. Yaşımı başımı almış durumda olduğum için belki, bende pek öyle olmadı galiba. Senaryoyu yazarken daha çok babamın yaşarken, bütün hayatı boyunca içine sürüklenmek ve bir kader gibi kabullenmek zorunda kaldığı koyu yalnızlık aklımdaydı daha çok" diyor.

Film Sinan'ın yolda rastladığı insanlarla olan sohbeti ve dolayısıyla hayatından muhtelif kesitler veren bölümlerle ilerliyor. Başlarda Sinan'ın Hazar Ergüçlü'nün canlandırdığı Hatice ile yaşadığı müthiş bir 'romantizm' sekansı izleyeceksiniz. Derken Ahmet Rıfat Şungar'ın Rıza'sının güceniklik

> ***Babanın gizlediği şey, oğulda açığa çıkar, demişler. İnsan babadan bazı özelliklerin kendisine geçmesine engel olamaz.***

Fotoğraf Morteza Atabaki

Nuri Bilge Ceylan yine harikulade kadrajlar yakalıyor.

Son olarak "Ölümlü Dünya"da komik bir rolde izlediğimiz Doğu Demirkol burada deyim yerindeyse 'kendini aşan' bir iş ortaya çıkartıyor.

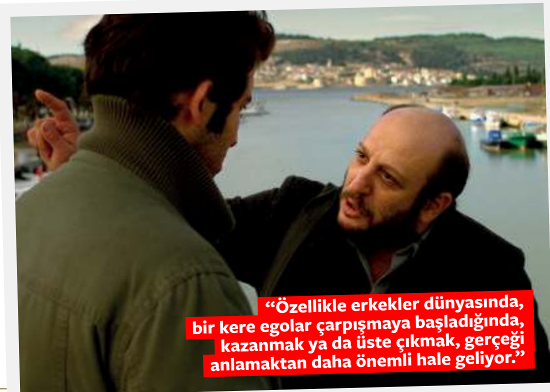
ve kışkırtmayla bulutlanan gözlerindeki öfke ve hüzün, içinize dokucak. Böyle bildik incelikli anlarda aklıma hep "Mayıs Sıkıntısı"ndaki (1999) şahane oyunuyla yetenekli ve incelikli insan, çok erken kaybettiğimiz sevgili Mehmet Emin Toprak geliyor. Dolayısıyla onun canlandırdığı gencin naif gelecek beklentileriyle, günümüzün genci Sinan'ın temsil ettiği gelecek arasında büyük fark var sanki. Dönemler ve resmî iktidarlar yerine insan varoluşundaki çelişkiler üzerinden hikayeler anlatan Ceylan, "Ahlat Ağacı"nda bu kez meseleleri dolandırmadan toplumsal durumlara göbekten bağlıyor. Aradan geçen yaklaşık 20 yılda Türkiye'nin epey değiştiği konusunda hemfikir: "Hem de nasıl! Sadece değişen iktidarlar, medyasıyla, yargısıyla iğdiş edilmiş bir demokrasi, gurur duyulması gereken aydınlarını hapislerde çürüten, büyük ekonomik krizlere gebe bir Türkiye olması açısından da değil, teknolojik bombardıman, globalleşme, değişen değer yargıları ve yaşama alışkanlıkları ile bambaşka bir dünya artık bu. Ama değişmeyen şey, o zaman da bu zaman da, nerede olursam olayım, her yerde kendimi su katılmamış bir 'yabancı' gibi hissediyor oluşum da olabilir. Belki de filmlerimi birbirine bağlayan asıl unsur, eğer varsa böyle bir şey, ne kadar uğraşsam da kurtulmayı bir türlü başaramadığım, böyle bir duygunun ta kendisi de olabilir.

Diyalog ağırlıklı bir film, zaman zaman oda tiyatrosu misali konuşmalar silsilesi var, karakterler sürekli birbirlerine aslında kastetmedikleri bir şeyler söylüyor, ister inşaatçı ister öğretmen olsun, Çehov'dan Şems-i Tebrizi'ye, bir yığın göndermeler havada uçuşuyor. Senaryodaki bu gayet çetrefilli olabilecek yazım sürecini soruyorum: "Özellikle erkekler dünyasında, bir kere egolar çarpışmaya başladığında, kazanmak ya da üste çıkmak, gerçeği anlamaktan çok daha önemli bir hale geliverdiği için, benlikte varolan her şey ipini koparmış bir şekilde ortaya saçılmaya başlayabiliyor. Hemen herkesin 'ucuz' da olsa iyi kötü bir felsefesi vardır, ama özellikle az da olsa mürekkep yalamış herkes, bir kişilik mücadelesine girdikleri zaman, fikirlerini iyi kötü birtakım alıntılarla destekleyerek tartışılmaz kılmaya çalışır. Bunun için, daha çok, imam, yazar, öğretmen gibi birtakım aşkın kaynaklarla ilişkiye girmiş olabilecek karakterlerimizi, bu tip çatışmalı durumlarda, önemli buldukları bazı ulvi kaynaklardan yaptıkları alıntılarla süsleyecek şekilde konuşturmaya çalıştık."

Erkekler alemi ve ego denince, filmde son derece önemli bir sekans var; yazar olmak isteyen genç ile ünlü bir yazarın karşılaşması. Yani genç Sinan rolündeki Doğu Demirkol ile şahane Serkan Keskin arasında geçen bölüm, yaratım-başarı süreci üzerinden müthiş bir ego çekişmesini yansıtıyor, toplumsal imajlar ve personaların kaypaklığı derken varoluşumuz kadar eski bir hesaplaşmayı gündeme getiriyor. Kısaca karşılıklı 'tırmalamanın' doruğa ulaştığı bu sahneyi sorduğumda Ceylan bizzat analizini yapıyor ve bir nevi kendi sinemacı kimliği üzerinden yaşadığı benzer hesaplaşmaları hatırlıyor: "Gencin, ülke çapında olmasa da, sadece o bölgede tanınan yerel bir yazarla karşılaşma sahnesi, gencin karakterinin ikircikli yönlerini ve edebiyatla ilişkisinin türlü hallerini ortaya dökmemizi sağlayabilecek bir potansiyel taşıyordu. Sinan, toyluğun da getirdiği kibirli bir özgüvenle, saygı duymadığı ve hak etmediğini düşündüğü yerel bir tanınırlığa sahip bu yazarın karşısında, giderek içinde uyanan şiddet ve tırmalama isteğine engel olamıyor ve zaman geçtikçe cüretkarlaşıyor. Eline fırsat geçtikçe de karşısındakini iğnelemekten geri durmuyor. Aslında sinemacı kimliğim nedeniyle zaman zaman benim de içine düşmek durumunda kaldığım karşılaşmalar olduğu için bunlar, detaylarını iyi bildiğim, ama ufak karakter ve tepki farklılıklarına göre çok başka yönlere de sürüklenebilecek çok seçenekli dinamikler içeren bir sahneydi bu. O nedenle sandığım kadar da kolay olmadı."

Filmlerindeki dön dolaş sanatçının çevresiyle uyumu ve 'sorumlulukları' konusuna kafa yorduğu meselesinin ise pek parkında olmadığını söylüyor: "Eğer gerçekten öyleyse bu, sanatçının sorumluluğu olgusunun, sanatçının özgürlüğü meselesinden çok daha fazla önemseniyor olmasına karşı duyduğum bir tür tepkiden de kaynaklanıyor olabilir."

Altın Palmiyeli "Kış Uykusu" kadar süslü püslü değil bu kez, üstelik daha da konuşmalı

"Özellikle erkekler dünyasında, bir kere egolar çarpışmaya başladığında, kazanmak ya da üste çıkmak, gerçeği anlamaktan daha önemli hale geliyor."

Ceylan'a göre komedyenler genelde iyi oyuncular oluyorlar.

bir senaryosu ve karakterlerle hareket eden bir kamerası var, adeta yeni bir meydan okuma. Nelerde zorlandığını sorduğumda "Hangi birini saysam?" diyerek başlıyor: "Ama yine de bu kadar konuşmalı bir senaryoda en zoru, herhalde, yazılan onca felsefi de denebilecek diyaloğu karakterlerin ağzına öyle ya da böyle oturtmaya çalışıp bir şekilde inandırıcı ve hayata ait kılmaya çalışmak olmalı. Bu uğurda bazen filmin birtakım stilistik ve sinemasal tutarlılıklarından ödünler verilmek zorunda kalınsa bile, ki oluyor böyle şeyler, öncelik yine de bu inandırıcılığı sağlamaya çalışmakta benim için."

Bütün karakterlerin ahlat ağacı misali hafif yabani, yalnız ve kimsesiz, şekilsiz ve uyumsuz kaldığı düşünceme katılmıyor ve "Filmde bu benzetme, herkes için değil, sadece baba, oğul ve kısmen de dede için kullanılıyor çünkü" diyor. Dede rolünde yine benzersiz performansıyla Tamer Levent, perdede belirdiği kısa sürede öyküler zincirinde bir devamlılık hissiyatı veriyor. İdeallerinden yana kol kanat kırıklığı yaşasa da bir şeyleri kazmaya ve tırmalamaya, kendince tamir etmeye devam eden, bir yandan da takıldığı kumar borcu içinde bunalan öğretmen baba rolünde bir başka komedyen Murat Cemcir var. Öncesinde Yılmaz Erdoğan misali şahane örnekleri varsa da yine de soruyorum ama bu kez de oyuncu seçiminin riskli olduğunu düşünmediğini söylüyor Nuri Bilge Ceylan ve "Komedyenler genelde iyi oyunculardır. Üstelik test çekimlerinde kim ikna ediciyse sonuçta onu seçiyorsun" derken Doğu'nun bu proje başladığında bir ana akım starı falan olmadığının altını çiziyor ve ekliyor: "Bir oyuncu bile değildi. Daha önce hiçbir sinema filminde yer almamıştı. Sadece stand-up yapan bir bilgisayar mühendisiydi. 'Ölümlü Dünya' filmi bizden çok sonra çekildi" sözleriyle beni düzeltiyor.

Bir ara, aile evindeki televizyonda bir Yılmaz Güney filmi görünüyor ve kendisini silahıyla birlikte kabul etmesi için ikna etmeye çabaladığı Filiz Akın'ın itirazlarını duyuyoruz, belli ki "Umutsuzlar" (1971) oynuyor. Yılmaz Güney filmi olması dışında erkeğin silahını bıraktığı ve 'sivil, dürüst' hayata adımını attığı için dışarı alemde kaybettiği bir film. "Umutsuzlar"ın bu sahnesini çok sevdiğini söylüyor Nuri Bilge Ceylan ve ekliyor: "Ayrıca sahne melodramik yapısı, duygusal yoğunluğu ve bizim sahnemizin üzerine düşen diğer sesleriyle tuhaf bir tezat oluşturarak sahnemizi güçlendirdi gibi geldi. Ayrıca fırsat çıkmışken çok sevdiğimiz Yılmaz Güney'e bir selam göndermek de fena olmadı." **APM**

"AHLAT AĞACI", 1 HAZİRAN'DA SİNEMALARDA.

> ***Bu kadar konuşmalı bir senaryoda en zoru, yazılan onca felsefi diyaloğu karakterlerin ağzına oturturken inandırıcı kılabilmek.***

CEYLAN VE CANNES

"Ahlat Ağacı"yla ilk kez ödülsüz dönse de Nuri Bilge Ceylan'ın bugüne kadarki Cannes performansı göğsümüzü kabartacak cinsten...

KOZA (1995) ÖDÜL: Altın Palmiye (Kısa Film)

UZAK (2003) ÖDÜL: Büyük Jüri Ödülü; En İyi Erkek Oyuncu (Muzaffer Özdemir, Mehmet Emin Toprak)

İKLİMLER (2006) ÖDÜL: FIPRESCI Ödülü

ÜÇ MAYMUN (2008) ÖDÜL: En İyi Yönetmen

BİR ZAMANLAR ANADOLU'DA (2011) ÖDÜL: Büyük Jüri Ödülü

KIŞ UYKUSU (2014) ÖDÜL: Altın Palmiye; FIPRESCI Ödülü

YA HEP BERABER

“*Jurassic Park*” filmlerinin beşincisi bu ay salonlarımıza teşrif ediyor. “*Yetimhane*” (The Orphanage) ve “*Kıyamet Günü*”nden (The Impossible) tanıdığımız yönetmen *J.A. Bayona*’nın imzasını taşıyan filmde paleontolojik çağdan dostlarımız tümden yok olma tehlikesiyle karşı karşıya, ama bu kez tüm dünyayı etkileyecek bir yıkım da söz konusu.

Murat Emir ***EREN***
memireren@gmail.com

YA HİÇBİRİMİZ!

Michael Crichton'ın fantastik romanını, Steven Spielberg'in en formda olduğu yıllardaki enfes becerileriyle yan yana getiren 1993 yapımı "Jurassic Park", popüler sinemanın en önemli referanslarından biri ve ticari başarısı da gerçekten muazzam. 63 milyon dolarlık bütçesine karşılık dünya çapında 1 milyar dolarlık bir hasılat elde eden filmin 25 yıllık süre zarfında sadece dört devam filminin yapılmış olması bile bugünkü malum rekabet ortamını düşündüğümüz zaman bir mucize (Örneğin Marvel ya da DC Comics logosu taşıyan irili ufaklı her hikayeden bir yığın film, dizi üretildiğini düşününce). Dinozorları hayata döndüren serinin dördüncü filmi 2015 yapımı "Jurassic World", tüm dünyada masif bir hasılat başarısı elde etmek suretiyle bugüne kadar en çok izlenen Jurassic Park filmi olmayı başarmıştı (Tüm dünya hasılatı 1 milyar 670 milyon dolar). Yönetmen koltuğunda, şimdilerde "Star Wars: Episode IX" için çalışan Colin Trevorrow'un oturduğu 2015 yapımı filmin başrollerinde Chris Pratt ve Bryce Dallas Howard vardı. Devam filmi "Jurassic World: Yıkılmış Krallık"ta (Jurassic World: Fallen Kingdom) bu ikili yerli yerinde duruyor, ancak yönetmen koltuğunda biraz da Trevorrow'un Star Wars mesaisi nedeniyle bu kez bir başkası, daha önce "Yetimhane" ve "Kıyamet Günü"yle, son olarak "Canavarın Çağrısı" (A Monster Calls) ile karşımıza gelen J.A. Bayona oturuyor.

Henüz 2015 yılında, "Jurassic World"ün gösterime girdiği ilk aylarda yüksek hasılat rakamları açıklandıktan sonra bile, stüdyo serinin yeni filmlerinin yapılmasına yeşil ışık yakmıştı bile. Yönetmen Colin Trevorrow, serinin yeni fikirlere açık olduğunu, "Jurassic World"ün ve seriye dahil filmlerin tek bir temaya sıkışıp kalmaması gerektiğini vurguluyordu. Ardından 2015 yazının sonlarına doğru stüdyo devam filmlerinin geleceğini ve ilkinin gösterim tarihinin 2018 olacağını ilan etti. Devam filmleriyle ilgiliyse, birden fazla dinozor parkı olabileceği, hatta dinozorların büyük şirketler tarafından farklı amaçlarla, tarım, ilaç sanayi ve savaş sanayiinde değerlendirilmek üzere kullanıldığı daha geniş çaplı hikayelerin seriye dahil edilebileceği de yine Trevorrow tarafından verilen bir ipucuydu. Ayrıca yeni filmin yönetmeninin İspanya'dan gelebileceğine dair bir iddia da atmıştı ortaya.

İkinci filmle ilgili çalışmalar hızlandığında Bryce Dallas Howard ve Chris Pratt'in rollerini yineleyeceğinin haberi de ivedilikle verildi. Peki yönetmen kim olacaktı? Trevorrow şayet Star Wars filmleri için çalışacak ve aynı zamanda senaryoyla meşgul olacaksa, İspanya'dan yola çıkacak olan bu yönetmen kimdi? Elbette kendisi, yapımcılardan Steven Spielberg ve Spielberg'in ortaklarından Kathleen Kennedy'yi de kendisine "Kıyamet Günü"yle hayran bırakan J.A. Bayona'dan başkası değildi. Bayona, "Jurassic World: Yıkılmış Krallık"ın senaryo çalışmasının sürdüğü sırada "Dünya Savaşı Z"nin (World War Z) devam filmi için adı geçen bir yönetmendi ve

5 SORUDA "YIKILMIŞ KRALLIK"

Filmin yönetmeni J.A. Bayona'ya kulak veriyoruz...

Filme hazırlanırken hangi filmleri izledi?
Indiana Jones filmleri ve "Close Encounters Of The Third Kind".

Sette oyuncuları ve ekibi nasıl motive ediyordu?
Eski John Williams bestelerini yüksek sesle çalarak...

Çekimlerde CGI'dan ziyade mümkün mertebe gerçek dinozor maketleri kullanılmış.

bu film için görüşmeler sürüyordu. Lakin film gerçekleşmedi (şimdilerde filmi David Fincher'ın çekeceği konuşuluyor). "Jurassic World: Yıkılmış Krallık"ın çekimleri için Londra'daki stüdyoların tercih edileceği açıklandıktan sonra, J.A. Bayona'nın ismi de 2016'nın ortalarında açıklanmış oldu. "Seride sınırları zorlamak istediğini", "bir avuç insanın, bir grup dinozor tarafından kovalandığı bir başka film yapmamak istediğini" söyleyen yazar ve yapımcı Colin Trevorrow, bunun için Bayona'nın mükemmel bir seçim olduğunu düşünüyordu.

Bayona filme farklı bir vizyon getirmekte kararlı olan yapımcılarla paralel düşünüyordu ve onların düşüncelerini ileri bir noktaya taşıdı. Bayona'nın devam filmi, kendi sözleriyle bir nevi "İmparator" (The Empire Strikes Back) ya da "Uzay Yolu II: Khan'ın Gazabı" (Star Trek II: The Wrath Of Khan) gibi olmalıydı. Dinozorların korkunç deneyler için kullanıldığını, birden fazla dinozor üreticisinin yer aldığını, bunun yarattığı tahribatı gördüğümüz, nispeten daha karanlık bir film çekmeyi planlıyordu stüdyonun görüşlerine paralel şekilde Bayona da... Nitekim filmle ilgili gelen son haberler ve Bayona'nın açıklamaları da buna uygun şekilde yol alındığını kanıtlar nitelikte. Bayona ayrıca, ilk filmde Howard'ın canlandırdığı Claire ve Pratt'ın canlandırdığı Owen'ın arasında inşa edilen ilişkiye de hayli önem verdiğini, hali hazırda oturmuş bu ilişkiyi filmde limitleri zorlayan yeni bir düzleme doğru yönlendirdiklerini vurguluyor röportajlarında. Zira film ilk hikayenin belirli bir süre sonrasında geçiyor ve bu süre zarfında çiftimizin ayrıldığını anlıyoruz. Ancak dinozorların başına açılan yeni bir felaket söz konusu olduğunda yeniden yan yana çalışmak zorunda kalıyorlar. Hikayeye göre adada bu kez hem dinozorları hem de dünyanın geri kalanını tehdit edecek düzeyde bir volkanik hareketlilik söz konusu ve neredeyse insanların dinozorlarla kolektif biçimde bu felakete karşı birleşmesi icap ediyor.

Filmin iki başrolü Howard ve Pratt'in rollerini yineleyeceklerini söylemiştik. İkilinin seriye devam etme kararı haricinde heyecan verici bir gelişme de, stüdyonun Sam Neill'e Dr. Grant rolüyle yeniden perdede görünmesini teklif etmesiydi. Neill'se, teklifi tam anlamıyla reddetmese de, artık filmlerin başka bir görünüme büründüğünü ve kendisinin bu görüntüde yerinin olmadığını söyleyerek kenara çekildi. Filmin en önemli sürpriziyse Jeff Goldblum. Orijinal seride rol alan ancak yeni serinin ilk filminde yer almayan Goldblum, Dr. Ian Malcolm rolüyle yeniden perdede boy gösterecek. Usta aktör James Cromwell, Geraldine Chaplin ve Ted Levine'ın da yer aldığı filmde "Büyük Açık"tan (The Big Short) hatırlayacağımız Rafe Spall da izleyeceğimiz oyuncular arasında. Filmin ana kahramanları dinozorlarsa, tıpkı ilk filmde de olduğu gibi animatronik (hareketli mekanik figürler diye açıklayalım) olarak setteki mevcudiyetlerini sürdürüyorlar.

Yönetmen Bayona'nın bu konuda ısrarcı olduğu ve onları sette mutlaka görmek istediğini de belirtelim. Elbette ilk filmdeki animatronik figürlerden çok daha gelişkin yaratıklar olarak dinozorların film için mekanik figürler olarak da olsa hayata döndüğü bir set atmosferini yaratmayı başarmış Bayona iddiasına göre. T-Rex'in gerçek boyutlu bir animatronik olarak sette yer aldığı ve görsel efekt uzmanı Neal Scanlan'ın ekibi tarafından idare edildiği sekansları merakla beklemiyoruz desek yalan olur. Londra'daki stüdyo çekimlerinin yanı sıra, Hawaii, Galler, Peru ve Ekvador'da tamamlanan yapımın yeni bir devam filmine de kaynaklık edeceğini şimdiden belirtmek gerek. Üçüncü filmin gösterim tarihiyse 2021 olarak belirlenmiş bile. **APM**

"JURASSIC WORLD: YIKILMIŞ KRALLIK", 8 HAZİRAN'DA SİNEMALARDA

Filmin müziklerinde esinlendiği bir film var mı?
1961 yapımı "Mysterious Island"ın müziklerinin filmin müziklerinde etkisi büyük.

Filmde yeni dinozorlar görecek miyiz?
Her "Jurassic Park" filmi spesifik bir dinozor türüyle hatırlanır. Bu da öyle olacak. Sadece bu kez dinozorlar daha çeşitli ve çok renkli olacak.

İzleyiciyi heyecanlandıracak ne gibi yenilikler var filmde?
Her şeyden önce gerilim seriye geri dönüyor. İlk filmdeki T-Rex sahnesini ya da Raptorlar'ın saldırdığı mutfak sahnesini hatırlayın. O tip gergin anlar olacak.

DAPHNE KLUGER (ANNE HATHAWAY)
Hikayenin bilinmezlerle dolu karakteri Daphne hakkında şu ana dek netleşen tek şey filmin 'arzu nesnesi' olan mücevheri zarif boynunda taşıyor oluşu. Öte yandan Debbie'nin intikam planının öznesi ya da ekibin 'içerideki' üyesi olabileceği de dillendiriliyor.

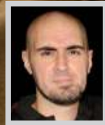
CONSTANCE (AWKWAFINA)
Rapçi ve komedyen Awkwafina'nın canlandırdığı eli çabuk yankesici Constance'ın maharetleri itibariyle hikayenin kritik öneme sahip karakterlerinden biri olduğunu varsayabiliriz. Ayrıca filmdeki mizah unsuruna hatırı sayılır katkısı olacağı da muhakkak.

TAMMY (SARAH PAULSON)
Debbie'nin eski 'mesai arkadaşlarından' Tammy çalıntı malların elden çıkarılmasında uzman. Aile kurup çoluk çocuğa karışmış olan Tammy milyonların cazibesinden mi, işe dönmenin heyecanından mı bilinmez emeklilik planlarını bir süreliğine askıya alacak gibi.

ROSE (HELENA BONHAM CARTER)
Moda dünyasının içinden bir isim olan Rose hem dikiş nakıştan hem de itilip kakılmaktan ikrah getirmiş olsa gerek bir nevi muhbir rolüyle dahil oluyor ekibe. Carter'ın aura'sını yalnızca birkaç saniyesini işgal ettiği fragmanlarda bile hissetmek mümkün.

8 KADIN

"*Ocean's*" serisi yoluna bağımsız bir öyküyle devam ediyor. Bu sefer ana hikayenin başkarakteri *Danny Ocean*'ın kız kardeşi ve onun tamamı kadınlardan oluşan ekibi iş başında. Oyuncu kadrosuysa ağzımızın suyunu akıtan cinsten.

İlhan ***YURTSEVER***
broflovski_jr@yahoo.com.tr

AMITA (MINDY KALING)
Kendisini evermekle bozmuş anasının dırdırından usanan kız kurusu Amita her nevi mücevherin imitasyonunu yapmakta usta olunca Debbie'nin radarına girmesi de kaçınılmazlaşıyor haliyle. "The Office"ten tanıdığımız Mindy Kaling ise rol için adeta biçilmiş kaftan.

LOU (CATE BLANCHETT)
Debbie'nin can dostu ve ortağı Lou gerek hikayedeki rolü gerekse karizmasıyla Brad Pitt'in canlandırdığı Rusty Ryan'ın dişi versiyonu olarak görülmekte. Elbette karakteri ete kemiğe büründüren isim Cate Blanchett olunca heyecanımız daha da katlanıyor.

NINE BALL (RIHANNA)
Dünyaca ünlü pop yıldızı Rihanna belli ki oyunculuğa iyiden iyiye ısınmış. Ekibin teknoloji uzmanı üyesi Nine Ball'u canlandıran şarkıcı filmin fragmanlarına bakılırsa sahne kimliğinin epey uzağında bir imajla çıkacak önümüze.

DEBBIE OCEAN (SANDRA BULLOCK)
Milyon dolarlık soygunun ardındaki beyin, Danny Ocean'ın kardeşi Debbie beş yıllık bir cezaevi macerasının ardından (sebebini tahmin etmek güç değil) özgürlüğüne kavuşuyor. Lakin uslanmaya pek niyetli görünmeyen Debbie'nin aynı zamanda kişisel bir intikam planı olduğu da rivayet edilmekte.

Orijinali 1960'ta Frank Sinatra, Dean Martin, Sammy Davis Jr. gibi isimlerle hayata geçen, 2000'li yıllarla birlikte Steven Soderbergh yönetiminde George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon gibi yıldızlarla güncellenen soygun serisi "Ocean's 11" şimdi de bambaşka bir hüviyete bürünmüş vaziyette. Zira bu kez Ocean'ın çetesi topyekûn kadınlardan oluşmakla birlikte ekibin başındaki isim Ocean ailesinin büyüğü Danny değil, onun kız kardeşi Debbie.

Yeni filmde hakkın rahmetine kavuştuğuna dair ciddi doneler bulunan ağabeyini (söz konusu Danny Ocean olunca biz yine de o kadar emin olmayın deriz) aratmayacak bir zeka ve özgüvene sahip olduğu aşikar Debbie'nin planladığı yüz milyonlarca dolar değerindeki mücevher soygunu New York'un en şaşaalı şovlarından Met Gala'yı hedef alıyor. Elbette bu kadar büyük çaplı bir planı tek başına kotarmak mümkün olmadığından Debbie de her biri işinin ehli sekiz kadından oluşan takımı bir araya getiriyor.

Sandra Bullock, Cate Blanchett, Anne Hathaway gibi Oscar'lı yıldızlar başta olmak üzere zengin bir oyuncu kadrosuna sahip olan filmin yönetmen koltuğunda ise "Yaşamın Renkleri" (Pleasantville, 1998), "Zafer Yolu" (Seabiscuit, 2003) ve "Açlık Oyunları" (The Hunger Games, 2012) gibi filmleriyle tanınan Gary Ross oturuyor.

Yapımcıları arasında usta yönetmen Steven Soderbergh'in de bulunduğu "Ocean's 8"te ayrıca önceki serinin ana karakterlerinden, Matt Damon suretindeki Linus Caldwell de ufacık bir rolle karşımızda olacak. **APM**

"OCEAN'S 8", 15 HAZİRAN'DA SİNEMALARDA

KORKU MEVSİMİ

Yaz ayları geldi çattı. Sinemalarımıza birçoğu ucuz korku filmi de ardı ardına sökün etmeye başlayacak. Biz de korku meraklılarına bu yaz kaybolmamaları için bir korku rehberi hazırladık. *Şimdi yavaşça sayfaları çevirmeye başlayın* ve bunu yaparken çıt çıkarmayın!

Müjde ***IŞIL***
mujde.isil@superonline.com

AYİN Hereditary
Y: Ari Aster
O: Toni Collette, Gabriel Byrne, Milly Shapiro
VİZYON: 8 Haziran

Geçen sene Sundance Film Festivali'nde prömiyer yapan "Kapan" (Get Out), festivalin yıldızlarından olmuş ve Oscar adaylığına kadar yürümüştü. Bu sene yine bir korku filmi aynı başarıyı yakaladı ve adından epeyce söz ettirdi. Öyle ki "Ayin"i (Hereditary) son on yılın en iyi korku filmleri arasında sayanlar az değil.

Film, doğaüstü bir kötücül varlık ile karşı karşıya kalan Graham Ailesi'nin kontrolden çıkan hayatını anlatıyor. Ailenin büyüğü olan annesi ölünce Annie Graham, atalarının geçmişindeki sırlarla yüzleşmek durumunda kalıyor. Aile fertleri, özellikle de evin küçük kızı da bundan nasibini alıyor.

"Ayin", 'yeni nesil Şeytan' olarak nitelendiriliyor. "Rosemary'nin Bebeği"nden (Rosemary's Baby) "Karabasan"a (The Babadook) kadar sağlam filmlerden sağlam esintiler taşıdığı da gözlerden kaçmıyor.

Filmin yönetmeni, küçük yaştan itibaren kısa filmler çekmiş ve eğitimini de sinema üzerine yapmış Ari Aster. "Ayin" onun ilk uzun metrajı. Gabriel Byrne'ün aile babasını canlandırdığı filmde özellikle iki performans dikkat çekiyor: Ailesini bir arada tutmaya çalışan anne rolündeki Toni Collette ve evin küçük kızı Milly Shapiro. Broadway müzikali "Matilda" ile şöhreti yakalayan yetenekli şarkıcı Shapiro'nun bu ilk sinema deneyimi.

YABANİ Wildling

Y: Fritz Böhm
O: Bel Powley, Liv Tyler, Brad Dourif
VİZYON: 15 Haziran

Beyazperdede artık sık görünmeyen, "Yüzüklerin Efendisi" (The Lord Of The Rings) serisinin Arwen'i Liv Tyler, "Yabani"de (Wildling) hem yapımcı hem de oyuncu olarak karşımıza çıkıyor, üstelik kariyerinde yolunun pek sık kesişmediği korku türünde...

Doğaüstü güçleri olan ergen kızların erişkinliğe adım atışı, sinemanın en sevdiği temalardan. "Yabani" de büyüme hikayesi ile 'kurtkadın' efsanesini birleştiriyor. "Günah Tohumu" (Carrie) ile "Çiğ"i (Raw) harmanlıyor, vahşi yaşam-modern dünya çatışması üzerinden de "Nell" benzeri yapımların atmosferini de üflüyor. Başkahramanımız Anna, babası tarafından herkesten sakınılarak, bir odaya kapatılmış şekilde büyütülüyor. Gerçek hayat ile tanıştığında sıradan insanlardan farklı olduğunu keşfediyor. Dışarıdaki insanların da ona dost olmadığını...

CİN-İ AYET

Y: Uğur Akünlü
O: Kemal Uçar, Fulden Akyürek
VİZYON: 1 Haziran

Sektörün eski ışıkçılarından Uğur Akünlü de ilk yönetmenlik denemesini korku türünden yana kullanan isimlerden. Sinemamızın musallat olduğu cinler burada da başrolde!

Salih, yalnız yaşayan, hayatını cinlerle mücadeleye adamış bir adamdır. Küçükken annesine musallat olan ve ailesini katleden ifritten intikam almak için elinden gelen her şeyi yapan Salih, kendisini, kurallarını ifrit ordusunun padişahı Se'nik'in belirlediği bir lanetin içinde bulur. Salih intikam almaya, o zamana kadar varlığından haberdar olmadığı kardeşi Serpil'i de bu lanetten korumaya kararlıdır.

ZOHAK

Y: Adem Uğur
O: Erkan Çelik, Seda Kement, Gamze Bayraktaroğlu
VİZYON: 8 Haziran

Zohak ile dördüncü filmine imza atan Adem Uğur, genç isimlerden kurulu oyuncu kadrosu ile sinemamıza yeni bir cin filmi kazandırıyor. Filme adını veren Zohak, İranlı şair Firdevsi'nin Şehname'sinde geçen şeytani bir figür. Filmde, babası gözlerinin önünde intihar eden Canan, yıllar sonra evlilik hazırlıkları yapmaktadır. Ancak babasının ölmeden önce kutuya hapsedip gölün derinliklerine attığı cin ortaya çıkınca hayatı kabusa döner.

ÜÇ HARFLİLER: BEDDUA

Y: Alper Mestçi
O: Beyzanur Mete, Esma Soysal, Şerife Ünsal
VİZYON: 15 Haziran

Alper Mestçi, aralarda komediye el atsa da sinemamızda korku türünün 'marka' isimlerinden. Seri çekme geleneğini yine bozmuyor. "Marid" ve "Karabüyü"den sonra "Üç Harfliler" serisini "Beddua" ile sürdürüyor. Film, bir grup lise arkadaşının bir şaman ile karşılaştıktan sonra kabusa dönen hayatlarını anlatıyor. TME Films ve Muhteşem Film ortak yapımı olan "Üç Harfliler: Beddua"nın, Bursa'da yaşanmış gerçek bir olaya dayandığı söyleniyor.

DOĞMAMIŞ Still/Born

Y: Brandon Christensen
O: Christie Burke, Jesse Moss, Rebecca Olson
VİZYON: 29 Haziran

Kanada yapımı bu korku filmi, genç bir annenin çocuğunu elinden almak isteyen doğaüstü güce karşı mücadelesini anlatıyor. Başrolde, “Alacakaranlık” (Twilight) serisinde Renesmee Cullen'ı canlandıran genç Kanadalı Christie Burke yer alıyor. Film, yönetmeni Brandon Christensen'in de ilk yönetmenlik denemesi. Fragmanı atmosferine dair hayli umut veriyor. Hassas annelerin uzak durması gereken bir film! Bu yazın da en çok merakla beklenen korkularından diyebiliriz.

HAYALET HİKAYELERİ Ghost Stories

Y: Jeremy Dyson, Andy Nyman
O: Andy Nyman, Martin Freeman, Paul Whitehouse
VİZYON: 6 Temmuz

Andy Nyman ve Jeremy Dyson'ın sinemada ilk yönetmenlik deneyimlerini gerçekleştirdikleri bu İngiliz yapımı, ikilinin ilk kez 2010'da sahnelenen aynı adlı tiyatro oyunundan uyarlandı. Film, bir profesörün hayaletlerle imtihanına odaklanıyor.

KARANTİNA XII

Y: Can Varol
O: Berna Üçkaleler, Umut Demirdelen, Şevket Süha Tezel
VİZYON: 6 Temmuz

İsmi ile İspanyol korku filmi “[Rec]”in Amerikan yeniden çevrimini anımsatan ve bir seri filmin halet-i ruhiyesine sahipmiş gibi görünen filmin oyuncu kadrosunda, BKM Mutfak kökenli tiyatrocu Şevket Süha Tezel dikkat çekiyor.

ÜÇ HARFLİLERİN MUSALLAT OLDUĞU BÜYÜLÜ KONAKTA RUH ÇAĞIRAN GENÇLERİN HAZİN HİKAYESİ

Y: Sinan Kaçar
O: Cemre Kurum, Ecenaz Üçer, Feyyaz Gümüş
VİZYON: 20 Temmuz

İsmiyle adeta Onur Ünlü'ye nazire yapan film, adından başlayarak öyküyü mükemmel biçimde özetliyor. Film, gamsız bir grup gencin cinlerle komik macerasını anlatıyor.

KAPALAK KIZI

Y: Ramazan Özer, Fatih Gürler
O: Can Yavuz, Arifhan Durmuş, Alperen Demirtaş
VİZYON: 13 Temmuz

Paranormal videolar yayınlayan YouTube kanalı Nova Prospekt'in “Kapalak Kızı ile Bir Gece” adlı videosundan ilham alan film, Giresun'daki bir köy okulunun hademesi genç kızın başına gelenleri anlatıyor. YouTuber kuzenler Can Yavuz ve Arifhan Durmuş başrollerde. Filmin ilgi çekici yönü gerçekten yaşanmış olaylardan hareket etmesi!

İLK ARINMA GECESİ The First Purge

Y: Gerard McMurray
O: Marisa Tomei, Mo McRae, Luna Lauren Velez
VİZYON: 20 Temmuz

"Arınma Gecesi" (The Purge), 2013'ten beri sinema için kârlı bir seriye dönüştü. Serinin dördüncü filmi olan "İlk Arınma Gecesi", olayların en başına gidiyor ve kanlı ritüelin geçmişini anlatıyor. Önceki filmlerden tanıdık olmayan oyuncu kadrosunda Marisa Tomei dikkat çekiyor.

HE'S OUT THERE

Y: Quinn Lasher
O: Yvonne Strahovski, Justin Bruening, Abigail Pniowsky
VİZYON: 27 Temmuz

Göl evine tatile gelen bir anne ve iki kızı, bir psikopatın hedefi haline gelir. "Dexter" ve "The Handmaid's Tale"den tanıdığımız Yvonne Strahovski başrolde. Yönetmen olarak, "The Last House On the Left"in yeniden çevrimini kotaran Dennis Iliadis'in ismi geçmişti.

KABİR AZABI

Y: Arkın Aktaç
O: Hakan Özgömeç, Özlem Başkaya
VİZYON: 27 Temmuz

Alper Mestçi ile birlikte "Üç Harfliler" serisinin yaratıcılarından ve "Şeytan-ı Racim"in de yönetmeni olan Arkın Aktaç, bir kez daha 'öteki taraf'a odaklanıyor. Ancak bu sefer cinlerin yaşayanlara musallat olmasını değil, ölümden sonraki kabir azabını anlatıyor.

HOUSEWIFE

Y: Can Evrenol
O: Clémentine Poidatz, David Sakurai
VİZYON: 10 Ağustos

"Baskın" ile sinemamıza 'cinsiz' bir korku filmi kazandıran Can Evrenol, ikinci uzun metrajı "Housewife"ta yabancı oyuncuların olduğu bir kadro ile seyirci karşısına çıkıyor. Film, küçük yaşta aile katliamına şahit olan Holly'nin kabus dolu günlerini anlatıyor.

DERİNLERDEKİ DEHŞET The Meg

Y: Jon Turteltaub
O: Jason Statham, Ruby Rose, Rainn Wilson
VİZYON: 10 Ağustos

Steve Alten'ın 1997'de basılmış ve bir seriye dönüşmüş romanından uyarlanan film, nesli milyonlarca yıl önce tükenmiş devasa bir köpekbalığının, bir denizaltıya saldırmasını anlatıyor. Jason Statham bu sefer kapalı alanda koşturuyor.

SİCCİN 5 ***Y: Alper Mestçi O: Mirza Metin VİZYON: 17 Ağustos***

Alper Mestçi, "Üç Harfliler: Beddua"dan kısa bir süre sonra, eğer vizyon tarihinde bir erteleme olmaz ise "Siccin 5" ile korkuseverlerin karşısına çıkacak. İsmi ve yönetmeni hariç film hakkında henüz ayrıntılı bilgi mevcut değil.

UPGRADE ***Y: Leigh Whannell O: Logan Marshall-Green VİZYON: 17 Ağustos***

Senaryo yazarı Leigh Whannell'ın ("Saw" ve "Insidious") ikinci filmi. Yakın gelecekte, karısı katledilen bir adamın omuriliğindeki bir çipin yardımıyla intikam peşine düşmesi...

SLENDER MAN ***Y: Sylvain White O: Joey King VİZYON: 31 Ağustos***

Yaklaşık 10 sene önce internet forumlarında doğan "Slender Man" sinema perdesinde. Eric Knudsen'ın yarattığı ve kısa sürede popülerleşen bu doğaüstü karakter, çok uzun kollara sahip. Yüzü olmayan Slender Man, çocuk ve ergenleri avlıyor.

MEKAN VE ATMOSFER

Türkiye'de korku sineması denince akla gelen ilk isim *Alper Mestçi*, "*Üç Harfliler: Beddua*" ile yine seyirciyi koltuğunda zıplatmaya hazırlanıyor. En sevdiği filmleri "*Musallat*" ve "*Siccin 3*"ün gişede istediği başarıyı elde edememesi onu durdurmamış. Serilere devam etmekte ve özgün sahneler denemekte kararlı olan Mestçi ile yeni projeleri ve türe bakışı hakkında konuştuk.

Fotoğraf ***Muhsin AKGÜN***

Feride **ÇETİN**
feridecetin@gmail.com

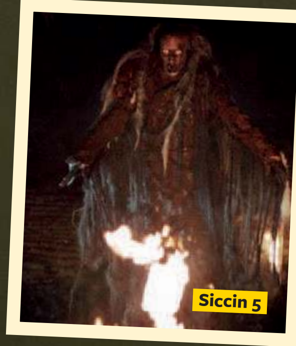
Uzun süre televizyonda çalıştıktan sonra 2007'de ilk filmi "Musallat"ı çeken ve o günden bugüne korku sinemasıyla flört eden yönetmen Alper Mestçi'nin yeni filmi "Üç Harfliler: Beddua" oldu. Ağustosta da "Siccin 5"le karşımıza çıkacak Mestçi, korku sinemasının tüm dinamikleri üzerine uzun uzadıya kafa yormuş bir isim.

"Üç Harfliler: Beddua" ile seriye nasıl bir fark getirdiğinizi düşünüyorsunuz?
"Üç Harfliler" serisinde "Siccin"den daha özgürüm diyebilirim. Daha 'genç işi' denemeler yapabiliyorum. "Siccin"de daha çok aile dramları üzerine yoğunlaşıyoruz ve bu bazen senaryo anlamında beni zorluyor. Çok karakterli filmlerde 'plot twist' daha zor oluyor. "Beddua", "Üç Harfliler" serisinin en iyi ve en korkutucu filmi oldu diyebilirim rahatlıkla. 2000'lerin başında Uzakdoğu sinemasında genç kızların etrafında dönen paranormal olaylar çok popülerdi. Filme yerel unsurları yok saymadan biraz o kafayla yaklaştım. Korku seyircisi korkmak için sinemaya gidiyor. Ama "Yanımdaki kız korksun, elimi tutsun, bana sarılsın," diyen izleyici sayısı da az değil.

"Üç Harfliler: Beddua"da kadın karakterleri merkeze almanızın nedeni nedir?
Film, dört genç kız ve bir Şaman kadın etrafında dönüyor. Kadın izleyicim daha fazla. Türk erkeği delikanlıdır ve korkmaz, diye bir algı var... Erkeğe çığlık attıramıyoruz. Korkuda kadın oyuncularla çalışmak çok daha kolay. Korku filmlerinde insanları asıl korkutan; gösterdiğiniz şeyden çok, o 'şey'i gören oyuncunun vereceği korku tepkisidir. Yani korkutan şeyden çok, korkan kişinin reaksiyonu daha önemli!

Aslında psikolojik dram çekme hayaliniz olduğunu söylüyorsunuz. Çalışırken oyuncuları fiziksel açıdan zorluyor musunuz?
Sette genellikle serbest bırakırım oyuncuları. Bir kişinin yirmi farklı kişiye diyalog yazabileceğine inanmıyorum. Kendinden bir şey katarak 'konuşan' oyuncular daha başarılı oluyor. "Siccin: Büyü Haramdır"da Pınar Çağlar Gençtürk ve Merve Ateş, "Siccin: Cürmü Aşk"ta Cem Uslu'da bu durumu çok net yaşadık. İçeriğin dışına çıkmadan kendi cümleleriyle oynadılar ve bu filmlere pozitif bir katkı sağladı. Korku, yönetmen sinemasıdır. Kurguda, kötü oynanan bir sahneyi bir şekle sokma şansım var. Ama az plan çektiysen ancak dublajla ya da sahneyi komple atarak kurtarabilirsin durumu. O yüzden fazla açı çekmeye dikkat ederim. Sette sahneleri baştan tasarlıyoruz. Korku filminde en önemli iki şey, mekan ve atmosfer bence. Kapadokya'nın bu anlamda çok yararı oldu yeni "Siccin" filminde... Başta bana pek sıcak gelmese de, yapımcımız Muhteşem Tözüm, Kapadokya konusunda ısrar etti. İyi ki de etmiş. Makyajlara çok karışmam. Alev Ünal, Hollywood'dakilerle rahatlıkla yarışabilecek bir sanatçı.

Amerika'da "Arınma Gecesi" (The Purge) ve "Kapan" (Get Out) örneklerinde olduğu gibi, son dönemde toplumsal paranoyaları malzeme eden korkular arttı. Burada kitlesel kaygıları kullanmanın işe yarayacağını düşünüyor musunuz?
"The Purge", "Get Out", "The Strangers", "28 Days Later" ya da "Rec" gibi filmlerin bizde tutma şansı olduğuna inanmıyorum. Tüm dünyada rekor üstüne rekor kıran "It", "Siccin 4" ile aynı tarihte vizyona girdi ve "Siccin 4"ün altında kaldı. Bizde slasher, gore ya da psikopat katil filmi olmaz. Palyaço da olmaz çünkü ondan korkmayız, yakalayıp döveriz! Amerika'da hayalet ya da şeytan, Japonya'da kötü ruh, bizde cin... Matematik aslında aynı, sadece tanımlar değişik. Ben hayalet de desem izleyici 'cin' diye düzeltir zaten... İzleyicimiz fantastik filmleri pek sevmiyor. Cem Yılmaz, "A.R.O.G"da CGI dinozorlar kullandı diye onu bile eleştirdiler.

Siccin 5

Saf korku mu seviyorsunuz? CGI desteğini tercih ediyor musunuz?
Karşı değilim ama yaratık veya 'canlı' tasarımlarında CGI sırıtıyor. Gerçi yeni nesil oyunlar ve özellikle Marvel filmleri bu algıyı değiştirdi belki ama bilimkurguda 'yiyen' şey korkuda yemiyor. Korku filminde ufacık bir gerçeklik sorunu seyirciyi filmden koparır. Seyirci izlediği şeyin yalan olduğunu düşünmemeli. Artık oyunları da oyuncularla çekiyorlar. Gerçek ile CGI iç içe geçmiş durumda. Mesela üç gün sonra çıkacak olan "Detroit: Become Human" adlı oyun için tam 2000 sayfa senaryo çekilmiş. Yani olay çok başka yerlere gidecek gibi duruyor.

Stephen King'in meşhur "Canavarlar ve hayaletler gerçektir. İçimizde yaşıyorlar ve bazen onlar kazanıyorlar" cümlesinden yola çıkarak soracağım... Siz karakterlerinizin kendi korkularıyla yüzleşmesine izin veriyor musunuz?
Ben filmlerimde daha çok sanrılar kullanmayı tercih ediyorum. Reel olarak insanı kovalayan bir yaratıktan çok, "Bu gerçekten oldu mu?" sorusunu izleyiciye sordurmaya, dikkat ediyorum. Net olarak oldu mu, yoksa karakterin kafasında mı gerçekleşti? Filmlerimde doğaüstü bir durumu yirmi kişi birden yaşamaz. Teke tektir genelde o sahneler. Bence insan beyninde her şeyi var edebilir ve o duruma çok inanmaya başlarsa fantastik dediğimiz şeyler onun için gerçek olabilir.

Beslendiğiniz korku filmleri nelerdir?
Favori filmim 1980 tarihli Peter Medak filmi "The Changeling"dir. Filmin atmosferi ve mekanları büyüleyici gelir bana. Merdivenden kırmızı top düşmesi, kendi kendine hareket eden tekerlekli sandalye gibi daha sonra birçok filmde kullanılmış ve 'klişe' olmuş pek çok sahne vardır bu filmde. Onun dışında Polanski'nin Apartman Üçlemesi'ni, "Possession" (Andrzej Zulawski), "Don't Look Now" (Nicolas Roeg), "Calvaire" (Fabrice Du Welz) ve "Caché"yi (Michael Haneke) koyabilirim bu listeye... Carpenter'ın müthiş karlı atmosferli "The Thing"i de ara ara izlediğim filmlerden biridir... Korku dışında Anders Thomas Jensen en sevdiğim sinemacı sanırım. "Green Butchers", "Flickering Lights" ve "Adam's Apples" müthiş filmler...

Bir mülakatınızda fantastik öğelerin Türk sinemasında kullanılmadığını söylemişsiniz... Önümüzdeki sezon gösterime girecek internet dizileri vampir ve ütopik evren koruyucularını konu alacak. Siz televizyon için "Sahipli" dizisinde bazı denemelerde bulunmuş biri olarak bu yeni yapımların seyirci bulacağına inanıyor musunuz?
"Sahipli" dizisi on bölüm olarak planlandı. İzlenme oranları yüksek çıktı. Yurt dışında Fresh TV'de Top 10'a girdi. Özel kanallarla televizyona başladım. İkinci senemde "Şok"u yapmaya başladık. O zamanlar TV yayıncılığı çok daha zevkli ve eğlenceliydi. Şu anda televizyonda sadece 140 dakikalık diziler var. Dizi setlerinde günde 50 sayfa çekiliyor. Ben 3 haftada çekebiliyorum 50 sayfayı, ki bu bile normal değil! 3-4 yıl önce Türkiye'de yılda 30 korku filmi yapılıyordu. Zamanla simit sarayları gibi azaldı. Korku filmlerini trash metal'e benzetiyorum. Seyircisi azdır ama türe hakimdir. Özgün bir şey yaptığınızda da, başka filmlerden bir sahne alıp aynısını çektiğinizde de fark eder. **APM**

"ÜÇ HARFLİLER: BEDDUA", 15 HAZİRAN'DA SİNEMALARDA

Üç Harfliler: Beddua

Tunca ***ARSLAN***
tuncaarslan@yahoo.com

Türk Sinemasının **'En Mutsuz Son'**u

"Dokuzuncu Hariciye Koğuşu"nda, çocukluğunda yakalandığı ***mafsal iltihabı***, kendi söyleyişiyle 'kemik veremi' nedeniyle yürümekte zorlanan, hatta bir ***bacağının kesilmesi*** tehlikesiyle karşı karşıya bulunan, adını bilmediğimiz bir delikanlının yaşadıkları anlatılır.

Yayımlandığı yıl 1930 olmakla birlikte, son sayfasına yazarı tarafından düşülen tarih '5 Teşrinievvel 1915'tir ve bunca yıl önce yazıldığına inanmanın güç olduğu bir romandır "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu". Okur, artık tedavülden kalkmış birkaç sözcük dolayısıyla zaman zaman küçük duraklamalar yaşasa da baştan sona tertemiz bir Türkçe, gayet net anlaşılan bir olay örgüsü ve akıcı bir üslupla karşı karşıyadır bu Peyami Safa eserinde. Gerçekçiliğin, yoğun psikolojik betimlemelerle harmanlandığı bir 'hastalık' edebiyatıdır karşımızdaki. Ve çok özel bir aşk çıkar karşımıza... Elimdeki 144 sayfalık nüshanın (İnkilâp ve Aka Yay., 1963, sekizinci baskı) yaprakları epeyce sararmıştı ve cilt dağılmak üzereydi ama yine de başından kalkmadan okuyup bitirdiğimi belirteyim. "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu", Türk edebiyatının 'ince' ama derin mi derin klasiklerinden biridir.

Romanda, çocukluğunda yakalandığı mafsal iltihabı, kendi söyleyişiyle 'kemik veremi' nedeniyle yürümekte zorlanan, hatta bir bacağının kesilmesi tehlikesiyle karşı karşıya bulunan, adını bilmediğimiz bir delikanlının yaşadıkları anlatılır. Zaman, 'harp zamanı'dır. Mekanlar, bir süre tedavi gördüğü ve sık sık kontrole gittiği hastane, 'birbirine cerahatli adaleler gibi geçmiş, yaslanmış tahta evler'le dolu kenar mahallede annesiyle yaşadığı küçük ev ve babası bir zamanlar yanında çalıştığı için kendisini himaye eden Nazım Paşa'nın Erenköy'deki köşküdür. Fransız hayranı, tipik bir 'Tanzimat aydını' olan Paşa'nın, kahramanımızdan dört yaş büyük, neşeli ve delişmen kızı Nüzhet ise delikanlının aşk öznesi halindedir. Bir sohbette futboldan hoşlanmadığını belirten kahramanımız, "Keşke futbol oynasaymışım; belki de bacağımı Nüzhet'in aşkı kadar yormazdı" da diyecektir. Nüzhet'in, ileride hasta delikanlının bacağıyla da ilgilenecek olan, yaşça kendisinden büyük Doktor Ragıp'la evlendirilmek istenmesi de romanın temel düğüm noktalarından biridir.

Ruh hali ve morali sevdiği kızın ilgisine bağlı biçimde değişen, felaket gibi saadetin de hızla gelip gittiğine inanan delikanlı, özellikle Dr. Ragıp konusunda Nüzhet'in kendisine yalanlar söylediğine inanmakta, karamsarlığa kapılmaktadır. Kız, "Ben o adamla evlenmek istemiyorum" demektedir ama acaba gerçek öyle midir? İçinden, "Ah ben ruhumun içindeki ikinci ruhu bilirim, esrarı gören gözleriyle ve esrarı duyan kulaklarıyla, her şeyi sezer ve bana sezdirir ve beni aldatmaz; ah içim beni aldatmaz" diye geçiren zavallı delikanlı şöyle der:

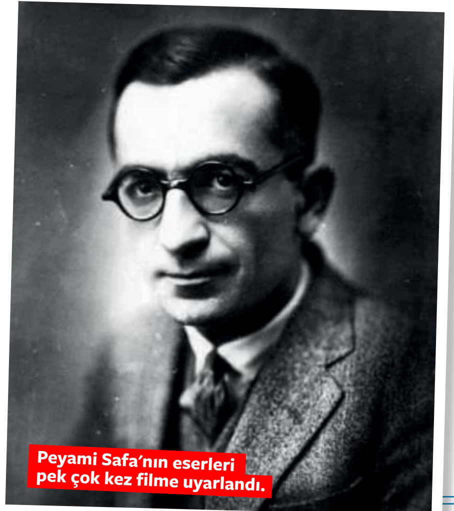
"Öyle bir yaşta idim ve öyle bir mizaçta idim ve çocukluğumda o kadar az oyun oynamıştım ve aldatmasını o kadar az öğrenmiştim ki yalan bana suçların en ağırı gibi geliyordu ve bir yalan söylendiği zaman insanların değil eşyanın bile buna nasıl tahammül ettiğine şaşırıyordum. Yalana her şey isyan etmelidir. Eşya bile!"

"Dokuzuncu Hariciye Koğuşu" 1967'de Nejat Saydam tarafından beyazperdeye aktarılır ve, özellikle finali düşünüldüğünde Türk sinemasındaki en karamsar, hatta 'seyirciyi isyan ettirecek' denli 'moral bozucu' bir film ortaya çıkar. Saydam, harp zamanı yerine 1960'ların İstanbulu'na taşıdığı, ilk sahnelerini neredeyse bir komedi havasında çektiği "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu"nda büyük oranda serbest uyarlama gerçekleştirmiş, finali ise tümüyle değiştirerek 'unutulmaz' kılmış, kanlı ve korkunç bir sonu uygun bulmuştur.

Romanda adı belli olmayan delikanlıyı filmde 'Burhan' (Kartal Tibet) olarak görürüz. Hülya Koçyiğit Nüzhet'i; Aliye Rona, Burhan'ın oğlunu Nüzhet'ten uzak durması konusunda uyaran anneyi; Muzaffer Tema, Dr. Ragıp'ı; İbrahim Delideniz de Nazım Paşa'yı canlandırır. Gencecik Şener Şen de filmin sonlarına doğru, koğuşta 'felaket tellallığı' yapan hasta rolüyle yer eder zihinlerde.

Nejat Saydam, Nüzhet ile Burhan arasındaki dört yıllık yaş farkını ortadan kaldırarak, "Hemen hemen aynı yaştaydılar"

> **Burhan, romandakinin tersine filmde, ağrıyan ayağına rağmen bir *futbol maçına* katılır ve Nüzhet'e sulanan kaleciye haddini bildirir.**

Peyami Safa'nın eserleri pek çok kez filme uyarlandı.

> Safa'nın ilk baskısını ***Nazım Hikmet'e ithaf*** ettiği romanı, bir yalnızlık ve mutsuzluk öyküsüdür.

der anlatıcı ses aracılığıyla. Trevanian'ın "Katya'nın Yazı" romanında çok daha derinlikli ve psikolojik boyutta ele alacağı, mesafeli, biraz aldatıcı, zarafeti kimi zaman baştan çıkartıcı hal alan bir karakter olarak çizilir Nüzhet. Filmin ilk yarım saatinde, köşkte sürekli partiler düzenleyen, arkadaşlarıyla dans edip eğlenen, Burhan'ın uzaktan seyredeceği sportif müsabakalar düzenleyen bir kızdır. Öyle ki Burhan, tıpkı Nazım Paşa gibi Nüzhet'i de "Yabancı tesirler altında şahsiyetini kaybetmiş" olarak görmenin eşiğine gelmiştir önceleri.

Burhan, romandakinin tersine filmde, ağrıyan ayağına rağmen bir futbol maçına katılır, iki gol atar ve Nüzhet'e sulanan kaleciye haddini bildirir. Bir keresinde de havuza atlayarak boğulmak üzere olan Nüzhet'i kurtarır. Oysa, "Ağaçların sıhhatini bile kıskanır" durumdadır ve sevdiği kızın dikkatini çekmek için yaptıkları, hastalığını daha da ağırlaştırır. "Geçen gün yolda ayağı kırılan bir atı öldürdüler. Öylesine kıskandım ki o atı" diyecek, "Bir şey ümit etmemenin rahatlığından başka barınacak ruhi bir köşem kalmamıştı" noktasına varacaktır.

İlerleyen yıllarda bazı sol aydınların sağ düşünce dünyasına seslenerek, "Alın Kemal Tahir'i, bize onu verin!" diyeceği Peyami Safa'nın 'manevi edebiyat' sularına henüz tam olarak girmediği yıllarda kaleme aldığı, ilk baskısını Nazım Hikmet'e ithaf ettiği romanı "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu", Tevfik Fikret dizelerine de yer veren, bir yalnızlık ve mutsuzluk öyküsüdür. Nejat Saydam'ın elinden çıkan senaryo bu temayı korumakla birlikte, iç karartıcı atmosferi ikiye katlayarak seyirciyi unutulmaz bir 'mutsuz son'la baş başa bırakır.

Peyami Safa romanını, "Beş dakika sonra hastaneden çıkıyorum. Son not: Bu odada başkaları inleyecekler. Onları şimdiden gayet iyi tanıyorum. Üstümden çıkarıp yatağa attığım robdöşambr içinde, ebediyen aynı insan bulunacak: Hasta" diyerek noktalar.

Saydam'ın finalinde ise Nüzhet, Burhan'ın ameliyatına girmediği için kocası Burhan'ı öldürür ve cinayet işlediği için asılarak idam edileceği korkusuyla delirir. İki genç bir ormanda çıkarlar son yolculuklarına.
Polisler etraflarını kuşattığında Burhan elindeki tüfekle Nüzhet'i öldürecek, sonra da intihar edecektir. Bir tür "Atları Da Vururlar" finalidir bu.

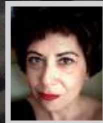
"Dokuzuncu Hariciye Koğuşu"nun yankılandırdığı sorulardan biri de şudur: Genç adam, hastalığı hak etmemişti... Ama acaba Nüzhet'i hak etmiş miydi? Yanıt vermek, çok zordur. **APM**

BEYAZPERDEDE **PEYAMİ SAFA** UYARLAMALARI

"Sözde Kızlar", Muhsin Ertuğrul, 1927
"Beyaz Cehennem / Cingöz Recai", Metin Erksan, 1954
"Cumbadan Rumbaya", Turgut Demirağ, 1960
"Dokuzuncu Hariciye Koğuşu", Nejat Saydam, 1967
"Sözde Kızlar", Nejat Saydam, 1967
"Alnımın Kara Yazısı", Ertem Göreç, 1968
"Sabahsız Geceler", Ertem Göreç, 1968
"Cingöz Recai", Safa Önal, 1969
"Sözde Kızlar", Orhan Elmaz, 1990
"Gölge", Mehmet Güreli, 2008
"Cingöz Recai", Onur Ünlü, 2017

KÖPEĞİM OLMADAN ASLA

Mark Cullen'ın ilk uzun metrajlı filmi "Los Angeles'ta Gizli Görev" (*Once Upon A Time In Venice*) Los Angeles'ın suç alemine dair bir aksiyon/komedi. Başrolde *Bruce Willis*, *John Goodman* ve *Jason Momoa*'ya katılan misafir oyuncuların varlığıyla şenlenen filmin senaryosu *Mark Cullen* ve kardeşi *Rob Cullen*'a ait.

Ebru **ÇELİKTUĞ**
ebruceliktug@gmail.com

Bruce Willis bu yıl 19 Mart'ta 63 yaşına bastı, ama her ne kadar yaş almaya devam etse de aksiyon filmlerinde görünmeye devam ediyor; fırsat buldukça da "Los Angeles'ta Gizli Görev" gibi bir komedide karşımıza çıkabiliyor. Bireysel silahlanma taraftarı, bir zamanların George W. Bush destekçisi ve militarizm sevdalısı olarak sinirimize dokunsa da Willis'te bir şeytan tüyü olduğu muhakkak. Belki de yaşı 50 civarındakiler için bu sempati, 1980'lerin ünlü dizisi "Mavi Ay"daki (Moonlighting) dedektif John Addison Jr. rolüne dayanıyor, kim bilir? Bruce Willis "Los Angeles'ta Gizli Görev"de komedyen köklerine geri dönerek Steve Ford adlı bir dedektife hayat veriyor.

Mark ve Rob Cullen Kardeşler ile Bruce Willis'in yolları aslında 2010 yılında "Zorlu Takip" (Cop Out) ile kesişmişti. Kevin Smith'in yönettiği film New York Polis Teşkilatı'ndan iki dedektifin (Bruce Willis ve Tracy Morgan) özel hayatlarıyla meslek hayatlarının iç içe geçtiği olaylarla bezeliydi.

Gerek mizah gerek olay örgüsü itibariyle "Zorlu Takip" ile "Los Angeles'ta Gizli Görev" arasında mizahi açıdan ve olayların şekillenişi anlamında sıkı bir bağ olduğu açık. Kevin Smith ilk kez kendi yazmadığı bir senaryoyu filme çekmişti ve Bruce Willis ile yaşadıkları uyumsuzluk Smith'in tanımlamasıyla 'ruh parçalayıcı'ydı. Willis ise Smith'in sette marihuana içip oyuncularla ilgilenmemesinden şikayetçiydi. Smith'e bakılırsa marihuana onun sanatsal yaratıcılığını besleyen bir materyaldi sadece.

Bruce Willis bu filmle komedi/polisiye sularına geri dönüyor.

Cullen Kardeşler bu kez olayları ve kişileri seyirciye daha net aktarabilmek için bir anlatıcıya ihtiyaç duymuş ki gitgide kalabalıklaşan olay ve karakterler nedeniyle bu, iyi bir çözüme benziyor. Anlatıcımız, Steve Ford'un yardımcısı John (Thomas Middleditch). John karakterinin uzak ara tüm karakterlerin önüne geçtiğini de belirtelim, Middleditch iyi bir komedyen.

Venice Beach'te kaykaycı çocuklara yaşam dersi veren ve kaykay kullanan Steve'in karakterine dair bir diğer ipucu, Pasifik Okyanusu'nun tam ortasındaki adalardan Los Angeles'a göçmüş Samoalı bir ailenin kayıp kızını John'a takip ettirip bulunca yatağa atması... Karşımızdaki dedektif işte böyle ele avuca sığmaz biri, umursamaz, ciddiyetten uzak, alaycı, kalender, pratik zekalı. Her şeye rağmen "Mavi Ay"daki Addison'ı mumla arattığı ise bir gerçek.

Film ilerledikçe, kız kardeşiyle beraber olduğu için dayak atmaya gelen Samoalı Kardeşler, John Goodman'ın canlandırdığı boşanmak üzere olan Steve'in yakın dostu Dave, Steve'in kol kanat gerdiği kız kardeşi Katey (Famke Janssen), Lew the Jew (Adam Goldberg) adlı bir emlakçı, kalbinin yarısı yumuşacık gangster Spider (Jason Momoa) ile tanışıyoruz ve hikaye giriftleşiyor. Tüm bu karakterler bir şekilde birbirine bağlanacak mı endişesi finalde sona erecek neyse ki.

Fiziksel heybeti nedeniyle "Conan" ve "Aquaman" rollerinin gönül rahatlığıyla verildiği Jason Momoa'nın canlandırdığı Spider ile Steve arasında olup bitenler ise hikayenin ana aksını oluşturuyor. Steve bir sebeple Spider'ın garajında duran arkadaşının arabasını geri alınca, yufka yürekli tarafıyla da şaşırtan Spider, Steve'in kuzeninin Jack Russell teriyer cinsi köpeğini kaçırıyor. Köpeğin peşine düşen Steve'e, karısına boşanırken her şeyini kaptıran Dave yardımcı oluyor. Bir yandan da satmak istediği binalara pornografik grafitiler çizildiği için Steve'e başvuran Lew the Jew var. Bunların dışında Steve filmde o kadar çok olayı çözmek zorunda ki, filmin hikayesini anlatırken bitmek bilmeyen bir ilişki zincirinden bahsetmek zorundasınız.

Willis'e filmde John Goodman, Thomas Middleditch ve Adam Goldberg eşlik ediyor.

Olayların ve ilişkilerin yoğunluğu ilk filmlerini çeken yönetmenlerin çoğunlukla düştüğü hatayı akla getiriyor doğal olarak. Ortalama bir film süresinde aklına gelen her karakteri, her espriyi, her olayı anlatmanın sonucu pek parlak olmuyor sonuçta. Cullen Kardeşler'in aslında yapmak istediklerinin ne olduğunu hissediyorsunuz: Seyircide iz bırakacak benzersiz bir dedektif yaratmak! Fakat olay karmaşası içine bolca karakter serpiştirince, gereken özeni gösteremedikleri için derinliksiz ve hızla unutulacak bir ana karakter çıkıyor karşımıza. **APM**

"LOS ANGELES'TA GİZLİ GÖREV", 22 HAZİRAN'DA SİNEMALARDA

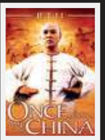
BİR ZAMANLAR SİNEMADA

Sinema tarihinde "Bir Zamanlar..." diye başlayan epey film var. Hepsini İngilizce isimleri altında toparladık... Startı veren elbette Sergio Leone...

ONCE UPON A TIME IN THE WEST (1968)
Y: Sergio Leone

ONCE UPON A TIME IN AMERICA (1984)
Y: Sergio Leone

ONCE UPON A TIME IN CHINA (1991)
Y: Hark Tsui

ONCE UPON A TIME IN MANILA (1994)
Y: Tony Y. Reyes

ONCE UPON A TIME IN MEXICO (2003)
Y: Robert Rodriguez

ONCE UPON A TIME IN RIO (2008)
Y: Breno Silveira

ONCE UPON A TIME IN SEOUL (2008)
Y: Hyeong-Jun Bae

ONCE UPON A TIME IN TIBET (2010)
Y: Wei Dai

ONCE UPON A TIME IN MUMBAI (2010)
Y: Milan Luthria

ONCE UPON A TIME IN ANATOLIA (2011)
Y: Nuri Bilge Ceylan

ONCE UPON A TIME IN UKRAINE (2015)
Y: Igor Parfenov

ONCE UPON A TIME IN BIHAR (2015)
Y: Nitin Chandra

Alkan **AVCIOĞLU**
alkanavcioglu@gmail.com

Sandıktan Çıkan **Filmler**

Seçimler sadece hayatı değil ***beyazperdedeki hikayeleri*** de işgal ediyor. Klasik dönemden bu yana 7. sanat, gözünü sıklıkla seçimler etrafında dolanan hikayelere çevirdi. ***Kampanyalar ve siyasi oyunlar*** üzerine mutlaka izlenmesi gereken, seçim temalı filmlere göz atmanın tam vakti.

ADAY (STATE OF THE UNION, 1948)
Frank Capra'nın 1948 tarihli romantik melodramı, seçimi arka plan olarak kullanan politik filmlerin önemli arketiplerinden birisi. Pulitzer ödüllü oyundan uyarlanan senaryosu, siyasette basamakları tırmanmaya başlayan zengin bir iş adamını merkeze alarak, hırs ve entrika dolu bir dünyayı perdeye taşır.

SON ÇIĞLIK (THE LAST HURRAH, 1958)
Dört dönem Boston valiliği yapmış James Michael Curley'den ilham alan John Ford'un 1958 tarihli uyarlama filmi, Amerikan politik dramlarının öncü örneklerinden. Valinin son kez girdiği seçimleri hikayenin arka planı olarak kullanan filme daha sonradan Curley tarafından dava açılmıştı.

CASUSLARA KARŞI (THE MANCHURIAN CANDIDATE, 1962)
Soğuk savaş döneminin paranoya dolu politik gerilimlerinin en iyilerinden biri olan 1962 tarihli klasik, tipik bir seçim filmi değil ama bir başkan yaratma filmi. John Frankenheimer'ın kariyerinin en iyi işlerinden "Casuslara Karşı", siyasi çıkar gruplarının seçim sürecinin üzerindeki görünmeyen elleri üzerine sert bir kabus.

KENTİN ÜZERİNDEKİ ELLER (LE MANI SULLA CITTÀ, 1963)
Seçim kampanyaları ve yarış dolu atmosferden ziyade seçim öncesi yolsuzluklarla ilgilenen bir film. Napoli'deki yerel seçimler öncesinde geçen hikaye, belediye meclisi üyeleriyle iş adamları arasındaki yozlaşmış ilişkilere odaklanır. Francesco Rosi'nin Venedik'te yarışan filmi Altın Aslan ödülünü kucaklamıştı.

EN İYİ ADAM (THE BEST MAN, 1964)
Gore Vidal'in kendi Broadway oyunundan uyarladığı film, ABD başkanlık seçimlerinin perde arkasında dönen dolaplara direkt olarak odaklanan ilk filmlerden birisi. Başrollerinde Henry Fonda ve Cliff Robertson'ın yer aldığı film, kirli bir siyasetle dolu rekabete odaklanışıyla, ileride pek çok filmin peşinden gideceği bir dramatik iskelet yaratır.

MICHAEL RIMMER'IN YÜKSELİŞİ (THE RISE AND RISE OF MICHAEL RIMMER, 1970)
Kevin Billington'ın yönettiği 1970 tarihli İngiliz filmi, politik parodilerin unutulmuş öncülerinden. Eleştirmenler tarafından burun kıvrılan film, pazarlamanın ve kamuoyu anketlerinin politik arenadaki etkisini perdeye taşıyan ilk filmlerden biri.

ADAY (THE CANDIDATE, 1972)
Türün hakiki klasiklerinden "Aday"; kazanma şansı olmadığı için aklına gelen her şeyi dürüstçe söyleyen genç aday Bill McKay'in birdenbire anketlerde kazanma ihtimali belirince, işlerin nasıl değiştiğini anlatır. Michael Ritchie'nin yönettiği ve Robert Redford'un performansıyla hafızalara kazınan film, senaryosuyla da Oscar Ödülü kazanmıştı.

BOB ROBERTS (1992)
Tim Robbins'in yönetmenlik koltuğunda olduğu bu mockumentary (sahte belgesel), muhafazakar bir folk şarkıcısının adaylık sürecini anlatır. 1990'ların ikinci yarısındaki pek çok Hollywood seçim hicvinin öncüsü sayılabilecek "Bob Roberts", siyasetin medyayla yaşadığı dönüşüme karşı son derece zeki bir eleştiri.

SAVAŞ ODASI (THE WAR ROOM, 1993)
1992 seçimlerinde Bill Clinton'ın kampanyalarını ve bunları yaratan ekibi anlatan film, bugün politik sinemanın kilometre taşlarından birisi. Chris Hegedus ve D.A. Pennebaker'ın yönettiği bu Oscar adayı belgesel, seçim kampanyalarının perde arkasını anlamak için anahtar niteliğinde.

> **Jay Roach imzalı "*Politik Oyunlar*", bugüne kadar HBO'nun aldığı en yüksek reytinge sahip TV filmi.**

Medya aracılığıyla sahte bir savaş yaratmanın sırrı bu filmde; "Başkan'ın Adamları".

BAŞKAN'IN ADAMLARI (WAG THE DOG, 1997)
Barry Levinson'un yönettiği iki Oscar adayı film, medya ve siyaset üzerine en başarılı taşlamalardan birisi. Seçim öncesi başkanla ilgili ortaya çıkan bir seks skandalını unutturmak için, Arnavutluk'ta sahte bir savaş ve bir kahramanlık hikayesi yaratılmasını konu alan filmin, David Mamet ve Hilary Henkin imzalı senaryosu, siyasilerin kamuoyu algısını manipüle etmek için neler yapabileceğini gözler önüne seriyordu.

KİRLİ YARIŞ (PRIMARY COLORS, 1998)
1990'ların siyasi taşlamalar furyasında Mike Nichols, Başkanlık yarışında yaşanan kirli oyunların merkezine idealist bir danışmanı yerleştirir. John Travolta ve Emma Thompson'ın başrollerde olduğu filmin Elaine May imzalı Oscar adayı senaryosu, Bill Clinton'ın hikayesinden ilham alıyordu.

SEÇİMLER (ELECTION, 1999)
Alexander Payne'nin ikinci filmi, siyasi bir seçim filmi olmasa da; lise seçimlerini bir metafor olarak kullanarak Amerikan siyasetinin aynasını tutar. Kendine özgü kara mizahıyla, 90'lar Hollywood sinemasının en zeki taşlamalarından biri olan "Seçimler", yönetmenin geçen yıl verdiği bir röportaja göre Obama'nın en sevdiği politik film.

ZİRVE MÜCADELESİ (THE CONTENDER, 2000)
Film eleştirmenliğinden yönetmenliğe geçiş yapan Rod Lurie'nin ikinci filmi, seçim öncesinde adaylara dair yaşanan dezenformasyon kampanyalarına yakından bakmaya çalışan ilk filmlerden. Başkan yardımcısı seçimlerindeki kirli oyunlar üzerine inşa edilmiş sıkı bir politik gerilim "Zirve Mücadelesi" Gary Oldman, Joan Allen ve Jeff Bridges'ten oluşan parmak ısırtan bir oyuncu kadrosuna sahip.

SOKAK KAVGASI (STREET FIGHT, 2005)
Genç ve aktivist bir avukatın, uzun süredir görevde olan güçlü bir valiye seçimde rakip oluşunun ardından başına gelenleri anlatan "Street Fight", ABD'de bir seçim yarışının ne kadar çirkinleşebileceğini göstermekte kurmacalara tur bindiriyor. Yönetmeni Marshall Curry'e Oscar adaylığı kazandıran cesur bir belgesel.

SEÇİM GÜNÜ (ELECTION DAY, 2007)
Seçim temalı çoğu film ve belgesel, seçim öncesi siyasi rekabete odaklanır. Katy Chevigny'nin "Seçim Günü" ise izleyicisini seçim gününde oy verme kargaşasının ortasına bırakıyor. ABD'de 2004 seçimlerinde oy verme gününde çekilen belgesel, oy vermeye çalışan vatandaşlardan sandık görevlilerine kadar uzanan 11 hikayeden oluşuyordu.

OYUN (RECOUNT, 2008)
HBO'nun Altın Küre adaylığı kazanan yapımı "Oyun", 2000'de Bush'un Al Gore'u Florida oylarının tekrar sayımıyla geçişinin olaylı hikayesini anlatır. Jay Roach yönetimindeki politik gerilim, Kevin Spacey, Tom Wilkinson, Laura Dern, John Hurt gibi güçlü bir kadroyu bir araya getiriyordu.

ZİRVEYE GİDEN YOL (THE IDES OF MARCH, 2011)
Georgle Clooney'nin yönetmenlik koltuğunda oturduğu film, kazanma şansını yok edecek bir skandalla burun buruna gelen bir başkan adayının hikayesini, idealist basın sözcüsünü merkeze alarak anlatır. Seçim yarışının arkasındaki mekanizmaları, kirli kampanyaları modern bir medya çağına uyarlayan film, senaryosuyla Oscar adaylığı kazanmıştı.

NO (2012)
Pablo Larrain'in dönemin TV estetiğini yeniden yaratarak seçim temalı politik filmlere taze bir soluk getirdiği "No", Pinochet'nin kaybetmesiyle sonuçlanan Şili tarihinin en önemli referandumunu anlatır. Hikayenin merkezinde ise negatif olan her şeyi bırakarak, pozitif mesajlı bir kampanya yaratan genç bir reklamcı vardır.

POLİTİK OYUNLAR (GAME CHANGE, 2012)
Julianne Moore, Woody Harrelson ve Ed Harris'in güçlü performansları ile seçim kampanyalarıyla ilgili filmler arasında ışıldayan bir yapım. Sarah Palin'in Başkan Yardımcılığı için gerçekleştirdiği seçim maratonunu anlatan, Jay Roach imzalı "Politik Oyunlar", bugüne kadar HBO'nun aldığı en yüksek reytinge sahip TV filmi.

WEINER (2016)
Gözden düşen New York'lu bir politikacının tekrar vali adayı olmasını konu olan belgesel, dezenformasyonla dolu bir politik sistemin hızını perdeye taşımayı başaran nadir yapımlardan. Josh Kriegman ve Elyse Steinberg'in yönettiği film, baş karakterinin skandallarla dolu kariyeri bir kenara; asıl olarak fon peşinde koşmak durumunda olan politikacıları sistemin nasıl yuttuğunu gözler önüne serer.

Dezenformasyon ve "Weiner".

BİLİMKU GÖZÜNÜ

UZAY YOLCULUĞU, SOLUCAN DELİKLERİ, MAYMUNLAR, ANITSAL TAŞLAR VE İNSANLIĞIN GELECEĞİ... NİSAN AYINDA 50'NCİ YAŞINI KUTLAYAN 1968 YAPIMI "2001: UZAY YOLU MACERASI" (2001: A SPACE ODYSSEY) VE "MAYMUNLAR CEHENNEMİ" (PLANET OF THE APES) YALNIZCA BU ORTAK PAYDALARDA BULUŞMUYORLARDI. BU İKİ BAŞYAPIT AYNI ZAMANDA BİLİMKURGU SİNEMASININ MAKUS TALİHİNİ DEĞİŞTİREN FİLMLER OLARAK TARİHE GEÇTİLER.

RGU AÇTI

Roger Ebert, “2001”e dair 1997’de kaleme aldığı bir yeniden değerlendirme yazısında filmin 4 Nisan 1968’deki Los Angeles galasında aktör Rock Hudson’ın “Ne lan bu?!” nidasıyla salonu yarıda terk ettiğini aktarır. Hudson belki de böyle düşünmekte ne o gün ne de bugün için haksızdır. “2001” ne olduğundan ziyade ne hissettirdiği, ne anlattığından ziyade ne yaşattığına odaklanılması gereken bir filmdir.

Aynı günlerde gösterime giren bir başka bilimkurgu, Franklin J. Schaffner’ın çektiği, Fransız yazar Pierre Boulle’un romanından uyarlanan “Maymunlar Cehennemi” de kelimenin her iki anlamıyla anıtsal finaliyle müthiş bir derinlik barındırır.

Bu iki film bilimkurgu sinemasını felsefenin sularına çekmiş, bıraktıkları izlerle çerezlik bir eğlenceden saygı duyulası bir janr haline getirmişlerdir. İkisi de felsefenin ana dertlerinden “Neredeyiz?” ve “Nereye gidiyoruz?” sorularına yanıt ararlar. Üstelik, tek ortak noktaları da bu değildir...

“Maymunlar Cehennemi” bir uzay mekiğinde açılır. Astronot George Taylor’la (Charlton Heston) tanışırız. Derin uykudaki üç ekip arkadaşıyla birlikte uzayın derinliklerinde görevdedirler. İşler ters gider ve girdikleri solucan deliği yüzünden bilinmeyen bir gezegene düşerler. Gezegende evrim tersine dönmüştür: Maymunların yönettiği, insanların ilkel ve vahşi canlılar olarak doğada salındıkları bir gezegendir burası. Taylor ve arkadaşları gezegenin hakim ırkı maymunlar tarafından esir alınırlar. Boynundan yaralanan Taylor bir süre konuşamaz. Maymunlar diğer insanlara yaptıkları gibi onu da vahşi bir yaratık gibi kafese kapatırlar. Taylor ırklarının kökenini binlerce yıl öncesindeki insanlarda arayan iki ‘bilim maymunu’nun yardımıyla kaçar. Yanında gezegenin ilkel yerlilerinden güzel Nova (Linda Harrison) da vardır. At sırtında sahilde ilerlerlerken yarı beline kadar kuma gömülmüş Özgürlük Heykeli’ni gördüklerinde Taylor çıldırır. Başka bir gezegende değil, aslında Dünya’da olduğunu ama insanlığın yüzlerce yıl önce kim bilir ne şekilde (filmin çekildiği yıllarda nükleer paranoya dünyada had safhadaydı) kendi kökünü kuruttuğunu, kalan bir avuç insanın da evrimleşip hakim ırk haline gelen maymunların gerisine düşen ilkel canlılara dönüştüğünü anlar. Filmin başından beri hiç hazzetmediği kendi ırkıyla ilgili hissiyatında yanılmamıştır: İnsanlık aptalca hırslarıyla kendi kendini yok etmiştir!

“2001”in belli bir hikaye örgüsüne sahip olduğunu söylemek zordur. Film henüz tarih öncesi çağlarda bir grup primatı gözlemlediği yaklaşık yarım saatlik diyalogsuz bir bölümle başlar. ‘İnsanın Doğuşu’dur bu bölümün adı. Üstün bir güç/ırk tarafından yaratılıp oraya konulduğu aşikar olan

anıtsal bir taşın etrafında toplanan primatlardan biri elindeki kemiği havaya fırlatır ve kemiğin bir anda uzaydaki bir uyduya dönüşmesiyle binlerce yıl ileriye sıçrarız. Bir uzay yolculuğundaki Dr. Heywood Floyd'la (William Sylvester) tanışırız. Dr. Floyd'un gemideki gündelik hayatına bizi tanık ettikten sonra film bu sefer Discovery One uzay mekiğini idare eden iki astronotun, Dave Bowman (Keir Dullea) ve Frank Poole'un (Gary Lockwood) görevlerine geçeriz. Bu arada filmin başında gördüğümüz anıtsal taş Jüpiter'in bir uydusunda astronotların karşısına tekrar çıkar. Dave ve Frank geminin ana bilgisayarı HAL 9000'in giderek kontrolden çıktığını fark eder. Çok geçmeden HAL'i devre dışı bırakan Dave'in bir solucan deliği vasıtasıyla barok bir odaya yolculuğunu izleriz. Yaşlanır. Anıtsal taş bu kez ona bu odada görünür. Sonunda uzayın derinliklerinde bir Yıldız Çocuk olarak yeniden hayata gözlerini açar.

Gördüğünüz gibi, özetlemeye çalışmanın insanı absürt durumlara soktuğu "2001" izleyiciye düz bir öykü anlatmaktan ziyade, bir deneyim yaşatmayı amaçlar. Bu, insanoğlunun en başından geleceğe taşınan, ilk alet kullanmayı öğrenmekten uzayı fethetmeye soyunduğu günlere uzanan, zamanları aşan, yıldızların ötesine geçen hikayesidir. İnsanlık doğum-ölüm-doğum döngüsünde ilerlerken teknolojide iğneyle kuyu kazar gibi ilerler ve sonunda aşkın bir varlığa dönüşür. Bu yolda rehberi o anıtsal taşı yerleştiren üstün güç/ırktır.

"Maymunlar" vizyona çıkar çıkmaz bir alkış tufanı kopmuştur. Film, 1960'larda iki kutuplu dünyada zirve yapmış nükleer paranoyaya, ABD'deki ırk, sınıf hatta cinsiyet mücadelelerine dair müthiş bir alegori sunar. Filme yüklenen anlamlar yapımcılarının amaçladığının bile ötesine geçer. Sammy Davis Jr.'ın bir gösterim sonrası yapımcıların yanına gidip 'o ana kadar izlediği Siyahlar ile Beyazların ilişkisine dair en iyi film olduğunu' söylediği rivayet edilir. Filmin iki yapımcısının bu sözler üzerine birbirlerine şaşkın şaşkın baktıkları da...

Sinema tarihinde "2001"in dramatik yapısına benzer bir film daha bulmak zordur. Filmi diyaloglar ve karakter gelişiminden ziyade görsel yapı ve müzik sürükler. Zor bir filmdir bu, izleyiciden yoğun katılım talep eder. Kubrick bir sinema filmi değil de bir senfoni inşa etmeye soyunmuş gibidir. Biraz da bu alışılmışın dışında yapısı sayesinde filmin ilk gösterimleri biraz netameli geçmiştir. Gelgelelim, çok geçmeden, özellikle de finaldeki Yıldız Geçidi sekansının 'psychedelic' görüntüleri nedeniyle '68 kuşağı gençleri filmi bağırlarına basarlar.

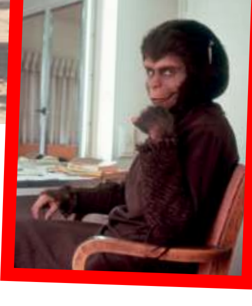
Film ilk elde eleştirmenler arasında da iyi kavranmaz. Örneğin Pauline Kael filmi 'hayal gücünden yoksun' bulurken, 4 üzerinden 4 yıldız verdiği eleştirisinde Roger Ebert filmin 'kozmik ölçekte fevkalade başarılı' olduğunu yazmıştır.

İki film de insanlığın geleceğine endişeli gözlerle bakar. İnsanoğlunun yarattığı teknoloji aynı zamanda bir tehdittir. Gelgelelim, "2001"in tartışmaya açık finali pek çokları tarafından 'iyimser' bulunur.

> **"*İki film de* insanlığın geleceğine endişeli gözlerle bakar. İnsanoğlunun yarattığı teknoloji aynı zamanda onun için bir tehdit teşkil eder."**

Hatta bir bakış açısına göre, “2001” Kubrick’in iyimser yapıtlarındandır. Büyük usta filmini insanlığın yıldızlara yaptığı yolculukta büyük merhaleler kaydettiğini ve bu ilerlemenin süreceğini hatta belki de Yıldız Çocuk üzerinden yepyeni bir safhaya geçmekte olduğunu ima ederek bitirir.

“Maymunlar” sinema tarihinin en muazzam ve şaşırtıcı finallerinden birinde insanlıktan umudunu kesmiş bir kareyle sona erer. Kaba tabirle maymundan gelen insanlık, hırsı, açgözlülüğü, kötücüllüğü yüzünden tüm gücünü ve yaratıcılığını sıfırlamış, yüzlerce yıl sonra maymunların boyunduruğu altına girmiştir. Taylor, Dünya’dan ayrılmamış olduğuna üzülmeli midir, yoksa sevinmeli mi, orası izleyiciye kalmıştır!

İki film için de müzik hayati önem arz eder. “Maymunlar”ın bestelerinin arkasındaki Jerry Goldsmith’in görevi çok uzak bir gelecekteki Dünya’yı bambaşka bir gezegenmiş gibi gösterecek tınılar yaratmaktı. Goldsmith hayli avangard bir yaklaşımla inşa eder bestelerini. Notalar dengesizce akar, sanki önce besteyi yapmış, sonra onları tersten çalmıştır. Taylor’ın tepetaklak olan dünyasını müzikler enfes yansıtır.

Öte yandan, “2001” için müzik resmen görsel yapıdan ayrılamayacak kadar önemlidir. Görüntüler müzik aracılığıyla içimize işler. Kubrick önce “Spartaküs”te (Spartacus) de birlikte çalıştığı kompozitör Alex North’la anlaşmıştır. Fakat filmin kurgusuyla uğraşırken ilham vermesi için Richard Strauss’un meşhur tınıları başta olmak üzere birçok klasik besteden faydalanır. Uydu ve mekiklerin adeta birbirleriyle vals yaparcasına uzayda dans ettikleri görüntülere bu bestelerin mükemmelen eşlik ettiğini görünce, North’un bestelerinden vazgeçer. Besteleri yapıp teslim eden Alex North’un acı gerçeği filmin galasında fark ettiği söylenir.

İki başyapıtın da yönetmenleri dışında birer önemli daha yaratıcısından söz etmek doğru olur: “Maymunlar” için Rod Serling, “2001” için Arthur C. Clarke...

Rod Serling o yıllarda çok önemli bir TV yazarıydı. 1950’lerin sonlarında yarattığı TV dizisi “The Twilight Zone” beş sezon boyunca birbirinden ilginç bilimkurgusal/fantastik öyküler anlatmıştı. Diziye bugün bile bakarsanız günümüzün pek çok bilimkurgusal konseptinin o yıllarda o 25 dakikalık öykülere sığdırıldığını görürsünüz. Bu açıdan dizi hayli öncü bir görev

“MAYMUNLAR CEHENNEMİ”NİN DEVAMI

Filmin ticari başarısının ardından 1970’lerde hikayenin önünü arkasını dolduracak tam dört devam filmi çekildi. Onları 1974’te kısa soluklu bir TV dizisi izledi. Hiçbiri ilk filmin yanına yaklaşacak türde değildi. 2001’de Tim Burton; Mark Wahlberg, Tim Roth, Helena Bonham Carter, Michael Clarke Duncan, Paul Giamatti ve Estella Warren’dan mürekkep bir kadroyla bir yeniden çevrime imza attı ama bu film de bugün pek iyi anılmıyor. 2011’de Fox seriyi yeni bir vizyonla güncelledi. Üç başarılı filmden sonra şimdi dördüncü bir filmin daha geleceği konuşuluyor.

“2001”İN DEVAMI

Kubrick'in kafasında bir devam filmi çekmek asla yoktu. Ne var ki, MGM'e güvenmiyordu. Haliyle tüm setleri, aksesuarları, minyatür ve baskıları, hatta kullanılmamış sahnelerin baskılarını imha ettirdi. Clarke 1982'de “2010” isimli bir devam romanı yazdı ve bu roman iki yıl sonra Peter Hyams yönetiminde Roy Scheider, John Lithgow, Helen Mirren, Bob Balaban ve elbette Keir Dullea gibi isimlerle sinemaya uyarlandı. Film ne yazık ki bugün pek hatırlanmıyor. Clarke “2061” ve “3001” isimli iki devam romanı daha yayımladı.

üstleniyordu. TV'de bilimkurgunun önünü açmıştı. Serling'in “Maymunlar” senaryosu bir süre önce McCarthy soruşturmaları yüzünden kara listeye giren senarist Michael Wilson tarafından yeniden ele alındı. Meşhur final ise Serling'in elinden çıkmıştı ve senaryoda kaldı.

Beri yandan, Kubrick, “2001”i çekmeden birkaç yıl önce dünya dışı yaşama kafa yoruyordu. Arthur C. Clarke'la tanıştığında ona ‘insanın evrenle ilişkisini anlatan’ bir film çekmek istediğini söylemişti. Clarke ona öykülerinden “The Sentinel”i uyarlayabileceklerini söyledi. Böylece hayatlarının dört yılını birlikte bu çılgınca projeye harcayacakları bir döneme adım atmışlardı.

Bilimkurgu sineması, tıpkı bilimkurgu edebiyatında olduğu gibi, saygınlığını çok geç edinmiştir. Açıkçası, janr bu konuda “2001” ve “Maymunlar”a çok şey borçludur. Özellikle 1950'lerde ucuz ve bol bilimkurgu filmlerinin Amerikan sinemasını istila etmesiyle türün çerezlik bir eğlencelik

olduğu algısı yerleşmişti. Bu iki film bilimkurgunun eğlence değil de düşünce ağırlıklı, geleceğe dair felsefi hatta varoluşsal bir duruş sergilemesi gerektiğini gösterdiler.

Bu iki film sayesinde 1968'in türün miladi yıllarından biri olduğunu söyleyebiliriz. Bu iki film olmasaydı George Lucas'ın “Yıldız Savaşları”nı (Star Wars), Steven Spielberg'in “Tehlikeli İlişkiler” (Close Encounters Of The Third Kind) ve “E.T.”yi, Ridley Scott'ın “Yaratık”ı (Alien), James Cameron'ın “Avatar”ı çekmeleri mümkün olmayabilirdi.

İki film de 1969 yılı Oscar'larında yaratıcılarının en çok alay edilmekten korktukları yönleriyle, “2001” görsel efektleriyle, “Maymunlar” ise makyajlarıyla ödüllendirilmiştir.

İşin ilginci, Kubrick'in Oscar kazanamadığı bilgisi yanlıştır. Görsel efekt Oscar'ı doğrudan onun adına verilir. Filmdeki her bir görsel efekti Douglas Trumbull'un danışmanlığında A'dan Z'ye o tasarlamıştır. Haliyle, bu Oscar'ı sonuna kadar hak etmiştir. “Maymunlar” ise o yıllarda makyaj henüz Akademi'nin ödüllendirdiği bir dal olarak tescillenmediği için (kategori 1981'de isimlendirilecekti), makyajlarından sorumlu John Chambers'a gösterdiği üstün yaratıcılıktan ötürü bir Onur Oscar'ı kazandırmıştır.

Nihayetinde, iki film de esas ödülü ertesi yıl aldı: 1969'da Apollo 11 mürettebatı Ay'a ayak bastı! **APM**

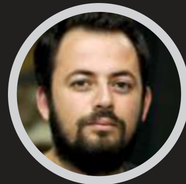
Giovanni Scognamillo'ya ithafen

Keyif

ŞAHESER

YORGUN ÖLÜM

Alman Sineması'nın ve sessiz sinemanın altın yıllarına ait benzerleri kadar bilinmese de *Fritz Lang*'ın filmografisindeki nefis seyirliklerden biridir "Yorgun Ölüm" (*Der Müde Tod, 1921*). Savaş travmasıyla boğuşan Weimar Cumhuriyeti dönemine dair kodları içinde barındıran, *hikaye kurgusu eskise* de atmosferi bugünden bakıldığında bile şaşkına çeviren bir yapıt.

Murat Emir ***EREN***
memireren@gmail.com

Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle birlikte Almanya, yenilginin travması ve rejim değişikliğinin getirdiği sosyopolitik sancılarla doğan Weimar Cumhuriyeti'yle bambaşka bir yola girmişti. 20'li yılların sinemasını ve hatta günümüzün sinemasını dahi şekillendirdiğini iddia edebileceğimiz bu dönem için, sinemada yeni anlatı biçimlerinin özgürce ve bu denli bir özgüvenle perdede arz-ı endam eylediği çok az dönemden biri olduğunu söylemek mümkün. Kimilerinin yüzyıl başı bunalımının doğal bir sonucu olarak gördüğü bu dönemin biz sinemaseverlere hediyesi, Friedrich Wilhelm Murnau, Georg Wilhelm Pabst, Robert Wiene ve Fritz Lang gibi büyük yönetmenlerin filmleri ve Alman Ekspresyonizmi gibi bir akıma dahil muazzam yapıtlar olmuştu. Savaş sonrası Almanya toplumunun endişeleri, korkuları, paranoyaları ve aynı zamanda bir anda toplumun kendisini içinde bulduğu liberal demokrasinin etkisi filmlerin hem içeriklerini hem de anlatı biçimlerini epey etkilemişti. Şehirlerin ruh halini, toplumun ruh haliyle bütünleyerek yansıtan altüst olmuş grotesk, köşeli dekorların, ışık-gölge oyunlarının, neredeyse gotik hikayelere öykünen ıstırap dolu ana kahramanların, hikayelerin oluşturduğu bir dolu filmden bahsediyoruz. 1921 yapımı "Yorgun Ölüm" (Der Müde Tod) ya da

Filmin set tasarımları Fritz Lang ustalığını gösteriyor.

İngilizce ismiyle "Destiny" (Kader) de bunlardan biri olarak kabul edebileceğimiz, karanlık bir hikaye ve sürprizli bir atmosfer vaat ediyor. Dönemin sinemasının ruhuna şiirsel bir anlatı ve sihir de ekleyen Lang, filmde görsel olarak bugün için bile seyri etkileyici anlara yer veriyor.

Lang'ın filmi Almanya taşrasında adı sanı belirsiz bir kasabada açılıyor. Ölüm olarak tasvir edilen gizemli bir adamın gelip, devcileyin bir araziyi kasabanın önde gelenlerinden satın alması ve burayı ne kapısı ne de penceresi olan bir duvarla çevirmesinin ardından ahali duvarın ardında ne olduğunu merak ededursun, Ölüm, bu kez kasabaya uğrayan nişanlı bir genç kızla oğlana yaklaşıyor, yolculukları sırasında mola verdiklerinde. Kız ve oğlanın masasına oturan Ölüm, genç kız bir an için gidip geri geldiğinde genç erkeği alıp götürüyor. Çaresizce nişanlısını arayan genç kız, ahaliden, genç oğlanı olsa olsa hiçbir girişi olmayan ve Ölüm'ü sembolize eden gizemli adamın da nasıl girip çıktığını anlamadıkları o büyükçe duvarın ardında bulabileceğini öğreniyor. Bu duvarı bulup da hiçbir şekilde aşamadıktan sonra, bir an, duvarın içinden gelip geçen hayaletleri, ölüleri fark edip, nişanlısını aslında ölümün alıp götürdüğünü anlamak suretiyle baygın düşüyor. Uyandığında yaşlı bir eczacı ya da lokman hekimle olduğunu fark eden genç kız, buradaki zehirlerden birini içip intihar ediyor ve yeniden uyandığında bu kez kendisini Araf'ta, Ölüm'le birlikte buluyor. Mumlarla dolu bir yeraltı odasında, mesaisini verdiği mekanda genç kızı ağırlayan Ölüm, nişanlısını geri getirebilmesi için ona üç şans veriyor. Üç farklı mekanda ve kılıkta, nişanlısını ölümle sonuçlanacak kaderinden kurtarabileceği üç şansını değerlendirmek üzere genç kız kendisini bir zamanların İran'ı, Venedik ve Çin'de buluyor, en nihayetindeyse ölümü yalnızca sevginin yenebileceği gibi bir noktaya evriliyor hikaye.

Lang'ın, karakterler ve hikayenin getirdiği bütün karamsarlığı, şiirsel anlatımı ve görsel efektlere harcadığı yoğun mesai sonucu elde ettiği sihirli atmosferiyle harmanladığı filmi "Yorgun Ölüm", bir karakter olarak Ölüm'e, kendisinden de, yaptığı işten de sıkılmış, hüzünlü, depresif bir rol biçiyor. Ünlü mumlar odası sahnesinde, Ölüm'ün çalıştığı mesai alanını muazzam bir hayal gücü ve nefis bir set tasarımıyla betimleyen Lang, Bernhard Götzke'nin olağanüstü performansıyla ölümü ete kemiğe bürümekte zorlanmıyor. Götzke, ürkütücü olduğu oranda duyarlı bir ölüm portresi çıkarırken, filmin metafizik olanla fiziksel olanın iç içe geçtiği atmosferine büyük bir katkı sunuyor. Ölümün, nişanlısını kurtarması için sunduğu üç şans, egzotik memleketlerde geçen oryantalizm esintili epizotlarla perdeye yansıyor ve bugünden bakıldığında politik olarak bir hayli problemli duruyor. Bununla beraber Lang'ın tercihi, dünya savaşında, yerel halkın hakkında en ufak bir fikrinin olmadığı cephelerde, müttefiklerle beraber çarpışan Alman ordusunun ve geride kalmış imparatorluk rejiminin bir nevi alegorisi olarak da algılanabilir. Zira filmde genç kız, elindeki üç hakkı da değerlendiremiyor ve bu dış cephelerde başarı elde edip de sevgilisini kurtaramıyor, ancak kasabasında büyük bir fedakarlıkla bir yangından bir bebeği kurtarırken hayatını yitirmek suretiyle sevgilisine metafizik dünyada kavuşup ebedi huzura eriyor. Böylelikle belki de yeni cumhuriyet olarak niteleyebileceğimiz bir bebeğin hayatı kurtulmuş olurken, savaşa rağmen yıkılıp dökülmüş köhne bir devlet kurumunun içinde, eski imparatorluk olarak anabileceğimiz genç kız yitip gidiyor. **APM**

"Yorgun Ölüm" İçin Ne Dediler?

Peter Bradshaw
Lang'in 1921'deki gizemli sessiz melodramı; tutkusu, gizemi ve sofistike tavrı ile büyüleyen bir aşk ve ölüm kıssasıdır.

Tom Huddleston
Muhteşem görsel efektler -uçan halı sekansı- ekspresyonist setler, rüyayı andıran çözünmeler ve post-modern kamera oyunları bir arada.

Tara Brady
1921 yılından, sinemanın büyük ustalarına hatta bugüne ilham veren bir film.

J.E. de Cockborne
Çarpıcı olan şey, önceki örneklerin aksine, drama türünün köklerine sahip çıkarken, Lang'ın çok farklı anlatım tarzları denemesi.

Engin Ertan
Fritz Lang'ın en bildik filmlerinden olmasa da sonraki yıllarda çekeceği başyapıtların habercisi ve neredeyse onlar kadar iddialı bir klasik.

Cem **ALTINSARAY**
cemaltinsaray@gmail.com

Beyoğlu Sineması **Kurtuldu Mu?**

Siz bu yazıyı okurken sinemayı yaşatma ***mücadelemizin birinci yılını*** dolduruyor olacağız. Bir yılda nereden nereye geldik, neyi başardık, neyi başaramadık, ne durumdayız, arz edeyim efendim.

Beyoğlu Sineması yönetimi, 12 Haziran 2017 tarihinde web sitesinden sinemanın film piyasasına olan birikmiş borçlarını ödeyemediği ve ticari faaliyetini sürdürmek olanağı kalmadığı gerekçesiyle ay sonunda kesin olarak kapanacağı duyurusunu geçti. Bendeniz 20 küsur yıldır tanıdığım, sinemanın kurucu ortağı ve müdürü olan Temel Kerimoğlu'na ulaşarak bilgi alışverişinde bulundum. Bu doğrultuda Twitter'da bir zincir yazdım. Sosyal medyada giderek daha sık rastladığımız türden, kimi hüzün ve kabulleniş, kimi isyan ve reddediş içeren tekil tepkiler, yüzlerce kez paylaşılan bu zincirin altında çığ gibi büyüdü ve o kadar da çaresiz olmadığımızı anladık. "Sinemayı yaşatmak için ben ne gerekiyorsa yapmaya hazırım" diyen yüzlerce insanın varlığından aldığımız cesaretle ve kardeşim gibi sevdiğim sinema yazarı arkadaşım Utku Ögetürk'le birlikte önce sinema yönetimiyle, ardından alacaklılarla kafa kafaya verdik ve etraflı değerlendirmeler yaptık. Konuştuğumuz her şeyin havada kaldığını, tek gerçekçi çıkış yolunun sinemada acilen yönetim değişikliğine gitmek olduğunu gördük. Ve "Sinemanın bizim olması mı, yaşaması mı? Yaşaması!" diyen kurucusu Baha Serter'in de etkisiyle, Utku ve ben Beyoğlu Sineması'nı sahiplendik. Film şirketleri bu sayede işletmeyle ticarete devam etmeyi ve yeniden film vermeyi kabul ettiler. Ve sinema kapanmadı. İstanbulluların yıllarca kendilerini evlerinde hissettikleri bir yaşam alanını farelerin cirit attığı, terk edilmiş bir mezbeleye dönüşmekten, ondan fazla çalışanı da işsiz kalmaktan kurtardık. Binlerce insanın birlikte nefesini tutarak, birbirinin kalp atışını duyarak, ayin yaparcasına yüzden fazla film izleyebilmesini sağladık. Antalya'da engellenen Ulusal Yarışma'nın İstanbul'da hayata geçirilebilmesi için salonumuzu bedelsiz kiraladık. Film festivalleri, galalar, özel gösterimler yaptık. Hepsi iyi hoş. Peki sinemayı yaşatabilecek miyiz? İşte bu soru henüz yanıtını bulmuş değil. Ama arıyoruz inanın.

Beyoğlu Sineması yönetimini devraldığımızda yıllardır ödenemeyen dev bir borç yükünün altına girdik. Söz konusu borç sinemada gösterilen filmlerin hak sahiplerine yahut dağıtımcılarına yıllardır yapılamayan ödemelerden ibaret de değildi. DCP cihazlarının bakım ve onarımını üstlenen mühendislik firmasından, aidat ödemeleri aksatılmış iş hanına, yıllarca hizmet ettikleri sinemadan tazminat alacaklarını bekleyen eski personelden, vergi dairesine, onlarca kalem borç ve sayısız alacaklımız vardı. Utku da ben de hayatını yazıp çizerek kazanan ve kendileri kirada oturan iki sinemaseverdik ve sinemaya olan tutkumuzun günün birinde bizi bu kadar büyük bir sorumluluğun altına girmeye mecbur edeceğinden habersizdik. Sinemanın başına paramızla değil, aklımız ve yüreğimizle bir şeyler başarmak hayaliyle geldik. "Vay dertleri sinemayı ele geçirmekmiş"ten tutun da, "pis gayrimenkulcüler"e nice hakaret işittik, karalamaya maruz kaldık. Ortada ele geçirilecek bir şey yoktu oysa. 1989 senesinde bugün iyisinden bir ev sinema sistemi almaya bile yetmeyecek tutarda bir sermayeyle kurulmuş, 30 yıl boyunca sermaye artırımı yapılmamış, kayda değer tek bir varlığı bulunmayan, sabit giderlerini dahi karşılayamayan, personelinin maaşını dahi ödeyemeyecek noktadaki batık bir işletme vardı. Bu sinema diyelim ki bir Atlas Sineması gibi üzerinde bulunduğu mülkün sahibi de değildi üstelik. Ayda 20 bin liraya yakın bir kira ödemekle mükellefti.

2018 yılında bağımsız sinema işletmek dünyanın hiçbir yerinde kolay değil. Almanya'dan, Kanada'dan, Arjantin'den de bağımsız sinemaların kapandığı haberleri geliyor. Neden, çünkü kitleye değil belli bir altkültüre hitap eden niş bir ürün satarak hayatta kalmaya çalışıyorsun. Ve sattığın şey hiç para vermeden de ulaşılabilen (internet, korsan, vb.) bir şey. Kaldı ki Beyoğlu Sineması, önce kapısı sokağa açılan tüm kent sinemaları gibi Türkiye'ye özgü bir çarpıklık olan dağıtım ve işletme tekelinden, sonra da düne kadar yaşadığımız şehrin gözbebeği olan Beyoğlu'nun kültür-sanat merkezi kimliğini yitirmesi ve neredeyse yok edilmesinden nasibini ziyadesiyle almış bir yer. Fakat ilk günden beri bizimle saf tutan, mücadele eden oyuncuların, yönetmenlerin, yazarların, gazetecilerin, siyasilerin, gönüllülerin, çalışanların ve tabii ki en çok da sinemasına sahip çıkan seyircinin desteğiyle bu sinemayı yaşatabileceğimize ve ileriki kuşaklara

> **Beyoğlu Sineması yönetimini devraldığımızda *yıllardır ödenemeyen* dev bir borç yükünün altına girdik.**

Şunun şurasında kapısı sokağa açılan kaç sinema kaldı ki?

> Film şirketlerine olan *borcu sıfırladık*. Bunu ilk kez burada ilan ediyorum ve bugünü görebildiğimiz için çok ama çok mutluyum.

aktarabileceğimize kalben inandık. Ne yaptıksa bu inançla yaptık. Müsaadenizle biraz daha açayım.

En başta "Siz deli misiniz?", "Neden böyle bir çılgınlık yapıyorsunuz?", "Olacak iş mi!", "O borç kapanır mı!" diyenlere inat çalıştık, çabaladık ve film şirketlerine olan borcu sıfırladık. Bunu ilk kez burada ilan ediyorum ve bugünü görebildiğimiz için çok ama çok mutluyum. Bunu büyük ölçüde, bir hafta kadar kısa bir sürede insanüstü bir gayretle ortaya çıkardığımız sadakat kart projesiyle başardık. Hâlâ hatırı sayılır seviyedeki sair borçları kapatabilmek ve Beyoğlu Sineması'nı tek kuruş borcu olmayan bir işletmeye dönüştürebilmek için de gece gündüz çalışmaya ve kafa patlatmaya devam ediyoruz. Bir yandan borcu kapatmak kadar, uzun yıllardır hiçbir yatırım yapılmamış, tek bir çivi çakılmamış, eskimiş, köhnemiş ve tüm cazibesini yitirmiş bir iş yerini bugünün ihtiyaçlarına cevap veren modern bir tesis haline getirebilmek için de var gücümüzle çalışıyoruz. Sponsor desteğiyle yepyeni bir salonumuz, tertemiz bir kafe-fuaye alanımız, şahane yeni tuvaletlerimiz oldu. Havalandırma-iklimlendirme, ses sistemi, ses yalıtımı, aydınlatma gibi henüz sıra gelmemiş ama bir noktada mutlaka iyileştirmek/ yenilemek/düzenlemek istediğimiz önemli konular var bekleyen. Fakat ne yazık ki seyirci sorunumuz devam ediyor. Bağımsız filmler gösteren başka salonlar da var muhakkak. Sadece ve istisnasız bağımsız film gösteren tek salon belki Beyoğlu Sineması. Salonumuz 250 kişi kapasiteli ve seans başına ortalama seyirci sayısı 20! Beyoğlu Sineması'nı yaşatabilmek için biz ne gerekirse yapıyoruz. Başka Sinema sayesinde dünyanın dört bir yanından en özel festival filmlerini, bağımsız sinemanın en heyecan verici örneklerini, kendi sinemacılarımızın ilk filmlerini büyük bir zevkle görücüye çıkarıyoruz. Sinemamızı ileriye taşıdığına inandığımız yönetmenlerimizi seyirciyle buluşturup söyleşiler tertipliyoruz. Başarabilirsek kısa bir süre sonra kendi festivalimizi gerçekleştirmeye hazırlanıyoruz.

Utku Ögetürk

Ancak iş biraz da size düşüyor, sevgili okur. Seyircinin sinemasına sadece kapanırken değil, her daim sahip çıkması gerekiyor. Henüz ilkokula bile başlamamış çocukların bir gün gelip Beyoğlu Sineması'nda film izlediklerini hayal ediyoruz. Bu hayali bizimle paylaşan herkesi sinemada film izlemeye bekliyoruz. Biz kendimiz hiçbir şey kazanmadan, binbir fedakârlıkla bir misyon yürütüyoruz. Bugün biz, yarın bir başkası. Önemli olan şunun bilinmesi; Beyoğlu Sineması bu okyanus gibi şehirde bir çıpa ve Beyoğlu hâlâ bizim. Beyoğlu Sineması hepimizin. Bu sinemayı yaşatacaksak hep birlikte yaşatacağız. **APM**

Kahraman Şerif

Fred Zinnemann'ın 1952 yapımı filmi "Kahraman Şerif" (***High Noon***), bugünün sinemasında da kendisine sıkça yer bulan karton erkek kahramanlarından çok daha ***derin, nitelikli*** ve gerçek bir kahramana ev sahipliği yapar.

Burak ***GÖRAL***
bgoral@hotmail.com

Kahraman Şerif" benim çocukken ilk izlediğim western filmlerden biri olmuştu. TRT'nin Pazar sabahı kuşağında izlediğimi hatırlıyorum. Sonra bir kere de yıllar sonra, sadece kültür sanat yayını yapan TRT2 kanalında izlemiştim. Evet o zamanlar TRT'nin böyle güzel sorumlulukları vardı. Özellikle farklı tema başlıklarıyla sundukları sinema klasiklerinin benim kuşağımın üzerinde çok etkisi olmuştur.

Elbette 10-12 yaşlarında ilk izlediğimde alegorik bir meselesi olduğunun (McCarthy soruşturmasını ima eden hikaye) çok da ayırdında değildim. Benim için, haydutların bir saat içinde kendisinden intikam almak için kasabaya geleceğini bilmesine rağmen savaşmayı seçen onurlu bir şerifin hikayesiydi film. Ama ikinci izleyişimde artık gençtim ve daha bilinçli bir seyirciydim. Filmin, zamanında, özellikle de Avrupa'da ABD'den çok daha farklı sebeplerle sevildiğini öğrenmiştim. Gary Cooper'ın tam olması gerektiği gibi canlandırdığı şerif Kane, yıllarca rol modellerimden biri olmuştu doğrusu. Korkularımın üzerine gitmem gerektiği durumlarda, her seferinde aklıma gelen bir film kahramanıydı. İlk adı da 'irade' üstelik yani 'Will'. Bugün içinde yaşadığımız koşullarda da hoyratlığa, kanunsuzluğa karşı takınmamız gereken gerçek tavrı, iradeyi çok güzel işlediğini düşündüm, Emre'yle Will Kane'in yürüyüşünü bir kere daha izlerken. Emre en başta çok da istekli değildi doğrusu, western türüyle arası çok iyi değil. Ancak dakikalar ilerledikçe ve filme de adını veren o 'tam öğle vakti' çanı çaldığı zaman kapıldığı heyecanı hiç unutamayacağım sanırım. Zinnemann filmin ritmini öyle güzel tıkır tıkır yürütmüş ki, saat kadranının tiktaklarını sürekli kulağımızın bir yerinde duyar gibi oluruz. Neredeyse gerçek zamanlı bir bekleyiştir yaşadığımız ve çok da heyecanlıdır.

Böylesine evrensel meselesi olan ve izleyenlerine hayatları boyunca yanlarında taşıyabilecekleri sahneler ve fikirler armağan eden klasik filmlerle yıllar sonra tekrar yolunuzun kesişmesi o kadar iyi geliyor ki bazen ruhunuza. Böyle filmleri çocuklarımızın da erken yaşlarda izlemesinde büyük fayda olduğu kanısındayım. Özellikle akran zorbalığının kendisini iyice gösterdiği zamanlarda "Kahraman Şerif"in zorbalıkla karşılaşan çocuklara sinmemeleri gerektiğini göstermesi açısından doğru bir film olduğunu düşünmekteyim.

NE ANLATIYOR?

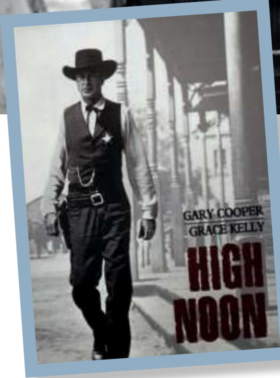
"Kahraman Şerif", Hadleyville kasabasının şerifi Will Kane'in minik evlilik seremonisiyle başlar. Kane şeriflik görevinin son gününde sevgilisi Amy (Grace Kelly) ile evlenir. Törenden hemen sonra istasyon görevlisi flaş bir haber getirir. 5 yıl önce Kane'in yakalayıp kanuna teslim ettiği haydut, Frank Miller hapishaneden çıkmıştır. Üç adamı da onu tren istasyonunda beklemeye başlamıştır. Miller yargılandığında, çıkar çıkmaz geri döneceğine

10+

KARNE
Flörtöz durumlar ●
Şiddet/korku öğeleri ●●
Argo kullanımı
Alkol/sigara kullanımı ●●
Pozitif mesajlar ●●●●

ve Kane'i öldüreceğine yemin etmiştir. Trenin gelmesine bir saat 15 dakika vardır. Kane bu sorunu ertesi gün gelecek yeni şerife bırakıp daha önce planladığı gibi karısıyla yola çıksa da fazla ilerlemeden geri dönmeye karar verir. Kuyruğunu kıstırıp saklanarak yaşamaktansa Miller ve adamlarıyla yüzleşmeye karar verir.

Ama endişelidir de; bu yüzden kasabanın dört bir yanındaki arkadaşlarına, yargıca, yardımcısına, eli silah tutabilen herkese gider ve yardım etmelerini ister. Kimse yanında durmaz. Hepsinin kendince sebepleri olur. Karısı Amy bile tren biletini alır ve gitmeye niyetlenir. Kasabayı terk etmek üzere olan eski sevgilisi Helen Ramirez bile Amy'nin bu kararını sorgulayacak bir tepki verir: "Sen nasıl bir kadınsın ki, eşini burada bu durumda yalnız bırakıyorsun!" Saatler tam onikiyi gösterdiğinde tren istasyona yanaşır, Miller ve adamlarına karşı Kane'in mücadelesi başlar.

NELER KONUŞABİLİRİZ?
Will Kane'in diğer bazı macera filmlerindeki erkek kahramanlardan farkı nedir? Kane korkusuz bir savaşçı değildir, ama korkması, onun aldığı kararı uygulamasına engel olmaz. Çocuğunuza Kane'in neden gitmeyi reddettiğini, kasabada kalmaya karar verdiğini sorun ilk olarak.

Kane kendisine yardım edecek insanları ararken bir sürü düşkırıklığı yaşıyor. Birçok erkek en başta onun yanında olduğunu söylese de sonra bir şekilde hepsi geri çekiliyor. Bu insanlar hakkında da neler düşündüklerini, neden böyle yaptıklarını konuşun.

İnsanların huzurunu bozacak kötülüklerin karşısında tavır mı almak daha doğrudur? Yoksa 'benim işim değil nasıl olsa' deyip geride kalmak mı daha güvenli ve onurlu bir yoldur? 'Kane'in yerinde olsaydın sen ne yapardın?' diye sorun ve bir süre konuşun bakalım bu konuda neler düşünmüş...

NEREDEN İZLEYEBİLİRİZ?
Filmin DVD'si ülkemizde de çıkmıştı. Ancak şimdilerde bulunması hayli zor. Google Play ve iTunes'dan izlenebilmekte. **APM**

Emre **GÖRAL**
emregoral34@gmail.com

İŞTE GERÇEK BİR KAHRAMAN!

Açıkçası western filmleriyle aram pek iyi değil. İzlediğim birkaç klasik western filmini seviyorum ama büyük merakla izlediğim bir tür değil. Ama yakın zamanda iki tane western izledim babamla. "Sonsuz Ölüm"ü (Butch Cassidy And The Sundance Kid) çok eğlenerek izledim. Herhangi bir pozitif mesajı olmadığını düşünsem de (soyguncu olmak çok uzun bir hayat sağlamıyor denebilir belki!) Butch ve Sundance karakterlerinin sevecenliğini, havalı duruşlarını ve peşlerindeki adamlardan kurtulma çabalarını izlerken keyif aldım finalinde ise çok üzüldüm. "Kahraman Şerif" ise daha ilk dakikalarından itibaren beni esir aldı. Will Kane gibi bir adamı tanımaktan çok memnun oldum. Filmdeki kahramanlığı beni derinden etkiledi. Ondaki kahramanlık diğer birçok film kahramanından çok daha insani. Çünkü çoğu kahramanlık filminde kahramanların endişelendiklerine çok da şahit olmayız. Kane de beni en çok etkileyen şey, endişelenmesine rağmen yaklaşan kötülük karşısında geri adım atmaması.

Doğrusu, filmin başında Frank Miller'ın geleceği ilk duyulduğunda, Kane'in yeni evlendiği karısıyla kasabadan gideceğini düşünmüştüm. Yolda giderlerken Kane çok riskli bir karar alıp kasabaya geri dönmeyi seçiyor. Karısına böyle yaşayamayacaklarını, bu adamla bir şekilde hesaplaşması gerektiğini söylüyor. Elbette bir süperkahraman güçlerine sahip değil Kane. Uzun bir süre boyunca kasabada kendisine yardım edecek birilerini arıyor. Ancak herkes bahaneler öne sürerek geri çekiliyorlar. Hatta en yakın arkadaşlarından biri kendisini evde yokmuş gibi gösteriyor. Doğrusu insanların iki yüzlülüklerine karşılık Kane'in dimdik duruşundan çok etkilendim. Hele finalde kimseye hoşçakal demeden rozetini yere atıp, karısını yanına alıp gitmesi çok havalıydı. Bu filmde en çok sevdiğim sahnelerden bir tanesi de saatin tam 12'ye geldiği zamandı. Yönetmenin bu sahnelerdeki çekimlerine hayran kaldım. Kane'in kasabada tek başına sokakta yürüyüşü de efsaneydi! Hâlâ western filmleri benim en sevdiğim tür diyemem ama "Kahraman Şerif" sayesinde babamın arşivinin western rafına biraz daha dikkatli bakacağım sanırım.

'İdealist' Ama **'İdeal İnsan' Değil**

Murat **ÖZER**
cinemozer@gmail.com

Yavuz Turgul-Şener Şen ortaklığının önemli uzantılarından "***Gönül Yarası***"nda bizi çelişkili bir ruh haline sokan Nazım, '***doğru***'yu ararken sürekli yanlış yapan ve bu yanlışların 'doğru' olduğunu iddia eden bir 'idealist'.

Bir 'Cumhuriyet çocuğu' Nazım, idealist bir ilkokul öğretmeni... Dedesi İstiklal Savaşı gazisi, babası kendisi gibi öğretmenmiş... Boşanmış, yetişkin iki çocuğu var... Oğlu Memet, babasının aksine kapitalizmin çarkları içinde erimiş, evli ve çocuklu, 'başarılı' bir işveren; kızı Piraye ise çocuğu olmadığı için boşanmış bekar bir iş kadını... Bu iki çocuğu idealleri uğruna geride bırakan, onlara iyi bir 'baba' olamayan Nazım, hayatı boyunca eğitime ve öğrencilerine adamış kendini. 'Solculuğu' başına dertler açmış, işkence görmüş. Okumak, öğrenmek, eğitmek, öğretmek olmuş hayatı, öğrencilerinin de bu 'ideal' çizgisinde yürümesini istemiş her daim.

Ve artık emekli oluyor Nazım, onca yıllık eğitim-öğretim hayatını geride bırakıyor. Onu ilk gördüğümüz yer, Doğu Anadolu'da küçük bir köyün okulu. Küçük öğrencilerine veda ediyor, sevgiyle ama daha çok hüzünle. Bilinmeze doğru bir yolculuğa çıktığının farkında. Orta yaşı aşalı epeyce olmuş bu ak saçlı adam, emekliliğiyle birlikte ezberinin bozulacağının, geride bıraktığı 'hayat'ı ölesiye özleyeceğinin bilincinde. Kendine yarattığı 'konfor alanı'nda çıkmak zorunda artık, cangılda yeni bir mücadeleye atılacak, atılmak zorunda çünkü.

İstanbul'a, tam olarak Samatya'ya, doğup büyüdüğü yere geldiğinde, oğlunun çocuğunun doğduğu zamandan bu yana, yani 15 yıldır İstanbul'a uğramamış olduğunu öğreniyoruz. Bu zaman zarfında hiçbir şey değişmemiş aslında; çevre, arkadaşlar, çoluk çocuk... Bu durum, bir miktar da olsa rahatlatıyor Nazım'ı, 'yeni dünya'ya kolayca adapte olabileceğini düşünüyor. Ama öyle

NAZIM OYUNCU ***Şener Şen*** FİLM ***Gönül Yarası (2005)***
SENARYO ***Yavuz Turgul*** YÖNETMEN ***Yavuz Turgul*** ÇIKIŞ ***7 Ocak 2005***

olmayacak tabii. Eşyanın tabiatına aykırı!

Nazım'ın 'iyi' bir insan olduğundan yana hiçbir şüphemiz yok. Ama 'iyilik' de göreceli ve zaaflarla çevrelenmiş bir kavram. Bu zaaflarsa Nazım'da fazlasıyla mevcut. Dürüstlük, merhametli olmak, sevecenlik, çalışkanlık ve buna benzer birçok 'iyi' meziyetle evrimleşmiş Nazım, öte yandan da aynı meziyetler nedeniyle yalnızlaşmış, uzaklaşmış ve belki de çocuklarının ona olan nefretleriyle yaşamak zorunda kalmış. Bir noktada, "Bir daha dünyaya gelsem, gene aynı yollardan geçeceğimi biliyorum" diyerek pişmanlığı olmadığını belgeliyor aslında. Üzülüyor ama pişman değil. Bu paradoksu aşmakla ilgilenmiyor, onu içselleştirmiş artık.

Nazım'ın hikayesini daha da içinden çıkılamaz hale getirense yeni bir 'aile' oluyor. En yakın arkadaşı Takoz'un taksisinde çalışmaya başlıyor geceleri ve bir gece pavyondan çıkan Dünya'yı arabasına aldığında Nazım için yeni bir 'sınav' daha başlıyor. Kocasından boşanmış, 'konuşmayı reddeden' küçük kızı Melek'le birlikte yaşayan pavyon türkücüsü Dünya, bir ama pir giriyor onun hayatına. Boşandığı belalısı Halil onları bulunca da işler karışıyor...

Meseleyi dağıtmayalım... Şu an bizim derdimiz Nazım ve onun 'olaylar ve insanlar' karşısındaki duruşu ve tepkileri. Bu 'iyi' insan, kol kanat gerdiği Dünya ve Melek'in varlıklarıyla yeni bir 'anlam' buluyor belki, ama bu da Nazım'ın karakterinin önlenemez kırılmalarına hapsoluyor. İdealleri ve ailesi arasında yaşadığı ikilem, burada da kendini gösteriyor. İçten içe Dünya'ya âşık oluyor, öte yandan da 'dağılmış' bu ailenin yeniden 'bir'leşmesini istiyor. Geçmişinden dersler aldığını düşünüyor belki. "Ben ailemi bir arada tutmayı başaramadım, bu aileyi bir arada tutayım" dediğini hissediyoruz. Tabii ki bu da kaçınılmaz parçalanmayı getiriyor, hem onun için hem de aile için.

> **"Tuhaf bir durum bu. Acı çekmeye gönüllü olmak."**
> ***Nazım***

Nazım'ın serüveni, 'doğru'yu ararken sürekli yanlış yapan, ama bu yanlışların 'doğru' olduğunu iddia eden bir adamın hikayesi aslında. 'İdeal' karakter özelliklerinin her koşulda aynıyla karşılık bulmasının mümkün olmadığını acı bir şekilde öğreniyor Nazım. Halil'in Dünya'ya olan aşkının bilinmezlerini görmezden geliyor, hesaba katamıyor, kendi aşkının da tetiklemesiyle. 'İdealist' olmanın 'ideal insan' olmak anlamına gelmediğini geç de olsa öğreniyor belki, ama bu 'büyüme' sürecinde acıların en büyüklerine de tanıklık ediyor.

'Umut', Nazım'ın hayatının tamamına sirayet etmiş bir kavram. Yanlışlar içinde kıvranırken bile umuda tutunmayı şiar edinmiş gibi. Öğrencileriyle tattığı bu kavram, Dünya ve Melek'le de elinden tutuyor onun. Kendi çocuklarına yaşatamadıklarını onlara yaşatabileceğini düşünüyor, bir süreliğine de olsa. Ama umut da bir yere kadar taşıyor onun bitkin düşmüş ruhunu. Doğu Anadolu'da Kürt çocuklarıyla kurduğu iletişimi İstanbul'da kendi çocuklarıyla kuramamasının müsebbibi de kendisi, Dünya ve Melek'in yazgısında söz sahibi olmanın getirdiği 'yük'le mücadele edememesinin müsebbibi de. Kapitalizmin tuzakları içinde savrulan çocuklarını ya da aşkından 'psikopat'a dönüşmüş Halil'i suçlayamaz bu durumdan.

Ve, evet, Nazım'ı hem kaybedip hem kazanan bir karakter olarak tanımlamak mümkün. 'Değerli' olduğu için hep bir 'ikinci şans' yakalıyor, sık sık acılarla tokat yese de. Hikayesinin devamı da bir ikinci şans tanıyor ona. Halil'in Dünya'yı vurup, sonra da kendisini öldürmesinin ardından baş başa kaldığı Melek'le yoluna devam ediyor Nazım. Artık konuşan Melek de ona yürümesi için bir sebep sunuyor. Hata üstüne hata yapan bu insan, yeni bir şansı hak ediyor mu emin değiliz. Hak ediyorsa da sadece ve sadece 'iyilik'le sağlıyor bunu. Bu şansı da heba etmesi mümkün mü? Tabii ki mümkün... **APM**

Nazım İçin Ne Dediler?

Hilal Çetinder
Şener Şen'in olağanüstü çabasına karşın, Yavuz Turgul'un klasik 'tutunamayanlar'ının en sürprizsiz üyesi Nazım öğretmen.

Feride Çetin
Bir keşiş misali ideallerine sarılır. Yaşanan onca hayal kırıklığına rağmen, bir daha dünyaya gelse, yine aynı yollardan yürüyecektir.

Müjde Işıl
Bireyci değil toplumcu olmak için didinirken, dibine ışık verememiş bir mum ve ilkeli bir kaybeden.

Elif Tunca
İfrat tefrit arası salınırken dengeye yolu düşmeyen, klasik Türk kahramanı.

Çağdaş Günerbüyük
Yavuz Turgul'un her Şener Şen'i az çok 'eski Türkiye' olabilir, ama Nazım'ın hikayesi sadece bir son değil, başlangıç da.

KOŞUN İTFAİYECİLER

Geçen Nisan'da yitirdiğimiz, *Çek Yeni Dalga* akımının özgün yaratıcısı, ABD'de çektiği "Hair", "Guguk Kuşu", "Amadeus" gibi başyapıtlarla yüreklerde yer eden *Milos Forman*'ın ülkesinde çektiği son film olan 1967 tarihli "Koşun İtfaiyeciler" (*Horí, Má Panenko*), büyük ustanın dehasını ortaya koyan, zihne yerleşip, orada yatıya kalan müthiş bir politik hiciv. Bürokrasi ve baskıya, *Chaplin ve Keaton usulü* yaklaşan, cesaretli ve hüzünlü bir tespit!

Murat **ERŞAHİN**
muratersahin70@gmail.com

Milos Forman (1932-13 Nisan 2018)... Prag Dramatik Sanatlar, Müzik ve Film akademisi (FAMU) mezunu dev 'auteur'. Çek Yeni Dalga akımının öncülerinden. Ülkesi Çekoslovakya'yı, yasaklanan şaheseri "Koşun İtfaiyeciler"'in ardından terk edip, yeni dünyaya yerleşen ve 1975 yılında ABD vatandaşı olan Forman, 'fırsatlar ülkesinde' çektiği "Başka Bir Dünya" (Taking Off), "Guguk Kuşu" (One Flew Over The Cuckoo's Nest), "Bırak Güneş İçeri Girsin" (Hair), "Bir Zamanlar" (Ragtime) ve "Amadeus" ile hemen her sinemasever tarafından başköşeye oturtuldu. Ken Kesey'in aynı adlı romanından uyarlanan beş Oscar ödüllü "Guguk Kuşu", belki de milyonlarca sinema tutkununun en sevdiği filmler arasında anılır hâlâ...

Ülkesinde inşa edilen Çek Yeni Dalga akımı içinde yarattığı üç klasik kurmaca; "Maça Ası" (Cerný Petr), "Bir Sarışının Aşkları" (Lásky Jedné Plavovlásky) ve yazımızın öznesi olan "Koşun İtfaiyeciler" (Horí, Má Panenko), belki de Forman'ın hakiki dehasını simgeleyen üç özel filmdi. Yetmiş üç dakikalık süresiyle, sistem-devlet-toplum alegorisinin röntgen filmi olan "Koşun İtfaiyeciler", devlet tarafından yasaklandı. Katıksız bir sistem, devlet ve bürokrasi eleştirisi olan politik yergi, çok zeki ve hümanist bir kara komedi içeriyor, çoğu tek mekanda, bir balo salonunda geçen öykü,

tıkanmış politik ortamı ve Çek halkının o dönemde yaşadığı çıkışsızlığı bütün gerçekliğiyle gözler önüne seriyordu. Seksen altı yaşındaki, eski duayen itfaiye şefinin onuruna tertip edilen bir baloyu ve organizasyon komitesini oluşturan itfaiye birimi elemanlarının 'yönetememe' durumunu, reel sistem eleştirisi üzerinden ve izleyeni kahkaha krizlerine sokacak komik durumlarla ele alıyordu öykü. Sadece dönemin sosyalist rejimini değil, bütün genel baskıcı politik hallerin bürokratik yapısını ve halkın genel umutsuzluğunu simgeliyordu film işin aslı!

Usta Çek yazar ve senarist Václav Sasek'in öyküsünden uyarlanan, hunharca bir kara komedi dozuna bulanmış politik hiciv, 'En İyi Yabancı Film' dalında Oscar'a aday gösterildi. Emektar itfaiye personelinin, seksen altıncı yaşını kutlamak için bir araya geldikleri eski şefleri adına, bir türlü düzenleyemedikleri eğlenceyi, komik anlarla izleriz filmde! Amcamız hiç gülmez, gülemez! Karakterin doğallığı, saflığı, itfaiye teşkilatının bürokratik rezillikleriyle harmanlanır ve olağanüstü komik anlar birbirini izler. Düzenlenen kermes ve güzellik yarışması, sinema tarihinin unutulmaz anlarından bazılarıdır kuşkusuz! Yardım amaçlı kermesi düzenleyenlerin yaptıkları hırsızlık, dönem Çekoslovakya'sının genel sistematiğiyle örtüşür! Bütün kasabanın davetli olduğu ama hemen hiçbir şeyin planlandığı gibi gitmediği gecede, bütün 'durumlar' müthiş 'gag'ların ve sağlam hicvin içinde yoğrulur adeta. Charlie Chaplin ve Buster Keaton imzalı slapstick komedi sosuna bulanmış filminde Forman, gözle görünen, dokunulabilir bir hüzne de imza atar! Evi yanan adamın salona kravatsız sokulmaması, sistemin ezici biçimde, hantal ve duyarsızca işlettiği hain bürokrasi çarkını olanca çıplaklığıyla taşır balo salonuna. Batıdan gelmiş magazin dergilerindeki fotoğraflardan esinlenerek düzenlenmeye çalışılan güzellik yarışması, mizahın tepe noktası yaptığı anları oluşturur. Rejimin ve toplumsal değerlerin çürümüşlüğü, bir balo salonunda, tarihsel kırılmalar eşliğinde işlenir.

Miloš Forman'ın ilk renkli filmi olan yapımda, Jan Vostrcil, Josef Sebánek, Milada Jezková ve Josef Kolb'un başı çektikleri, bir kısmı amatör; fakat müthiş yönetilmiş, enfes bir oyuncu kadrosu yer alır. Çek Yeni Dalga akımının gözü sayılan dev görüntü yönetmeni Miroslav Ondrícek'in (1934-2015) kamerası, düz, sıradan, renksiz balo salonuna; dünyanın genelini sığdırır adeta! Eski itfaiye şefine törenle, güzellik yarışmasının şampiyonu tarafından sunulacak itfaiyeci baltası etrafında dönen kaos, unutulmuş, ihmal edilmiş, ötelenmiş mutluluğun, yeniden inşa çabasının boşluğudur adeta! Kermeste çekiliş için sofraya konulan domuz kafası, üzümlü turta, elma şarabı ve diğer 'işe yarar' ürünleri çalan kimdir acaba? Her şey sistemin devamı içindir, insani ihtiyaçlar sonsuza dek mesele dışıdır ve lüzumlu görülen hemen her ayrıntı, toplumun huzur ve refahı için, tecrübeli bürokratlar tarafından düşünülüp, planlanmıştır. Mutluluk teferruattır zira! Son tahlilde, yanmış, harap olmuş evin dışında, küçük yatakta uyuma gayretindeki iki evsiz, yağan karın altında yorganlarına sıkı sıkıya sarılıp ölüm uykusuna yatmak üzeredirler. Bertolt Brecht'in o unutulmaz satırları gibidir gerisi: "Kar başlıyor yağmaya. Burada kimler kalacak? Eskisi gibi gene taşlarla yoksullar." **APM**

ÇEK YENİ DALGASI

Çek Yeni Dalga akımı, Fransız Yeni Dalga ve İtalyan Yeni Gerçekçilik ile birlikte, 1960'ların en önemli sinema hareketlerinden biridir. Yetmişli yılların ilk yarısına dek uzanan hareket, metne dayalı olmayan, uzun, bağımsız diyaloglar içeren kara mizah yüklü, absürt ve varoluştan beslenen öyküler anlatır. Karanlıktırlar bir yönüyle. İnsanın loş yanında gezinirler. Milos Forman, Vera Chytilova, Ivan Passer, Jiri Menzel, Jan Nemec, Jaromil Jires, Vojtech Jasny, Evald Schorm, Juraj Herz, Juraj Jakubisko, Stefan Uher ve Jan Kadar, akımın önde gelen isimleridir. Politik ve estetik kimliği öne çıkar akımın. Teorisiz ve manifestosuzdur. Salt üretime dayanır!

Altmışlı yılların hemen başında film çekmeye başlayan Çek yönetmenler, o yıllarda eş zamanlı gelişen ya da daha eski sinema akımlarının -Fransız yeni dalga, İtalyan Yeni Gerçekçilik ve Cinema-Verite- dışında Franz Kafka, Jaroslav Hasek, Milan Kundera, Bohumil Hrabal gibi Çek edebiyatının önemli yazarlarından etkilendiler. Edebiyatla birlikte, sinema tekniğinde ve müzik kullanımında da yenilikçi davrandılar. İnsana dair ötelenmiş duyarlıklar önemli yer tuttu Çek Yeni Dalga'da. Şiirsel yapı, hümanist oluşlar, gerçeküstü unsurlar, hep alegorilere başvurarak; politik ve insani tabanlı öykülerle harmanlandı.

Ortaya çıkan birçok başyapıta, yukarda adı geçen yönetmenlerin izini sürerek ulaşabilirsiniz. Yüreğe dokunan, zihinde kendine yer açan, varoluş denen o gizemli, karanlık ve gerçeküstü muammanın özünde gezinen filmler kaldı geriye; unutulmaz anlar. Arka Pencere'nin dijital zamanlarında kaleme aldığımız 1968 yapımı Juraj Herz filmi "Ölü Yakıcı" (Spalovac Mrtvol) gibi örneğin ya da Jiri Menzel'in 66 tarihli başyapıtı "Sıkı Denetlenen Trenler" (Ostre Sledované Vlaky) gibi...

BİR SAHNE

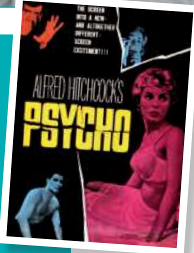

KÜNYE

ORİJİNAL ADI Psycho
YIL 1960
YÖNETMEN Alfred Hitchcock
OYUNCULAR
Anthony Perkins, Janet Leigh, Vera Miles
SAHNE BAŞLANGICI 00:46.52
SAHNE UZUNLUĞU 2 dk. 44 sn.

PERDE AÇILSIN

Slasher filmlerin atası olan "*Sapık*"ın en unutulmaz anları, duşta geçer. Sahne *Hitchcock'un* seri kurgusu ve *Bernard Hermann'ın* meşhur yaylılarıyla sinema tarihine geçmiştir.

Mehmet **SİNDEL**
msindel@gmail.com

Bu film, Hitchcock'a sorarsanız sadece bir şakaydı ve insanların filmi ciddiye alması onu dehşete düşürmüştü. Tek amacı insanların bağırıp çağırmasını sağlamaktı ama sadece lunaparktaki oyuncaklardaki gibi. Oysa 8 Eylül 1960'ta New York'ta yapılan galada, duş sahnesi boyunca seyircilerin durmak bilmeyen çığlıkları ölmekte olan Janet Leigh'in çığlıklarına ve Bernard Hermann'ın sinema tarihinin en ikonik korku müziği olacak çılgın yaylılarına eşlik ederken, filmin bitiminde seyircilerin yaşadığı dehşeti anlatan en iyi tanımlama 'tecavüze uğramışlık duygusu' oldu.

50'lerin görkemli ve zarif Technicolor filmlerine alışmış ve kendini evinde, ailenin yanında, duş alırken güvende sanan saf Amerikan toplumunun birikmiş tüm kaygı ve korkularını patlatarak, steril görülen yaşamlarındaki tüm gizli sapkınlığı ortaya döker bu filmiyle yönetmen. Sadece 800.000 dolara mal olup, 40 milyon dolardan fazla gelir elde eden film, Hitchcock'un Hollywood'dan bir tür intikamı, hayranlarına, eleştirmenlere ve oyunculara karşı bir saldırı eylemidir. Şiddet daha önce hiç bu kadar dolaysız, tasarlanmış ve amansız olmamış, saldırıya uğrayan kadın vücudu daha önce hiç bu kadar yalın ve aleni sergilenmemiştir. Uyarlandığı kitapta kısa ve detaysız anlatılan duş sahnesi, filmin merkezindedir ve hatta Hitchcock'un filmi çekme nedenidir.

Amerikan halkının sevgilisi olan bir yıldız filmin daha yarısına gelmeden, üstelik tam da günahlarından sembolik olarak arınırken sebepsizce katledilir, ilk defa korku bir bilimkurgu fantezisi olmaktan çıkarak seyirciye "sizin de başınıza gelebilir" diye sunulur, Amerikan sinemasında o güne kadar kutsanmış olan 'anne' bir canavar olarak gösterilir, çekilen sifon ve tuvalet deliğinin gösterilmemesi tabusu yıkılır, beyaz banyoya sıçrayan kan Viktoryen saflığı kirletir, bıçağın ete tek bir teması olmadan öyle bir vahşet algısı yaratır ki seyirciyi dehşetten allak bullak ederken, sansür kurulunu da çaresiz bırakarak dalgasını geçer.

Akan kanın iğrenç görünmemesi için filmi siyah-beyaz çeken Hitchcock, duş sahnesi için tam 7 gün harcarken, storyboard'u ünlü tasarımcı Saul Bass çizer. Sahnenin kurgusunda tam 78 kamera açısı ve 52 kesme kullanılırken, ete giren bıçak sesi için yarılan kavun ile bıçaklanan biftek sesleri mikslenir. Kan için ise sulandırılmış Hershey's şurubu kullanılır. Sinema okullarındaki kurgu derslerinde başyapıt olarak okutulan bu sahne negatif alan kullanımından psikanalitik öğelerden faydalanmaya o kadar ustaca kotarılmıştır ki, çekimlerde 'bıçaklanan' dublörün vücudu olsa da, Leigh dahil birçok kişi hayatının sonuna kadar duşta değil, küvette yıkanacaktır bu filmden sonra. **APM**

46. İSTANBUL MÜZİK FESTİVALİ

23 MAYIS
12 HAZİRAN 2018

#ailebağları

"VERDISSIMO" DIANA DAMRAU & NICOLAS TESTÉ & BORUSAN İSTANBUL FİLARMONİ ORKESTRASI

7 Haziran Perşembe, 20.00
Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı

"YOLDA"
GÜLSİN ONAY piyano
MURATHAN ÖZBEK yönetmen

11 Haziran Pazartesi, 20.00
Kadıköy Belediyesi Süreyya Operası

İNGİLİZ ODA ORKESTRASI
GÜHER & SÜHER PEKİNEL

12 Haziran Salı, 20.00
Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı

Arka Pencere'nin katkılarıyla yayımlanmıştır.

muzik.iksv.org

istanbulmuzikfestivali muzikfestivali #istmuzikfest

ve çok daha fazlası için biletler Biletix ve İKSV'de.

Trump Amerikası **Ve Amerikan Televizyonu**

Ali ***ERCİVAN***
ali.ercivan@gmail.com

Tesadüfi bir şekilde, Amerika'daki yayıncı kuruluşların klasik bazı sitcomları hayata döndürdüğü bir sezona şahit olduk. Önce "***Will & Grace***", onu takiben de "***Roseanne***". Ve her ikisi de beklentilerin çok üstünde izlenme oranlarına ulaştı.

Donald Trump'ın Amerikan başkanlığına giden yolda en büyük kozu, Karun kadar zengin bir işadamı olmasından çok, "The Apprentice" adlı televizyon şovunun sezonlar boyunca yıldızı olmasıydı aslında. Çürüme orada başlamıştı. Geçmişte bir Hollywood yıldızını başkan seçmiş olan Amerikan halkı, bu kez bir yarışma programı sunucusuna oy verebilecek kadar çağımıza has reflekslerle sandığa gitmişti. Televizyon dünyasından geçerek başkanlığa ulaşan bir adam hakkında bizzat o televizyon dünyasının sessiz kalması da mümkün değildi elbet.

Şokun henüz taze olduğu ilk aylarda, mevzunun ekmeğini en çok "Saturday Night Live" yedi. Geçmişte başka Trump taklitleri de olmuştu şovda ama Alec Baldwin'in daha

da abartarak, gülünçleştirerek yarattığı tipleme, demokrat Amerikalı televizyoncuların yeni başkanlarıyla ilgili ne düşündüğünü hiç gizlemiyordu: Trump hepsinin gözünde bir şarlatandı! Sadece kendisi değil, yakın çevresi de... Baldwin kadar, Melissa McCarthy'nin bir dönem Beyaz Saray sözcülüğü yapan Sean Spicer taklidi de skeçlere damgasını vurdu. Sonuç, "SNL" tüm zamanların en iyi reytinglerine ve yığınla Emmy ödülüne ulaştı. Trump'la ilgili skeçlerde hep bu adamdan bir noktada kurtulacakları inancı seziliyordu. Onu yerin dibine soktukça, hakkındaki şaibeleri programlara konu ettikçe, birileri bir şeyler yapacak diye bekleniyordu.

Aradan vakit geçti. Kimse bir şey yapmadı. En son Rusya'nın seçimlere müdahalesi iddiaları da çürütülmüş görünüyor. Trump dönemini tamamlayacak. Bu da birçok Amerikan dizisinin ikinci sezonuna yansıyan başka soruları beraberinde getirdi. Bu gidişat dört yıl boyunca nasıl sürdürülebilir? Ve ne pahasına? Tesadüfi bir şekilde, Amerika'daki yayıncı kuruluşların klasik bazı sitcomları hayata döndürdüğü bir sezona şahit olduk. Önce "Will & Grace", onu takiben de "Roseanne". Ve her ikisi de beklentilerin çok üstünde izlenme oranlarına ulaştı. Peki bu şovların yeniden yapılmasına ne gerek vardı? "Will & Grace" daha ilk bölümünde buna kendi cevabını açıkça verdi. Trump çağında, eşcinsellerin hakları ve görünürlüğü her zamankinden daha önemliydi!

Özellikle komediler, Trump'a oy vermiş bir ana karakterle bu ateşi sürekli harlı tuttular. "Will & Grace"de Karen Walker'ın Trump'tan başkasına oy vermesi düşünülebilir miydi zaten? Black-ish ofis ortamına taşıdı tartışmaları. Eğitimli, gelir düzeyi yüksek, kısacası 'redneck' olmayan Amerikalılar için aralarından bir kısmının Trump'a oy vermiş olması büyük bir travma sebebiydi. "Roseanne"in hanesinde ise Demokrat Parti'ye oy vermiş olmak bir ötekilik sebebiydi. Trump destekçisi olduğu bilinen Roseanne Barr'ın şovuna abc kanalının yayın şansı vermesi bile bazı kesimlerden çok tepki topladı. Komedyen, politik görüşlerini hiç gizlemedi şovunda. Diğer tarafı, Laurie Metcalf'in canlandırdığı kardeşi temsil ediyordu. Sokaklarda her gün devam eden tartışmalar, iki taraf da hiç lafını sakınmadan, televizyon ekranlarına gelebildi böylece. Roseanne ve kocası kendi durdukları noktadan geri adım atmadı. Ancak cinsel kimliği konusunda kararsız ortaokul çağındaki erkek torunlarının kız giysileri giyerek okula gitmesini kabullenmeyi de öğrendiler. "Roseanne" diğer şovların yapmadığı bir adım attı. Ayırıcı değil, birleştirici olmaya çalıştı. Bunun reyting karşılığı da çok büyük oldu.

Drama kanadındaysa, birleştirici olmak bir kenara, Trump'a alenen savaş açan bir dizi öne çıktı. Avukatlık dizisi "The Good Wife"ın bazı yan karakterleriyle gerçekleşen 'spin-off' projesi "The Good Fight", ilk sezon sadece etrafında dolandığı öfkeyi bu kez resmen kılıç gibi kuşandı. Daha jenerikten belliydi bu. Patlayan, parçalanan ofis malzemelerine, Trump ve Putin'in görüntülerinin olduğu televizyon ekranlarının da havaya uçması eklenmişti. CBS'in sadece internet platformunda yayımlanan "The Good Fight", televizyonu bu sürecin baş müsebbiplerinden ilan ediyordu.

Christine Baranski'nin senelerdir canlandırdığı, lafını sakınmayan demokrat Diane Lockhart, Amerika'nın dönüştüğü hali üç yıl daha kaldıramayacağını fark etti sezon başında. Dünya gözlerinin önünde absürt ama bir o kadar da korkutucu bir şekle bürünüyordu. Televizyonda izlediği, kimi gerçek kimi uydurma haberler, işin absürt kısmıydı. Trump'ın onayladığı yeni yasalar, bir gergedanın makatında havai fişek patlatmak gibi anormal, deli saçması noktalara kadar vardı dizinin dünyasında. Çünkü bir deli tarafından yönetildiklerine inanıyordu projenin yaratıcıları ve bunu dillendirmekten çekinmiyorlardı. Trump'ın porno kasedi, Demokrat Parti'nin başkanı devirme planları, hepsi dizinin akışında yerini buldu.

Ana karakterin ilk tepkisi ise başka katlanma yolu göremeyip uyuşturucu maddelere yönelmek oldu. Fakat vaziyet saklanmakla korunamayacağı bir raddeye varmak üzereydi. Çünkü çağ, cehaletin her şeyi kendine hak gördüğü çağdı. Ve Cumhuriyetçi kocasıyla araları düzelmek üzereyken bile, Diane'in aklında her şeyden önemli tek bir soru vardı: Trump'a oy verdin mi? Amerikan televizyonculuğunun önümüzdeki sezonda da Trump'a açtığı savaştan dönmeyeceği ortada. Trump'la kasedi olduğu iddia edilen bir porno oyuncusu, "SNL"in skeçlerinde Alec Baldwin'in karşısında bizzat oynadı geçen haftalarda. Bu bir meydan okuma. Trump'ı deviremeyeceklerini gördükçe öyküleri nasıl şekillenecek, merak etmemek elde değil. **APM**

HAZİRAN AYINDA BAŞLAYACAK DİZİLER, **YOLU GÖZLENENLER...**

Ryan Murphy'den seksenlerin ikinci yarısında bir dans, lüks ve eğlence dünyası tasviri, kategoriler dışı bir deneme "Pose" (3 Haziran, FX)

Doug Liman desteğiyle ışınlanma yeteneği olan bir kadın kahramanlı yeni bilimkurgu dizisi "Impulse" (6 Haziran, YouTube Premium)

Wachowski kardeşler ve Tom Tykwer'in iki sezon ardından dizilerine bir televizyon filmiyle koydukları noktayı merak edenlere "Sense8" (8 Haziran, Netflix)

"Sicario" ve "Wind River"dan tanıdığımız Taylor Sheridan'ın Kevin Costner'lı modern western televizyon projesi büyük olay diyorsanız "Yellowstone" (20 Haziran, Paramount)

Marvel dizilerinde hâlâ ilgi çekici bir taraf bulanlar varsa, ikinci sezonuyla "Luke Cage" (22 Haziran, Netflix)

Geçen senenin en başarılı yeni projelerinden, bu kez daha çok güreş sahnesiyle "GLOW" (29 Haziran, Netflix)

Nokia: Zirveden Çöküşe

Arto Koskinen'in belgeseli "***Nokia Mobile: We Were Connecting People***", çok değil daha birkaç yıl önce cep telefonu sektörünün yıldızı, bir anlamda ***trend-setter***'ı olan Nokia'nın hikayesini anlatıyor. Özünde bir firmanın tarihi gibi işliyor hikaye.

Kaan ***KARSAN***
kaankarsan@gmail.com

Beylik bir cümle sarf ederek başlamalı: Teknoloji çağında yaşıyoruz. Bunu bir tespit olarak öne sürmek ne kadar basitse çağı tam olarak kavramak o denli zor. İçinde yaşadığımız çağda bir insan ya da bir kurum olarak ayakta kalmak için entegre olmak gerekiyor. Bu entegrasyon yeni nesil için daha kolay. Zira direkt olarak içine düşülen bir paradigmanın köşeleri rahatça ezberlenebilir. Gelgelelim -yine çağın gereği olarak- bu ezberler de yetişmesi bir hayli zor bir hızla değişmekte.

Arto Koskinen'in belgeseli "Nokia: Zirveden Çöküşe", çok değil daha birkaç yıl önce cep telefonu sektörünün yıldızı, bir anlamda trend-setter'ı olan Nokia'nın hikayesini anlatıyor. Özünde bir firmanın tarihi gibi işliyor hikaye. Yıllar içinde başka sektörlerde de iş yapmış, daha sonra müthiş bir önseziyle telefon sektörüne yoğunlaşmış ve bu alanı ele geçirmiş bir firma bu. İronik bir tarafı da var. Zira teknolojinin başkentinden bir hayli uzak, küçük bir Finlandiya kasabasında başlıyor her şey. Bu alandaki büyük şirketlerin fark etmeyeceği bir uzaklık söz konusu. Bunun yanında belgeselin özellikle ilk yarısında hissedilen, Nokia'ya karşı duyulan bir minnettarlık da var; çünkü Nokia, Finlandiya'nın bu küçük kasabasına beklenmedik bir hareket getiriyor. Şirketin büyümesi artan istihdamı, artan istihdam da zenginliği taşıyor.

Koskinen'in belgeselinin isminde spot olarak yer alan 'We Were Connecting People' ifadesi bir çöküşün anlatılacağını önceleyen

bir ipucu barındırıyor. Firmanın uzun yıllar sloganı olan 'Connecting People' cümlesi de firmayla beraber tarihe karışmış durumda. Koskinen'in anlatısına göre firmanın tarihsel sürecinde buna sebep olan pek çok faktör var; ancak yönetmen bunlardan birini çok fazla öne çıkarıyor: Kaliteye olan tutkuyu kaybetmek... Yerleşik kapitalist denklemde bir şirket büyüdükçe sadece ekonomik hacim olarak değil, nüfus olarak da büyür. İleriye doğru atılan her adım, bir şirketin işgal ettiği alanı konsolide eder; ancak kontrol edilmesi, mütemadiyen başında nöbet tutulması elzem bir arazi vardır artık ortada. Bu noktadan sonra en ufak bir başarısızlık dahi şirketin su almasına sebebiyet verir. "Nokia: Zirveden Çöküşe"ye göre Nokia'nın çatırdamasının en büyük sebebi, kendini büyük bir yarışın içinde bulması ve diğerleriyle yarışma çabasındayken kendi erdemlerinden ödün verip üretimi kalitenin önüne koyması.

Koskinen belgeselini epizotlara bölerek oldukça güvenli bir yöntem seçiyor kendine. Nokia'nın kuruluşu, yükselişi, altın çağı, duraklaması ve çöküşü bir bakıma tarih kitaplarındaki devlet tarihi anlatıları gibi. Belgeselde anlatılan hikaye, anlatı stiline tercih ediliyor ve yönetmen şirket tarihi boyunca yaşanan her şeyi düz bir kronolojiye dayandırarak 'anlaşılır' kılıyor. Eldeki malzemeden daha meta bir belgesel çıkması mümkün müydü, bu sorgulanabilir; ancak anlaşılan o ki bu yönetmenin ilgileneceği türden bir tartışma değil. Öte yandan şu rahatça anlaşılıyor ki Koskinen, en azından konvansiyonel bir belgesel yapmak için elindeki materyali bir hayli yeterli buluyor.

"Nokia Mobile: We Were Connecting People"a Bill Nichols'ın belgesel modları kategorizasyonu üzerinden baktığımızda karşımıza çıkan imaj ziyadesiyle net. Koskinen'in filmi yönetmenin dahlini kapının dışında bırakan, sözüm ona objektif, açıklayıcı bir moda sahip. Bu açıklayıcılık, belgeselin teması düşünüldüğünde filmin epeyce aleyhine çalışıyor. Odakta kurtlar sofrasında iktidar sahibiyken gücünü aniden yitirmiş bir şirketin hikayesi var; bunu filmin de pek çok açıdan konusu olan teknoloji çağının görsel/işitsel giriftliğine uygun bir şekilde anlatmak varken, Koskinen'in tercihi çok eski bir belgesel geleneği üzerinden, teknoloji çağını kapının dışarısında bırakarak anlatmak oluyor.

"Nokia: Zirveden Çöküşe", bir konuşan kafalar belgeseli. Konuşan kafalar izleğini giriftleştirmeye ya da metodun bağlamını kaydırmaya çabalamıyor. Şirket tarihinde belli dönemlerde ya da baştan sona çalışmış olan insanlar iyi ve kötü günleri anlatıyorlar.

İşin başında neden çok başarılı olduklarını, işler sarpa sarınca neden başarısız olduklarını dile getiriyorlar kamera karşısında. Koskinen de anlatılanları yegane gerçek gibi ele alıyor. Filmdeki röportajlar genelde birbiriyle çelişkili şeyler söylemiyorlar ve izleyeni tek bir tarihsel gerçeğe yönlendiriyorlar.

"Nokia: Zirveden Çöküşe", çağı yakalayamadığı için önce bir enkaza dönüşen, sonra da çöken bir şirketin hikayesini anlatırken kendisi de çağı yakalayamıyor, sıradanlaşıyor ve çöküyor. Meta bir okumayla, anlattığı hikayeyle kendisi arasında bu açıdan refleksif bir tutarlılığı olduğu bile iddia edilebilir. **APM**

"Nokia: Zirveden Çöküşe", bir konuşan kafalar belgeseli.

RÖPORTAJLAR **VE EPİK**

Yönetmenin belgeseli kurarken ana izleğini oluşturan unsur röportajlar. Belgeselin kurgusu da planlanan başarı/başarısızlık söylemini perçinleyecek şekilde yapılmış durumda. Bir röportajdan diğerine kesilirken bir önceki cümleyi güçlendiren ya da örneklendiren yeni bir cümle çıkıyor karşımıza. Bu sebeple belgesel sosyo-ekonomik olarak derinleşmiyor, dünyayı döndüren kapitalist dengeler üzerinden bir etraf kazanmıyor ve yönetmenin aslında bu röportajları yapmadan kurduğu bir hikayeyi yaşayanların ağzından anlatmak gibi bir misyon üstlenmiş oluyor. Her ifade bir diğeriyle o kadar tutarlı ki yönetmenin hikaye üzerindeki iktidarı kendini gizleyemez hale geliyor. Koskinen, gerçekten yaşanmış bir çöküş hikayesine odaklı, 'gazetecilik' tonu ağır basan bir belgesel yapıyor gibi görünse de her şeyin ötesinde kendi bildiği, anlatmak istediği ve insanlarla konuşurken yeni bir şey öğrenmediği bir hikâye anlatıyor gibi.

Belgeselin kameraya konuşan onlarca röportajcıyı bir 'insan' olarak konumlandırmak gibi bir çabası da yok. Bütün bu insanlar, üzerine düşen sözü sarf edip yola devam eden film unsurları gibiler. Koskinen, filminin konusu haline getirdiği bireyleri de bir şirket (bir şirket-içinde-şirket) gibi portreleyip sadece konvansiyonel hikayesiyle ilgileniyor. Bu kadar düz ve nüanssız bir belgeselde bunu etik bir tartışma haline getirmek abesle iştigal olur. Ancak hiçbir şekilde boyutlandırılmayan, belgesel açısından sakil bir 'oradalık' üzerinden okunan konuşmacılara -hele ki kendilerine muhalif ya da çelişkili hiçbir söylem ortaya konmamışken- ikna olmak için hiçbir sebebimiz yok.

Acayip Filmler, **Bir Dakikalık Filmler Ve Diğer Şeyler**

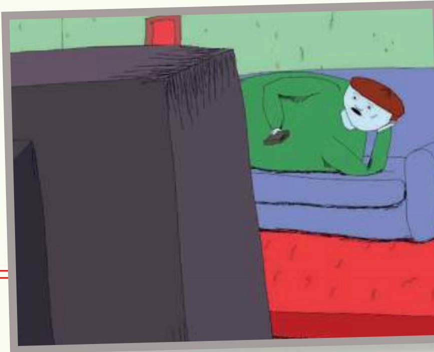
Serdar ***KÖKÇEOĞLU***
kokceoglu@gmail.com

İşin özü acayip ve ***kötü filmleri sevmekte*** utanılacak sıkılacak bir yan yok. Bu filmleri sevdiğiniz zaman hayatın gerçeklerinden kaçan, dünya yansa umursamayacak pizza ve ***bira bağımlısı*** bir 'kaçış ustası' olmuyorsunuz.

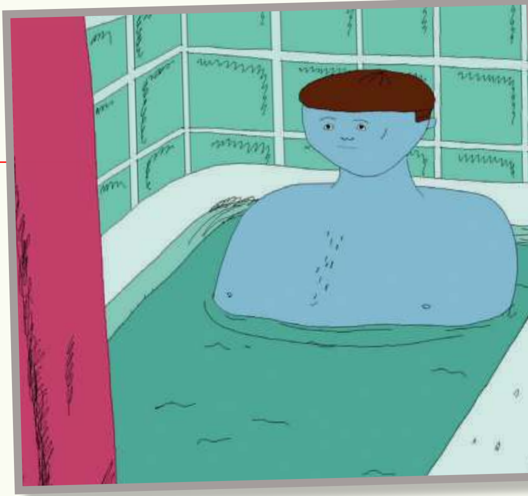
Doksanlı yılların unutulmaz popüler kültür kitaplarının yazarı sosyolog Can Kozanoğlu gazeteci Mirgün Cabas'ın sorularıyla ilerleyen yeni nehir söyleşi kitabı "Bıçkın Ve Ağlak"ta bir sürü şeyin yanında memleketin kötü üretimlerine olan tutkusundan da bahsediyor. Özellikle de beyin yakan kötü televizyon programlarına olan ilgisinden. Tabii zamanla bu özel ilginin azaldığını da eklemeyi ihmal etmiyor...

Hayatının bir bölümünü acayip ve içinde nice güzellikler gizleyen kötü filmler keşfetmeye adamış biri olarak onu çok iyi anladığımı hissettim. Sadece tutkusunu değil, sıkılmasını da anlıyorum çünkü benzer bir duyguyu (yaşlanma?) yıllar önce ben de yaşamıştım.

Kötü ve tabii ki kardeşi sayılabilecek acayip filmlere olan ilgimizi ve loş odalarda ekran başında geçen yılları bize hatırlatan bir dakikalık bir animasyon oldu. Felipe Di Poi Tamargo'nun Vimeo'da 'Staff Pick' olduktan sonra pek çok yerde karşımıza çıkan animasyonu "Weird Movies".

Bir dakikalık kısa filmleri seviyoruz. Bu sene İstanbul Film Festivali'nin Ulusal Kısa Film Yarışması'nda en çok ilgi gören kısa filmlerden biri aynı zamanda festival tarihinin belki de en kısa filmi olan "Bizin" (Keçi) isimli filmdi. Hatta Fatih Özgüven de geçen ayki Arka Pencere'de festivalde en beğendiği filmlerden biri olduğunu yazmıştı.

'ÇOK YALNIZIM'

Acayip film olgusunu adına taşıyan "Weird Movies" bir dakikalık süresinde ne anlatıyor? Kayda değer şey söylemeyi başarıyor mu? Bir dakika doğru kullanıldığı zaman pek çok şey söylemeye, göstermeye ve hissettirmeye imkan veren bir süre aslında.

Ancak 22 dakikalık film çektiği zaman uzun metrajı bile sırtlayabilecek iyi bir yönetmen olduğunu ispat edebileceğini düşünen kısa filmcilerin bir dakikalık filmlerden bolca izlemesi lazım. Belki böyle böyle süre konusunda ekonomik olmayı öğrenebilirler.

Kısacık animasyon için belgesel veya belgeselimsi animasyon da denebilir. Çünkü film bizzat seslendirmeyi yapan komedyen Steven Markow'un düşüncelerini yansıtıyor.

Steven Markow Amerikalı bir komedyen ve yazar. New York'ta alternatif mekanlarda sahneye çıkarken New Yorker gibi dergilerde de mizahi yazılar yazıyor. Yeni kuşağın ruhunu, mizahını yansıtan, güldürmekten çok acayip anlar yaratmanın peşinde bir hipster.

Sahneye çıkan pek çok komedyen gibi zaaflarından ve tutkularından bolca yararlanıyor, tabii ki onlara kurmaca bir boyut eklemeyi de ihmal etmeden. Kendinden yola çıkarak yarattığı karakterlerin hikayelerini anlatıyor sahnede.

Hikaye anlatıcılığını başka bir boyuta taşıyan "Weird Movies"de yer alan konuşmasında ise (itiraf da denebilir) acayip filmlere olan ilgisinden bahsediyor.

Bunu söylerken bir karakter yaratıyor ve birkaç cümleyle o karakterin sadece filmlere olan ilgisini değil, diğer insanlarla olan iletişim problemini de ortaya koyuyor, anlaşılmamaktan şikayet ediyor. Ve konuşmasının en sonunda bombayı patlatıyor: "Çok yalnızım!"

Az tabii ki çoktur, az olan hayal gücüne dokunduğu zaman çoğalır, genişler. Konusu kadar acayip olmayan bu hüzünlü filmde kendine has zevkleri olan sinefilin yalnızlığını sizin doldurmanız gerekiyor.

Karakterimiz insanlarla olan ilişkisini bile etkileyen film zevki yüzünden mi yalnız kalmıştır yoksa yalnız bir insan olduğu için mi acayip filmlere yönelmiştir. Kim bilir, ikisi de olabilir.

ACAYİPLİĞİN POLİTİĞİ

Kendini acayip ve kötü filmlere, veya seyretmesi zor sert korku filmlerine ilgi olarak gösteren egzantrik film zevki genel olarak hedonistik bir haz olarak algılanır. Ergen eğlencesi olarak görülür, böyle filmlerin kulüplerde veya partilerde fon filmine dönüşmesi de onların değerini azaltır.

Öte yandan bu tür filmler çok önce akademilerin de ilgi alanına girmiş ve hem izleyen hem de izlenenler üzerine sayısız inceleme yazılmıştır. Acayip filmlere olan ilgi bir eğlence arayışı olmasının yanı sıra, uyumsuz ruhlar için bir sığınak veya hayatın saçmalığını akıllıca bir onaylama biçimi olabilir.

Abuk ve kötü şeyleri sevmenin kendince bir zekası olduğunu savunan kısa bir yazı geçen senelerde dikkat çekmişti. *Independent'ın sitesinde çıkan Christopher Hooton imzalı yazı, kötü filmleri sevmenin 'bilim insanlarınca onaylanmış' gizli zekasından bahsediyordu.

Zevksizlik örneği ucuz filmleri izleyenlerin sanıldığının aksine, aklı gayet başında ve nitelikli izleyiciler olduğu sonucuna varılmış. Bu tür filmlerden açık açık veya gizlice zevk alanların sinemayı yakından takip eden sinefiller olması çok da şaşırtıcı değil. Üstelik 'rezil bir film', 'izlenecek gibi değil' gibi yorumlar alan filmlerde bir şeyler bulmak için farklı bir gözle bakmak gerektiği de ortada.

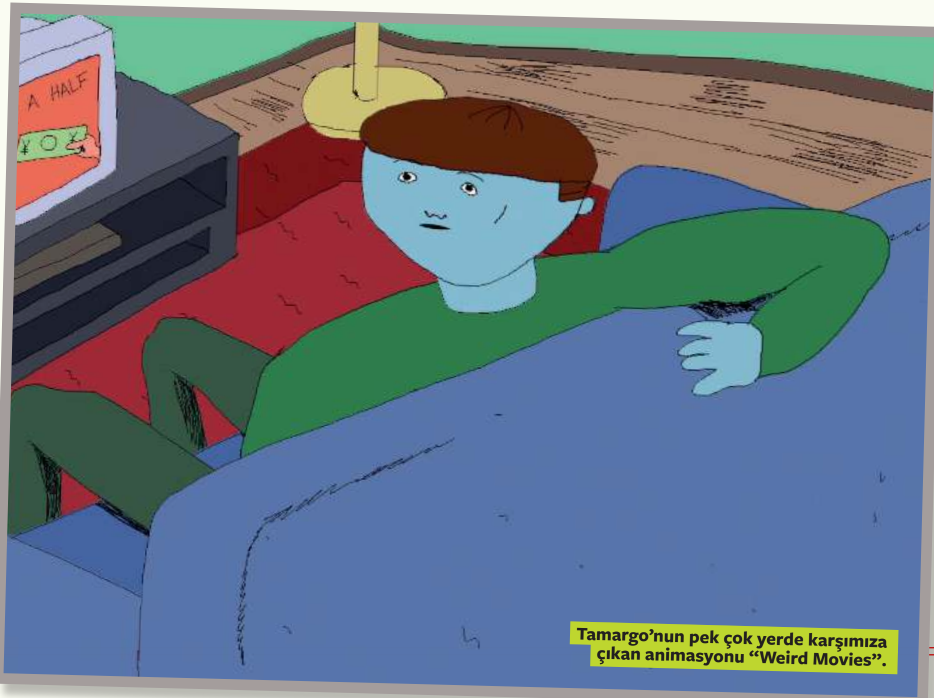
İşin özü acayip ve kötü filmleri sevmekte utanılacak sıkılacak bir yan yok. Bu filmleri sevdiğiniz zaman hayatın gerçeklerinden kaçan, dünya yansa umursamayacak pizza ve bira bağımlısı bir 'kaçış ustası' olmuyorsunuz; tam tersi hayatın türlü saçmalıkları konusunda bir farkındalık ve merak sahibi olduğunuz ortaya çıkıyor. Sorun bu filmlerin bir yaştan sonra aynı eski hazzı vermemesi. Belki zamanla insanların film beğenileri gibi acayiplik algısı da değişiyor olabilir. **APM**

EN ACAYİP 10 FİLM

Her sinefilin acayip filmlerden oluşan bir listesi mutlaka vardır. Acayiplik konusunda zevkler ve tabii ki zevksizlikler birbirinden çok farklı olabilir. Ama izninizle içinde orijinallik barındıran acayip filmlerden oluşan kendi listemi paylaşmak istiyorum. İstemeden acayip veya ilginç olmuş, sinema tarihine pek de bir katkısı olmayan harika filmleri dışarıda bırakmaya çalıştım. O liste de değerli olurdu ama başka zamana kalsın. Okuyacağınız listede uzun ve kısa metrajlar karışıktır.

1. Dog Star Man-Brakhage
2. Daisies-Chytilová
3. Blue-Jarman
4. The Holy Mountain-Jodorowsky
5. Tetsuo: The Iron Man-Tsukamoto
6. Inland Empire-Lynch
7. Aşık Garip-Parajanov
8. Un Chien Andalou-Bunuel
9. Outer Space-Tscherkassky
10. Kadın Hamlet-Erksan

Tamargo'nun pek çok yerde karşımıza çıkan animasyonu "Weird Movies".

150 Milyon Dolarlık **Yeni 'Soygun'**

Cumhur **CANBAZOĞLU**
ccanbazoglu@gmail.com

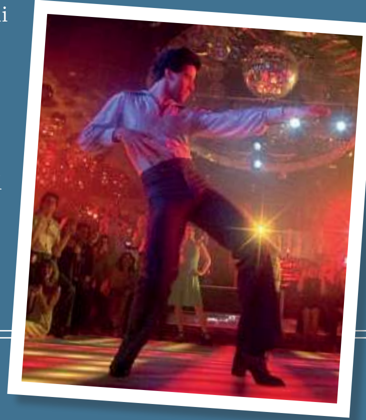
Filmde kullanılan eski hit parçalar, mixler, enstrümantal denemeler ve yeni çalışmalardan ***50 adedini dijital ortamda*** bir araya getiren Daniel Pemberton, vitrin şarkısı olarak Nancy Sinatra yorumu "***The Boots Are Made For Walkin***"i seçmiş.

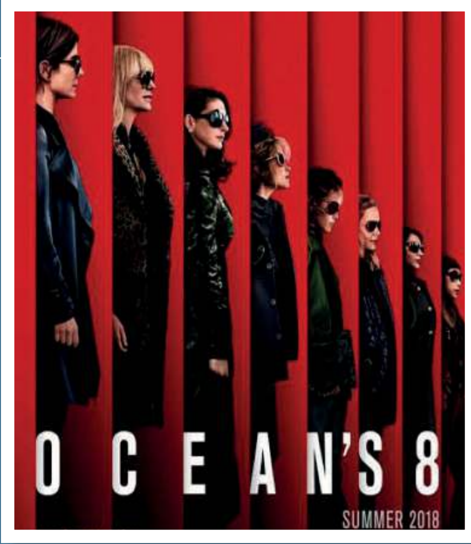
Beyazperdenin en sıkı üçkağıtçılarının bir araya geldiği "Ocean's" serisinin Gary Ross tarafından yönetilen yeni ayağı "Ocean's 8"den malzeme olarak görkemli oyuncu kadrosu ile New York'ta gerçekleşecek 150 milyon dolar 'bütçeli' yeni soygunun heyecanı kullanılıyor sürekli medyada ama, filmin en az onlar kadar ilginç, zengin ve 'ıskalanan' bir soundtrack'i var.

Daha önce "Molly'nin Oyunu" (Molly's Game), "Mark Felt: The Silent Man", "Kral Arthur: Kılıç Efsanesi" (King Arthur: Legend of the Sword), "Altın" (Gold), "Dünyanın Bütün Parası" (All The Money In The World) gibi iddialı filmlere müzik yazmış İngiliz Daniel Pemberton'ın hazırladığı soundtrack, "Ocean's 8"deki komediyle avantür sahnelerini başarıyla sarmalayan, heyecanı üst düzeyde tutan, müthiş bir toplama.

Filmde kullanılan eski hit parçalar, mixler, enstrümantal denemeler ve yeni çalışmalardan 50 adedini dijital ortamda bir araya getiren Pemberton, vitrin şarkısı olarak geçmişin flaş yapımlarından, 1966 tarihli Nancy Sinatra yorumu "The Boots Are Made For Walkin"i seçmiş.

Yine geçmişten, her biri klasikleşmiş, liste başı olmuş parçalardan oluşan şaşırtıcı repertuvar karşılıyor müzikseveri: Nina Simone'nin şarkısı "Take Care Of Business" (Daha önce "Kod Adı: U.N.C.L.E." filminde kullanılmıştı), Lesley Gore'dan "You Don't Own Me" (1964), Janis Joplin'den "Try/Just A Little Bit Harder", Darlene Love'dan "Run Run Run Runaway", Dusty Springfield'den "Spooky", Aretha Franklin'in daha önce "Cazcı Kardeşler"de de söylediği "Think", The Dixie Cups'ın "Iko Iko"su, Elvis Presley'nin "Don't Be Cruel"i, Miriam Makeba'nın "Pata Pata"sı, Jefferson

Airplane'in "Somebody To Love"ı,The Supremes'den "Come See About Me", Buffalo Springsfield'den "For What It's Worth", The Marvelettes'den "Please Mr. Postman", Marilyn Monroe'dan "Diamonds Are A Girl's Best Friend" ve diğerleri. Greatest hits gibi bir şey özetle.

1960-70'lerin soygun filmlerinin, avantürlerinin, biraz James Bond'ların, kenarından köşesinden "Kaygısızlar" (The Persuaders!, 1971) dizisinin tadındaki listede az da olsa, Lana del Rey'in "Born To Die", Amy Winehouse'un "Black To Black"i gibi yakın tarihten de başarılı örnekler var. No Pity (Badtalker), Loud Pipes (Ratatat), ProleteR (AprilShowers), Positivell Inclined'e de (Wax Tailor) özel ihtimam lütfen!

Madem nostaljiye daldık; biraz geç de olsa, yılın en çok merak edilen filmlerinden Spielberg'in "Başlat"ının (Ready Player One) müziklerini de hatırlamakta yarar var. Konu icabı 80'ler ve 90'larla içli dışlı olan film, o günlerin pop kültüründen nitelikli örnekleri bugüne taşırken, işin müzik yanını üstlenmiş Alan Silvestri de dönemin listelerinden bir best of sunmuş adeta.

Parçaları iki albüme pay ederek dijital ortama koymuş Silvestri. Birincisinde, kendisinin "Başlat" için yazdığı 22 özgün parça var. İkincisi ise, 11 şarkıdan oluşan nostaljik bir armağan esprisinde.

Prince'in 1979 tarihli 45'liği "I Wanna Be Your Lover"ı gibi bir rhytm 'n' blues örneğiyle açılıyor albüm. Amerikan new wave pazarının önemli gruplarından Blondie ise new wave, post punk, biraz da pop karışımı "One Way Or Another"la (1978) yer alıyor toplamada.

New wave yapan bir başka grup Tears For Fears'tan da, listelerin üst sıralarında haftalarca kalmış "Everybody Wants To Rule The World" adlı single seçilmiş.

Bir başka ilginç parça da, dağılan Joy Division'ın yerine kurulmuş New Order grubunun post punk ile dance music fusionu, synthesizer ile makine davulların öne çıktığı hiti "Blue Monday" (1988).

Spielberg 'the boss'ı da unutmamış ve Bruce Springsteen'in yazıp seslendirdiği, 1985 tarihli "Stand On It" ile katkı yapmış soundtracke.

Albümün flaş parçalarından bir başkası da Bee Gees'ten "Stayin' Alive". Sinema ve dans deyince akla ilk gelenlerden olan, pistte döktüren Travolta'ya ünü getiren "Cumartesi Gecesi Ateşi"nin (Saturday Night Fever) simge şarkısı da alınmış repertuvara.

Ve rengarenk rüyayı Daryl Hannah & John Oates ikilisinin "You Make My Dreams"iyle bitirmiş Silvestri.

Albümdeki diğer şarkılar ise "Just My Imagination-Running Away With Me" (The Temptations), "Can't Hide Love" (Earth, Wind & Fire), "We're Not Gonna Take It" (Twisted Sister) ile "Pure Imagination" (Bryan Nguyen ile Merethe Soltvedt). **APM**

SANSÜRLÜ VE SANSÜRSÜZ DEADPOOL 2

Mayıs gişesini hareketlendiren "Deadpool 2", sinemasal ve magazinsel özelliklerinin yanında ilginç bir haberle daha gündemde son günlerde.

Ünlü müzik dergisi Billboard'un haberine göre, sinema tarihinde ilk kez, bir filme yazılmış şarkılar sansür yiyerek çocuk tüketiciye yasaklandı.

Tabii rap, metal, rock albümleri için alışılmış bir durum bu da, film müzikleri için hayli garip. Evet, mayıs ayının ortalarından itibaren iki ayrı CD halinde plakçılardan temin edilebilen ve iki farklı ürün olarak dijital ortamda dinlenebilen "Deadpool 2"nin müzik albümlerinden birincisi 'Çocuklara sakıncalıdır' damgasıyla piyasaya sürülmüş durumda. Nedeni de repertuvarındaki "Holy S*** Balls", "You Can't Stop This Mother F*****", "Pity D***", "Courage Mother F*****", "Make The Whole World Our B****" adındaki parçalar.

Daha önce "Galaksinin Koruyucuları", "John Wick", "300 Spartalı", "Watchmen" gibi iddialı yapımların müziklerine imzasını atmış Tyler Bates, "Deadpool 2" için aklına, ağzına ne geldiyse esirgemeden kullanmış şarkılarda. Sonucunda, kendi yazdıklarını topladığı 22 parçalık ilk albüm de 'damga'yı yiyerek vitrine çıkmış ...

Bir de, piyasa şarkılarından oluşan ikinci albüm var ki, birincisinin yanında çok terbiyeli ve masum kalmış durumda. Bu albümü, Celine Dion'un seslendirdiği "Ashes" adlı sıfır km parça sırtlıyor. Şarkının, filmin yönetmeni David Leitch'in kurgusunu yaptığı videoklibinde 'adamımız', Celine Dion'la aynı sahneyi paylaşıp arkasında dans ederek albümün tanıtımına destek sağlıyor.

"Deadpool 2" için özel yazılan diğer şarkı ise, "Welcome To The Party" (Diplo, French Montana, Lil Pump feat. Zhavia Ward).

Aralarında Peter Gabriel'dan "In Your Eyes", A-HA grubundan "Take On Me", Cher'den "If I Could Turn Back Time", Dolly Parton'dan "9 To 5", Pat Benatar'dan "We Belong", Air Supply'dan "All Out Of Love" gibi diğer 10 parça listedeki 'eskiler'.

"Deadpool 2"nin 'olay' albümüne ve 'masum' olan ikincisine Türkiye pazarında CD halinde ulaşabilmek şu anda zor, ama dijital ortamda satışları sürüyor. Kaçmaz...

Murat ÖZER
cinemozer@gmail.com

Hayat Ağacı

Yanına yaklaştığımızda ***sert bir bakış*** fırlattı polis memuru. Belki bir refleksti ya da başka bir şey, kalabalık öğrenci grubunu görünce ***belindeki silaha*** yapıştı. Çoğumuz bu ayrıntıyı fark etmemişti...

Ecnebi filmlerin memlekete epeyce gecikmeli geldiği yıllar... Bizim hikayemizse tam olarak 1981'de vuku buluyor. Lise 1 öğrencisi Murat'ın gezegendeki 'sıra dışı' günlerinden birinde. Hormonlarının coştuğu, bendini çiğneyip aştığı vakitler anlayacağınız!

"Grease" de memlekete geç gelen filmlerden. Birçoğunun halini düşünürsek çok da geç değil aslında, sadece üç yıl!

Gazetelerde, dergilerde allandıra ballandıra anlatılan bu 'gençlik filmi'ni izlemeden olmaz tabii... Genciz biz de, kanımız kaynıyor. Tam da bu filmin kaymağını yiyecek kitle!

Bu tür şeyler için organize olmak kolay lisede, yetişkinlerin karar verme tembelliğinden eser yok. Hemen karar verip gideceğimiz günü belirledik. Gün dediğim, bir hafta sonrası falan değil, ertesi gün!

Ertesi gün çabuk geldi... John Travolta ve Olivia Newton-John posterlerine bakarak hazırlandığımız "Grease"i tavaf etmek için Adapazarı Yıldız sinemasının önündeyiz. Hafızam beni yanıltmıyorsa, kızlı erkekli 15 kişilik bir arkadaş grubuyuz. Sınıfın üçte ikisi orada.

Biletlerimizi alıp heyecan içinde girdik salona ve doğrudan balkona geçtik. Yiyecek ve içecekler de depolanmış tabii.

Ve başladı film... Danny ve Sandy'nin kumsaldaki görüntüleri akıp giderken, bizden birkaç iç geçirme de eşlik etti onlara.

Size filmi anlatacak değilim, dertlenmeyin! Hâlâ izlemediyseniz de, o sizin eksikliğiniz!

Dönelim balkondaki koltuklarımıza...

Hikaye ilerledikçe, daha doğrusu Danny ile Sandy'nin 'deli' aşkının tonu belli oldukça heyecanımız da katlandı. Şarkılara da kâh yerimizde bazı dans figürleriyle, kâh bildiğimiz kadarıyla söyleyerek eşlik ettik. Gördüğünüz gibi, bize sorarsanız her şey çok güzeldi! 'Darbe' yemiş memleketin hali ahvali pek ilgilendirmiyordu bizi.

Finalde Danny ile Sandy'nin göğe yükselmesi ise bambaşka diyarlara götürdü bizi, yüreğimiz ağzımıza geliyordu handiyse. 'Mutluluk', tarif edilebilir bir şey olsa, muhtemelen hepimiz 'o an'ı tarif eder, zamanı durdurup 'o an'da kalmak isterdik.

Filmin ruhumuza nişanladığı coşkunun da etkisiyle bir süre yerimizde kaldık. Bağırış çağırış içinde sahneleri, şarkıları, dansları anlatmaya başladık birbirimize. En çok da aşkı...

Ancak kalkıp gitmemiz, bizi kucaklayacak 'gerçek' hayata geri dönmemiz gerekiyordu.

Bizden başka kimse kalmamıştı salonda. Işıklar da sönmüştü. Birbirimize tutunarak tek sıra halinde uzaktaki soluk ışığa doğru yürümeye başladık. Birkaç tökezleme dışında bir tehlike atlatmadan kapıya vardığımızda neşemiz yerindeydi. Düşme tehlikesi geçirenlere atılan kahkahalar da dinmemişti henüz.

Ve çıktık sinemanın kapısından...

Garip bir şeyler mi vardı, yoksa bize mi öyle geliyordu! Sanki her zamankinden daha kalabalıktı sokak. Biraz daha dikkatli baktığımızda, sokaktaki insanların kıyafetleri de 'farklı' geldi bize. Dikkatimizi çevredeki dükkanlara çevirdiğimizde ise şaşkınlığımız zirve yaptı. Her zaman önünden geçtiğimiz, ara sıra girip alışveriş yaptığımız dükkanlar değildi bunlar. Daha önce eşini benzerini görmediğimiz ürünler vardı vitrinlerinde.

Şaşkınlığı atlatıp aklı başında bir tepki veren ilk arkadaşım Ferhan oldu. Her daim sağduyunun sesi olmuştu, burada da öyle olması kaçınılmazdı. Gözüne sokağın başındaki polis memuru takılmıştı, "Gidip soralım!" dedi. Doğruydu ya, ne olup bittiğini anlatabilirdi bize.

Polis memurunun üniforması da bir garipti. Dert etmemiz gereken bu değildi tabii, ama ister istemez herkesin 'acayip ötesi' kıyafetleri gözümüze batıyordu.

Yanına yaklaştığımızda sert bir bakış fırlattı polis memuru. Belki bir refleksti ya da başka bir şey, kalabalık öğrenci grubunu görünce belindeki silaha yapıştı. Çoğumuz bu ayrıntıyı fark etmemişti.

Ferhan öne çıktı ve "Polis bey, n'oluyor allah aşkına? Nedir bu sokağın, insanların hali? Biraz kafamız karıştı da!" deyiverdi. Polis memuru da şaşkın, tedirgin, ikircikli bir bakış

Posterlerine bakarak hazırlandığımız "*Grease*"i tavaf etmek için Adapazarı Yıldız sinemasının önündeyiz.

> **Birbirlerinin yüzlerine bakmayan, baktıklarında da gözlerinde *nefret okunan* insanlar gördük çevremizde.**

fırlattı Ferhan'a ve arkasında sıralanmış gençlere. "Ne, nasıl?" gibi bir şeyler mırıldanırken, eli hâlâ belindeki silahtaydı.

Bu saçma, bir yere varmayacağı aşikar muhabbet devam ederken, postane binasının duvarındaki bir afişe takıldı gözüm. "Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan Sakarya'ya geliyor!" Bir tiyatro gösterisinin afişi olduğunu düşündüm önce, ama altındaki tarihe bakınca her şey karardı: "26 Mayıs 2018 Cumartesi". Bir anlığına da olsa 'yok' olduğumu hissettim. Yanıbaşımdaki Pezo'ya (aslında Murat Pektezol, açıklaması zor!) gösterdim afişi, ben yanlış görmüş olabilirdim. O da aynı tepkiyi gösterince, karanlık daha da kesifleşti benim için.

Kendimi toparlayıp, polis memuruyla konuşan Ferhan'a doğru uzandım ve "Teşekkürler polis bey!" dedikten sonra kolundan tutup uzaklaştırdım onu. Herkesi bir araya getirip, durumu anlattığımdaysa önce derin bir sessizlik oldu, ardından da her kafadan bir sesin çıktığı bir kaos yaşandı. Başka türlüsü düşünülemezdi zaten.

Din dersinde öğretmenin karşısında Men at Work grubunun "Who Can It Be Now?" şarkısını hep birlikte söyleyen bir sınıfın gençleri, o kadar da kolay pes etmezdi kuşkusuz. Bu yaşadıklarımızın bir açıklaması olmalıydı. Ve gene hep birlikte kalarak bu açıklamaya ulaşabilirdik. Ama bu sefer işimiz biraz zordu sanki...

Bir aradaydık, en önemlisi buydu; bu konuda hemfikirdik. Önce evlerimize gitmeyi düşündük, ama o vakit her şeyin çok daha karmaşık bir hale bürünmesi kaçınılmazdı. Kaybolan 37 yılda kim bilir kaç yakınımız, dostumuz uçup gitmişti bu dünyadan!

Yok, böyle olmayacaktı. Evet, şaşkındık ama bir yandan da garip bir heyecana teslim olmuştuk. Gençlik diyelim ya da başka bir şey, bu durumdan beklenmedik bir haz alıyorduk. Onca okuduğumuz kitabın ya da izlediğimiz filmin kahramanları gibiydik. Zamanı eğip bükebilen süper kahramanlardık adeta!

Yürümeye başladık kentin sokaklarında, caddelerinde, meydanlarında... 'Ayrıcalıklı' olduğumuzu hissediyorduk, ama her adımımızda bu duygu yavaş yavaş terk etmeye başladı bizi. Birbirlerinin yüzlerine bakmayan, baktıklarında da gözlerinde nefret okunan insanlar gördük çevremizde. İçimizdeki enerjiyi, heyecanı çekip bitiren, emen bir karanlıktı etrafımızı sarmalayan.

Devam ettik yürümeye, boynumuzu eğerek, çevreyi görmemeye çalışarak. Kentin dışına kadar yürüdüğümüzü hatırlıyorum, süklüm püklüm.

Yeşilliği görünce kafamızı kaldırıp baktık ve uzaklarda tek başına bir ağaç gördük. Dokunulmamış, özgür...

Ağaç bizi bekliyordu... Kollarını açmıştı, olanca görkemiyle...
Yürüdük... **APM**

DÖRT BAŞI MAMUR

Alkan ***AVCIOĞLU***
alkanavcioglu@gmail.com

Ölüm Korkusu (Vertigo, 1958) Alfred Hitchcock

Çığlıklar Ve Fısıltılar (Viskningar Och Rop, 1972) Ingmar Bergman

Kıyamet (Apocalypse Now, 1979) Francis Ford Coppola

Kayıp Kız (Gone Girl, 2014) David Fincher

Karakterin yüzünü sadece bir taraftan aydınlatan yakın çekim planlar; hikayede bir kararsızlık anında kullanılan, plandaki karakterin iyi/kötü olduğuna dair bir çelişki, karanlık bir şeyler döndüğüne dair bir haberci gibidir. Ayaklarını dışavurumculuğa basan bu görsel mecaz, başta Kara Film olmak üzere sinema tarihi boyunca, Welles'ten Fellini'ye, Lucas'tan Eastwood'a kadar uzanan geniş bir yelpazedeki hikaye anlatıcılarının elinde şekillendi.

Hitchcock ve Bergman bu fikrin ifade alanını, film boyunca uyguladıkları tutarlı bir anlatım sisteminin içine yerleştirerek genişleten yönetmenlerin ilklerindendir. Hitchcock, "Ölüm Korkusu"nda Judy'nin yüzünün tek tarafını aydınlatırken, sıradan bir ışık yerine film boyunca Scottie'nin fantezisi Madeleine'le eşleştirdiği yeşil rengini seçer ve onu neon ışığın yapaylığında yakalar. Yüzeyde zaten Scottie'yi kandıran Judy'nin bir tarafı aydınlık, diğer tarafı ise kötü ve karanlıktır. Fakat Hitchcock'un zamanlaması ve ışıklandırma tercihi, bunu Judy kadar Scottie'ye de uyarlar. Neredeyse dünya dışı bir his veren sahnedeki karanlık, aslında Scottie'nin fantezisinin derinliklerinden gelmektedir. Bergman en deneysel filmlerinden "Persona"da gölgeyi öteki-benlik ile eşleştirerek, birbirinin karanlığını oluşturan iki karakter aracılığıyla, bu görsel düzenlemeyi film boyunca titiz bir şekilde kullanır. "Çığlıklar Ve Fısıltılar"da ise biçimsel olarak bunu bir adım öteye götürerek sistematik bir şekilde flashback ve düş sahnelerinin girişinde kullanır. Yüzeyde olan anlamı, kırmızı renginin konteksinde derinleştirerek.

Bu görsel fikir, usta ve yenilikçi yönetmenlerin elinde, sadece yüzünü kapladığı karaktere dair bir işaret olmaktan çıkar. "Kıyamet"in günümüzde popüler kültüre mal olmuş planı, Rembrandt Aydınlatması tekniğini andıran tarzıyla; karanlığın içinden beliren bir yüze, bir aydınlığa işaret eder. Bu ikonik sahne, Albay Kurtz üzerinden temsil bulan iyilik ve kötülüğün savaşını muhteşem bir şekilde özetlerken, filmin temelinde yatan ideolojik ve felsefi açmazlara dair anahtar niteliğindedir.

2014'e gelindiğinde Fincher, karısının kaybolduğu anda Nick'in yüzünün bir tarafını karanlıkta çerçevelerken, bu fikrin sinema tarihindeki yolculuğunun bilincindedir. "Kayıp Kız"da yüze düşen gölge, sürekli alt açılardan çerçevelenen Nick'in gücüne karanlık düşürürken, yüzeyde aşikarane bir iş yapar. Fincher meramını ancak, filmin ilk kısmında yüzü hep aydınlık içinde olan Amy'nin filmin sonlarına doğru çerçevelenişleriyle tamamlar. **APM**

29 Haziran – 6 Temmuz

Beykoz Kundura'da Bir Yaz Gecesi Sineması

Les vacances de Monsieur Hulot (1953)

Aşkla, muhabbetle, güneşle, umutla, kalp kırıklıklarıyla ve öfkeyle geçen bir yaz...

Bir Yaz Gecesi Sineması filmleri, yeni bir hayata, yeni bir aşka, yeni arzulara yelken açan, bir arayışın peşinde, kendini bulmaya çalışan karakterlerin öykülerini takip ediyor.

Temmuzda dünya sinemasının usta isimlerinden yaz filmleri izlemeye Yeni Kundura terasına bekliyoruz.

AÇIK HAVA BEYKOZ KUNDURA FİLM GÜNLERİ

@beykozkundura

"SON YILLARIN
EN İYİ KORKU FİLMİ"

USA TODAY

"YENİ JENERASYONUN
THE EXORCIST'İ"

TIME OUT

AYİN

HEREDITARY

Her soyağacında bir sır saklıdır.

fabula A24 **8 HAZİRAN'DA SİNEMALARDA** PALM STAR